

รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ปุณรัตน์ พิงคานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2564

**THE DIGITAL MEDIA UTILIZATION PATTERNS IN SOCIAL
LEARNING AND ENHANCEMENT OF INTERPERSONAL
RELATIONSHIP FOR PRESCHOOLERS**

PUNNARAT PINGKHANONT

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Communication Arts Program
Faculty of Communication Arts, Dhurakij Pundit University
2021**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

เสนอโดย นายปยุตต์รัตน์ พิงคานนท์

หลักสูตร นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ลิ้ม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตินัน บัญญาพ คอมมอน

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนากานต์ ดวงรัตน์)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ลิ้ม)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตินัน บัญญาพ คอมมอน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธิตีพัฒน์ เอี่ยมนิรันดร์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย)

คณะนิเทศศาสตร์รับรองแล้ว

.....คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(อาจารย์กอบกิจ ประดิษฐ์ผลพานิช)

วันที่ 29 เดือน ก.ค. พ.ศ. 64

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย
ชื่อผู้เขียน	ปณณรัตน์ พิงคานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ลิ้ม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตินัน บุญภาพ คอมมอน
หลักสูตร	นิเทศศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย และ 4) เพื่อศึกษารูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และแนวคิดการสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมาประยุกต์ใช้

งานวิจัยนี้เป็นระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยกระบวนการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 8 คน และ 2) การวิจัยเชิงปริมาณ จากข้อมูลการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 400 คน โดยแจกแบบสอบถามให้ตอบด้วยตนเอง และแบบสอบถามออนไลน์ ประมวลผลด้วยโปรแกรมทางสถิติ ด้วย Multiple Regression

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล 2) การกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล 3) การดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล 4) การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล และ 5) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล

ด้านความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับต่ำ สำหรับการพยากรณ์รูปแบบการใช้

สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย พบว่า ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือการใช้ การมีส่วนร่วมในการใช้ และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล สามารถพยากรณ์การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้ ส่วนการพยากรณ์รูปแบบใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย พบว่า ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือการใช้ การมีส่วนร่วมในการใช้ และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล สามารถพยากรณ์การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยได้

Dissertation Title	THE DIGITAL MEDIA UTILIZATION PATTERNS IN SOCIAL LEARNING AND ENHANCEMENT OF INTERPERSONAL RELATIONSHIP FOR PRESCHOOLERS
Author	Punnarat PingKhanont
Thesis Advisor	Assistant Professor Panarat Lim, Ph.D.
Co-Thesis Advisor	Assistant Professor Thitinan B. Common, Ph.D.
Department	Doctor of Communication Arts Program
Academic Year	2020

ABSTRACT

The study entitled “The digital media utilization patterns in social learning and enhancement of interpersonal relationship for preschoolers” aimed to 1) study the use of digital media in social learning and to enhance interpersonal relationship of preschoolers 2) study the relationship of digital media utilization and social learning components of preschoolers 3) study the relationship of digital media utilization and elements of interpersonal relationship enhancement in preschoolers and 4) study digital media utilization model in social learning and enhancement of interpersonal relationship for preschoolers by applying social learning theory and communication concepts to build interpersonal relationship.

The research employed mixed method studies; 1) qualitative research, starting with focus group discussion consisted of 4 parents and 4 preschool teachers in Surin and 2) quantitative research. The questionnaire respondents were 400 parents and preschool teachers in Surin.

It was found that the patterns of using digital media of preschoolers consisted of 1) participation in using digital media, 2) agreement or restriction of using digital media, 3) monitoring appropriateness of using digital media, 4) guidance and help in using digital media, and 5) being a good role model in using digital media.

In term of the relationship of digital media using and social learning components of preschoolers, the result was found at the moderate level whereas the relationship of digital media using and interpersonal enhancement of preschoolers was found at a low level. Moreover, through the predicting digital media using patterns and social learning of preschoolers, it was found that the

factors of advising, assisting and being role models for using digital media can predict social learning of preschoolers. In term of building interpersonal relationship among preschoolers, it was found the factors of advising, participating and being role models for using digital media can predict the strength of interpersonal relationship for preschoolers.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนารัตน์ ลิ้ม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตินัน บุญภาพ คอมมอน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งทั้งสองท่านกรุณาให้คำแนะนำต่อกระบวนการทำวิจัยที่ถูกต้อง ตลอดจนชี้แนะให้เกิดความสมบูรณ์ทางวิชาการ อีกทั้งยังคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนากานต์ ดวงรัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บูรณเดชาชัย และ รองศาสตราจารย์ ดร.ธิตินันต์ เอี่ยมนิรันดร์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนทำให้ คุชฎีนิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ในเชิงวิชาการยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญรัตน์ หงส์วรรณันท์ ประธานหลักสูตรนิเทศศาสตรคุชฎีบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคุณสุทธัญญา ประไพ เลขานุการหลักสูตร ที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจุฑา สุภิमारส สิงคเสลิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่คอยสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ด้านการศึกษาปฐมวัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา จินดาศรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติการวิจัยด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ที่สนับสนุนการศึกษาในระดับปริญญาเอกแก่ผู้วิจัยอย่างเต็มกำลังความสามารถ ขอขอบคุณเพื่อนนิเทศศาสตรคุชฎีบัณฑิต รุ่นที่ 10 ที่เป็นกำลังใจให้อยู่เสมอ และขอบคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือผู้วิจัยจนไม่สามารถเอ่ยนามได้หมดในที่นี้

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่ให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง และขอขอบพระคุณพ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ปุณณรัตน์ พิงกานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	6
1.4 ตัวแปรในการวิจัย.....	6
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
1.6 ขอบเขตการวิจัย.....	8
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย.....	11
2.2 แนวคิดการใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กปฐมวัย.....	14
2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม.....	25
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.....	31
2.5 แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ.....	35
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	49
3.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ.....	49
3.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ.....	53
4 ผลการศึกษา.....	60
4.1 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ การใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย	92
4.3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและ.....	140
5 สรุป และอภิปรายผลการวิจัย.....	146
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	146
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	156
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	166
บรรณานุกรม.....	168
ภาคผนวก.....	176
ก แบบสอบถาม เรื่อง การใช้สื่อดิจิทัลกับการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ (ฉบับผู้ปกครอง).....	177
ข แบบสอบถาม เรื่อง การใช้สื่อดิจิทัลกับการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ (ฉบับครูปฐมวัย).....	184
ประวัติผู้เขียน.....	191

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 วิเคราะห์แนวความคิดการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย.....	24
2.2 วิเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม.....	30
2.3 วิเคราะห์แนวความคิดสื่อสารเพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.....	34
4.1 จำนวนและคำร้อยละลักษณะทางประชากรของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง	93
4.2 จำนวนและคำร้อยละลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างครูปฐมวัย	97
4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	100
4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย.....	101
4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	102
4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย.....	104
4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	106
4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย.....	108
4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ปกครอง.....	110
4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของครูปฐมวัย.....	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ปกครอง.....	116
4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของครูปฐมวัย.....	119
4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ปกครอง.....	122
4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของครูปฐมวัย.....	125
4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการใช้สื่อดิจิทัลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย.....	128
4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการใช้สื่อดิจิทัลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย.....	129
4.17 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว.....	131
4.18 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว.....	132
4.19 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว.....	134
4.20 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว.....	136
4.21 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว.....	138

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.22	การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว.....	139

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดทฤษฎีการวิจัย.....	48

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เว็บไซต์วีอาร์โซเซียล (www.wearesocial.com) บริษัทเอเจนซีจากสหราชอาณาจักร และ Hootsuite ผู้ให้บริการการตลาดบนสื่อสังคม (social media) นำเสนอรายงานการสำรวจ เรื่อง ดิจิทัล 2021 ข้อมูลเชิงลึกล่าสุดเกี่ยวกับ สถานะดิจิทัล (Digital 2021: The last insights into the 'State of Digital') เมื่อเดือนมกราคม 2564 ว่า มีผู้คนทั่วโลกใช้โทรศัพท์มือถือและใช้ทุกวัน จำนวน 5.22 พันล้านคน คิดเป็นร้อยละ 66.6 ของประชากรโลก โดยมีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือรายใหม่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.8 หรือ 93 ล้านคน นับจากต้นปี 2563 ถึงต้นปี 2564 ส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีจำนวน 4.66 พันล้านคน คิดเป็นร้อยละ 59.9 เพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคม ปี 2563 จำนวน 316 ล้านคน ขณะที่ผู้ใช้ สื่อสังคม (social media) จำนวน 4.2 พันล้านคน เพิ่มขึ้น 490 ล้านคนจากช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา โดย จำนวนผู้ใช้สื่อสังคมคิดเป็นร้อยละ 53 ของประชากรโลก ทั้งนี้พบว่า เวลาที่ผู้คนใช้อินเทอร์เน็ตจาก ทุกอุปกรณ์เฉลี่ยต่อคน จำนวน 6 ชั่วโมง 54 นาทีต่อวัน เป็นการ ใช้เพื่อชมโทรทัศน์ (ทั้งแบบ ออกอากาศและออนไลน์) 3 ชั่วโมง 24 นาที ใช้สื่อสังคม 2 ชั่วโมง 25 นาทีต่อวัน โดยอุปกรณ์ที่ใช้ สำหรับการออนไลน์เป็นอันดับที่ 1 คือ โทรศัพท์มือถือ คิดเป็นร้อยละ 55.7 คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ และคอมพิวเตอร์พกพา ร้อยละ 41.4 แท็บเล็ต คิดเป็นร้อยละ 2.8 ด้านแพลตฟอร์ม (platform) พบว่า มีการใช้ในลักษณะที่ซ้ำซ้อนกัน โดยแพลตฟอร์มที่มีผู้ใช้มากที่สุด คือ เฟซบุ๊ก (Facebook) จำนวน 2,740 ล้านบัญชี ยูทูป (YouTube) จำนวน 2,291 ล้านบัญชี วัตส์แอป (WhatsApp) จำนวน 2,000 ล้านบัญชี เมสเซนเจอร์ (Messenger) จำนวน 1,300 ล้านบัญชี และ อินสตาแกรม (Instagram) จำนวน 1,221 ล้านบัญชี สำหรับประเทศที่ประชาชนใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุดของโลก คือ ฟิลิปปินส์ จำนวน 10 ชั่วโมง 56 นาทีต่อวัน โดยประเทศไทยมาเป็นอันดับที่ 9 จำนวน 8 ชั่วโมง 44 นาทีต่อวัน (Kemp, 2021)

จากจำนวนการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยที่สูงเป็นอันดับ 9 ของโลกนั้น แสดงให้เห็น ถึงว่าสื่อดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตของผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานภาพเป็นอย่างมาก ซึ่งมี ข้อมูลจากศึกษาของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธอ.) หรือ ETDA ยืนยัน ด้วยผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2563 (Thailand

Internet User Profile 2020) พบว่า คนไทยใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 50.1 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 75 ของจำนวนประชากร ใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยต่อวัน 11 ชั่วโมง 25 นาทีต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 1 ชั่วโมง 3 นาทีต่อวัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 78 ให้เหตุผลการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น คือ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่ายและมีเครือข่ายที่ครอบคลุม รองลงมาคือ มีความจำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น และบริการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันสามารถทำผ่านออนไลน์ได้มากขึ้น รวมถึงผลกระทบจากโรคโควิด 19 ที่ทำให้ผู้คนหันมาทำกิจกรรมออนไลน์มากขึ้นแทนการเดินทางหรือหลีกเลี่ยงการพบปะผู้คน ทั้งนี้ใช้ในวันธรรมดา จำนวน 11 ชั่วโมง 23 นาทีต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 จำนวน 1 ชั่วโมง 31 นาที ส่วนในวันหยุด 11 ชั่วโมง 29 นาทีต่อวัน ลดลงจากปี 2563 จำนวน 6 นาที ช่วงอายุที่ใช้อินเทอร์เน็ตต่อวันเรียงจากมากไปหาน้อย คือ คนรุ่นวาย (Gen Y) จำนวน 12 ชั่วโมง 26 นาที คนรุ่นซี (Gen Z) จำนวน 12 ชั่วโมง 8 นาที คนรุ่นเอ็กซ์ (Gen X) จำนวน 10 ชั่วโมง 20 นาที และคนรุ่นเบบี้บูม (Baby Boomer) จำนวน 8 ชั่วโมง 41 นาที (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2561) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงตอกย้ำให้เห็นว่าสื่อดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตประจำวันและด้านต่างๆ ของคนไทยเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ

นอกจากนี้ สถิติที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งมีประชากร 69.24 ล้านคน แต่มีโทรศัพท์มือถือในครอบครองถึง 92.33 ล้านหมายเลข แสดงให้เห็นว่ามีคนไทยจำนวนหนึ่งถือครองมากกว่า 1 หมายเลข มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 57 ล้านคน ใช้สื่อสังคม เป็นประจำ 51 ล้านชื่อบัญชี โดยใช้สื่อสังคมผ่านโทรศัพท์มือถือ 49 ล้านคน (Marketing Oops!, 2562) ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าโทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตคนไทยเป็นอย่างมาก ไม่เว้นแม้แต่ทางด้านการศึกษา

ซึ่ง สุวิชา เนียมสอน (2558) กล่าวว่าไว้ว่า เทคโนโลยีคงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในระบบการศึกษายุคปัจจุบัน หากการศึกษาไทยยังคงใช้กระบวนการทัศน์เดิมในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนการพัฒนาประเทศก็จะไม่ทันกับสภาพการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้จัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาควรตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมของบุคลากรและผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญศักยภาพและสมรรถนะเพียงพอในการใช้เทคโนโลยียุคปัจจุบัน

สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้ระบุไว้ว่า ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ว่าในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องเผชิญกับระบบเศรษฐกิจโลกที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ความท้าทายใหม่ในกระแสโลกาภิวัตน์รอบใหม่ของโลกคือ การก้าวเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of things) ซึ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ มี

โปรแกรมใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ รวมถึงโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งมนุษย์สามารถพกพาติดตัวไปด้วยตลอดเวลา ส่งผลให้ปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วเห็นได้จากจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 ของประเทศในแถบเอเชีย แต่ทั้งนี้การมีและการใช้อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ และสื่อสังคมจะมีบทบาททางด้านการศึกษามากขึ้น แต่เมื่อมองไปยังการศึกษา ระดับปฐมวัยกลับพบปัญหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับสื่อดิจิทัล

อย่างที่ สุริยา น้อยเสนาะ (2558) วิทยากรชำนาญการ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ระบุถึงปัญหาสำคัญของการศึกษาปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการที่สำคัญตามช่วงวัยของเด็ก จึงมีความคาดหวังที่ต้องการให้เด็กอ่านออกเขียนได้จึงส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีระบบการสอนแบบ เร่งเรียนเขียน อ่าน นอกจากนี้ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการเลี้ยงดูเด็ก เช่น ไอแพด โทรศัพท์มือถือ หรือโทรทัศน์ก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กมีความบกพร่องในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เด็กปฐมวัยนับเป็นกลุ่มคนที่ทุกประเทศควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษาที่เหมาะสมให้เป็นอย่างยิ่ง

โดยช่วงวัยนี้ถือเป็นวัยทองของเด็ก ดังที่ เจมส์ เจ เฮ็คแมน (James J. Heckman) นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” (คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, 2562) เพราะเป็นช่วงวัยแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยหากมองย้อนกลับไปจะพบว่าสื่อเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และในปัจจุบันสื่อประเภทหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กคือ สื่อดิจิทัล ดังที่ ระวีวรรณ ทรัพย์อินทร์ (2562) ได้วิจัยพบว่าในปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์หรือสื่อดิจิทัลมากที่สุด และมีแนวโน้มว่าจะบริโภคสื่อจากอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นหากพิจารณาสื่อดิจิทัลในฐานะสื่อใหม่ในสังคม ย่อมกล่าวได้ว่าสื่อดิจิทัลนั้น มีบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับสื่อมวลชนซึ่งมีบทบาทหน้าที่ 4 ประการคือ การให้ข้อมูล ข่าวสารการให้ความคิดเห็น การให้การศึกษา และการให้ความบันเทิง โดยในที่นี้จะพิจารณาเฉพาะบทบาทหน้าที่ของสื่อดิจิทัลทางด้านการศึกษา เนื่องจากเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการสร้างคนรุ่นใหม่ให้กับสังคม ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ซึ่งสื่อดิจิทัลได้ถูกใช้เพื่อการเรียนการสอน และอาจเป็นคำตอบสำหรับการจัดการศึกษาที่ทดแทนการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมได้

โดยหากพิจารณาถึงสถานการณ์ในปัจจุบันทั้งระดับโลก และระดับประเทศ ซึ่งเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 ในระดับนานาชาติ ประเทศ ส่วนในประเทศไทยเริ่มแพร่ระบาดตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน อันทำให้เกิดผลกระทบรอบด้าน ไม่เว้นแม้แต่ด้านการศึกษาในทุกระดับ ดังที่ เฉลิมชัย เลียงสกุล (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด – 19 ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก ทำให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้เลื่อนวันเปิดภาคเรียน เป็นเหตุให้ประเทศไทยมีโอกาสทบทวนบทเรียนจากต่างประเทศเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาด

ทั้งนี้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อดิจิทัลต่อเด็กปฐมวัยในต่างประเทศชี้ให้เห็นว่าสื่อดิจิทัลมีส่วนส่งเสริมและขัดขวางกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ดังเช่น Oliemat, Ihmeideh, and Alkhaldeh (2018) ศึกษาวิจัย พบว่า โดยรวมเด็ก ๆ มีความรู้เกี่ยวกับแท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสและคุณสมบัติที่เหมาะสม เด็ก ๆ มองว่าแท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสเป็นเครื่องมือที่ให้ความบันเทิงมากกว่าเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ในทางกลับกัน Verenikina and Kervin (2011) ศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ปกครองแสดงมุมมองที่ชัดเจนว่าเทคโนโลยีต่าง ๆ ถูกนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างดีที่สุดเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับความรู้และทักษะบางอย่าง ส่วนในประเทศไทยยังมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้และผลกระทบของสื่อดิจิทัลต่อเด็กปฐมวัยอยู่จำนวนหนึ่ง โดยพบว่า ผู้ปกครองได้ใช้สื่อดิจิทัล เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ วิทยุ ยืมยืมให้บุตรหลานเพื่อเป็นการลดภาระที่ตนเองจะต้องดูแล ด้คร่าคาญ หรือทำให้บุตรหลานอยู่ในความสงบไม่รบกวนตนเอง เป็นต้น ตามที่ อภิชาติ วีระสกุลรักษ์ (2559) ศึกษาวิจัย พบว่า ช่วงเวลา 3 ขวบปีแรกของชีวิต เป็นช่วงสำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของเด็กทั้งด้านสติปัญญา สังคม และอารมณ์ ปัจจุบันสื่อสมัยใหม่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเด็กอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเด็กไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรดี หรือไม่ดี และที่สำคัญยังไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ จากผลการวิจัยที่กล่าวมา จึงยังเป็นข้อสงสัยถึงการนำสื่อดิจิทัลมาใช้กับเด็กปฐมวัย

ดังนั้น ในฐานะนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ จึงเห็นว่า แม้สื่อดิจิทัลอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบในบางกรณี แต่เชื่อมั่นว่าหากนำสื่อดิจิทัลมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยย่อมก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่า สามารถส่งเสริม สนับสนุนให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้อย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่เด็กปฐมวัยได้ เพราะสื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่มีลักษณะพิเศษในการสามารถโต้ตอบ (interactive) อันนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship) และการเรียนรู้โลกของเด็กปฐมวัยผ่านความเป็นสื่อดิจิทัลได้

โดยเมื่อนำคุณลักษณะเฉพาะของสื่อดิจิทัลมาผนวกกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ที่ทุกคนต้องเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) ครูและนักเรียนไม่สามารถเรียนสอนในชั้นเรียนได้ตามปกติ ต้องจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์แบบ 100 เปอร์เซ็นต์ และแบบผสมผสานระหว่างออนไลน์และเรียนในชั้นเรียน ซึ่งทำให้เด็กปฐมวัย ซึ่งอยู่วัยที่ต้องมีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning) ผ่านทางสื่อดิจิทัลแทนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ตลอดทั้ง เด็กปฐมวัยต้องใช้สื่อดิจิทัลในการเป็นช่องทางสำหรับการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับผู้เกี่ยวข้อง ใกล้เคียงแทนการมีปฏิสัมพันธ์จริง รวมทั้งการมีประสบการณ์ร่วมเสมือน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดและอารมณ์ความรู้สึกจากรูปแบบการสื่อสารแบบเผชิญหน้า (face to face communication) ไปเป็นการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในลักษณะเสมือน จึงเป็นข้อสงสัยว่าสื่อดิจิทัลจะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแก่เด็กปฐมวัยได้หรือไม่ อย่างไร

สำหรับพื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เจาะจงเลือกจังหวัดสุรินทร์เป็นพื้นที่ในการศึกษาวิจัย เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่อยู่ห่างไกลและชายขอบ คือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ระยะทาง 520 กิโลเมตร และเป็นจังหวัดชายแดนติดประเทศกัมพูชา ทั้งยังมีปัญหากลุ่มเด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในครอบครัวที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส จนได้รับการเลือกให้เป็นจังหวัดในการดำเนิน โครงการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) นับเป็นอีกหนึ่งข้อปัญหาว่าเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์มีโอกาสในการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ทางสังคม และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้หรือไม่ อย่างไร

โดยจากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสื่อดิจิทัลว่าได้ถูกใช้เพื่อการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยหรือไม่ ด้วยรูปแบบใด และการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยนั้น พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้ดูแลใกล้ชิดเด็กปฐมวัยมากที่สุดนั้น มีส่วนร่วมในการนำสื่อดิจิทัลมาใช้อย่างไร ในรูปแบบใด ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ ยังจะช่วยเปิดมิติใหม่ในการเข้าใจเด็กปฐมวัยในยุคดิจิทัล (Digital Native) ว่าพวกเขามีการเรียนรู้ทางสังคม และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างไร ตลอดจนการเรียนรู้โลกซึ่งกันและกันระหว่างคนต่างรุ่น อันจะนำไปสู่การส่งเสริมการนำสื่อดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีคำถามวิจัย ดังนี้

- 1) การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมเด็กปฐมวัยหรือไม่อย่างไร
- 2) การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยหรือไม่ อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย
4. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

1.4 ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ด้านผู้ปกครองและด้านครูปฐมวัย โดยมีตัวแปร ได้แก่
 - 1.1 การมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล
 - 1.2 การกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล
 - 1.3 การดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล
 - 1.4 การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล
 - 1.5 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแปรการเรียนรู้ทางสังคม และตัวแปรการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

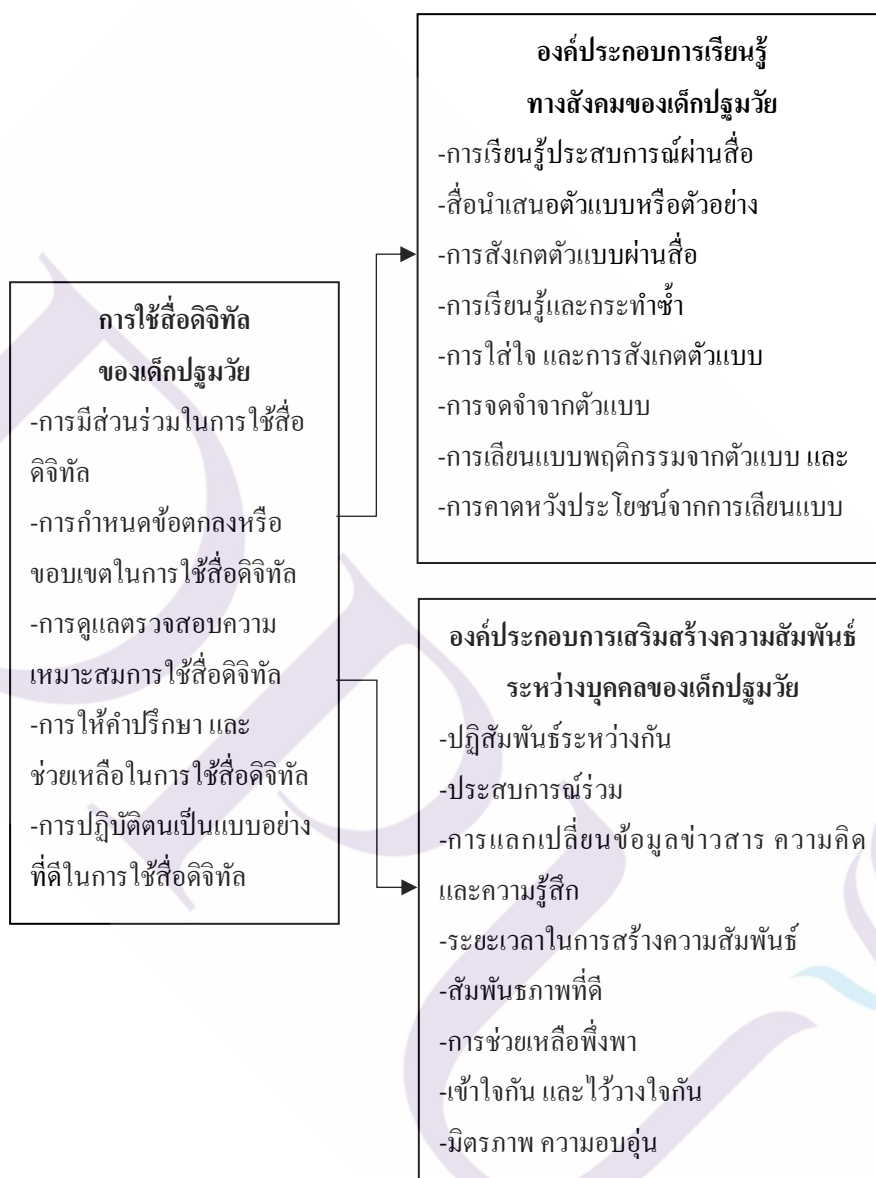
2.1 องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยมีตัวแปร ได้แก่

1. การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อ
2. การมีตัวแบบ
3. การสังเกตตัวแบบ
4. การเรียนรู้และกระทำซ้ำ
5. การใส่ใจ และการสังเกตตัวแบบ
6. การจดจำจากตัวแบบ
7. การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบ
8. การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบ

2.2 องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยมีตัวแปร ได้แก่

1. การมีปฏิสัมพันธ์
2. การมีประสบการณ์ร่วม
3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดและความรู้สึก
4. ระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์
5. การเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดี
6. การช่วยเหลือพึ่งพา
7. ความเข้าใจกันและไว้วางใจกัน
8. ความเป็นมิตร และความอบอุ่น

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึง การใช้สื่อดิจิทัลในกับการเรียนรู้ทางสังคมและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ และความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับการการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่บุตรหลานกำลังเรียนชั้นอนุบาล 1 - 3 และครูปฐมวัยที่สอนชั้นอนุบาล 1 - 3 จำนวน

8 คน และ 2) ขั้นตอนการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่บุตรหลานกำลังเรียนชั้นอนุบาล 1 - 3 และครูปฐมวัยที่สอนชั้นอนุบาล 1 - 3 จำนวน 400 คน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ เขตเทศบาลตำบล และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดสุรินทร์ โดยเป็นครูผู้สอนเด็กปฐมวัย และเป็นนักเรียนปฐมวัยในปีการศึกษา 2563

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนอายุ 3 ปี – ไม่เกิน 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1) ซึ่งเรียนอยู่ในระบบโรงเรียน ระดับชั้นอนุบาล 1 - 3 ในจังหวัดสุรินทร์

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 - 3 ในจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563

ครูปฐมวัย หมายถึง ครู และครูผู้ช่วย/ครูพี่เลี้ยง ที่สอนในระดับชั้นอนุบาล 1 - 3 ในจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563

ลักษณะทางประชากรของผู้ปกครอง หมายถึง อายุผู้ปกครอง ระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน รายได้ สถานภาพ การศึกษา ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล อาชีพ เวลาที่ใช้หน้าจอ และที่ตั้งโรงเรียนของบุตรหลาน

ลักษณะทางประชากรของครูปฐมวัย หมายถึง อายุ ระดับชั้นที่สอน รายได้ สถานภาพ การศึกษา ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ตำแหน่ง และที่ตั้งโรงเรียนของครูปฐมวัย

สื่อดิจิทัล หมายถึง อุปกรณ์สื่อสารระบบดิจิทัลแบบหน้าจอหรือหน้าจอสัมผัส สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ และอาจพกพาและเคลื่อนย้ายได้ ได้แก่ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน ไอแพด แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก สมาร์ททีวี รวมถึงโปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) ที่ติดตั้งบนอุปกรณ์สื่อสารระบบดิจิทัล ได้แก่ แอปพลิเคชันยูทูป (YouTube) เกม (Game) ตี๊กต็อก (TikTok) และแอปพลิเคชันสื่อสังคม (social media) ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) ที่เด็กปฐมวัยใช้ในชีวิตประจำวัน และในการเรียน

การใช้สื่อดิจิทัล หมายถึง ลักษณะการนำเอาสื่อดิจิทัลแบบหน้าจอหรือหน้าจอสัมผัสมาใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันขณะอยู่ที่บ้าน และการเรียนขณะอยู่ที่โรงเรียนและที่บ้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย การกำหนดข้อตกลงการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย การดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัยจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย และการ

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลของผู้ปกครอง และครูปฐมวัยแก่เด็กปฐมวัย ซึ่งประเมินได้จากแบบวัด 5 ระดับ

การเรียนรู้ทางสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือความโน้มเอียงของพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยจากการใช้สื่อดิจิทัล ซึ่งเกิดจากการที่เด็กปฐมวัยรับรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัล การมีตัวแบบจากสื่อดิจิทัล การสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล และ การเรียนรู้และกระทำซ้ำตามพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล โดยก่อให้เกิดการใส่ใจและการสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล การจดจำพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบจากสื่อดิจิทัล และ การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบจากสื่อดิจิทัล ซึ่งประเมินได้จากแบบวัด 5 ระดับ

การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายถึง การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครองญาติพี่น้อง เพื่อน ครูปฐมวัย และครูผู้ช่วย/ครูพี่เลี้ยงของเด็กปฐมวัย อันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย การมีประสบการณ์ร่วมระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิดและความรู้สึกระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย และระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย การก่อให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย การช่วยเหลือพึ่งพา ความเข้าใจกันและไว้วางใจกันระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย และการเกิดมิตรภาพและความอบอุ่นระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ซึ่งประเมินได้จากแบบวัด 5 ระดับ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย
2. ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคม และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยสำหรับบุคคล หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
3. ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสำหรับเด็กปฐมวัย รวมถึงแนวทางในการใช้สื่อดิจิทัลกับการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย
 - 1.2 แนวคิดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
2. แนวคิดการใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายของสื่อดิจิทัล
 - 2.2 ความสำคัญของสื่อดิจิทัลต่อเด็กปฐมวัย
 - 2.3 แนวคิดการใช้สื่อดิจิทัลในเด็กปฐมวัย
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
 - 3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
4. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 - 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 - 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
5. แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาเอกสารหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย พบว่ามีประเด็นที่ควรนำเสนอ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความหมายของเด็กปฐมวัย

ความหมายของเด็กปฐมวัย สำหรับประเทศไทยมีการให้คำจำกัดความค่อนข้างสอดคล้องกัน ดังนี้

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ให้ความหมายของ เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 (2551) ให้ความหมายของเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กซึ่งมีอายุยังไม่ครบหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงทารกในครรภ์มารดาด้วย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้ให้นิยามของเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กตั้งแต่แรกเกิด – 6 ปี และกำหนดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด – 6 ปีบริบูรณ์ โดยแบ่งหลักสูตรออกเป็น 2 ช่วง คือ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล ส่วนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

กระทรวงสาธารณสุข (2563) ให้นิยามเด็กไทย หมายถึง เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร (2563) ให้ความหมายของเด็กปฐมวัย ไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย จังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2564 หมายถึง ตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

โดยสรุป จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เด็กปฐมวัยในความหมายของประเทศไทย หมายถึง เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้เด็กปฐมวัยไทย หมายถึง เด็กอายุตั้งแต่ 3 – 6 ปี ซึ่งอยู่ในระบบการศึกษาอย่างเป็นทางการในระดับชั้นอนุบาล 1 - 3

2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

บุคคลสำคัญและมีความใกล้ชิดกับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยบุคคล 2 ประเภท ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูและผู้ช่วยครู ดังนี้

จิตตินันท์ บุญสถิตกรกุล (2557) ได้ระบุถึงบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ได้แก่

1) เข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กอย่างเหมาะสมกับวัย

2) ควรใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กปฐมวัย เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ของเด็กให้เกิดการเรียนรู้ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เด็กจะเรียนรู้ว่าการเรียนรู้เกิดได้ทุกที่และการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ

3) ควรหาเวลาพาเด็กไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของเด็ก

4) ควรเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนที่บ้านกับที่โรงเรียน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างประสบการณ์เดิมของเด็กกับประสบการณ์ใหม่ที่โรงเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อเด็ก

5) ควรให้เวลาร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็ก ทำให้เด็กเห็นว่าพ่อแม่ผู้ปกครองให้ความสนใจใส่ใจในการเรียนรู้ของตน ทำให้เด็กอยากเรียนรู้และเห็นความสำคัญในการเรียนรู้มากขึ้น

6) ควรเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็กในการพัฒนาตนเอง มองโลกในทางบวก ให้กำลังใจเด็กอย่างสม่ำเสมอ

7) ควรใช้ทรัพยากรและบริการของชุมชนให้เกิดประโยชน์เพื่อส่งเสริมรูปแบบการเรียนรู้ของเด็ก

ส่วนบทบาทหน้าที่ของครูและผู้ช่วยครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ได้แก่

1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้แก่เด็กได้ลงมือปฏิบัติ และรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัส

2) จัดการศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

3) จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของรูปแบบการเรียนรู้และการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก

4) วางแผนการเรียนรู้โดยจัดประสบการณ์ให้เด็กได้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้

5) พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

6) เลือกกิจกรรมที่ตรงกับรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เด็กใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่

7) พิจารณารูปแบบการเรียนรู้ของเด็ก โดยให้เด็กได้รับการฝึกฝนตนเองในการใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่จำเป็น โดยได้เรียนรู้จากต้นแบบ

สรุปได้ว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดและมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือ พ่อแม่ผู้ปกครอง และครู

2.2 แนวคิดการใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กปฐมวัย

2.2.1 ความหมายของสื่อดิจิทัล

สำหรับความหมายของสื่อดิจิทัล มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

จิตินัน บุญภาพ คอมมอน (2556) ได้ให้นิยาม สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อที่เป็นทั้งอุปกรณ์การสื่อสาร โปรแกรมซอฟต์แวร์และเครือข่ายการสื่อสาร ที่มีรูปแบบการจัดเก็บ การจัดการและการจัดส่งเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัล

เว็บไซค์ ดิกชันนารีคอตคอม (dictionary.com, 2021) ได้ให้นิยาม สื่อดิจิทัล (digital media) ว่าเป็น วิดิทัศน์ เสียง ซอฟต์แวร์ หรือเนื้อหาที่ผลิต ตัดต่อ บันทึก หรือกระทำให้เป็นดิจิทัลในรูปแบบตัวเลขและไบนารีที่สามารถส่งผ่านอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ส่วนเว็บไซค์ มหาวิทยาลัยเพนน์ สเตท (Penn State University, 2021) ให้นิยามคำว่า สื่อดิจิทัลหมายถึง เนื้อหาดิจิทัลที่สามารถส่งผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ข้อความ เสียง วิดิทัศน์ และกราฟิก

พจนานุกรมสื่อและการสื่อสาร (Oxford University Press, 2020) ให้ความหมายสื่อดิจิทัล หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้ไมโครโพรเซสเซอร์ (Microprocessor) ในการเข้ารหัสข้อมูล รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่ทั้งหมด เช่น คอมพิวเตอร์ (computer) อินเทอร์เน็ต (internet) สมาร์ทโฟน (smartphone) เกมคอนโซล (game console) เครื่องเล่นมีเดีย (media player) กล้องดิจิทัล (digital camera) เครื่องบันทึก (recorder) และอุปกรณ์ตัดต่อ (editing equipment) ในบางบริบทมีความหมายอย่างแคบหมายถึงเทคโนโลยีสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะสื่อมวลชน เช่น การแพร่ภาพออกอากาศดิจิทัล (โทรทัศน์ดิจิทัล วิทยุดิจิทัล) และสิ่งพิมพ์ดิจิทัล ได้แก่ อีบุ๊กหรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) และสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (e-zines)

ไพฑูริย์ มະณู (2559) ให้ความหมาย สื่อดิจิทัลว่าเป็นนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมาทดแทนสิ่งที่มีอยู่เดิม มักหมายถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำงานโดยใช้รหัสดิจิทัล ในปัจจุบัน การเขียนโปรแกรมตั้งอยู่บนพื้นฐานของเลขฐานสอง ในกรณีนี้ ดิจิทัล หมายถึง การแยกแยะระหว่าง "0" กับ

"1" ในการแสดงข้อมูล คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องจักรที่มักจะแปลข้อมูลดิจิทัลฐานสองแล้วจึงแสดงชั้นของเครื่องประมวลผลชั้นของข้อมูลดิจิทัลที่เหนือกว่า สื่อดิจิทัลมีลักษณะเช่นเดียวกับสื่อเสียง วิดีโอ หรือเนื้อหาดิจิทัลอื่น ๆ สามารถถูกสร้างขึ้น อ้างอิงถึงและได้รับการแจกจ่ายผ่านทางเครื่องประมวลผลข้อมูลดิจิทัล

ด้าน เว็บไซต์สถาบันการศึกษา Macleay ให้นิยาม สื่อดิจิทัล เป็นคำที่กว้าง ซึ่งครอบคลุมผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างกันจำนวนหนึ่ง ทั้งอุตสาหกรรมและหน้าที่การงาน มีหลายสิ่ง ได้แก่ รูปภาพ วิดีทัศน์ บทความ และยังมีเบื้องหลัง อย่างเช่น การพัฒนาเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน การผลิตวิดีโอทัศน์ การเขียนโปรแกรม และข้อมูล (<https://www.macleay.edu.au/blog/what-is-digital-media>) 2563

นอกจากนี้ ไพฑูรย์ มະณู (2559) กล่าวถึงความหมายของสื่อดิจิทัลในแง่ขององค์ประกอบของสื่อดิจิทัล ว่าเป็นอย่างเดียวกันกับองค์ประกอบเบื้องต้นของมัลติมีเดียด้วย ซึ่งมักประกอบไปด้วยพื้นฐาน 5 ชนิด ได้แก่ 1) ข้อความ (text) 2) เสียง (audio) 3) ภาพนิ่ง (still image) 4) ภาพเคลื่อนไหว (animation) 5) ภาพวิดีโอ (video)

เพื่อความเข้าใจถึงความหมายของสื่อดิจิทัล จึงควรทำความเข้าใจถึงประเภทของสื่อดิจิทัลเพิ่มอีกประเด็นหนึ่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Spacey (2019) ได้นำเสนอประเภทของสื่อดิจิทัลไว้ในเว็บไซต์ Simplecable.com ได้จำแนก ประเภทของสื่อดิจิทัล โดยใช้เกณฑ์ด้านรูปแบบการนำเสนอมาแบ่งประเภท ได้ดังนี้

1. เสียง (audio) ได้แก่ ไฟล์เพลง (music file) หรือบริการสตรีมมิงเพลง (streaming music service)
2. วิดีทัศน์ (video) การบันทึกภาพ จัดเก็บและส่งข้อมูลแบบดิจิทัล ซึ่งสามารถใช้อุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์มือถือแบ่งปันและเล่นข้อมูลภาพได้
3. การเผยแพร่แบบดิจิทัล (digital publishing) เช่น หนังสือ นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ อีบุ๊ก (ebooks) แอปพลิเคชัน (mobile apps) และเว็บไซต์
4. สารสนเทศ (information) สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับความรู้ ข่าวสาร และข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เอกสาร แอปพลิเคชัน และเว็บไซต์
5. รูปภาพ (photos) รูปภาพดิจิทัล ได้แก่ การถ่าย จัดเก็บ และแบ่งปันในรูปแบบดิจิทัล
6. โฮโลแกรม (holograms) คือ ภาพเสมือน 3 มิติ เป็นวิดีโอทัศน์แสดงภาพเสมือนจริง
7. สื่อสังคม (social media) คือ ชุมชนออนไลน์ที่ยินยอมให้ผู้คนโพสต์ (post) และคอมเมนต์ (comment) บนสื่อได้

8. การโฆษณา (advertising) เป็นการโฆษณาดิจิทัล ทั้งการซื้อและขายบนสื่อดิจิทัล เช่น บิลบอร์ด (billboards) แอปพลิเคชัน (mobile apps) และเว็บไซต์

9. การแพร่ภาพกระจายเสียง (broadcast) สื่อแพร่ภาพกระจายเสียง เช่น วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียงที่เผยแพร่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านการสตรีมมิ่ง (streaming)

10. สื่อปฏิสัมพันธ์ (interactive media) สื่อบางลักษณะที่ให้ผู้ใช้งานมีส่วนร่วมหรือโต้ตอบได้ เช่น ผู้ชมสามารถเลือกรับชมตามความต้องการได้

11. ประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง (immersive experiences) คือ การสร้างประสบการณ์ให้ผู้ใช้งานเห็นจนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์นั้น เช่น การจัดแสดงผลภัณฑ์จำลองด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

12. โลกเสมือน (virtual reality) การเปิดประสบการณ์ต่าง ๆ ผ่านการสร้างจากดิจิทัล เช่น เกม หรือการจำลอง

13. การเสริมความเป็นจริง (augmented reality) คือ การเสริมกันระหว่างโลกเสมือนกับโลกแห่งความจริง เช่น การจำลองสถานการณ์จริง

14. ศิลปะดิจิทัล (digital art) เป็นศิลปะที่ใช้เทคโนโลยีสร้างขึ้นมา

สรลณี พุ่มกุมาร (2562) นิยามสื่อดิจิทัล หรือสื่อใหม่ หมายถึง สื่อใหม่เป็นลักษณะของโปรแกรมซอฟต์แวร์และแอปพลิเคชัน เช่น อินเทอร์เน็ต (internet) โซเชียลมีเดีย (social media) เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) และไลน์ (Line)

จากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นสื่อดิจิทัลข้างต้นพบว่า สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อที่มีความเป็นดิจิทัล ทั้งในลักษณะของการเป็น 1) อุปกรณ์การสื่อสาร (device) 2) โปรแกรมประยุกต์ (application) และ 3) เครือข่ายการสื่อสารแบบดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ (platform) โดยมีการส่งและรับเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัล สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้ สื่อดิจิทัล หมายถึง 1) อุปกรณ์สื่อสารดิจิทัล ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ (smartphone) แท็บเล็ต (tablet) และ คอมพิวเตอร์พกพา (notebook) 2) โปรแกรมประยุกต์ (application) ที่เป็นซอฟต์แวร์ซึ่งทำงานอยู่บนอุปกรณ์สื่อสารดิจิทัล รวมถึงสื่อสังคม (social media) ประกอบด้วย ยูทูป เฟซบุ๊ก รวมถึงแพลตฟอร์ม (platform) ต่าง ๆ โดยสื่อสารเชื่อมต่อข้อมูลดิจิทัลอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.2.2 ความสำคัญของสื่อดิจิทัลต่อเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยเรียนรู้โลกผ่านประสบการณ์จริงเป็นหลัก ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และกายสัมผัส ในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์บางประเภทมีความจำเป็นต้องใช้สื่อในการขยายประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เช่น สื่อดิจิทัลซึ่งเป็นที่ที่สามารถกระตุ้นความสนใจและขยายประสบการณ์การเรียนรู้ได้ ชนิพรธณ จาติเสถียร (2559)

ได้ให้ความสำคัญของสื่อดิจิทัลหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ว่ามีความสำคัญต่อตัวเด็ก ต่อครู และต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความสำคัญของสื่อดิจิทัลต่อเด็กปฐมวัย

1) ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ การใช้สื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ได้

2) ช่วยขยายช่องทางการสื่อสาร เด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงที่พัฒนาการ สื่อดิจิทัลสามารถนำมาใช้เป็นช่องหนึ่งในการสื่อสารความรู้สึกรักใคร่ได้

3) ช่วยขยายขอบเขตในการเรียนรู้ เด็กในช่วงวัย 3-6 ปี สื่อต่าง ๆ รอบตัวสามารถนำมาใช้ เพื่อสร้างสรรค์งาน สื่อสาร และสะท้อนความคิด ความเข้าใจในประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้

4) ช่วยสร้างพื้นฐานในการพัฒนาไปสู่ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือการรู้ดิจิทัล การที่เด็กได้ใช้สื่อดิจิทัลในวิถีชีวิตอย่างเหมาะสมทั้งที่บ้านและในโรงเรียน

2. ความสำคัญของสื่อดิจิทัลต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง

1) ช่วยให้มีสื่อในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก โดยสื่อดิจิทัลเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ เพื่อให้เด็กเกิดการรับรู้ต่าง ๆ ได้

2) ช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การใช้สื่อดิจิทัลหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่าง ๆ ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีช่องทางต่าง ๆ ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม ซึ่ง

3. ความสำคัญของสื่อดิจิทัลต่อครู

1) ช่วยให้ครูมีเครื่องมือในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูสามารถนำสื่อดิจิทัลหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้สามารถจัดประสบการณ์ที่ช่วยพัฒนาเด็กอย่างเป็น องค์กรวมและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ช่วยให้ครูสามารถอธิบายเนื้อหาสาระที่ยากและเป็นนามธรรมให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ครูสามารถ นำสื่อดิจิทัลหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาใช้เป็นส่วนประกอบ เพื่อช่วยให้เด็กสามารถทำความเข้าใจกับเรื่องที่ศึกษาได้ง่ายขึ้น

3) ช่วยให้ครูสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล ครูสามารถใช้สื่อดิจิทัลหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้เพื่อส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ของเด็กเป็นรายบุคคล

4. ช่วยให้ครูมีแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า สื่อดิจิทัลหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ทำให้ครูมีช่องทางที่หลากหลายในการศึกษาค้นคว้า สืบค้นหาข้อมูล เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งใช้ในการพัฒนาวิชาชีพของตนเองด้วย (อ้างอิงใน Daugherty & Dossani, 2014)

2.2.3 แนวคิดการใช้สื่อดิจิทัลในเด็กปฐมวัย

สมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (NAEYC) และ ศูนย์เฟรด โรเจอร์ (Fred Rogers Center) (National Association for the Education of Young Children, 2020) ให้ข้อเสนอแนะต่อนักการศึกษาปฐมวัยและผู้เกี่ยวข้อง ในการใช้เทคโนโลยีและสื่อเชิงปฏิสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ไว้ว่า

1. เลือก ใช้ บูรณาการ และประเมินเทคโนโลยีและอุปกรณ์สื่อเชิงปฏิสัมพันธ์ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการ โดยตระหนักถึงความเหมาะสมและคุณภาพของเนื้อหา ประสบการณ์ของเด็ก และโอกาสในการมีส่วนร่วม
2. จัดกิจกรรมในโปรแกรมสำหรับเด็กปฐมวัยให้สมดุล โดยตระหนักว่าเทคโนโลยีและสื่อเชิงปฏิสัมพันธ์เป็นเครื่องมือที่มีคุณค่า เมื่อใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเต็มตัว ได้ลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมการสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและกับโลกของเด็กเอง
3. ห้ามใช้โทรทัศน์ วิตทัศน์ ดิจิทัล และเทคโนโลยีที่มีปฏิสัมพันธ์และสื่ออื่น ๆ ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี และไม่สนับสนุนการใช้งานแบบเชิงรับและไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอายุ 2 ถึง 5 ปี
4. จำกัดการใช้เทคโนโลยีและสื่อปฏิสัมพันธ์ใด ๆ ในโปรแกรมสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่า 2 ปี ให้อยู่ในกลุ่มที่สนับสนุนให้มีปฏิสัมพันธ์ตอบสนองระหว่างผู้ดูแลและเด็กอย่างเหมาะสม และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก
5. พิจารณาคำแนะนำเวลาอยู่หน้าจอ สำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี ควรพิจารณาถึงข้อจำกัดของเทคโนโลยีและการใช้สื่ออย่างเหมาะสมในสภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัย การคิดจำนวนเวลาอยู่หน้าจอ ควรรวมเวลาที่ใช้หน้าจอในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และรวมเวลาจากพ่อแม่ผู้ปกครองและครอบครัว รวมทั้งที่บ้านและที่อื่น ๆ ด้วย
6. แสดงความเป็นผู้นำในการสร้างประสบการณ์ในการเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างเท่าเทียมและประสบการณ์สื่อเชิงปฏิสัมพันธ์สำหรับเด็กในความดูแล รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองและครอบครัว

ส่วนการใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กปฐมวัย นั้น นักวิชาการต่างประเทศ Bongiorno (2020) ได้เขียนข้อกำหนดในการใช้เทคโนโลยี (สื่อดิจิทัล) สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร (use technology for communication) เพื่อให้เด็ก ๑ รู้จักและสื่อสารกับญาติพี่น้องในครอบครัว
2. รูปแบบการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ (model using technology as a tool)
3. มีส่วนร่วม (be involved) ต่อต้านการล่อลวงโดยใช้เทคโนโลยีเป็นที่เลี้ยงเด็กเป็นประจำ และใช้เป็นวิธีเชื่อมความสัมพันธ์กับบุตรหลาน มีส่วนร่วมด้วยกันในการใช้เสมอ
4. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าบุตรหลานได้รับประสบการณ์การเล่นและการลงมือปฏิบัติจริงทุกวัน (make sure your child is getting hands-on play experiences daily) ไม่ลืมหัดให้มีเวลาเล่นนอกบ้านให้เพียงพอ โดยให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง
5. สร้างขอบเขตการใช้เทคโนโลยี (create boundaries) สร้างขอบเขต เช่น เวลาที่ใช้แต่ละวันไม่เกิน 30 นาที หรือไม่ พิจารณาจากเวลาที่ต้องชำระค่าใช้จ่ายเท่าไร จำนวนเวลาไม่ชัดเจนอาจมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ของพวกเขาหรือไม่ โดยสร้างขอบเขตการใช้เทคโนโลยีของครอบครัวขึ้น
6. เป็นนักวิจารณ์เพื่อประโยชน์ของลูก (be a critic for your child's sake) ต้องพิจารณาตัดสินใจเรื่องเวลาอยู่หน้าจอ ให้ดูสิ่งที่พวกเขาดูและดูร่วมกับบุตรหลานเพื่อช่วยให้เด็ก ๆ ประมวลสิ่งที่ชม และพิจารณาคุณค่าของแอปพลิเคชันที่เลือกให้เด็ก ๆ ใช้แอปพลิเคชันร่วมกันเพื่อให้เราตัดสินใจได้ดี ตัดสินใจเลือกโดยมีเจตนา
7. อย่าปล่อยให้เทคโนโลยีเข้ามาขวางทาง (don't let technology get in the way) พิจารณาว่าเทคโนโลยีเข้ามาขัดขวางช่วงเวลาอันมีค่าของครอบครัวร่วมกันหรือไม่
8. สร้างแบบอย่างพฤติกรรมที่ดีด้วยตัวผู้ปกครองเอง (model healthy behaviors yourself) พิจารณาว่าเทคโนโลยีของผู้ปกครองจะเป็นตัวอย่างให้กับบุตรหลาน เด็ก ๆ เรียนรู้จากผู้ปกครอง
9. รู้จักที่จะปฏิเสธ (It's okay to say no) จงฉลาด ตั้งใจกับการตัดสินใจเพิ่มหรือไม่เพิ่มการใช้เทคโนโลยีกับเด็กในแต่ละวัน
10. ฉลาด และปลอดภัย (Be smart; be safe) ใส่ใจกับการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวผู้ปกครอง แบ่งปันกฎของตัวผู้ปกครองเกี่ยวกับการโพสต์บนโซเชียลมีเดียกับเพื่อนและครอบครัวของเรา ตรวจสอบให้แน่ใจว่าโปรแกรมสำหรับเด็กปฐมวัย ได้ขออนุญาตจากผู้ปกครองก่อนโพสต์ภาพของบุตรหลานบนเฟซบุ๊ก (Facebook) หรือเว็บไซต์

Donohue and Schomburg (2017) ได้นำเสนอแนวคิดที่เกิดจากงานวิจัยตลอด 5 ปี ต่อการใช้เทคโนโลยีและสื่อปฏิสัมพันธ์สำหรับโปรแกรมเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ การใช้สื่อและเทคโนโลยีสำหรับเด็กควรเป็นไป เพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน พี่น้อง และผู้ปกครอง

2. การให้คำปรึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การใช้สื่อร่วมกันช่วยส่งเสริม การเรียนรู้ พุดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กกำลังเห็นและทำ และเชื่อมโยงสิ่งที่อยู่บนหน้าจอกับประสบการณ์ ในชีวิตจริง สร้างทักษะทางภาษาและคำศัพท์ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ และเสริมสร้างความสัมพันธ์

3. การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ เทคโนโลยีควรรู้ใช้ในลักษณะที่สนับสนุน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงบวก พัฒนาจิต ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดริเริ่ม

4. สิ่งจำเป็นสำหรับวัยเด็กปฐมวัย การใช้เทคโนโลยีไม่ควรแทนที่หรือแทนที่การเล่น ในจินตนาการ การเล่นกลางแจ้งและธรรมชาติ ความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้และความสงสัย ประสบการณ์เพียงลำพังและการแบ่งปัน หรือการใช้เครื่องมือสำหรับการสืบสวน การแก้ปัญหา และการสำรวจโลก

5. เนื้อหา บริบท และคุณภาพ คุณภาพของสิ่งที่เด็กดูบนหน้าจอมีความสำคัญมากกว่า ปริมาณการดู

6. การสร้างสื่อ เด็กเล็กกำลังเปลี่ยนจากการเป็นผู้บริโภคสื่อไปสู่ผู้สร้างสื่อ เครื่องมือ ดิจิทัลใหม่มอบโอกาสในการสร้างและสร้างสรรค์เพียงปลายนิ้วสัมผัสให้กับเด็ก

7. การมีส่วนร่วมในครอบครัว เครื่องมือทางเทคโนโลยีเป็นตัวช่วยการสื่อสาร ระหว่างบ้านและโรงเรียน ทำให้แลกเปลี่ยนข้อมูลและแบ่งปันทรัพยากร ได้ง่ายขึ้น ครอบครัวที่มี ส่วนร่วมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

8. ลักษณะนิสัยของผู้ใหญ่ ในฐานะต้นแบบหลักในการใช้เทคโนโลยีและการใช้สื่อ ผู้ใหญ่ควรตระหนักและกำหนดข้อจำกัดในเทคโนโลยีและการใช้สื่อของตนเองเมื่อมีเด็กอยู่ด้วย และมุ่งเน้นให้เด็กเกิดประสบการณ์รอบรู้ รวมทั้งใช้สื่อในระดับปานกลางและดีต่อสุขภาพ

9. การเตรียมความพร้อมของครู จำเป็นต้องให้การศึกษาครูล่วงหน้าและมีการพัฒนา วิชาชีพเพื่อให้มีความรู้เท่าทันสื่อและทักษะด้านเทคโนโลยี เพื่อเลือกใช้บูรณาการ และประเมิน เครื่องมือเทคโนโลยีสำหรับเด็กเล็ก

10. ผู้ให้คำปรึกษาด้านสื่อ เด็กเล็กต้องการผู้ใหญ่ที่ไว้ใจได้เป็นที่ปรึกษาด้านสื่อที่มีความ กระจือร้อัน เพื่อแนะนำพวกเขาอย่างปลอดภัยในยุคดิจิทัล

สำหรับในประเทศไทย มีการกำหนดแนวทางในการใช้สื่อเทคโนโลยีกับเด็กปฐมวัย เพื่อช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งครู และผู้ดูแลเด็ก สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีกับเด็กปฐมวัยได้

อย่างเหมาะสม โดยสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ชนิพรรณ จาติเสถียร, 2560) ซึ่งมีแนวทางการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัยตามผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

ในส่วนของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง

1. ใช้สื่อเทคโนโลยีร่วมกับเด็ก ไม่ควรทิ้งให้เด็กใช้หรืออยู่กับสื่อเทคโนโลยีตามลำพัง เพราะการใช้สื่อเทคโนโลยีในฐานะของเครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กที่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขสำคัญ คือ มีผู้ใหญ่เป็นผู้ใช้สื่อเทคโนโลยีร่วมไปกับเด็ก
2. ใช้สื่อเทคโนโลยีประเภทสื่อปฏิสัมพันธ์ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แอปพลิเคชัน ซึ่งเป็นสื่อที่เด็กและระบบ โปรแกรมสามารถโต้ตอบกันได้ และเนื้อหาข้อมูลสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามการเลือกใช้
3. จำกัดเวลาการใช้ สิ่งสำคัญในการใช้สื่อเทคโนโลยี คือ หากใช้มากเกินไปจะส่งผลเสียต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสุขภาพ พัฒนาการและการเรียนรู้ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อพัฒนาสมอง ด้วยเด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถที่จะยับยั้งชั่งใจตนเองได้ พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องช่วยกำหนดระยะเวลาการใช้ให้เหมาะสมกับวัย โดยเด็กที่มีอายุ 3 ปีขึ้นไป ให้ใช้สื่อเทคโนโลยีทุกประเภทรวมกันแล้ว ไม่เกิน 1-2 ชั่วโมงต่อวัน สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี ให้ใช้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นสื่อไม่ปฏิสัมพันธ์ เช่น โทรทัศน์ สื่อจอภาพต่าง ๆ
4. จัดเวลาสำหรับการพักสายตา ให้เด็กทำกิจกรรมอื่น ๆ คั่นสลับกับการใช้สื่อเทคโนโลยี โดยทุก 1 นาทีที่ใช้สื่อเทคโนโลยี ควรใช้ 5 นาทีในการทำกิจกรรมอื่น ๆ
5. กำหนดข้อตกลงในการใช้สื่อเทคโนโลยี ควรกำหนดว่า เด็กจะใช้สื่อเทคโนโลยีอะไรได้บ้าง ใช้ได้ที่ไหน ใช้อย่างไร และใช้เวลาเท่าใด เช่น ให้เด็ก 3 ปี ดูรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กได้ 10 นาที หลังจากนั้นต้องสลับทำกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่สื่อเทคโนโลยี
6. เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัยและส่งเสริมการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยยังไม่สามารถเลือกหรือคัดกรองได้ว่าสื่อเทคโนโลยีใดที่เหมาะสมกับวัยของตนเอง พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีหน้าที่สำคัญในการเลือกสรรให้แก่เด็ก โดยต้องคำนึงถึงวัย พัฒนาการ และความสนใจของเด็ก
7. เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อเทคโนโลยี พ่อแม่เป็นตัวอย่างสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้พฤติกรรมการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม
8. สังเกตการใช้สื่อเทคโนโลยีของเด็ก เพื่อตรวจสอบว่า เด็กได้ใช้ในลักษณะที่เหมาะสมรวมทั้งให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

ด้านครู และผู้ดูแลเด็ก

1. ใช้เทคโนโลยีเป็นทางเลือก ไม่บังคับใช้ เช่น จัดพื้นที่เป็นมุมคอมพิวเตอร์ให้เด็กใช้ร่วมกันถ้าต้องการ มุมหนังสือมีคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต สำหรับอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
2. ใช้สื่อเทคโนโลยีประเภทสื่อปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แอปพลิเคชันที่ส่งเสริมการเรียนรู้
3. ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อเสริมสื่อหลัก โดยบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้หรือประสบการณ์เรียนรู้ และใช้เพื่อกระตุ้นความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือกระทำ ได้สำรวจสืบค้น ได้เล่น ได้ฝึกแก้ปัญหา ได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ เช่น เมื่อเรียนหน่วยต้นไม้ ครูต้องพาเด็กไปดูต้นไม้จริง และใช้กล้องดิจิทัล เพื่อบันทึกรูปภาพต้นไม้ชนิดต่าง ๆ รอบโรงเรียน ใช้เทปอัดเสียงและจดบันทึกสิ่งที่เด็กสังเกตเกี่ยวกับต้นไม้หรือใช้อินเทอร์เน็ตหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับต้นไม้ เป็นต้น
4. ใช้สื่อเทคโนโลยีเท่าที่จำเป็น เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่น การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การได้ลงมือกระทำ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ไม่สามารถทดแทนด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีได้ ดังนั้น ควรใช้สื่อเทคโนโลยีเมื่อไม่สามารถหาสื่อจริงได้ เช่น เมื่อสอนเรื่องการเคลื่อนไหวของสัตว์ ครูควรเปิดคลิปสารคดีสัตว์จากโปรแกรมยูทูป
5. ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ให้เด็กใช้กล้องดิจิทัลหรือสมาร์ตโฟนบันทึกภาพ อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกันเด็กในมุมหนังสือ
6. ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับวัย และให้เด็กมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีประเภทปฏิสัมพันธ์ ที่เป็นปลายเปิด ซึ่งเป็นสื่อที่เด็กต้องใช้ความคิด ต้องแก้ปัญหาและตัดสินใจ
7. ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน เช่น จัดวางคอมพิวเตอร์เป็นมุม ให้เด็กใช้และทำงานร่วมกัน

ด้าน คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) ได้จัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ขึ้นเป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกันในการประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา โดยได้มีกำหนดการใช้เทคโนโลยีในระดับเด็กปฐมวัยว่า ให้มีการเลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอก แหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย รวมทั้งได้กำหนดว่า จัดให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน อย่างปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และเวลาที่ให้เด็กอยู่หน้าจอนั้น โดยมีรายละเอียดในการใช้สื่อเพิ่มเติม ดังนี้

1. ใช้สื่ออย่างหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ และสื่อที่มนุษย์ผลิตขึ้น ทั้งสื่อครูทำขึ้นและสื่อที่จัดซื้อ
2. สื่อที่ใช้มีความเหมาะสมกับขั้นตอนในการจัดประสบการณ์ เด็กมีโอกาสได้หยิบจับ สังเกต สำรวจ ทดลอง เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีผ่านการลงมือทำ และสื่อที่จัดไว้ในพื้นที่/มรรวมถึงสื่อของเล่นนอกห้องเรียนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระตามความสนใจ
3. มีการใช้สื่อเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก ขณะใช้สื่อเด็กมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครู กับเพื่อนเด็กด้วยกัน
4. สื่อที่ใช้จัดประสบการณ์มีสภาพพร้อมใช้งาน มีปริมาณเพียงพอ และปลอดภัยสำหรับเด็ก
5. ใช้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก
6. มีการจัดกิจกรรมที่เด็กได้ใช้สื่อ/อุปกรณ์/เทคโนโลยี ที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำกิจกรรมหรือออกแบบและสร้างของเล่น ของใช้ด้วยตนเอง อย่างเหมาะสมกับวัย โดยให้คำแนะนำถึงวิธีการใช้ที่ถูกต้อง และการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นทั้งกับตนเองและผู้อื่น
7. ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อ/อุปกรณ์ /เทคโนโลยี ทั้งการใช้ที่เหมาะสม ถูกวิธี การดูแลให้มีสภาพที่ดีอยู่เสมอพร้อมใช้งานทำความสะอาด จัดเก็บอย่างมีระบบและเป็นระเบียบ สะดวกต่อการนำมาใช้งาน

ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ แล้วจัดทำเป็นตารางแนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เพื่อแสดงตัวแปรซึ่งมีอยู่ในแต่ละแนวคิดทฤษฎีออกมาเป็นข้อ ๆ และแสดงความถี่ของตัวแปรที่ปรากฏซ้ำกัน ดังตารางที่

2.1

ตารางที่ 2.1 วิเคราะห์แนวคิดการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

ที่.	องค์ประกอบของการใช้สื่อดิจิทัล ในเด็กปฐมวัย	รายชื่อนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ						
		สมาคมการศึกษาปฐมวัย แห่งชาติสหรัฐอเมริกา (NAEYC) (2020)	Bongiorno (2020)	Donohue & Schomburg (2017)	ชนิพรพรรณ จาติเสถียร, กันตววรรณ มีสมสาร, อภิรดี ไชยกาล, และ Verenikina & Kervin (2011)	ศราวณณ์ ภัทริศมาน และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2562)	Zaman, Nouwen, Vanattenhoven, Ferrere, and Looy (2016)	
1	สังเกต และตรวจสอบการใช้สื่อ ของเด็ก (เนื้อหา, รูปแบบ, คุณภาพของสื่อ) คำนึงถึงความ เป็นส่วนตัว ความปลอดภัยบน โลกออนไลน์ และรู้เท่าทันสื่อ	✓	✓	✓	✓		✓	✓
2	มีส่วนร่วมในการใช้สื่อกับเด็ก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	กำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตใน การใช้สื่อ	✓	✓		✓	✓	✓	✓
4	วัตถุประสงค์/แรงจูงใจในการให้ เด็กใช้	✓					✓	
5	ให้คำแนะนำปรึกษาและความ ช่วยเหลือในการใช้สื่อแก่เด็ก			✓	✓	✓	✓	✓
6	ใช้สื่อที่มีลักษณะปฏิสัมพันธ์	✓			✓			
7	มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ได้รับประสบการณ์การเล่นและ การลงมือปฏิบัติจริง	✓	✓					
8	พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูเป็น แบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อ	✓	✓	✓	✓			

จากตารางวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ ดังนี้ แนวคิดการใช้สื่อดิจิทัลในเด็กปฐมวัยมี
องค์ประกอบ คือ สังเกต และตรวจสอบการใช้สื่อของเด็ก มีส่วนร่วมในการใช้สื่อกับเด็ก กำหนด
ข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อ ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือในการใช้สื่อแก่เด็ก
และพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อ

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

2.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้ความหมายของ “การเรียนรู้” ว่าการเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือความโน้มเอียงของพฤติกรรมจากประสบการณ์เดิมของคนแต่ละคน

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ได้ระบุบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนรู้ทางสังคมไว้อย่างเด่นชัด คือ ทฤษฎีการเรียนรู้การสังคม ของ อัลเบิร์ต แบนดูรา

Bandura (1976, pp. 24-29) ได้แบ่งการเรียนรู้ของสังคมของมนุษย์ออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

1. การเรียนรู้จากผลของการกระทำ (learning by response consequences) เป็นแบบพื้นฐานของการเรียนรู้ที่มีรากฐานมาจากประสบการณ์โดยตรง รูปแบบของพฤติกรรมที่เป็นผลสำเร็จจะถูกเลือกมาใช้ต่อไป พฤติกรรมที่พิจารณาว่าไม่มีประสิทธิภาพก็จะถูกละทิ้งหรือเลิกไป

2. การเรียนรู้จากการสังเกต (observational learning หรือ social learning) การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดจากตัวแบบ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ต้องอาศัยการลองผิดลองถูก ในการเรียนรู้โดยผ่านทางตัวแบบนั้น ตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมกัน และเนื่องจากคนเราใช้ชีวิตในแต่ละวันในสภาพแวดล้อมที่แคบ ดังนั้นการรับรู้สถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมจึงมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์จากผู้อื่น เช่น พ่อแม่ เพื่อน ครู อาจารย์ รวมทั้งการได้เห็นและได้ยินจากสื่อมวลชน

แบนดูรา เชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดจากการสังเกตต้นแบบ ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ต้องอาศัยการลองผิดลองถูก ในการเรียนรู้โดยผ่านทางตัวแบบนั้น ตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถจะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน และเนื่องจากคนเราใช้ชีวิตในแต่ละวันในสภาพแวดล้อมที่แคบ ดังนั้น การรับรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ของสังคมจึงมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์จากผู้อื่น โดยการได้เห็นและได้ยิน โดยไม่มีประสบการณ์ตรงเข้ามาเกี่ยวข้อง แบนดูรา กล่าวว่า คนเราส่วนมากรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของสังคมโดยผ่านทางสื่อแทบทั้งสิ้น โดยในรายละเอียดของการศึกษาในด้านนี้ แบนดูรา กล่าวว่า คนเรามีปฏิสัมพันธ์ (interact) กับสิ่งแวดล้อมตัวเราอยู่เสมอ ทั้งสองสิ่งมีอิทธิพลต่อกัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ เกิดจากการเรียนรู้โดยการสังเกต (observational learning) หรือการเลียนแบบจากต้นแบบ (modeling) จากการสังเกตนี้ บุคคลจะสร้างรูปแบบและกฎของพฤติกรรมของตัวแบบ และจะเก็บข้อมูลไว้ในสมองเป็นแนวทางสำหรับพฤติกรรมตัวเองต่อไป

ในการเลียนแบบนั้น “ตัวแบบ” ไม่จำเป็นจะต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจเป็นตัวสัญลักษณ์ เช่น ตัวแบบที่เห็นในโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ นอกจากนี้คำบอกเล่าด้วยคำพูดหรือ

ข้อมูลที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็สามารถเป็นตัวแบบได้ การเรียนรู้โดยการสังเกตไม่ใช่การลอกแบบจากสิ่งที่สังเกตโดยไม่คิด แต่ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติและทักษะของผู้เลียนแบบด้วย

ในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม แบนดูรา กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการเลียนแบบมี 2 ชั้น

ชั้นที่ 1 การเกิดความสามารถในการกระทำ เป็นการรับมาซึ่งการเรียนรู้ (acquisition) ที่สามารถจะแสดงพฤติกรรมได้โดยอาศัยกระบวนการทางสติปัญญาและความใส่ใจ

ชั้นที่ 2 การกระทำ (performance) คือชั้นการแสดงพฤติกรรมซึ่งอาจจะมีการแสดงพฤติกรรมหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความสามารถทางด้านร่างกาย ทักษะต่าง ๆ รวมทั้งความคาดหวังที่จะได้รับแรงเสริมเป็นแรงจูงใจ (incentives)

แบนดูรา (Bandura) ได้อธิบายกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ โดยการสังเกต มี 4 กระบวนการ (Falk, A. R. & Kim S. S., 2019)

1. กระบวนการใส่ใจ (attention process) ถ้าบุคคลมีความใส่ใจในการเรียนรู้ โดยการสังเกต การเลียนแบบจะเกิดขึ้น การเรียนรู้ผู้เรียนจะต้องรับรู้ ส่วนประกอบสำคัญของพฤติกรรมของผู้ที่เป็นแบบ นอกจากนี้ คุณลักษณะของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับกระบวนการใส่ใจด้วย

2. กระบวนการจดจำ (retention process) คือ การที่ผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว จนผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกตสามารถเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ ผู้ที่สังเกตจะสามารถระลึกถึงสิ่งที่ได้สังเกตเก็บไว้เป็นภาพในใจ (visual imagery) และสามารถถ่ายทอดด้วยคำพูดหรือถ้อยคำ (verbal coding) ออกมาได้ ถ้าผู้สังเกตมีโอกาสที่จะได้เห็นตัวแบบแสดงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ซ้ำ ๆ กันจะเป็นการช่วยความจำได้ดียิ่งขึ้น เช่น เมื่อเด็กเปิดวิทยุฟังเพลง เด็กจะเลือกใส่ใจเพลงที่ตนเองชอบและมักจะเปลี่ยนคลื่นหาสถานีที่เปิดเพลง เด็กจะเลือกฟังเพลงที่ตนเองชอบและมักจะเปลี่ยนคลื่นวิทยุหาสถานีที่เปิดเพลงเพื่อจะได้ฟังเพลงซ้ำ ๆ กันและสามารถจดจำเนื้อร้อง

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ (reproduction process) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแปรสภาพ ภาพพจน์ หรือสิ่งที่จำไว้ เข้ารหัสเป็นถ้อยคำ ในที่สุดแสดงออกมาเป็นการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ ปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้เลียนแบบ ทำให้สามารถเลียนแบบได้เหมือนตัวแบบ หรือไม่เหมือน หรือเหมือนเพียงบางส่วน ฉะนั้นในขั้นนี้ การแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบของแต่ละบุคคลจึงแสดงได้แตกต่างกันไป

4. กระบวนการจูงใจ (motivation process) แบนดูรา (1965-1982) อธิบายว่า แรงจูงใจของเด็กที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบที่ตนสังเกต เนื่องจากความคาดหวังว่าการเลียนแบบจะ

นำประโยชน์มาให้ เช่น การได้รับแรงเสริมหรือรางวัล รวมทั้งคิดว่าการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบจะทำให้ตนหลีกเลี่ยงปัญหาได้

นอกจากนี้ Bandura (อ้างถึงใน นันทนา นันทวโรภาส, 2557) ได้แบ่งการเรียนรู้ผ่านสื่อมวลชนเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. การเลียนแบบตามพฤติกรรมของผู้ที่เป็นต้นแบบในสื่อมวลชน
2. การไม่ทำตามตัวอย่างที่ไม่ดี เพราะไม่ต้องการที่จะได้รับโทษตามที่สื่อมวลชนเสนอ เช่น การไม่ทำตามตัวร้ายในภาพยนตร์ เพราะจะได้รับผลที่ไม่พึงประสงค์
3. การเรียนรู้แบบแผนที่ถูกต้องของสังคม ทำให้ผู้รับสารคาดการณ์การกระทำของคนอื่น ๆ ในสังคมได้ ก็จะกำหนดพฤติกรรมที่เหมาะสมที่จะอยู่ร่วมกับผู้ในสังคมนั้น ๆ

โดยสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นสถาบันของการอบรมบ่มเพาะให้กับสังคม สามารถร่วมจัดระเบียบให้กับสังคมได้ 4 แนวทาง ดังนี้

1. นำเสนอบรรทัดฐานทั่วไปของสังคม (norm) เช่น การรับประทานอาหารด้วยช้อน การเข้าคิวเพื่อรับบริการตามลำดับ การไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะ
2. นำเสนอบทบาทของบุคคล (roles) เช่น คนเป็นครูควรแสดงบทบาทอย่างไร นักการเมืองควรแสดงบทบาทที่เหมาะสมอย่างไร
3. นำเสนอเรื่องลำดับชั้น (ranking) เช่น ผู้ที่เป็นผู้บังคับบัญชาอยู่มอยู่ในลำดับก่อนผู้ใต้บังคับบัญชา
4. นำเสนอเรื่องการลงโทษทางสังคม (social sanction) ในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนระเบียบของสังคม สื่อมวลชนจะนำเสนอบทลงโทษทางสังคม เพื่อที่จะรักษาระเบียบในสังคมนั้นไว้

พีระ จิตรโสภณ (2557) มนุษย์เรียนรู้เรื่องภาษา วัฒนธรรมหรือกิจกรรมสังคม ถือเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการปรากฏของสิ่งเร้าที่รับรู้ด้วยประสาทสัมผัสต่าง ๆ และตอบสนองที่ปรากฏเป็นแรงเสริม (reinforcement) ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ (การให้รางวัล หรือการลงโทษ) โดยมนุษย์สามารถเรียนรู้ทางอ้อมผ่านตัวแทน (representation) ด้วยการสังเกตทางอ้อม ซึ่งวิธีการเรียนรู้นี้ประหยัดเวลา สะดวก ไม่เสี่ยง สื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นตัวแทนของการเรียนรู้ทางอ้อม โดยการสังเกตผ่านตัวแทนต่าง ๆ (observation learning) ในเนื้อหาสื่อมวลชน ทั้งนี้ การเลียนแบบ (imitation) สิ่งที่เห็นในสื่อมวลชน เป็นลักษณะการเลียนแบบพฤติกรรมที่สังเกตเห็นแล้วนำมาปฏิบัติตามเหมือนที่เห็น ส่วนการอ้างอิงเป็นแบบอย่าง (identification) หรือเป็นตัวแทน (modeling) เป็นการเลียนแบบอย่างรวม ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงเพียงบางส่วนของพฤติกรรม นอกจากนี้ การเลียนแบบยังเกิดจากการสังเกตเรียนรู้จากสื่อมวลชนที่นำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์ในทำนองเดียวกันหลายครั้ง แล้วกลายเป็นแรงเสริมของผลตอบสนองจากการกระทำดังกล่าว

กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล (2552) อธิบายถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมว่า สื่อสารมวลชนเป็นตัวจัดหาประสบการณ์ที่เป็นอิสระไปจากการถูกควบคุมแบบที่เด็กต้องเผชิญอยู่ในโลกแห่งความจริง ในโลกของสื่อได้เปิดโอกาสให้กับเด็ก ๆ ทดลองหาวิธีแก้ปัญหาได้หลาย ๆ วิธีโดยไม่ต้องถูกลงโทษหรือไม่เสี่ยงต่อการเจ็บตัว ซึ่งในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม สื่อมวลชนจะได้รับมอบหมายบทบาทหลักให้เป็นผู้อบรมบ่มเพาะสมาชิกในสังคม ทั้งนี้เนื่องมาจากความจำเป็นทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม ในระดับปัจเจกบุคคลต้องเรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม จึงจะเอาชีวิตรอดได้ในสังคมนั้น ส่วนความจำเป็นในระดับสังคมนั้น สังคมที่สามารถจะสืบทอดชีวิตตนเองไปได้อย่างปกติและยาวนาน จำเป็นต้องประสบความสำเร็จในการอบรมบ่มเพาะสมาชิกรุ่นแล้วรุ่นเล่า

หลักการเรียนรู้ทางสังคมเป็นเรื่องของการเลียนแบบ คือเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น (observational learning) แล้วผู้สังเกตจึงเอามาทำตามอย่างที่เรียกว่า เลียนแบบ ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การแสดงพฤติกรรมที่ออกมาเป็นกริยาท่าทางอย่างตรง ๆ และการเลียนแบบที่เน้นหนักไปในด้านจิตใจ โดยขั้นตอนการเลียนแบบประกอบด้วย เริ่มต้นจากผู้เรียนถูกกระตุ้นให้มีความสนใจที่จะให้เรียนรู้ จากนั้นจะมีสิ่งบอกแนะ (cues) หรือองค์ประกอบย่อยบางอย่างของพฤติกรรมที่กำลังจะเลียนแบบผ่านเข้ามาในชีวิตทำให้ผู้เรียนได้พบเห็น จากนั้นผู้เรียนลงมือทำตามพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง และผลลัพธ์ที่ได้ตามมา คือ การได้รับรางวัล จากนั้นจึงเรียนรู้พฤติกรรมนั้นเอาไว้

นันทนา นันทวโรภาส (2557) กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทหลักในการอบรมบ่มเพาะสมาชิกในสังคม โดยในสภาวะการณ์ปัจจุบัน สื่อมวลชนกลับทวีบทบาทในการเป็นสถาบันที่กล่อมเกล่าและสร้างการเรียนรู้ให้กับเยาวชนเป็นอย่างมาก สื่อมวลชนจะเป็นต้นแบบให้กับผู้รับสาร โดยเริ่มจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นผ่านจากสื่อโทรทัศน์ ทั้งนี้ การเลียนแบบ แยกได้เป็น 2 ประเภท 1) การเลียนแบบจากกริยาท่าทาง (imitation) 2) การเลียนแบบทางด้านจิตใจ (identification)

การเลียนแบบนี้เกิดขึ้นจากการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน โดยสร้างสิ่งจูงใจที่จะให้เรียนรู้ เมื่อผู้รับสารตระหนักแล้วทำตาม ก็จะได้รับรางวัล ซึ่งการกระทำเลียนแบบจะเกิดขึ้นอีกก็ต่อเมื่อผู้รับสารจดจำและกระทำซ้ำในสิ่งนั้น ก็จะกลายเป็นการเรียนรู้ทางสังคม

วิไลภรณ์ จิรวัดนเศรษฐ์ (2559, น. 6) ได้ให้อธิบายถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่ตระหนักถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ของคนในสังคมว่า เมื่อมองดูสังคมในยุคปัจจุบัน จะพบว่า การอบรมบ่มเพาะ การแสดงออกทางพฤติกรรม บรรทัดฐานต่าง ๆ ในสังคม ไม่ได้เกิดจากสื่อกระแสหลัก เพียงเท่านั้น แต่สื่อกระแสรองกลับมีแนวโน้มว่าจะ ทรงอิทธิพลนำ

สื่อกระแสหลักมากขึ้นทุกวัน อย่าง “สื่อออนไลน์” ที่ประกอบไปด้วยแพลตฟอร์ม (platform) และแอปพลิเคชัน (application) มากมาย จากการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็เริ่มส่งผลกระทบต่อเฉพาะในสังคมที่เปลี่ยนไปและไร้ขีดจำกัดของเวลาและ สถานที่ (time and space)

ส่วนการเรียนรู้ทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย นั้น จรรยา สุวรรณทัต (2554) ได้นำเสนอแนวคิดครอบคลุมกับการเรียนรู้ทางสังคม ไว้ดังนี้ การเรียนรู้ทางสังคม เป็นการให้ความสำคัญกับสิ่งเร้าหรือแรงเสริมที่นำไปเกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ปฏิกริยาโต้ตอบและแรงเสริมที่เห็นได้ชัดที่สุดส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายในหน่วยสังคมที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็ก ครอบครัวจะได้ประโยชน์อย่างยิ่งจากการเรียนรู้ด้วยการรู้จักสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับทั้งตัวเด็กและแม่ ระหว่างที่มีสิ่งเร้าหรือแรงเสริมต่าง ๆ การเรียนรู้ทางสังคมจากสถานการณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้ครอบครัวรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการจดจำ หรือเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย อีกทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ที่สะสมอย่างต่อเนื่องยังช่วยให้สมาชิกครอบครัวสามารถประเมินหรือคาดคะเนผลที่อาจเกิดขึ้นตรงกับสภาพจริงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ครอบครัวที่มีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ในด้านความรู้ จะเป็นครอบครัวที่รู้จักแหล่งข้อมูลที่ให้ความรู้และรู้จักเข้าถึงแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้ โดยข้อเท็จจริงแหล่งความรู้จะกระจายอยู่ทุกหนทุกแห่งตราบเท่าที่รู้จัก ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านหรือผู้รู้หรือปราชญ์หรือสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครอบครัวที่ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งความรู้หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่และรู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้และแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญต่าง ๆ เหล่านี้ ตลอดจนสามารถพึ่งตนเองได้ในเรื่องการเรียนรู้จากแหล่งศึกษาต่าง ๆ

ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ แล้วจัดทำเป็นตารางแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เพื่อแสดงตัวแปรซึ่งมีอยู่ในแต่ละแนวคิดทฤษฎีออกมาเป็นข้อ ๆ และแสดงความถี่ของตัวแปรที่ปรากฏซ้ำกัน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 วิเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ที่	องค์ประกอบของการเรียนรู้ทางสังคม	รายชื่อนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ				
		Bandura (1976)	พีระ จิรโสภณ (2557)	นันทนา นันทวิโรภาส (2557)	กาญจนา แก้วเทพ (2552)	จรรยา สุวรรณทัต (2554)
1	เป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อ	√	√	√	√	
2	สื่อนำเสนอตัวแบบหรือตัวอย่างให้กับผู้รับสาร	√	√	√	√	
3	ใช้การสังเกตพฤติกรรมตัวแบบหรือตัวอย่างผ่านสื่อ	√	√	√	√	√
4	มีการเรียนรู้และกระทำซ้ำ ๆ	√	√	√		√
5	การลอกเลียนแบบจะผ่านการคิดแล้ว	√				
6	กระบวนการเรียนรู้					
6.1	รับรู้และใส่ใจตัวแบบ	√	√		√	√
6.2	จดจำสิ่งที่สังเกตจากตัวแบบ	√	√	√	√	√
6.3	แสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เช่น ความคิด ถ้อยคำ และการกระทำ	√	√	√	√	
6.4	การจูงใจ (คาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบ เช่น แรงเสริมหรือรางวัล)	√	√	√	√	√

จากตารางวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ ดังนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีองค์ประกอบ คือ เป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อ สื่อนำเสนอตัวแบบหรือตัวอย่างให้กับผู้รับสาร ใช้การสังเกตพฤติกรรมตัวแบบหรือตัวอย่างผ่านสื่อ มีการเรียนรู้และกระทำซ้ำ ๆ การลอกเลียนแบบจะผ่านการคิดแล้ว และกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม มีดังนี้

- 1) รับรู้และใส่ใจตัวแบบ
- 2) จดจำสิ่งที่สังเกตจากตัวแบบ 3) แสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เช่น ความคิด ถ้อยคำ และการกระทำ และ 4) การจูงใจ (คาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบ เช่น แรงเสริมหรือรางวัล)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

Lawson (2019) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายถึง การเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้คน ซึ่งเกิดจากความผูกพันทางอารมณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ ความผูกพันเหล่านี้มักเติบโตและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยการมีประสบการณ์ร่วมกัน โดยหากกล่าวถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ประเภทครอบครัว (family) นั้น หมายถึง คนสองคนหรือมากกว่านั้นที่เกี่ยวข้องกับการเกิดการแต่งงาน หรือการรับเลี้ยงบุตรบุญธรรม และที่อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นหนึ่งในครอบครัว ลักษณะทั่วไปบางประการของครอบครัว คือ การสนับสนุน ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์แบบปกติ มีความเชื่อและค่านิยมร่วมกับความปลอดภัย และรู้สึกถึงความเป็นกลุ่มเป็นพวก นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล สามารถเกิดได้จากการสื่อสารเพื่อความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้ แบ่งปันความรู้สึก สร้างความไว้วางใจ การตั้งใจฟังอย่างลึกซึ้ง มีความอ่อนแอ จัดการความขัดแย้ง และไม่ตีตรา

จรรยา สุวรรณทัต (2554) ได้กล่าวถึงสัมพันธภาพของครอบครัว ไว้ใน ชุดความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ตามมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

1. ความสำคัญของสัมพันธภาพของครอบครัว

สัมพันธภาพของครอบครัวดำเนินไปอย่างเป็นกระบวนการภายใต้ระบบครอบครัวที่ตอนเริ่มต้น อาจประกอบด้วยสมาชิกครอบครัวเพียงพ่อแม่และลูกหนึ่งคน แต่ต่อมาอาจขยายไปสู่ลูกคนอื่น ๆ และสมาชิกอื่น เช่น พี่ป้า น้ำอาของผู้เป็นเป็นพ่อแม่ เป็นต้น ความมั่นคงเข้มแข็งของครอบครัวเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ที่มีความสำคัญยิ่งนี้คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูก และไปสู่พ่อแม่ลูก และขยายไปสู่ พ่อแม่ลูกและสมาชิกอื่นที่มีความสำคัญในครอบครัว โดยปฏิสัมพันธ์ที่เด็กมีกับครอบครัวโดยเฉพาะกับแม่พ่อ พี่น้อง ตั้งแต่ระยะเวลาแรก ๆ ในชีวิตนั้นมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการวางพื้นฐานของลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขา

2. สัมพันธภาพครอบครัวและพัฒนาการเด็ก

ครอบครัวสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ซึ่งครอบคลุมทั้งสัมพันธภาพระหว่างแม่กับลูก พ่อกับลูก ลูกกับพี่น้อง ลูกกับสมาชิกอื่นที่มีความสำคัญต่อ

ครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว และจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาครอบครัวในระยะต่อมาด้วย

เหตุที่โยงสัมพันธ์ภาพของครอบครัวสู่พัฒนาการเนื่องจาก สัมพันธภาพของครอบครัว ซึ่งหมายรวมถึงหลาย ๆ อย่างด้วยกัน ที่สำคัญได้แก่ การมีความผูกพันรักใคร่ มีความปรารถนาดี และเอื้ออาทรต่อกัน ห่วงใยกัน ความสัมพันธ์ลักษณะเช่นนี้สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์โดยเฉพาะเด็กได้ดีที่สุด พ่อแม่ที่สามารถสื่อทั้งความคิดและความรู้สึกที่ดีต่อลูก ลูกย่อมสัมผัสได้ในสัมพันธภาพที่พ่อแม่แสดงออกต่อตน ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย และผ่อนคลาย สามารถเติบโตได้ได้ตามวัยโดยไม่มีอุปสรรค อีกทั้งยังช่วยให้เด็กสามารถขยายขอบเขตของความรู้สึกที่ดี ๆ ให้แก่พี่น้องและบุคคลอื่น ๆ ตลอดจนสังคมนอกบ้านอีกด้วย จึงกล่าวได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว ซึ่งเริ่มจากการสื่อสารที่ดีทั้งทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดสามารถนำไปสู่พัฒนาการที่ดีและสมดุลของเด็กทั้งในด้านกาย จิตใจ และคุณธรรม เมื่อเด็กเกิดพัฒนาการสมดุลตามวัยแล้วก็จะย่อมนำความสุขความสบายใจมาสู่ครอบครัว เกิดพลังร่วมระหว่างพ่อแม่ลูกและสมาชิกอื่นของครอบครัวที่จะก้าวไปสู่อนาคตที่มั่นคงข้างหน้า ความมั่นคงแข็งแรงของครอบครัวจึงสามารถวัดได้ด้วยตัวชี้วัดสำคัญ ซึ่งได้แก่ สัมพันธภาพของครอบครัวนี้เอง

2.4.2 แนวคิดการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ด้าน กมลรัฐ อินทรทัศนีย์ และ พรทิพย์ เย็นจะบก (2563) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไว้ดังนี้ โดยทั่วไปมนุษย์เราจะสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลก็ต่อเมื่อ มีบรรยากาศของความไวใจกัน ความเข้าใจกัน โดยความสัมพันธ์ของมนุษย์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทก็คือ ความสัมพันธ์ด้านกายภาพ (physical Relationship) เช่น การอาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน กลุ่มเดียวกัน หรือที่ทำงานเดียวกัน อีกประเภทหนึ่งก็คือความสัมพันธ์ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตใจ (climate or social-psychological relationship) โดยความสัมพันธ์จะพัฒนาขึ้นได้จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้คือ

1. สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตใจ การสร้างบรรยากาศของการสื่อสารให้เอื้อและสนับสนุนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารจะช่วยเกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น เช่น การเป็นเพื่อนเก่ากัน การเคยพบปะกันมาก่อน เคยทำงานงานร่วมกัน หรือแม้กระทั่งการเข้าอกเข้าใจกัน

2. ระยะเวลา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันเวลาจะเป็นองค์ประกอบ ที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ยิ่งเวลานานขึ้น ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน

3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข่าวสารของมนุษย์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน สามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ แลกเปลี่ยนข้อมูลกันในแนวกว้าง

(breadth) และแนวลึก (depth) ในแนวกว้างนั้นจะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั่ว ๆ ไป ในระดับผิวเผิน เช่น เพิ่งรู้จักกันก็จะคุยกันในหัวข้อที่หลากหลายออกเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ อาหาร การท่องเที่ยว แต่ถ้าเป็นแนวลึกก็จะเป็นเรื่องที่เป็นส่วนตัวมากขึ้น อาจเกี่ยวกับครอบครัวและหน้าที่การงาน ซึ่งจะเกิดการสื่อสารขึ้นในแบบใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้สื่อสารมีความตั้งใจที่จะให้เกิดความสัมพันธ์ขึ้นในระดับใด

4. การไว้วางใจซึ่งกันและกันและการที่บุคคลมีความไว้วางใจ รู้สึกปลอดภัย สบายใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ก็มีแนวโน้มที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น

5. ความรักและการควบคุมซึ่งกันและกัน ความรัก ความเกลียด การควบคุม การขึ้นนำ การช่วยเหลือกัน การร่วมมือกัน สามารถส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ได้ใน 2 แบบ คือ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน คือทั้งสองฝ่ายได้รับการตอบสนองจุดมุ่งหมายร่วมกันจากความสัมพันธ์และได้รับผลประโยชน์ทั้งคู่ ในอีกแบบก็คือความสัมพันธ์แบบถาวร โดยการสื่อสารที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่เกื้อหนุนยาวนาน

ลักษณะการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย

1. การเริ่มสร้างความสัมพันธ์

ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นนั้น มีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการที่จะสามารถช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ เช่น การมีทัศนคติที่ดีต่อตัวเองเข้าใจตัวเอง การใช้ภาษาที่ดีทั้งคำพูดและกริยาการแสดงออก ความมั่นใจในการเริ่มต้นสนทนา การจดจำชื่อและให้ความสำคัญคู่สนทนา การเป็นผู้ฟังที่ดี การเปิดเผยตัวเองเพื่อให้ผู้อื่นรู้จักตัวตนของเรา

2. การสานต่อความสัมพันธ์

หลังจากที่เกิดความสัมพันธ์ขึ้นแล้ว ควรจะต้องรักษาความสัมพันธ์นั้นไว้ ซึ่งก็ก็มีหลายวิธีการที่ควรทำ เช่น การสนใจเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจกัน การให้อภัยซึ่งกันและกัน ขอมรับข้อบกพร่องของอีกฝ่ายหนึ่ง เคารพสิทธิหน้าที่ และการให้ความรักความเอื้ออาทร ก็สามารถช่วยให้ออกมาความสัมพันธ์ไว้ได้

3. ลักษณะการสื่อสารเพื่อถนอมความสัมพันธ์ให้ยืนยาว

การถนอมความสัมพันธ์ให้ยืนยาวเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยาก หากแต่ว่าควรต้องเข้าใจและเห็นความสำคัญ เช่น รู้จักมีเวลาให้แก่กันและกัน มองกันในแง่ดี มีอารมณ์ขันบ้าง รักษาสัญญาและชมคนอื่นให้เป็น การไม่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่น เข้าใจความเป็นจริงของชีวิต ก็เป็นหนทางที่ช่วยถนอมความสัมพันธ์ได้

ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถทำการวิเคราะห์แนวคิดการสื่อสารเพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้ดังต่อไปนี้

ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ แล้วจัดทำเป็นตารางแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อแสดงตัวแปรซึ่งมีอยู่ในแต่ละแนวคิดออกมาเป็นข้อ ๆ และแสดงความถี่ของตัวแปรที่ปรากฏซ้ำกัน ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 วิเคราะห์แนวคิดการสื่อสารเพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

พ.ม.	องค์ประกอบของการสื่อสารเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	รายชื่อนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ			
		Beyer and Marshall (1981)	Lawson (2019)	จรรยา สุวรรณทัต (2554)	กมลรัฐ อินทรทัศน์ และพรทิพย์ เข็นจะบก (2563)
1	การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน	√	√	√	√
2	การมีประสบการณ์ร่วมกัน	√	√	√	√
3	การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การสื่อความคิดและความรู้สึกต่อกัน	√	√	√	√
4	ระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์ (ความถี่/ความยาวนาน)	√		√	√
5	เกิดสัมพันธภาพที่ดี (ผูกพัน/ห่วงใย/ปรารถนาดี)	√	√	√	√
6	การช่วยเหลือ ฟังพากัน หรือสนับสนุน	√	√		√
7	เกิดความเข้าใจกัน และมั่นใจและไว้วางใจและกัน	√	√		√
8	เกิดมิตรภาพ ความอบอุ่น	√		√	√

จากตารางวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ ดังนี้ แนวคิดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีองค์ประกอบ คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การมีประสบการณ์ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การสื่อความคิดและความรู้สึกต่อกัน ระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์ เกิดสัมพันธภาพที่ดี การช่วยเหลือ ฟังพากัน หรือสนับสนุน เกิดความเข้าใจกัน และมั่นใจและไว้วางใจและกัน และเกิดมิตรภาพ ความอบอุ่น

2.5 แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ

สื่อดิจิทัลนับเป็นสื่อที่เข้าถึงผู้รับสารได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และกว้างขวาง รวมทั้งผู้ใช้สามารถเป็นผู้ผลิตเนื้อหา หรือรายการได้เอง โดยก่อให้เกิดปรากฏการณ์การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวาง หลากหลาย ซึ่งส่งผลทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยเฉพาะผลกระทบต่อด้านลบได้สร้างความเสียหายต่อทั้งระดับบุคคลและระดับนานาชาติ เป็นเหตุให้มีการตระหนักถึงความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ โดย องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ยูเนสโก หรือ UNESCO (2021) ได้ให้ความหมายการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) ประกอบด้วย ความเข้าใจต่อบทบาทและหน้าที่ของสื่อ เข้าใจเงื่อนไขและการปฏิบัติงานของสื่อ คิดวิเคราะห์และประเมินเนื้อหาจากสื่อได้ ใช้สื่ออย่างมีส่วนร่วม ใช้สื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและเพื่อการเรียนรู้ ผลิตเนื้อหาได้ด้วยตัวผู้ใช้สื่อเอง และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อต่าง ๆ

ส่วน แพรวพรรณ อัคระประสา (2557) ให้ความหมายของ การรู้เท่าทันสื่อ คือ การที่บุคคลมีความสามารถในการอ่านสื่อ (literate) อย่างเข้าใจ สามารถประเมินค่า ตีความนัยยะแฝงในสื่อ และสามารถสรุปเป็นแนวคิดของตนเอง ทั้งนี้ แนวทางในการรู้เท่าทันสื่อ คือ ฝึกตั้งคำถามสื่อว่า ใครสร้างเนื้อหาสื่อนี้ขึ้นมา ใช้วิธีการใดบ้างในการสร้างสื่อนี้ แต่ละคนรับรู้เนื้อหาสื่อต่างกันเพราะอะไร และอย่างไร มีเนื้อหาในสื่อที่ซ่อนและปลูกฝังความคิดค่านิยมบางอย่างไว้หรือไม่ สื่อผลิตเนื้อหาที่ส่งมาให้เราเพื่ออะไร กล่าวคือ การรู้เท่าทันสื่อคือการเปิดรับสื่ออย่างมีสติ และรู้ตัวตั้งคำถามกับสื่อแล้วใช้เหตุผลพิจารณาแยกแยะข้อเท็จจริงจากความจริงเสมือนในสื่อ

ด้านสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2560) ให้ความหมาย การรู้เท่าทันสื่อ คือ การที่เราไม่หลงเชื่อเนื้อหาที่ได้อ่าน ได้ยิน ได้ฟัง แต่สามารถคิด วิเคราะห์ สงสัย และรู้จักตั้งคำถามว่า สิ่งนั้นจริงหรือไม่จริง ใครเป็นคนให้ข้อมูลเขาต้องการสื่ออะไร หรือมีจุดมุ่งหมายแอบแฝงหรือไม่ รวมทั้งได้กำหนดองค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ 5 องค์ประกอบควรปฏิบัติได้แก่

1. การเปิดรับสื่อ การเปิดรับ การเข้าใจ การวิเคราะห์สื่อ สื่อคือ การรู้เท่าทันการเปิดรับสื่อของประสาทสัมผัส หู ตา จมูก ลิ้น สัมผัสของเรา ซึ่งเมื่อเปิดรับแล้วสมองจะสั่งการให้คิดและปรุงแต่งให้เกิดอารมณ์ต่างๆตามมา การรู้เท่าทันสื่อในขั้นของการรับรู้อารมณ์ตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องแยกความคิดและอารมณ์ออกจากกัน และความคิดจะทำให้เรารับรู้ความจริงว่า “อะไรเป็นสิ่งที่สื่อสร้างขึ้น” เป็นต้น

2. การวิเคราะห์สื่อ คือ การแยกแยะองค์ประกอบในการนำเสนอของสื่อว่ามีวัตถุประสงค์อะไร

3. การเข้าใจสื่อ คือ การตีความสื่อหลังจากเปิดรับสื่อไปแล้ว เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่สื่อนำเสนอ ซึ่งผู้รับสารแต่ละคนก็จะมีความเข้าใจสื่อได้ไม่เหมือนกันตีความไปคนละแบบ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ พื้นฐานการศึกษาคุณสมบัติในการเรียนรู้ ตลอดจนการรับรู้ข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ไม่เท่ากันมาก่อน

4. การประเมินค่า หลังการวิเคราะห์และทำความเข้าใจสื่อแล้ว เราควรประเมินค่าสิ่งที่สื่อนำเสนอว่ามีคุณภาพและคุณค่ามากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา วิธีนำเสนอเทคนิคที่ใช้ เป็นต้น

5. การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ แม้เราจะสามารถวิเคราะห์ เข้าใจ และประเมินค่าสื่อได้ แต่เราไม่สามารถออกไปจากโลกของสื่อได้ ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องปฏิบัติดังนี้ คือ

- 5.1 นำสิ่งที่เราวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์
- 5.2 เลือกรับสื่อเป็น
- 5.3 สามารถส่งสารต่อได้
- 5.4 มีปฏิกริยาตอบกลับสื่อได้

ด้าน พรทิพย์ เย็นจะบก (2558) นิยาม การรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง การอ่านสื่อให้ออกเพื่อพัฒนาทักษะในการเข้าถึงสื่อ การวิเคราะห์สื่อ การตีความเนื้อหาของสื่อ การประเมินค่าและเข้าใจผลกระทบของสื่อและสามารถใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ได้

องค์ประกอบการรู้เท่าทันสื่อ

องค์ความรู้การเท่าทันสื่อ (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2558) ในบริบทสังคมไทยประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

- 1 การเปิดรับสื่อ
2. การวิเคราะห์สื่อ
3. การเข้าใจสื่อ
4. การประเมินค่าสื่อ
5. การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์

โดยองค์ประกอบทั้ง 5 เกี่ยวพันต่อเนื่องตามลำดับ เป็นองค์ความรู้ การเท่าทันสื่อ ที่ต้องการการพัฒนา และปรับใช้ให้เหมาะกับกระบวนการการเรียนรู้ของทุกกลุ่มชนในสังคมไทย

จากการทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ การรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งมีองค์ประกอบเชิงปฏิบัติ ได้แก่ 1) การเปิดรับ การเข้าใจสื่อ 2) การวิเคราะห์วัตถุประสงค์การนำเสนอของสื่อ 3) การตีความสิ่งที่สื่อนำเสนอ 4) การประเมินค่าเนื้อหา การนำเสนอ และ 5 การใช้ประโยชน์จากสื่อ

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ประเด็น คือ 1) ประเด็นการใช้งานสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย และ 2) ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลในส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยจะแยกนำเสนอในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.6.1 ประเด็นการใช้งานสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

อภิชาติ วีระสกุลรักษ์ (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการสร้างสื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 0 - 3 ปี วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีด้านดีในการเสริมสร้างทักษะและการเรียนรู้สำหรับเด็ก 0 - 3 ปี เพื่อศึกษาพฤติกรรมของเด็กหลังจากที่ได้ใช้เทคโนโลยีเข้ามาประกอบการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาการพัฒนาสมรรถนะด้าน IQ และ EQ ในการนำเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 0 - 3 ปี โดยเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพ่อแม่ของเด็กในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ช่วงเวลา 3 ขวบปีแรกของชีวิต เป็นช่วงสำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของเด็กทั้งด้านสติปัญญา สังคมและอารมณ์ ปัจจุบันสื่อสมัยใหม่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเด็กอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเด็กไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรดี หรือไม่ดี และที่สำคัญยังไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ดังนั้น หน้าที่ของพ่อแม่ควรเลือกสิ่งที่เหมาะสมให้กับลูก ในด้านการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า เป็นเพศหญิงอยู่ในช่วงอายุ 30 - 39 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 30,000 - 49,999 บาท และทำงานในบริษัทเอกชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่กำลังวางแผนจะมีลูก มีความต้องการใช้สื่อและเทคโนโลยีกับเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือนิทาน หรือตัวต่อกระดาษ เป็นต้น ผู้ปกครองจะให้เด็กได้ใช้เวลากับสื่อและเทคโนโลยีในช่วงเย็น ราว ๆ 1 - 2 ชั่วโมงต่อวัน

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังรู้สึกเป็นกังวลกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีว่าจะใช้สื่อผิดวิธีและไม่ตอบโจทย์ในการใช้ สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งในการนำสื่อให้เด็ก คือ การอ่านหนังสือให้ลูกฟังวันละ 10-15 นาที และการเปิดเพลงบรรเลงเพื่อเสริมสร้างทักษะด้าน IQ และ EQ

อภิรพี เศรษฐรักษ์ ดันเจริญวงศ์, ศรีรัฐ ภัคศิรณชิต และ ญาณวุฒิ เสวตธิติกุล (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการใช้หน้าจอของเด็กไทยวัย 0 - 3 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 298 ชุด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ทำหน้าที่หลักในการเลี้ยงดูเด็กเล็ก ในบริเวณกรุงเทพฯ และปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณการใช้หน้าจอของเด็กไทยอายุ 0 - 3 ปี

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 60.8 เคยดูโทรทัศน์มาก่อน ส่วนอีกร้อยละ 39.2 ไม่เคยดูโทรทัศน์เลย โดยมีค่าเฉลี่ยการดูโทรทัศน์อยู่ที่ครั้งละ 36.84 นาที และคิดเป็น 78.89 นาทีต่อวัน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.4 เคยใช้สมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ต ส่วนอีกร้อยละ 36.6 ไม่เคยใช้มาก่อน โดยมีค่าเฉลี่ยการใช้หน้าจอ แท็บเล็ตครั้งละ 29.53 นาที คิดเป็น 49.23 นาที ต่อวัน

ผลการศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อปริมาณการใช้หน้าจอทั้งโทรทัศน์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน คือ รายได้ของพ่อแม่ และประเภทของสถานที่นอนของเด็ก พบว่า เด็กที่นอนกับปู่ย่าตายายหรือญาติคนอื่น มีปริมาณการใช้แท็บเล็ตและสมาร์ตโฟนสูงสุด

Verenikina and Kervin (2011) วิจัย เรื่อง ไอแพด การเล่นเกมดิจิทัล และเด็กปฐมวัย (iPads, Digital Play and Pre-schoolers) ศึกษาเชิงคุณภาพจากสมาชิกใน 3 ครอบครัวที่มีเด็กปฐมวัยอย่างน้อย 1 คน ในครอบครัว (อายุ 3 – 4 ปี) พ่อแม่ทุกคนอยู่ในวัย 30 ปี ตอนกลางถึงตอนปลาย และที่อยู่ใกล้กับสถาบันของผู้วิจัย มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อตรวจสอบประเด็นของการเข้าถึงเทคโนโลยีเหล่านี้ของเด็กจากมุมมองของพ่อแม่ / ผู้ปกครอง 2) โอกาสในการเล่นอุปกรณ์เหล่านี้ตามธรรมชาติที่น่าเสนอผ่านแอปพลิเคชันที่กำหนดเป้าหมายสำหรับเด็กเล็ก และ 3) ค่าใช้จ่ายและข้อจำกัดที่เกิดจากประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า แม้ว่าผลการวิจัย จะไม่สามารถสรุปผลเป็นการทั่วไป แต่ก็แสดงถึงประสบการณ์เชิงบวกบางประการของการเล่นจินตนาการที่ใช้สื่อแบบดิจิทัลของเด็กปฐมวัยด้วยไอแพด การศึกษาได้เน้นถึงบทบาทสำคัญของความพยายามร่วมกันของผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ ในการสนับสนุนการเล่นดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกใช้ข้อมูลที่เป็นในการเลือกแอปพลิเคชันดิจิทัล ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและยั่งยืนในการเล่นเชิงจินตนาการ

เด็กปฐมวัยทุกคนที่เข้าร่วมการวิจัย มีเทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้งานแอปพลิเคชันที่หลากหลายในบ้าน อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงเทคโนโลยีของเด็ก ๆ นั้นเกิดจากการตัดสินใจและความเชื่อของผู้ปกครอง ผู้ปกครองแสดงมุมมองที่ชัดเจนว่าเทคโนโลยีต่าง ๆ ถูกนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ดีที่สุดเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับความรู้และทักษะบางอย่าง แอปพลิเคชันง่าย ๆ ที่โฆษณาว่าเป็นเกมการศึกษาไม่สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้ พวกเขาทำงานตามขั้นตอนและวิธีแก้ปัญหาอย่างรวดเร็วและสูญเสียความสนใจไป เด็ก ๆ ชอบเกมที่เปิดโอกาสให้พวกเขามีส่วนร่วมกับจินตนาการและพัฒนาการเล่นของตนเองที่ขยายออกไปนอกหน้าจอ เนื่องจากการเล่นเกมดิจิทัลผสมผสานบริบทการเล่นอื่น ๆ ของเด็ก ๆ และยอมรับทางเลือกที่ดีที่พ่อแม่เลือกให้ได้อย่างง่ายดายต่อการใช้เวลาอยู่หน้าจอที่เหมาะสม สำหรับสื่อดิจิทัลที่ซับซ้อน ทำให้เชื่อว่าเด็กปฐมวัยต้องการความช่วยเหลือทางเทคนิคจากสมาชิกในครอบครัวซึ่งมีประสบการณ์ในการใช้ไอแพด ดังนั้นเพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเหล่านี้ เด็กต้องการความ

ช่วยเหลือในการใช้เทคโนโลยีจากพ่อแม่หรือพี่น้องที่มีอายุมากกว่าซึ่งมีความเชี่ยวชาญ ทำให้เกิดพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมร่วมกันที่เกี่ยวกับการเล่นจินตนาการของเด็ก ๆ ทั้งนี้ ด้วยการเข้าร่วมการเล่นของเด็กในฐานะ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค (บางครั้งใช้เวลาเพียงไม่กี่วินาที) พ่อแม่และพี่น้องที่มีอายุมากกว่าได้รับโอกาสพิเศษในการแบ่งปัน และช่วยเหลือ การเล่นตามจินตนาการของเด็ก ซึ่งอาจจะไม่เกิดขึ้น วิธีการเล่นในจินตนาการของเด็กเล็กสามารถหาซื้อได้จากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล เช่น ไอแพด

Kabali, Irigoyen, Davis, Budacki, Mohanty, Leister, and Bonner (2015) ศึกษาวิจัย เรื่อง Exposure and Use of Mobile Media Devices by Young Children มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อตรวจสอบการเปิดรับและการใช้อุปกรณ์มือถือของเด็กเล็กศึกษาแบบตัดขวางจากเด็ก 350 คน อายุ 6 เดือน - 4 ปี เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2014 ที่คลินิกกุมารเวชในชุมชน ผู้มีรายได้น้อย ชุมชนเมืองที่มีรายได้น้อย ผลการวิจัยพบว่า ครึ่งหนึ่งของเด็กส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือ 97 แท็บเล็ต 83 และสมาร์ตโฟนร้อยละ 77 เมื่ออายุ 4 ปี เด็กครึ่งหนึ่งมีโทรศัพท์เป็นของตัวเอง และสามารถในที่มีอุปกรณ์พกพาเป็นของตนเอง เด็กเกือบทั้งหมด ร้อยละ 96.6 ใช้อุปกรณ์มือถือและส่วนใหญ่เริ่มใช้ก่อนอายุ 1 ปี ผู้ปกครองให้อุปกรณ์เด็กเมื่อทำงานบ้านเสร็จ ร้อยละ 70 เพื่อให้พวกเขาสงบ ร้อยละ 65 และก่อนนอน ร้อยละ 29 เมื่ออายุ 2 ปี เด็กส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ทุกวัน และใช้เวลาหน้าจอโทรศัพท์เทียบเท่ากับอุปกรณ์มือถือ เด็กส่วนใหญ่อายุ 3 ถึง 4 ปี ใช้อุปกรณ์โดยปราศจากความช่วยเหลือ และหนึ่งในสามใช้งานหลายแบบหลายลักษณะงาน แอปพลิเคชันเนื้อหา เช่น ยูทูป และเน็ตฟริกซ์ ได้รับนิยม เด็กเป็นเจ้าของอุปกรณ์อายุในการใช้ครั้งแรก และการใช้งานทุกวันไม่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติหรือการศึกษาของผู้ปกครอง

Bentley, Turner, and Jago (2016) ได้วิจัย เรื่อง Mothers' views of their preschool child's screen-viewing behavior: a qualitative study วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อสำรวจมุมมองของมารดาเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูหน้าจอของเด็กก่อนวัยเรียน (รวมถึงอุปกรณ์เคลื่อนที่) และศึกษาว่าเด็กวัยก่อนเรียนใช้อุปกรณ์หน้าจอที่แตกต่างกันอย่างไร เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง กับมารดาของเด็กก่อนวัยเรียน (อายุระหว่าง 2 ถึง 4 ปี) จำนวน 26 คน ที่บริสตอล สหราชอาณาจักร ผลการวิจัยพบว่า อุปกรณ์มือถือถูกใช้ในรูปแบบการดูหน้าจอสำหรับเด็กส่วนใหญ่ แต่เป็นการใช้งานแบบเฉพาะกิจมากกว่าที่จะใช้จนเป็นนิสัย เหตุผลและอิทธิพลของการใช้อุปกรณ์พกพามีความคล้ายคลึงกับการดูโทรทัศน์ โดยมักจะใช้นอกบ้านเป็นเครื่องมือที่ทำให้ใจวัยซน ฟังก์ชันการใช้งานหลากหลาย สามารถใช้เป็นโทรทัศน์พกพาหรือเพื่อการเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมายผ่านเกมและแอปพลิเคชันการศึกษา บางคนแสดงความกังวลเกี่ยวกับอุปกรณ์พกพาที่ถูกใช้ขณะที่คนอื่นรู้สึกว่าเป็นเครื่องมือการศึกษาที่สำคัญและมีประโยชน์ แม้ว่า

ส่วนใหญ่รู้สึกจำเป็นต้องกำหนดกฎและข้อจำกัดสำหรับการใช้อุปกรณ์มือถือ แต่หลายคนรู้สึกว่า มันยังเป็นส่วนที่จำเป็นและเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

O'Connor & Fotakopoulou (2016) ได้ศึกษาเรื่อง A threat to childhood innocence or the future of learning? Parents' perspectives on the use of touch-screen technology by 0 – 3 year-olds in the UK โดยทำการสำรวจจากผู้ปกครองของเด็กอายุ 0-3 ปี ผ่านออนไลน์ จำนวน 226 คน ในสหราชอาณาจักร วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาถึงการใช้เทคโนโลยีหน้าจอสัมผัสของเด็กวัย 0 - 3 ปี แห่งสหราชอาณาจักร และการรับรู้ของผู้ปกครองถึงประโยชน์และข้อเสียที่เกิดขึ้นการใช้งาน ผลการวิจัยพบว่า การเล่นเกมแอปพลิเคชันเกม (แอป) คือการใช้หน้าจอสัมผัสที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในกลุ่มอายุนี้นี้ บ้านเป็นสถานที่ที่พบการใช้ได้บ่อยที่สุด ผู้ปกครองรับรู้ถึงการที่เด็กเล็ก ๆ ของพวกเขาได้ใช้หน้าจอสัมผัส คือเพื่อการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ และที่ใกล้เคียงกัน คือ การใช้หน้าจอสัมผัสเพื่อให้พวกเขาไม่ยุ่งวุ่นวาย ส่วนประโยชน์ที่เด็กได้รับ คือ ทักษะทางเทคโนโลยี ความได้เปรียบทางการศึกษา การตระหนักรู้ตนเอง และการติดต่อกับครอบครัว ส่วนข้อกังวลต่อการใช้อุปกรณ์ไม่มีข้อกังวลใด ๆ เกี่ยวกับเด็ก ในการใช้หน้าจอสัมผัส เช่น การอ่านหนังสือและอื่น ๆ หากเป็นกังวลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบ จะไม่อนุญาตให้ใช้

เว็บไซต์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (A Southeast Asia Study, 2014) ได้วิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง การใช้สมาร์ตโฟนของเด็ก: กรณีศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Mobile Device Usage Among Young Kids) มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาการใช้อุปกรณ์โทรศัพท์สมาร์ตโฟนของเด็ก ๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยการสำรวจความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง จำนวน 2,714 คน ที่มีลูกในช่วงวัย 3 – 8 ปี จำนวนอย่างน้อย 3,917 คน ในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 19 - 29 สิงหาคม 2557 นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูลจากประเทศรอบนอก (เช่น อินเดีย จีน ฮองกง ปากีสถาน ไต้หวัน เมียนมาร์ ลาว ปากีสถาน กัมพูชา และเกาหลีใต้) อย่างไรก็ตามข้อมูลนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ร้อยละ 98 อนุญาตให้เด็กใช้อุปกรณ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความกังวลเล็กน้อยที่จะอนุญาตให้บุตรหลานใช้อุปกรณ์ แม้จะรับรู้ทั่วไปว่าการใช้อุปกรณ์เป็นเวลานาน อาจส่งผลกระทบต่อเด็ก ทั้งทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ร้อยละ 67 ของเด็กใช้อุปกรณ์ของผู้ปกครอง แรงจูงใจหลักของผู้ปกครองในการอนุญาตให้บุตรหลานใช้อุปกรณ์ ร้อยละ 80 เพื่อให้บุตรหลานใช้ในการศึกษา เพื่อเปิดรับเทคโนโลยี ร้อยละ 68 ให้ความบันเทิง ร้อยละ 57 และทำให้พวกเขาเด็กสงบนิ่ง/ผู้ปกครองไม่ว่าง ร้อยละ 55 ผู้ปกครองส่วนใหญ่อนุญาตให้บุตรหลานใช้อุปกรณ์ได้ แต่พวกเขาส่วนใหญ่ยังเชื่อในการใช้ขีดจำกัดและมีขอบเขต สำหรับเวลาที่อยู่หน้าจอของเด็ก ผู้ปกครองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปล่อยให้บุตรหลานใช้อุปกรณ์บางครั้ง ร้อยละ 65 และในบาง

สถานการณ์เท่านั้น ร้อยละ 19 เวลาในการใช้งานของเด็กเพิ่มขึ้นตามอายุ: มีเพียง ร้อยละ 30 ถึง ร้อยละ 33 ของเด็กอายุ 3 ถึง 5 ปี ที่ใช้อุปกรณ์นานกว่าหนึ่งชั่วโมงในการใช้แต่ละครั้ง เทียบกับ ร้อยละ 49 ถึงร้อยละ 51 ของเด็กอายุ 6 ถึง 8 ปี ข้อกังวลสามอันดับแรกของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ของบุตรหลาน ได้แก่ ผลกระทบต่อสุขภาพ ร้อยละ 92 การติดอุปกรณ์ ร้อยละ 90 และการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 88 ค่าโทรศัพท์ที่สูงขึ้น ร้อยละ 67 และความเสียหายต่ออุปกรณ์ ร้อยละ 60 การใช้อุปกรณ์ของเด็กส่วนใหญ่อยู่ที่บ้าน ร้อยละ 99 บางครั้งมีการใช้อุปกรณ์ในร้านอาหาร ร้อยละ 70 ขณะเดินทาง ร้อยละ 71 หรือที่สถานที่ของเพื่อน ร้อยละ 40 และน้อยที่สุดในโรงเรียน ร้อยละ 17 ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะอนุญาตให้บุตรหลานใช้อุปกรณ์ โดยมีการตรวจสอบสิ่งที่บุตรหลานใช้งานและควบคุมอุปกรณ์ของตนเป็นการส่วนตัว ร้อยละ 77 มีเพียงร้อยละ 11 เท่านั้นที่อนุญาตให้สมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ ตรวจสอบบุตรหลานของพวกเขา ในขณะที่ร้อยละ 2 ไม่ได้ติดตามเลย ผู้ปกครองต้องการให้อุปกรณ์มีกลไกการควบคุมเพื่อช่วยตรวจสอบการใช้อุปกรณ์ของบุตรหลาน ผู้ปกครองที่มีบุตรหลาน อายุ 6 ถึง 8 ปี มีแรงจูงใจในการให้บุตรหลานใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ มากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 3 ถึง 5 ปี ทั้งนี้ ผู้ปกครองที่อนุญาตให้บุตรหลานเข้าถึงอุปกรณ์ได้อย่างอิสระ เมื่อเทียบกับผู้ปกครองที่ไม่ได้ให้ใช้งาน มีความกังวลเกี่ยวกับการสัมผัสกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมแตกต่างกันเล็กน้อย

Oliemat, Ihmeideh, & Alkhawaldeh (2018) ได้วิจัย เรื่อง การใช้แท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสในเด็กปฐมวัย: ความรู้สำหรับเด็ก, ทักษะและทัศนคติต่อเทคโนโลยีแท็บเล็ต (The use of touch-screen tablets in early childhood: Children's knowledge, skills, and attitudes towards tablet technology) โดยศึกษาจากเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 (K-2) จำนวน 14 คน (อายุเฉลี่ย เท่ากับ 6.27 ปี) ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสังเกตแบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่าโดยรวมเด็ก ๆ มีความรู้เกี่ยวกับแท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสและคุณสมบัติที่เหมาะสม เด็ก ๆ มองว่าแท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสเป็นเครื่องมือที่ให้ความบันเทิงมากกว่าเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ นอกจากนี้แท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสยังถูกใช้เพื่อจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยใช้เล่นเกมเป็นวัตถุประสงค์ที่พบบ่อยที่สุด ตามด้วยการดูยูทูป (YouTube) นอกจากนี้ พบว่า เด็ก ๆ จะได้รับทักษะส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการใช้แท็บเล็ต แต่ยังไม่สามารถควบคุมได้ในบางกรณี พบว่า แอปพลิเคชันเกมและความบันเทิงบนแท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสมาแทนที่กิจกรรมการเล่นแบบดั้งเดิมที่ควรเล่นในช่วงขวบปีแรก ๆ เด็ก ๆ อธิบายว่าผู้ปกครองของพวกเขากำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้แท็บเล็ต และพวกเขาต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้ปกครองของพวกเขาในขณะที่ใช้แท็บเล็ต การศึกษาสรุปรด้วยการอภิปรายถึงสิ่งที่ค้นพบ ซึ่งอาจมีความหมายสำหรับกำหนดนโยบายและการปฏิบัติในปัจจุบัน

สรวมณท์ สิทธิสมาน และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ 1) เพื่อทราบอนาคตภาพในการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อทราบความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัยกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของเด็กปฐมวัยของประเทศ จำนวน 3 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ปฏิบัติ หรือครูผู้ใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 3 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและนักวิชาการสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 5 คน 4) ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนักวิชาการด้านสื่อ จำนวน 3 คน และ 5) ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ผลิตสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยในองค์กรเอกชน จำนวน 3 คน ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 14 ตัวแปร มุ่งเน้นไปที่การทำให้เด็กปฐมวัยใช้สื่อได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสมกับวัย พร้อมทั้งต้องส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และการเลือกสื่อให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ด้านครูหรือการบริหารจัดการบุคลากรในโรงเรียนจะต้องมีความรู้เท่าทันสื่อ และปรับบทบาทมาเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แทน ทั้งต้องพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้านผู้ผลิตสื่อต้องผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพเหมาะสมกับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง ต้องควบคุมการใช้สื่อซึ่งทำได้ 2 ด้าน คือ การควบคุมด้านเนื้อหาและการควบคุมด้านเวลา ด้านการบริหารจัดการโดยภาครัฐ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัยให้ทันสมัย ด้านการบริหารจัดการการใช้สื่อดิจิทัล ควรมีการบูรณาการในการคัดสรรสื่อที่ดีสำหรับเด็กโดยผู้มีความรู้ความสามารถ เพื่อช่วยกลั่นกรองคุณภาพของสื่อดิจิทัล ด้านการบริหารจัดการบุคลากร ครูต้องมีความรู้เรื่องสื่อดิจิทัลหรือผ่านการอบรมวิธีการใช้สื่อดิจิทัล ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ควรมีการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) ด้านการบริหารจัดการประสบการณ์เรียนรู้ สื่อดิจิทัลควรเป็นแบบบูรณาการกับทุกศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการสื่อดิจิทัล พ่อแม่ ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลแบบมีคุณค่าและมีการจัดการแบบเป็นระบบ

ชุติมา เล็กพงศ์ และปณัฐธรณ์ จารุชัยนิวัฒน์ (2561) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการใช้เทคโนโลยีและสื่อปฏิสัมพันธ์กับเด็กวัยอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตคลองเตย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการใช้เทคโนโลยีและสื่อปฏิสัมพันธ์กับเด็กวัยอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตคลองเตย ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และด้านการเฝ้าระวังในการใช้สื่อตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาล 1 - 3 จำนวน 103 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้ปกครอง

ในการใช้เทคโนโลยีและสื่อปฏิสัมพันธ์กับเด็กวัยอนุบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผู้ปกครองปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.99$) ประเด็นค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้คำแนะนำเมื่อเด็กขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้งาน และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ช่วยอำนวยความสะดวกแก่เด็กขณะเล่นและใช้งานร่วมกัน ด้าน การเฝ้าระวังในการใช้สื่อ ผู้ปกครอง ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ประเด็นค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 ประเด็น คือ คอยสังเกตขณะเด็กใช้งานและสนทนากับเด็ก ขณะเล่นเกมหรือดูโทรทัศน์ ประเด็น ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ติดตั้งโปรแกรมการใช้งานกู่หนานเพื่อติดตามการเล่นและการใช้งานของเด็ก

2.6.2 ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลในส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย

Couse & Chen (2010) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง A Tablet Computer for Young Children? Exploring its Viability for Early Childhood Education เพื่อสำรวจความเป็นไปได้ของคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตในการศึกษาปฐมวัยโดยศึกษาจากเด็กก่อนวัยเรียนในการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยี แท็บเล็ตและประสิทธิภาพในการดึงดูดให้เด็ก ๆ วาดภาพ กับเด็กอายุ 3-6 ปี จำนวน 41 คน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระดับการใช้แท็บเล็ตระหว่างชั้นปี และความผูกพันเพิ่มขึ้นตามอายุ คุรรายงานความสนใจ และสภาพแวดล้อมของเด็กในระดับสูงตามความคาดหวังข้างต้น เด็ก ๆ พัฒนาอย่างรวดเร็ว อย่างง่ายดายด้วยปากกาสำหรับการวาดภาพ แม้ว่าจะมีปัญหาทางเทคนิคในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่นี้ แต่เด็ก ๆ ก็ให้ความสนใจและมุ่งมั่นโดยไม่หงุดหงิด สิ่งที่คุณเหมือนจะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กก็คือ วิธีที่ครูเลือกใช้เทคโนโลยี

Carson and Janssen (2012) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง Associations between factors within the home setting and screen time among children aged 0–5 years: a cross-sectional study โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ คือ การใช้แบบจำลองเชิงนิเวศน์ของพฤติกรรมอยู่ประจำ เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน ปัจจัยในบ้านและเวลาหน้าจอของเด็กปฐมวัย โดยมีผู้เข้าร่วมเป็นเด็กก่อนวัยเรียน 746 คน (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี) จากเขตคิงส์ตันออนแทรีโอ แคนาดา ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน 2554 ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยภายในหลายประการ (ข้อมูลประชากรเด็ก) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (ข้อมูลประชากรของ ครอบครัว ความรู้ของผู้ปกครอง พฤติกรรมของผู้ปกครอง) และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ หรือวิดีโอเกมในห้องนอน) ผู้ปกครองเป็นผู้ให้ข้อมูลเรื่อง เวลาโดยเฉลี่ยต่อวันที่บุตรหลานใช้เวลาดูโทรทัศน์ และเล่นวิดีโอ/เกมคอมพิวเตอร์ ตรวจสอบความสัมพันธ์โดยใช้แบบจำลองการถดถอยเชิงเส้นและโลจิสติก

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.7 คู่มือทัศนและเล่นวิดีโอ/เกมคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 37.9 ปัจจัยภายในตัวบุคคลความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับเวลาของหน้าจอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อายุทัศนคติของผู้ปกครอง อุปสรรคของผู้ปกครอง บรรทัดฐานของผู้ปกครอง เวลาที่หน้าจอของผู้ปกครอง และการมีโทรทัศน์ในห้องนอน เป็นตัวทำนายเชิงบวกของเวลาหน้าจอ ในขณะที่การศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และการรับรู้ความสามารถของตนเองของผู้ปกครองเป็นตัวพยากรณ์เชิงลบของเวลาหน้าจอในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น รวมตัวแปรเหล่านี้อธิบาย ร้อยละ 64.2 ของความแปรปรวนในเวลาหน้าจอ ปัจจัยทางปัญญาของผู้ปกครอง (การรับรู้ความสามารถตนเอง ทัศนคติ อุปสรรค บรรทัดฐาน) ในระดับระหว่างบุคคลอธิบายความแปรปรวนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 37.9)

Neumann (2014) ทำการวิจัย เรื่อง An examination of touch screen tablets and emergent literacy in Australian pre-school children มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาการเข้าถึงและการใช้แท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสของเด็กปฐมวัย และศึกษาความเกี่ยวข้องกับทักษะการรู้หนังสือที่เกิดขึ้นจริง (ได้แก่ ตัวอักษรและการออกเสียงตัวอักษร การอ่านตัวเลข แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ และการเขียนชื่อ) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลของออสเตรเลีย จำนวน 109 คน ซึ่งมีลูกอายุ 3-5 ปี ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีการเข้าถึงแท็บเล็ตหน้าจอสัมผัสมากกว่า มีการออกเสียงตัวอักษร และทักษะการเขียนชื่อสูงขึ้น ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างเวลาในการใช้แท็บเล็ตและทักษะการอ่านออกเขียนได้ ทั้งนี้ คุณภาพของประสบการณ์ความสำคัญมากกว่าเวลาที่ใช้แท็บเล็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อดูในกรอบทางสังคมและวัฒนธรรม งานวิจัยยังพบอีกว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ร้อยละ 69 เห็นว่าแท็บเล็ตเป็นเรื่องง่ายสำหรับเด็กที่ใช้จะงาน และเชื่อว่า แท็บเล็ตสนับสนุนการพัฒนาการรู้หนังสือในช่วงเริ่มแรก ร้อยละ 70 และ ร้อยละ 53 เชื่อว่าเด็ก ๆ ควรได้ใช้แท็บเล็ตช่วงก่อนวัยเรียน แท็บเล็ตมีศักยภาพในการส่งเสริมการรู้หนังสือที่เกิดขึ้นจริง แม้ว่าอาจขึ้นอยู่กับคุณภาพของการโต้ตอบแบบดิจิทัล

Ihmeideh and Alkhalwaldeh (2017) ได้ทำการวิจัย เรื่อง Teachers' and parents' perceptions of the role of technology and digital media in developing child culture in the early years วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการรับรู้ของครูและผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียนว่าเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล (TDM) มีส่วนช่วยในการพัฒนาวัฒนธรรมของเด็กในการเรียนช่วงปีแรก ๆ ในประเทศจอร์แดน เลือกกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนเด็กก่อนวัยเรียน 170 คน และผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียน 310 คน โดยสัมภาษณ์ครู 10 คน และผู้ปกครอง 15 คน ด้วยการใช้แบบสอบถาม 26 ข้อ ครอบคลุม 7 ด้าน ที่วัดเป้าหมายของวัฒนธรรมเด็ก ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้ปกครอง

พิจารณาการมีส่วนร่วมของ TDM ต่อวัฒนธรรมเด็กก่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามมีความขัดแย้งในระดับวัฒนธรรมของเด็กในหมู่ผู้เข้าร่วมการศึกษา นอกจากนี้ ผลของสถิติ t-test แสดงความแตกต่างทางสถิติระหว่างการรับรู้ของครู และผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทที่ TDM มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมเด็ก ในขณะที่ผู้ปกครองตอบสนองเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมของ TDM มากกว่าครู

Zaman et al. (2016) ทำการวิจัยเรื่อง A Qualitative Inquiry into the Contextualized Parental Mediation Practices of Young Children's Digital Media Use at Home (การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปฏิบัติในการตกลงของผู้ปกครองตามบริบทการใช้สื่อดิจิทัลที่บ้านของเด็กปฐมวัย) มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดแนวปฏิบัติของผู้ปกครองในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยที่บ้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัย 24 คน และเด็ก 36 คน อายุ 3 - 9 ปี พบว่าข้อกำหนดของการใกล้เคียงมี 5 ประเภท ได้แก่ ได้แก่ เวลา อุปกรณ์ เนื้อหา สถานที่ และการซื้อ ข้อกำหนดด้านเวลา คือ กำหนดไว้ในช่วงเวลาของการใช้สื่อ และระยะเวลา ด้วยข้อกำหนดด้านระยะเวลาของการใช้สื่อ ข้อกำหนดด้านอุปกรณ์ ข้อกำหนดด้านอุปกรณ์ส่วนใหญ่ได้รับการตั้งค่าเพื่อควบคุมการใช้งานและระมัดระวังไม่ให้เด็ก ๆ เปลี่ยน หุคการใช้อุปกรณ์หรือเป็นการลงโทษ หรือต้องขออนุญาตใช้งาน ข้อกำหนดด้านจำนวนและประเภทของอุปกรณ์ ได้แก่ ผู้ปกครองชอบใช้อุปกรณ์ทางเลือกที่เหมาะสมเป็นการส่วนตัว (เช่น โทรศัพท์มือถือของผู้ปกครอง) ใช้เมื่อทำงานเสร็จแล้ว หรือเมื่อกังวลกับอุปกรณ์ที่พี่น้องที่มีอายุมากกว่าซื้อให้ตัวเอง การใกล้เคียงแตกต่างกันไปตามการตัดสินใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับความเหมาะสมของอุปกรณ์ในแง่ของการใช้งานและความสามารถในการพัฒนาการของเด็ก ข้อกำหนดด้านเนื้อหา ผู้ปกครองหลายคนแสดงความกังวลเกี่ยวกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่น ความรุนแรง ความเศร้า ความน่ากลัว หรือความโจ่งแจ้งทางเพศ ผู้ปกครองมีแนวโน้มที่จะพูดคุยเกี่ยวกับการเผชิญหน้ากับเนื้อหาที่ไม่พึงประสงค์ และติดตั้งข้อกำหนดทางเทคนิคบนแล็ปท็อปของครอบครัวเพื่อเป็นมาตรการป้องกัน ข้อกำหนดด้านสถานที่ ผู้ปกครองทุกคนกำหนดข้อจำกัดด้านสถานที่ เพื่อเป็นมาตรการปกป้องสุขภาพของเด็ก ป้องกันอุปกรณ์จากความเสียหาย หรืออำนวยความสะดวกในการตรวจสอบกิจกรรมใช้สื่อของเด็กในระยะห่าง และข้อกำหนดด้านการซื้อ ผู้ปกครองหลายคนระบุว่าพวกเขาได้ตั้งกฎเพื่อประหยัดงบประมาณของพวกเขา เช่น อนุญาตให้ใช้แอปฟรีเท่านั้น หรือกำหนดวิธีการประหยัดเพื่อซื้ออุปกรณ์หรือเนื้อหาใหม่ ๆ

นอกจากนี้ ยังพบว่า มีบทบาทระหว่างผู้ปกครองและเด็กในการใช้งานสื่อดิจิทัลร่วมกัน 2 ลักษณะ คือ ผู้ปกครองเป็น 1) ผู้ช่วยเหลือ และ 2) เพื่อน โดยบทบาทผู้ช่วยเหลือ ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนำทางเด็กๆ เมื่อพวกเขาใช้สื่อดิจิทัลเป็นครั้งแรกหรือเมื่อพวกเขาพบปัญหา โดยการมีส่วนร่วมของพวกเขาลดลงเมื่อบุตรหลานมีประสบการณ์มากขึ้น และบทบาทเพื่อน ผู้ปกครอง

ในฐานะเพื่อนที่มีความสุขในการแบ่งปันกิจกรรมสื่อบางอย่างเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ โดยการแสดงออกแบบเพื่อน มี 4 แบบ ได้แก่ พ่อแม่ลูกคนเดียว พ่อแม่เพชบุรี พ่อแม่ผู้แสวงหาช่วงเวลาสนุกสนานในครอบครัวเป็นครั้งคราว และผู้สังเกตการณ์เชิงรุก

ส่วนแนวปฏิบัติในการใกล้ชิดของผู้ปกครองต่อการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลของเด็กที่บ้าน พบว่ามีลักษณะ การใกล้ชิดเชิงรุก การมีส่วนร่วม และการใกล้ชิดระยะห่าง

Marklund and Dunkels (2016) ได้ศึกษาเรื่อง Digital play as a means to develop children's literacy and power in the Swedish preschool โดยศึกษาจากครูปฐมวัยชาวสวีเดน จำนวน 239 คน ด้วยการประชุมออนไลน์ซึ่งเป็นกระทู้คำถามที่ไม่เป็นทางการ ใช้กรอบการเรียนรู้การสอนทางเทคโนโลยี และกรอบการดูแลเอาใจใส่และการอบรมสั่งสอน มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาว่าครูปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนพัฒนาการรู้หนังสือของเด็กปฐมวัยด้วยแท็บเล็ตอย่างไร เพื่อศึกษาว่าการพัฒนาการรู้หนังสือ สร้างความเข้าใจต่อการปฏิบัติทางสังคมว่าต้องพัฒนาควบคู่ไปกับความต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมที่มีต่อพลเมือง ผลการวิจัย พบว่า ครูและผู้ปกครองสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความเชื่อมั่นต่อการใช้ประโยชน์จากแท็บเล็ต และกลุ่มที่สงวนท่าทีต่อการนำเทคโนโลยีนี้ไปใช้ในทางปฏิบัติ ด้านคุณค่าของการเล่นดิจิทัล พบว่า วิธีการสอนแบบดั้งเดิมเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยถูกแสดงให้เห็นว่าถูกคุกคามจากการนำแท็บเล็ตมาใช้ เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้จากแท็บเล็ตแทนวิธีการเรียนรู้อื่นที่ไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้ มีความกังวลว่าครูจะเฉื่อยชามากขึ้นเมื่อใช้แท็บเล็ต ด้านวิธีการอบรมเลี้ยงดู เป็นผลมาจากการที่ครูปฐมวัยเชื่อมั่นในคุณค่าทางการศึกษาของแท็บเล็ต และพบว่า แท็บเล็ตสนับสนุนพัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือภาษาสวีเดนของเด็กปฐมวัย ยังพบการใช้แท็บเล็ตในการเรียนกลางแจ้ง คนตรีและละคร เช่น การใช้แท็บเล็ตเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน และความรู้เกี่ยวกับความรู้สึกและการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งครูปฐมวัยค่อนข้างเปิดกว้างสำหรับการใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและด้วยเนื้อหาที่หลากหลาย

Lawrence (2018) ได้ศึกษาเรื่อง Preschool Children and iPads: Observations of Social Interactions During Digital Play มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่มีส่วนร่วมกับแอปพลิเคชันต่าง ๆ ในไอแพด โดยศึกษาข้อมูลเชิงสังเกตจากเด็กปฐมวัย จำนวน 20 คน ผลการวิจัย ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงคุณภาพในระหว่างการเล่นดิจิทัล พบว่า เด็ก ๆ มีพฤติกรรมทางสังคมที่หลากหลาย ตั้งแต่การแข่งขัน ไปจนถึงการทำงานร่วมกัน ในขณะที่พวกเขามีส่วนร่วมในการเล่นดิจิทัล 4 ประเภท ได้แก่ การปฏิบัติ/ทำงาน การสำรวจ การสร้าง และการแกล้งทำรูปแบบการเล่นและพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นถูกสร้างขึ้น โดยปัจจัยที่สัมพันธ์กันของบุคลิกลักษณะและความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของเด็ก วัฒนธรรมและกิจวัตรในห้องเรียน มุมมองและ

การกระทำของผู้ใหญ่ ตลอดจนลักษณะของอุปกรณ์ดิจิทัลเอง แนวปฏิบัติหรือนโยบาย: การเลือกแอปพลิเคชันออกแบบแบบเปิด การเข้าร่วมการเล่นแบบดิจิทัล และการเฝ้าดูการเล่นของเพื่อนอย่างใกล้ชิดมากขึ้นอาจลดการแข่งขัน เพิ่มการทำงานร่วมกัน และนำไปสู่การเล่นดิจิทัลที่ซับซ้อนมากขึ้น

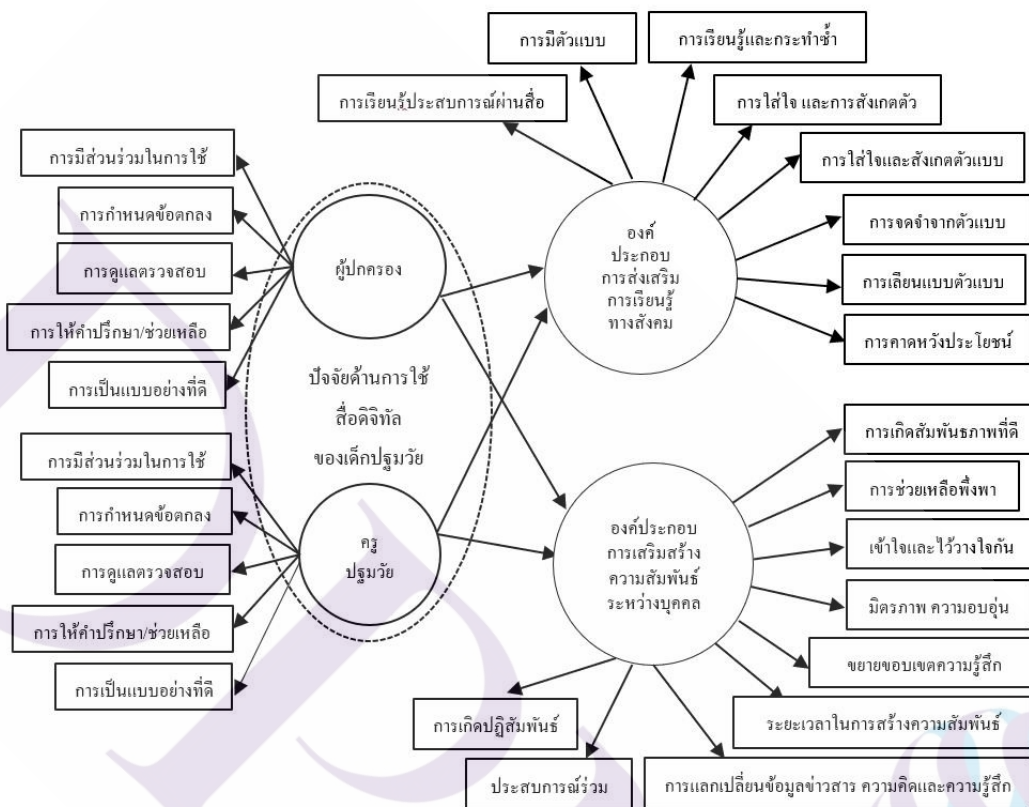
จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ข้อสรุปในการเลือกใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยดังนี้

การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ใช้แนวคิดการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย โดยวิเคราะห์แนวคิดจากนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ National Association for the Education of Young Children (NAEYC) (2020); Bongiorno (2020); Donohue and Schomburg (2017); ชนิพรธรรม จาติเสถียร และคณะ (2560); Verenikina and Kervin (2011); สรววมณฑล สิริธิตมา และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2562) และ Zaman, Nouwen, Vanattenhoven, Ferrer, and Looy (2016) ได้ตัวแปรการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล 2) การกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล 3) การดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล 4) การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล และ 5) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล

การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) และวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคม จากนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มเติม ดังนี้ พีระ จิร โสภณ (2557); นันทนา นันทวโรภาส (2557); กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล (2552) และ จรรยา สุวรรณทัต (2554) ได้ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคม ที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 8 ตัวแปร ได้แก่ 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อ 2) การมีตัวแบบ 3) การสังเกตตัวแบบ 4) การเรียนรู้และกระทำซ้ำ 5) การใส่ใจ และการสังเกตตัวแบบ 6) การจดจำจากตัวแบบ 7) การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบ และ 8) การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบ

การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ใช้แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จากนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ Beyer & Marshall (1981); Lawson (2019); จรรยา สุวรรณทัต (2554); กมลรัฐ อินทรทัศน์ และพรทิพย์ เข็นจะบก (2563) ได้ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อ 2) การมีตัวแบบ 3) การสังเกตตัวแบบ 4) การเรียนรู้และกระทำซ้ำ 5) การใส่ใจ และการ

สังเกตตัวแบบ 6) การจดจำจากตัวแบบ 7) การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบ และ 8) การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบ ดังแสดงในแผนภูมิกรอบแนวคิดทฤษฎีการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดทฤษฎีการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยมีรูปแบบการศึกษาวิจัย 2 รูปแบบ คือ 1) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิจัยด้วยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ 2) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากวิธีการวิจัยทั้ง 2 รูปแบบ จะได้นำมาเพื่อตรวจสอบยืนยันข้อมูลระหว่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย และ 4) เพื่อศึกษารูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยกับการเรียนรู้ทางสังคม และการสร้างเสริมสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยทั้ง 2 ส่วน ดังนี้

3.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยในส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยเริ่มด้วยการค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์สถาบันการศึกษาและสถาบันทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ โดยหลังจากวิเคราะห์และสรุปประมวลผลจากการศึกษารวบรวมที่เกี่ยวข้อง จึงเริ่มพัฒนาแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย จากนั้นนำแนวคำถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง สอดคล้อง และเหมาะสม และนำแนวคำถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้พิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เมื่อได้แนวคำถามที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์แล้วจึงจัดกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ซึ่งมีรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

3.1.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยเจาะจงจังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดตัวอย่าง เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีปัญหาในกลุ่มเด็กปฐมวัยอยู่ในครอบครัวที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส จนถูกจัดให้อยู่ในโครงการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

การเลือกโรงเรียน โดยใช้กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างกรณีหลากหลาย (Maximum Variation Sampling) (ประไพพิมพ์ สุชีวะสินนันท และ ประสพชัย พสุนนท์, 2559) เพื่อให้ครอบคลุมโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ดังนี้ 1) โรงเรียนรัฐบาล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ 2) โรงเรียนระดับปฐมวัยในมหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ 3) โรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เลือกประเภทละ 1 โรงเรียน รวม 3 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครอง และครูปฐมวัย เจาะจงกลุ่มตัวอย่าง (Purposive Sampling) จำนวน 3 โรงเรียน ในจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ 1) โรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ 2) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับปฐมวัยในมหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ 3) โรงเรียนวามิขย์นุกูล จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

การเลือกผู้ปกครอง และครู ใช้กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างแบบรวมหรือแบบผสมผสาน (Combination or Mixed Purposeful Sampling) ประกอบด้วย

กลุ่มแรก การเลือกตัวอย่างแบบยืนยันและขัดแย้ง (Confirming and Disconfirming Sampling) คือ 1) เลือกผู้ปกครองที่มีการใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันของตนเอง ใช้กับครูปฐมวัย และใช้กับบุตรหลานค่อนข้างมาก และครูปฐมวัยที่มีการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ใช้กับนักเรียน และ/หรือใช้กับผู้ปกครองค่อนข้างมาก และ 2) ผู้ปกครองที่มีการใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันของตนเอง ใช้กับครูปฐมวัย และใช้กับบุตรหลานค่อนข้างน้อย และครูที่มีการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ใช้กับผู้ปกครอง และ/หรือใช้กับนักเรียนค่อนข้างน้อย

กลุ่มที่ 2 ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสัญลักษณ์ (Typical Case Sampling) คือ เลือกผู้ปกครองที่มีการใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันของตนเอง ใช้กับครูปฐมวัย และใช้กับบุตรหลานปานกลางหรือทั่ว ๆ ไป และครูที่มีการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ใช้กับผู้ปกครองและ/หรือใช้กับนักเรียนปานกลางหรือทั่ว ๆ ไป

โดยมีเกณฑ์คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ดังนี้คือ

1) ผู้ปกครอง ที่เป็น พ่อแม่ หรือผู้รับผิดชอบเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ซึ่งในครอบครัวต้องมีบุตรหรือเด็กปฐมวัยในความดูแล จำนวนอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป โดยอย่างน้อย 1 คน กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2563 ในโรงเรียนเจาะจงเลือก จำนวน 3 โรงเรียน โดยผู้วิจัยประสานข้อมูลกับครูปฐมวัยในแต่ละโรงเรียนซึ่งถูกเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูล ตามข้อ 2) เป็นผู้ช่วยพิจารณาเลือกผู้ปกครองที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด และยินยอมให้ความร่วมมือจนเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย

2) ครูปฐมวัย หรือครูผู้ช่วย/ครูพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นครูประจำชั้น หรือครูพี่เลี้ยงของเด็กปฐมวัยที่มีผู้ปกครอง ตามข้อ 1) และมีประสบการณ์สอนในระดับปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยผู้วิจัยประสานข้อมูลกับทางโรงเรียนแต่ละโรงเรียนให้พิจารณาเลือกครูปฐมวัยที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด และยินยอมให้ความร่วมมือจนเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน ประกอบด้วย

1) ผู้ปกครอง ประกอบด้วย กลุ่มแรก เป็นผู้ปกครองที่ใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันของตนเอง ใช้กับครูปฐมวัย และใช้กับบุตรหลานค่อนข้างมาก จำนวน 1 คน และผู้ปกครองที่ใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันของตนเอง ใช้กับครูปฐมวัย และใช้กับบุตรหลานปานกลางหรือทั่ว ๆ ไป จำนวน 1 คน รวมจำนวน 2 คน โดยทั้ง 2 คนเป็นผู้ปกครองของบุตรหลานในโรงเรียนเดียวกัน กลุ่มที่สอง ผู้ปกครองที่ใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันของตนเอง ใช้กับครูปฐมวัย และใช้กับบุตรหลานปานกลางหรือทั่ว ๆ ไป จำนวน 1 คน จาก 1 โรงเรียน และ กลุ่มที่สาม ผู้ปกครองใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันของตนเอง ใช้กับครูปฐมวัย และใช้กับบุตรหลานค่อนข้างน้อย จำนวน 1 คน จาก 1 โรงเรียน รวมจำนวนผู้ปกครองทั้งสิ้น 4 คน จาก 3 โรงเรียน

2) ครูปฐมวัย ประกอบด้วย กลุ่มแรก เป็นครูที่ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน และใช้กับผู้ปกครองของนักเรียนค่อนข้างมาก จำนวน 2 คน จาก 2 โรงเรียน กลุ่มที่สอง ครูที่ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน และใช้กับผู้ปกครองของนักเรียนปานกลางหรือทั่ว ๆ ไป จำนวน 1 คน โดยทั้ง 2 คนเป็นครูปฐมวัยในโรงเรียนเดียวกัน และ กลุ่มที่สาม เป็นครูที่ใช้สื่อดิจิทัลในการ

จัดการเรียนการสอน และใช้กับผู้ปกครองของนักเรียนค่อนข้างน้อย จำนวน 1 คน จาก 1 โรงเรียน รวมจำนวนครูทั้งสิ้น 4 คน จาก 3 โรงเรียน

ผู้วิจัยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยอาศัยแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มที่พัฒนาขึ้น

3.1.2 ขั้นตอนการวิจัย

1. อ่านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา และพัฒนาแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในประเด็น การใช้สื่อดิจิทัลในส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย

2. เตรียมแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม และอุปกรณ์ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สมุดบันทึก และเครื่องบันทึกเสียง

3. ติดต่อโรงเรียนที่เจาะจงเลือก เพื่อขอความอนุเคราะห์ประสานผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเพื่อเชิญให้เข้าร่วมการวิจัย

4. ผู้วิจัยประสานทำความเข้าใจในประเด็นการศึกษาวิจัยกับ ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย และขออนุญาตดำเนินการชี้แจงและให้ความยินยอมในการศึกษาวิจัยตามมาตรฐานการวิจัยในมนุษย์จากผู้ให้ข้อมูล

5. นัดหมายผู้ให้ข้อมูลเพื่อดำเนินกระบวนการสนทนากลุ่ม

6. สนทนากลุ่ม ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

7. นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลข้อมูลโดยนำสรุปผลข้อมูลมาพัฒนาแบบสอบถามสำหรับขั้นตอนการวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

8. หลังจากนั้นได้นำผลการวิจัยเชิงคุณภาพไปใช้วิเคราะห์ร่วมกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อสรุปรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย

3.1.3 การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

แนวคำถามการสนทนากลุ่ม สร้างจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการประเด็นการวิจัย แล้วนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวคำถามการสนทนากลุ่ม จากนั้นขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วปรับปรุงแนวคำถามการสนทนากลุ่ม จากนั้นจึงนำแนวคำถามสนทนากลุ่มไปขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรง ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกัตถัญญ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราลี สนธิจันทร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ และผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแนวคำถามการสนทนากลุ่มให้มีความชัดเจน

สอดคล้อง ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้เครื่องมือมีความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชั้นการศึกษาเชิงคุณภาพการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2564 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จนได้ข้อมูลครบที่อ้อมตัว บันทึกข้อมูลด้วยการจดลงในแบบบันทึก และบันทึกเสียงภายใต้ความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล และเป็นไปตามวิธีมาตรฐานทางจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ รวมถึงจัดให้มีนักวิชาการด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 ท่าน อยู่ร่วมในระหว่างดำเนินกระบวนการสนทนากลุ่ม

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอเป็นความเรียง ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิจัยได้จากการจัดประเภทหมวดหมู่ข้อมูล ลงรหัสข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์มานำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาความตามประเด็น และวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

3.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยในส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ต้องการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้การวัดในลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบออนไลน์ และแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง กับกลุ่มตัวอย่างที่ยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีวิจัย ดังนี้

3.2.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็น พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 - 3 ในจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563 โดยจำนวนประชากรผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ใช้การคิดจากจำนวนเด็กปฐมวัย ในสัดส่วน นักเรียน 1 คน ต่อ ผู้ปกครอง 1 คน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30,506 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

2. ครูปฐมวัย ซึ่งเป็น ครู และครูผู้ช่วย/ครูพี่เลี้ยง ที่สอนในระดับชั้นอนุบาล 1-3 ในจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 10,402 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2563) ทั้งนี้จำนวนครูเป็นยอดรวมครูในโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

3.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยการหาขนาดตัวอย่างที่ไม่ทราบจำนวนประชากรแน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 คน และสำรองไว้ ร้อยละ 4 เท่ากับ 16 คน รวมขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

โดยกำหนดสัดส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในสัดส่วน 3 ต่อ 1 คน ดังนี้

- 1) ผู้ปกครอง จำนวน 300 คน
- 2) ครูผู้ช่วย/ครูพี่เลี้ยง จำนวน 100 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

ทั้งนี้กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เกิดการกระจายตัว และให้ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนที่ดีสอดคล้องกับตัวแปรลักษณะทางประชากรที่กำหนดในการศึกษา

2. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยแบ่งตามเขตที่ตั้งโรงเรียน ซึ่งจำแนกเป็น 3 เขต ได้แก่ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ เขตเทศบาลตำบลในจังหวัดสุรินทร์ และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดสุรินทร์ จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในแต่ละเขต

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ได้รับการพัฒนามาจากข้อมูลการศึกษาในขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบบสอบถามมี 2 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามฉบับสำหรับผู้ปกครอง และแบบสอบถามฉบับสำหรับครูปฐมวัย โดยลักษณะข้อคำถามและคำตอบทั้ง 2 ฉบับ มีข้อคำถามและคำตอบเป็นแบบคู่ขนาน คือ มีข้อคำถามและคำตอบที่มีความสอดคล้องในประเด็นที่ศึกษาเหมือนกัน โดยจะแตกต่างกันในเชิงบริบท

ระหว่างการใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันและการเรียนเมื่อเด็กปฐมวัยอยู่ที่บ้านสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง และการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนเมื่อเด็กปฐมวัยอยู่ที่โรงเรียนสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูปฐมวัย โดยแต่ละฉบับ มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถามฉบับเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ อายุผู้ปกครอง ระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน รายได้ สถานภาพ การศึกษา ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล อาชีพ เวลาที่ใช้หน้าจอ และที่ตั้งโรงเรียนของบุตรหลาน

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบแบบมาตรวัด (rating scale) 5 ระดับ โดยมีจำนวนข้อคำถาม จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบแบบมาตรวัด (rating scale) 5 ระดับ โดยมีจำนวนข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบแบบมาตรวัด (rating scale) 5 ระดับ โดยมีจำนวนข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการใช้งานสื่อดิจิทัลในส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

2. แบบสอบถามฉบับเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูปฐมวัย แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่สอน รายได้ สถานภาพ การศึกษา ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ตำแหน่ง และที่ตั้งโรงเรียนของครู

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เป็นคำถามแบบปลายปิดมีคำตอบแบบมาตรวัดระดับ (rating scale) 5 ระดับ โดยมีจำนวนข้อคำถาม จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นคำถามปลายปิด มีคำตอบแบบมาตรวัดระดับ (rating scale) 5 ระดับ โดยมีจำนวนข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นคำถามปลายปิด มีคำตอบแบบมาตรวัดระดับ (rating scale) 5 ระดับ โดยมีจำนวนข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการใช้งานสื่อดิจิทัลในส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

3.2.4 เกณฑ์ในการให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย และการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เป็นการวัดโดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดยให้คะแนน ดังนี้

ระดับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย มาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย น้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

2. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย เป็นการวัดโดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดยให้คะแนน ดังนี้

ระดับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย	มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย	มาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย	ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย	น้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย	น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย เป็นการวัดโดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดยให้คะแนน ดังนี้

ระดับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย	มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย	มาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย	ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย	น้อย	ให้ 2 คะแนน

ระดับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย น้อยที่สุด
ให้ 1 คะแนน

4. เกณฑ์ในการอ่านค่าคะแนน มีดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีความคิดเห็นว่าการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีความคิดเห็นว่าการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีความคิดเห็นว่าการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีความคิดเห็นว่าการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีความคิดเห็นว่าการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.5 การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแบบสอบถามและปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้น เพื่อทดสอบความถูกต้องและความเข้าใจในคำถามและการสื่อความหมายต่าง ๆ ของแต่ละคำถาม และให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้อ่านประเมินแบบสอบถาม และมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.เขวนารถ พันธุ์เพ็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรลลิต สนธิจันทร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจุฑา สุภิมารส สิงคเสถิต ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษปฐมวัย ประเมินแบบสอบถาม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency or IOC) แบบสอบถามผู้ปกครอง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 และแบบสอบถามครูปฐมวัย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

2. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัย จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่างที่ศึกษา แต่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา เพื่อทดสอบความสม่ำเสมอของ เครื่องมือและมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach) ผลการทดสอบ ฉบับสอบถามผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.93 และฉบับครู ปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 0.91

3.2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบสอบถามระหว่างเดือนพฤษภาคม 2564 ณ โรงเรียนที่เด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ ซึ่งใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ 1) การแจกแบบสอบถามฉบับออนไลน์ โดยให้ ผู้ประสานงานแต่ละโรงเรียนจัดส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังกลุ่มสนทนาไลน์ (Line) หรือกลุ่ม สนทนาเฟซบุ๊ก (Messenger) ของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย และ 2) การแจกแบบสอบถามฉบับ เอกสารโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง ณ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามให้ กลุ่มตัวอย่าง และให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลด้วยตนเอง กรณีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถตอบ แบบสอบถามได้ด้วยตนเอง ผู้ช่วยวิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์และกรอกข้อมูลลงในแบบสอบถามแทน เก็บรวบรวมจนกว่าจะได้ครบจำนวน และครบถ้วนตามการกำหนดขนาดและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.2.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยโปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

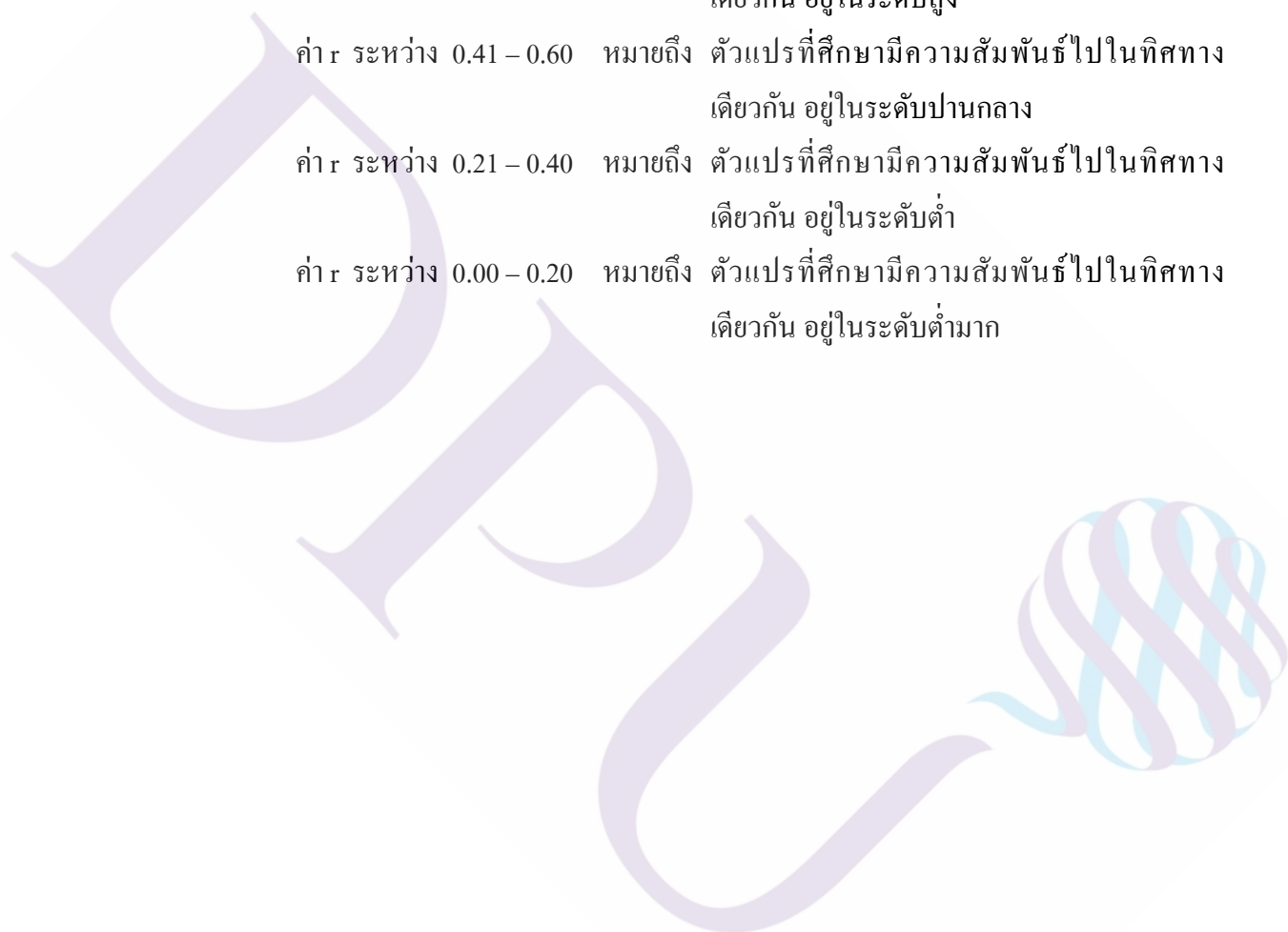
2) การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่ออธิบายการใช้สื่อดิจิทัล และการ เรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการ เรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย และการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product Moment correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย และวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ ถอดออก

พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อเลือกตัวแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ใช้เกณฑ์ในการแปรระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปลเกณฑ์ ดังนี้	
ค่า r ระหว่าง 0.81 – 1.00	หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับสูงที่สุด
ค่า r ระหว่าง 0.61 – 0.80	หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับสูง
ค่า r ระหว่าง 0.41 – 0.60	หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับปานกลาง
ค่า r ระหว่าง 0.21 – 0.40	หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับต่ำ
ค่า r ระหว่าง 0.00 – 0.20	หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) มีรูปแบบการศึกษาวิจัย 2 รูปแบบ คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1. เพื่อศึกษาการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย และ 4. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีสมมติฐานการวิจัย คือ 1) การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย และ 2) การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ส่วนแรก นำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการวิจัยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์

ส่วนที่ 2 นำเสนอผลการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
 - 1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 1.4 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ส่วนที่ 3 นำเสนอผล การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบสมมติฐานใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

1. การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ส่วนที่ 4 นำเสนอผล การวิเคราะห์รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

4.1 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย

ผลการวิจัยในส่วนนี้ เป็นผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสนทนากลุ่ม (focus group) ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมสนทนาหรือผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัย และครูปฐมวัย โดยนำเสนอผลการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

4.1.1 ข้อมูลทางประชากรของผู้ให้ข้อมูล

ผู้สนทนา 1 สถานะผู้ปกครอง อาชีพประกอบธุรกิจ โรงเรียน 1 เพศหญิง การศึกษาปริญญาตรี อายุ 40 ปี บุตรจำนวน 2 คน (อนุบาล 3 และ ประถมศึกษาชั้นปีที่ 6)

ผู้สนทนา 2 สถานะผู้ปกครอง อาชีพค้าขาย โรงเรียน 1 เพศหญิง การศึกษา มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 อายุ 35 ปี บุตรจำนวน 2 คน (อนุบาล 2 และ ประถมศึกษาชั้นปีที่ 5)

ผู้สนทนา 3 สถานะผู้ปกครอง อาชีพรับราชการ โรงเรียน 2 เพศหญิง การศึกษาปริญญาตรี อายุ 34 ปี บุตรจำนวน 2 คน (อนุบาล 3 จำนวน 2 คน)

ผู้สนทนา 4 สถานะผู้ปกครอง อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว โรงเรียน 3 เพศหญิง การศึกษาปริญญาตรี อายุ 41 ปี จำนวนบุตร 2 คน (อนุบาล 1 และ ประถมศึกษาชั้นปีที่ 4)

ผู้สนทนา 5 สถานะ ครู ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน 1 อายุ 46 ปี เพศหญิง การศึกษาปริญญาโทการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ประสบการณ์สอนระดับปฐมวัย 23 ปี

ผู้สนทนา 6 สถานะ ครู อาชีพ ครู ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน 1 อายุ 51 ปี เพศหญิง จบการศึกษาระดับครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ประสบการณ์สอนระดับปฐมวัย 28 ปี

ผู้สนทนา 7 สถานะ ครู ตำแหน่ง พนักงานมหาวิทยาลัย โรงเรียน 2 เพศหญิง อายุ 53 ปี การศึกษา ปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ประสบการณ์สอนระดับปฐมวัย 15 ปี

ผู้สนทนา 8 สถานะ ครู ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล 1/1 โรงเรียน 3 เพศหญิง อายุ 35 ปี การศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ประสบการณ์สอนระดับปฐมวัย 11 ปี

โดยสรุป ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน ทั้งหมดเป็นเพศหญิง เป็นผู้ปกครองจำนวน 4 คน เป็นครูปฐมวัย จำนวน 4 คน ผู้ปกครอง ทั้ง 4 คน มีบุตรจำนวน 2 คน ผู้ปกครอง มีอาชีพ ประกอบธุรกิจ 2 คน ค้าขาย 1 คน รับราชการ 1 คน อายุของผู้ปกครองอยู่ระหว่าง 34-41 ปี นอกจากนี้ พบว่า ผู้ปกครองทั้ง 4 คน มีการใช้สื่อดิจิทัลทุกคน โดยมีปริมาณการใช้ 3 ลักษณะ คือ ระดับค่อนข้างมากหรือบ่อย ปานกลาง และค่อนข้างน้อยหรือไม่บ่อยนัก ส่วนการยินยอมให้บุตรหลานใช้สื่อดิจิทัลมีปริมาณการใช้ 3 ลักษณะ คือ ระดับค่อนข้างมากหรือบ่อย ปานกลาง และค่อนข้างน้อยหรือไม่บ่อยนัก ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการใช้ของผู้ปกครอง ทั้งนี้ ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ปกครองที่มีระดับการใช้ค่อนข้างมากหรือบ่อย เนื่องจากลักษณะงานต้องใช้สื่อดิจิทัลในการประกอบอาชีพ และพบว่าบุตรมีลักษณะการใช้สื่อดิจิทัลค่อนข้างมากด้วยเช่นกัน

ครูปฐมวัย เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน ปริญญาตรี จำนวน 3 คน สาขาที่สำเร็จการศึกษา คือ การศึกษาปฐมวัย จำนวน 4 คน ประสบการณ์สอนระดับปฐมวัยอยู่ระหว่าง 11 - 28 ปี อายุอยู่ระหว่าง 35 - 53 ปี ทั้ง 4 คน นอกจากนี้ พบว่า ครูปฐมวัยทุกคนมีการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนนักเรียน และการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยมีปริมาณการใช้ 3 ลักษณะ คือ ระดับค่อนข้างมากหรือบ่อย ปานกลาง และค่อนข้างน้อยหรือไม่บ่อยนัก เป็นไปตามความสนใจและทักษะการใช้สื่อดิจิทัลของแต่ละคน ส่วนการให้นักเรียนใช้สื่อดิจิทัลขณะเรียนมีปริมาณการใช้เป็นไปตามข้อกำหนดของแต่ละโรงเรียน

4.1.2 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในชีวิตประจำวันและการเรียน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

จากการสนทนากลุ่ม ด้วยแนวคำถามสนทนากลุ่ม พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลเด็กปฐมวัยในชีวิตประจำวันและการเรียน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย มีรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัล 10 ข้อ ดังนี้

1. อุปกรณ์ดิจิทัลที่ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียน

พบว่า เด็กปฐมวัยมีการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในชีวิตประจำวันและการเรียน ได้แก่ สมาร์ทโฟน ไอแพด โน้ตบุ๊ก และสมาร์ตทีวี โดยเด็กปฐมวัยมีใช้อุปกรณ์ดิจิทัลหลายประเภท ซึ่งเป็นไปตามลักษณะการใช้งานของเด็กปฐมวัย และการมีอุปกรณ์ดิจิทัลประเภทต่าง ๆ ของผู้ปกครอง

“ในกรณีที่แบบ ให้คัด ก.ไก่ ถึง ฮ.นกยูง เราก็จะใช้ไอแพด ใช้โน้ตบุ๊ก... ..เราก็ต้องใช้โน้ตบุ๊กเพื่อดึงลูกไว้ ในขณะที่เราทำงาน แต่หลัก ๆ ก็จะเป็นสมาร์ทโฟน” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “เขาจะใช้คุยสมาร์ตโฟน... ..แต่ลูกน่าจะถ้าเค้าชอบเค้าก็จะดูในโน้ตบุ๊ก เพราะเข้าไปดูย้อนหลังได้” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “ใช้สมาร์ตทีวี สมาร์ตโฟน เพื่อดูรายการต่าง ๆ” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2. โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียน

พบว่า เด็กปฐมวัยใช้โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียน ได้แก่ ยูทูป ดิกค็อก กูเกิล และอินสตาแกรม โดยเด็กปฐมวัยมีการใช้โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีลักษณะการใช้งานง่าย ๆ สามารถทำได้ด้วยตนเอง เช่น การใช้งานพุดเพื่อค้นหา การเลือกเมนูไม่ซับซ้อน และรวมถึงเป็นโปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันที่พี่ของเด็กปฐมวัยใช้อยู่ด้วย

“ทุกวันนี้ก็ดูยูทูป กดอะไรเองเป็น... ..ลูกคุณแม่จะใช้วิธีคือ search ผ่านไมโครโฟนที่เขาจะอยากดูคลิปอะไรตามที่เขาอยากดู เขาใช้วิธี search ปุ่มเสียง... ..คนโตเนี่ยจะใช้แอปในอินสตาแกรมคล่อง รวมถึงสื่อไปถึงน้องด้วยว่าทำยังไง... ..พอน้องเล่นเป็นเนี่ย น้องจะเข้าไอจีแม่คือ สังเกตเห็นก็ต่อเมื่อไอจีของน้อง ไปอยู่ในสตอรี่แม่เต็มไปหมดเลย” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “ส่วนใหญ่ก็ดูยูทูป ดูดิกค็อก” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “เขาจะใช้คุยด้วยสมาร์ทโฟน ตัวไมค์เขาก็จะกดปุ่ม เขาก็จะรู้ว่า จะพูดอะไรจะขึ้นอะไรมาอย่างไร จากนั้นเขาก็จะค้นหาเองว่าอันไหนชอบไม่ชอบเขาก็จะเลื่อนดูเอง... ..แล้วอีกอย่าง คือ เขาก็จะเล่นตีกีตาร์ก็เยอะมากค่ะ คุณแม่ยังเข้าไม่เป็นเลยคะ เขาก็ทำเอง เขาก็ถ่ายคลิปเต้นนั่นเต้นนี่ เขาก็สามารถเต้นตามเพลงได้เหมือนต้นแบบเป๊ะเลยคะ” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

3. ลักษณะรายการที่เด็กปฐมวัยใช้หรือชมผ่านสื่อดิจิทัล

พบว่า ลักษณะรายการที่เด็กปฐมวัยชมผ่านสื่อดิจิทัล ได้แก่ เพลง การ์ตูน เกม และการเรียนการสอน โดยเด็กปฐมวัยใช้หรือชมรายการที่สอดคล้องกับความสนใจของตนเองเป็นหลัก หากเป็นรายการที่ไม่อยู่ในความสนใจจะปฏิเสธการชมหรือขาดความใส่ใจในรายการนั้น ๆ

“ตอนนี้จะชอบนั่งร้องเกาหลิ แบบลึคพิงค์คะ แล้วก็เดินตามเขา... ..อยู่ที่ว่าเราจะต้องดึงจุดนั้นมาใช้สอนคะ ไม่ปล่อยให้ผ่านไป ใช้ประโยชน์จากเกม เพราะว่าเขาจะสื่อจากเกมคะอาจารย์ เขาจะรู้เลยว่า ตัวนี้สื่อออกมาอย่างไร ตัวเองเป็นอะไรก็จะทำตามนั้น” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 4 “คลิปการเรียนรู้การสอนในช่องยูทูป... ..การ์ตูนเป็นอะไรที่ดูประจำตลอด” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ด้านผู้สนทนาที่ 2 เพิ่มเติมว่า “หลังจากนั้นแม่ไม่ต้องยุ่งคะ หนูทำเองแม่ปล่อยให้ไม่รู้ อะไรมาละครการ์ตูนก็ไม่ใช่การ์ตูนแล้วคะ เป็นอะไรก็ไม่รู้แล้ว”

โดยผู้สนทนา 1 ได้กล่าวถึงคลิปการเรียนในอีกแง่หนึ่ง “เราจะมีคลิปอะไรเพื่อให้เขาดูแล้วเขาอยากทำใหม่คะ ถ้าคลิปการเรียนเขาจะไม่โฟกัสเลย”

4. เจ้าของอุปกรณ์/สื่อดิจิทัล

พบว่า สื่อดิจิทัลที่เด็กปฐมวัยใช้ มีผู้ปกครองเป็นเจ้าของอุปกรณ์ โดยเด็กปฐมวัยทุกคนไม่มีอุปกรณ์/สื่อดิจิทัลเป็นของตนเอง จะใช้อุปกรณ์/สื่อดิจิทัลของพ่อหรือแม่ และต้องขออนุญาตใช้จากผู้ปกครอง

“ถ้าเป็นพีคน โตจะเริ่มให้ใช้โทรศัพท์แล้ว เพราะว่าอยู่ ป.6 แล้วเป็นส่วนตัว ส่วนของน้องจะใช้เป็นของพ่อของแม่” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “ส่วนคนน้องเค้าจะไม่มี เวลาที่เค้าจะเล่นก็จะบอกว่า คุณแม่ขาขอเล่นหน่อยคะสักแป๊บนึง” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “ใช้มือถือของพ่อกับแม่ คนละเครื่อง” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

5. ระยะเวลา/ช่วงเวลา/สถานที่ใช้สื่อดิจิทัล

พบว่า เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลบ่อยที่สุดในช่วงเย็น และช่วงหลังจากทำการบ้าน รวมทั้งในเวลาว่าง ซึ่งหากเป็นวันเสาร์-อาทิตย์หรือวันหยุดพักผ่อนจะมีระยะเวลาในการใช้ค่อนข้างมาก โดยผู้ปกครองจะมีการกำหนดระยะเวลาในการใช้ของเด็กปฐมวัยประมาณครึ่งชั่วโมงถึง 1 ชั่วโมง แต่ทั้งนี้เป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละวันหรือสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น ๆ โดยในแต่ละวันอาจมีการใช้สื่อดิจิทัลหลายช่วงเวลาแล้วแต่ว่าแต่ละครอบครัวจะกำหนดช่วงเวลาไว้อย่างไร ส่วนสถานที่ใช้บ่อยที่สุด คือ ที่บ้าน

“มักจะให้ใช้หลังจากทำการบ้านเสร็จ หรือว่าง... ..แล้วก็จะจำกัดเวลาตามความเหมาะสมในแต่ละครั้ง... ..ถ้าหากเป็นวันหยุดเสาร์อาทิตย์ก็จะใช้มากหน่อย ถือว่าพักผ่อน” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “วันหยุด ส่วนมากเพื่อนกลับหมคนั้นแหละก็จะประมาณเย็น ๆ ถึงจะได้เล่น จะเป็นเวลานั้น” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “1 ชั่วโมงกะ แต่เลขก็มีเลขกว่า 1 ชั่วโมงก็มีกะใช้กะ คือมันฟิสิกส์ไม่ได้ว่า 1 หรือครึ่งชั่วโมงตลอด” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 4 “ให้ใช้ได้ตามความเหมาะสม แล้วแต่ช่วงโอกาสอย่างเวลาที่เป็นเวลาพักผ่อน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

6. การมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล/ผู้ตัดสินใจใช้สื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย

พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการใช้/ผู้ตัดสินใจใช้สื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ ผู้ปกครองร่วมใช้สื่อดิจิทัลกับบุตรหลาน และมีผู้ปกครองปล่อยให้ลูกใช้เองแต่คอยดูแลอยู่ใกล้ ๆ มีพี่ของบุตรเป็นผู้ช่วยในการใช้สื่อดิจิทัล ทั้งนี้ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัยมีทั้งแบบผู้ปกครองเป็นผู้กำกับดูแลการใช้อย่างเข้มงวด การร่วมชมร่วมใช้ไปด้วยกัน การให้อิสระในการใช้ภายใต้การดูแลอยู่แบบห่าง ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมจากพี่ในลักษณะการให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่เด็กปฐมวัย

“ถ้ายังสอนในไอแพด เราไม่นั่งอยู่กับเขาไม่ได้ เขาต้องกดไปคู่ออย่างอื่นแน่นอน” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “ดูรายการต่าง ๆ ทางยูทูปด้วยกัน” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “เขาเล่นเองเรียนรู้เอง แล้วแม่ก็ต้องดูว่าเค้าจะทำอะไรเขาจะดูแล้วก็จะคิด ถ้าอันไหนที่เขาไม่เข้าใจเค้าจะกลับมาถามเรา... ..ถ้าชอบเค้าก็จะใช้ให้พี่ เลื่อนนั้นแหละพิมพ์ให้” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “คนโตเนี่ยจะใช้แอป ในอินสตาแกรมคล่อง รวมถึง ลือไปถึงน้องด้วยว่าทำยังไง” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

7. แรงจูงใจในการใช้สื่อดิจิทัล

พบว่า ผู้ปกครองมีแรงจูงใจในการใช้สื่อดิจิทัลและให้บุตรหลานใช้สื่อดิจิทัล ได้แก่ ให้บุตรหลานได้พักผ่อน ได้รับความบันเทิง และใช้ในการเรียนของบุตรหลาน โดยส่วนตัว ผู้ปกครองยังใช้สื่อดิจิทัลในการค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสอนบุตรหลาน

“เด็กจะร้องเรียกการใช้งานมือถือในรูปแบบความบันเทิงเป็นบางครั้ง... ..อยาก ให้ได้ความสนุกสนานพักผ่อน และยังใช้ในการเรียนอย่างส่งแบบฝึกเพิ่มเติมทางไลน์ของลูกให้ครู” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “ใช้สมาร์ตโฟนค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาสอนลูก เช่น การ อ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ การสะกดคำภาษาไทย... ..ส่วนมาก 2 คนนี้ก็จะเน้นบันเทิง เหมือนกันค่ะ” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

8. การกำหนดกติกาในการใช้สื่อดิจิทัล

พบว่า ผู้ปกครองทุกคนมีการกำหนดกติกาในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ได้แก่ การจำกัดระยะเวลา กำหนดช่วงเวลาในการใช้ โดยด้านระยะเวลามีการกำหนดเวลาในการใช้อยู่ที่ ประมาณครึ่งชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง สำหรับด้านการกำหนดช่วงเวลา ได้กำหนดให้ใช้ได้หลังเลิกเรียน หลังทำการบ้านเสร็จ และหลังทำกิจกรรมในบ้านหรือทำกิจกรรมส่วนตัวของเด็กปฐมวัยเสร็จสิ้น ซึ่งจะมีผู้ปกครองเป็นผู้ควบคุมเรื่องเวลาในการใช้สื่อดิจิทัล

“ก็ถ้าเป็นหลังเลิกเรียน ก็จะมีกำหนดเวลาอยู่ ประมาณครึ่งชั่วโมง ส่วนมากก็จะเป็น ให้ดูหลังเลิกเรียน พอวันหยุดก็พาไปทำกิจกรรมอย่างอื่น ไปเที่ยว ไปอะไรแบบนี้” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “มีข้อแม้ว่าจะต้องทำการบ้านให้เสร็จแล้วหนูดู คือพอ เขาจะเป็นคนควบคุมในเรื่องของการดูให้เวลา 1 ชั่วโมงนะในการดู อย่างนี้ ก็อาบน้ำนอน อันนี้ ก็ต้องมีข้อแม้ เรื่องการบ้านต้องทำให้เสร็จ ไม่งั้นจะไม่มีกรบ้านส่งคุณครูก็จะประมาณนี้ แต่ถ้าเรา ไม่ได้จำกัดเวลา เขาก็จะดึกดื่น” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “บ้านส่วนมากคุณแม่จะจำกัดเวลาเป็นส่วนมาก เพราะว่าที่บ้านจะทำอะไรก็แล้วแต่ ตื่นขึ้นมาจะต้องมองนาฬิกาทุกคนและต้องจำกัดเวลา

หนูจะต้องทานข้าวเวลาเท่านั้นเท่านั้น ต้องอาบน้ำ ต้องทำการบ้าน ต้องทำอะไรให้เสร็จ แล้วหนูถึงจะทำอะไรได้ ส่วนมากเขาจะได้เล่นก็ช่วงเลิกเรียน ทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยทุกคนต้องเสร็จ กินข้าวเสร็จ อาบน้ำเสร็จ เล่นได้ไม่เกิน 2 ทุ่ม” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

9. การสื่อสารให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้ และคุณค่า/โทษของสื่อดิจิทัล

พบว่า ผู้ปกครองมีการสื่อสารให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้สื่อดิจิทัล และอธิบายถึงคุณค่าและโทษของสื่อดิจิทัลให้แก่บุตรหลานว่าสิ่งใดควรไม่ควรอย่างไร โดยผู้ปกครองจะเป็นผู้อธิบายถึงคุณค่าและโทษให้บุตรหลานฟังและให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้สื่อดิจิทัลด้วย ส่วนพี่ของเด็กปฐมวัยมักจะเป็นผู้สอนการใช้งานสื่อดิจิทัลให้

“ฉะนั้นเราก็ต้องคว่าอันไหนควรทำไม่ควรทำ ก็ต้องแนะนำเขา... ..ส่วนคนโตเขาโตหน่อย เขาก็จะพิมพ์ค้นหา อันไหนที่น้องไม่รู้เขาจะสอน ค้นหาตรงนั้นตรงนี้ น้องเขาก็จะจำจำไว้” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ สนทนา 3 “ดูรายการต่าง ๆ ทางยูทูปด้วยกัน แล้วก็อธิบายถึงสิ่งที่กำลังดู เมื่อลูกถาม” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ สนทนา 4 “ผู้ปกครองจะต้องอธิบายว่าโทษของการใช้งานสื่อดิจิทัลมีอะไรบ้างถ้าใช้ในทางอื่น” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

10 ความกังวลต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

พบว่า ผู้ปกครองมีความกังวลต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ดังนี้ เกรงว่าบุตรหลานจะเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากสื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่ยากต่อการควบคุมการใช้ของบุตรหลาน เพราะเป็นสื่อที่มีลักษณะการใช้งานซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังเนื้อหาอื่น ๆ ได้โดยง่ายด้วยตัวของเด็กปฐมวัยเอง

“ก็ในส่วนของผู้ปกครองนะ การใช้สื่อที่เกี่ยวกับการเรียนถือว่าเป็นการควบคุมที่ยากมาก คือพอถ้าเราไม่อยู่กับเด็กแล้วเขาสัมผัสหน้าจอเองเนี่ย คือมันจะไป... ..แม่ผลอที่ไรไม่รู้ อะไรมาละการ์ตูนก็ไม่เป็นการ์ตูนแล้วละ เป็นอะไรก็ไม่รู้แล้ว” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “เล่นอย่างอื่นเลยละ ทุกวันนี้ก็ดูยูทูป กดอะไรเองเป็นถ้ายังสอนในไอแพด เราไม่นั่งอยู่กับเขาไม่ได้ละ เขาต้องกดไปดูอย่างอื่นแน่นอน... ..อันนี้มีบ้างที่เราก็ต้องกลับไปตามลบที่เขากดติดตามอะไรที่ไม่เหมาะสม อันนี้คือบางทีเราไม่อยู่เขาก็ไป ด้วยความที่คลิบมันต่อ ๆ กัน อันนี้ก็อันตราย ถ้าไม่ได้ดูคลิบย้อนที่ลูกเข้าไปดูอะไรบ้าง” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4.1.3 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการเรียน ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

จากการสนทนากลุ่ม ด้วยแนวคำถามสนทนากลุ่ม พบว่า ครูปฐมวัย ให้ความคิดเห็นว่า เด็กปฐมวัยมีการใช้สื่อดิจิทัลขณะเรียนอยู่ที่โรงเรียนหรือในการเรียนผ่านสื่อดิจิทัลในรูปแบบการเรียนออนไลน์ เด็กปฐมวัยมีรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัล 10 ข้อ ดังนี้

1. อุปกรณ์ดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนหรือขณะอยู่โรงเรียน

พบว่า ครูปฐมวัยมีการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลสำหรับการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก และสมาร์ตโฟน โดยมีการใช้เครื่องโปรเจกเตอร์และโทรทัศน์เพื่อเป็นอุปกรณ์ช่วยสำหรับฉายภาพให้นักเรียนได้ดูหรือชม ในขณะที่เด็กปฐมวัยใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในการเรียน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ เพียงอย่างเดียวเพราะเป็นข้อกำหนดของโรงเรียนที่อนุญาตให้นักเรียนใช้อุปกรณ์ตามที่โรงเรียนจัดให้เท่านั้น

“ครูจะใช้สมาร์ตโฟนเป็นหลัก คอมพิวเตอร์ และโปรเจกเตอร์... ..ส่วนอยู่ในห้องเรียนจะมีคอมพิวเตอร์ทุกห้อง มีจอโปรเจกเตอร์ทุกห้องเรียน” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 6 “สื่อดิจิทัลบางอย่างเช่นที่เราเห็นเป็นสื่อที่น่าสนใจที่เขาส่งทางไลน์ ก็จะบันทึกไว้ แล้วก็มาลงในคอมไว้ แล้วก็เปิดผ่านโปรเจกเตอร์ให้เด็กดู” (ผู้สนทนา 6, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“ส่วนใหญ่เราจะใช้นิทานกับเพลงมากกว่า ผ่านสื่อยูทูป อุปกรณ์ที่อยู่ในห้องเรียนของเราก็จะมีโน้ตบุ๊กของคุณครูที่จะนำมาเปิดเชื่อมต่อ สามารถเชื่อมต่อกับจอทีวีเป็นจอแบน” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2. โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่เด็กปฐมวัยใช้ในการเรียนหรือขณะอยู่ในโรงเรียน

พบว่า ครูปฐมวัยมีการใช้โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้สำหรับการเรียนของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ยูทูป (YouTube) ไลน์ (Line) โปรแกรมวาดภาพเพ้นท์ (Paint) และอีเลิร์นนิ่ง (E-learning) โดยครูปฐมวัยนำโปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนโดยตรง และใช้เป็นสื่อส่งต่อข้อมูลที่ค้นหาผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อนำไปใช้กับอุปกรณ์สื่อโสตทัศนสำหรับสอนนักเรียน รวมทั้งใช้สื่อสารการปฏิบัติงานในโรงเรียน และใช้สื่อสารเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนไปยังผู้ปกครอง

“เรานำยูทูป เพลงการ์ตูนอะไรอย่างนี้ค่ะ มานำเข้าสู่บทเรียน ก็จะให้อยู่เป็นประจำ... ..ก็จะมีอนุบาล 3 5-6 ขวบ โปรแกรมที่ให้เด็กใช้คือ โปรแกรมเพ้นท์ ก็จะเน้น

เกี่ยวกับพวกวาดรูป ความคิดสร้างสรรค์” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับผู้สนทนา 6 “สื่อดิจิทัลบางอย่างเช่นที่เราเห็นเป็นสื่อที่น่าสนใจ ที่เขาส่งทางไลน์ ก็จะบันทึกไว้ แล้วก็มาลงในคอมไว้ แล้วก็เปิดผ่านโปรเจคเตอร์ให้เด็กดู” (ผู้สนทนา 6, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับผู้สนทนา 7 “ในไลน์ที่โรงเรียนนี้ก็จะมีการใช้ไลน์กลุ่ม ใช้ไลน์กลุ่มรายงาน” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับผู้สนทนา 8 “ถ้าเป็นกิจกรรมในห้องเรียน ก็จะคล้าย ๆ กับคุณครูเหมือนมีไลน์กลุ่มในห้องเรียน และก็วันนี้เด็ก ๆ ได้ทำอะไรบ้าง ได้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง ก็จะส่งเป็นภาพ... ..โดยปกติเด็กที่เกิดมาที่เขาเรียนรู้ คือ เขาว่ามันต้องเป็นยูทูปนะ คือสิ่งที่เขาอยากเรียน... ..เราก็ได้มีการจัดทำวิดีโอ แล้วก็ลงไปในระบบอีเลิร์นนิ่งของโรงเรียนเราจะมีระบบอีเลิร์นนิ่งเปิดให้เด็ก ๆ ได้เข้าไปเรียนรู้... ..มีไลน์กลุ่มในห้องเรียน และก็วันนี้เด็ก ๆ ได้ทำอะไรบ้าง ได้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง ก็จะส่งเป็นภาพ เป็นอัลบั้มให้” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

3. ลักษณะรายการที่ใช้หรือชมผ่านสื่อดิจิทัล ในขณะที่อยู่ที่โรงเรียนหรือในการเรียน

พบว่า มีลักษณะรายการที่เด็กปฐมวัยใช้หรือชมผ่านสื่อดิจิทัล ดังนี้ เพลง การ์ตูน นิทาน และรายการทางการศึกษาโดยตรง โดยครูปฐมวัยใช้รายการต่าง ๆ ในสื่อดิจิทัลเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน นำมาเสริมเนื้อหาเพื่อสร้างความเข้าใจแก่บทเรียน และส่งข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนไปยังผู้ปกครอง โดยครูใช้รายการในสื่อดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอนเป็นประจำ

“สำหรับครู ใช้สื่อดิจิทัลเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนในบางเรื่องที่มีสื่อบางอย่างหาได้ง่ายใน ยูทูปหรือว่าเรานำยูทูปเพลง การ์ตูน มานำเข้าสู่บทเรียน จะใช้เป็นประจำ” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับผู้สนทนา 6 “โดยมากจะเน้นกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น นิทานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้มาเปิดให้เด็กดู แล้วก็ให้ความรู้ เรื่องที่มีความรู้เกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ก็จะนำมาเสริม เพราะว่าเด็กคือเด็ก เขาจะสนใจมากขึ้น และก็มีความเข้าใจในหน่วยนั้นมากขึ้น” (ผู้สนทนา 6, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับผู้สนทนา 8 “แล้วถ้าเป็นกิจกรรมในห้องเรียน ก็จะคล้าย ๆ กับคุณครูเหมือนมีไลน์กลุ่มในห้องเรียน และก็วันนี้เด็ก ๆ ได้ทำอะไรบ้าง ได้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง ก็จะส่งเป็นภาพ เป็นอัลบั้มให้... ..เราก็ได้มีการจัดทำวิดีโอ แล้วก็ลงไปในระบบอีเลิร์นนิ่งของ

โรงเรียนเราจะมีระบบอิเล็กทรอนิกส์เปิดให้เด็ก ๆ ได้เข้าไปเรียนรู้” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4. เจ้าของอุปกรณ์/สื่อดิจิทัล

พบว่า เจ้าของอุปกรณ์/สื่อดิจิทัล คือ โรงเรียนและครูปฐมวัยเป็นเจ้าของอุปกรณ์ โดยมีอุปกรณ์หรือสื่อดิจิทัลที่โรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้ใช้ในห้องเรียน รวมถึงครูปฐมวัยนำอุปกรณ์ของตนเองมาใช้เพื่อความสะดวกและคล่องตัว ส่วนเด็กปฐมวัยเป็นเพียงผู้ใช้อุปกรณ์ของโรงเรียน หรือครูและเนื้อหาที่ครูปฐมวัยจัดหามาให้ และไม่ได้รับอนุญาตให้นำอุปกรณ์หรือสื่อดิจิทัลของตนเองมาใช้ในโรงเรียนหรือขณะเรียนหนังสือ

“ในห้องเรียนจะมีคอมพิวเตอร์ทุกห้อง มีจอโปรเจกเตอร์ทุกห้องเรียนค่ะ คือไว้สำหรับให้เด็กเรียนรู้” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับผู้สนทนา 8 “อุปกรณ์ที่อยู่ในห้องเรียนของเราก็จะมีโน้ตบุ๊กของคุณครูที่จะนำมาเปิดเชื่อมต่อ สามารถเชื่อมต่อกับจอทีวีเป็นจอแบนที่เค้าเตรียมให้ ที่ทางโรงเรียนเค้าเตรียมไว้ให้ บางครั้งถ้าเราไม่ได้เอาโน้ตบุ๊กหรืออุปกรณ์ของเรามา ก็เปิดผ่านจอทีวีได้เลย เข้าไปในระบบได้เลย โรงเรียนเค้าก็จะเซตไว้ให้เลย”

5. ระยะเวลา/ช่วงเวลา/สถานที่ใช้สื่อดิจิทัล

พบว่า ระยะเวลา/ช่วงเวลา/สถานที่ใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ครูปฐมวัยให้นักเรียนใช้สื่อดิจิทัลตามระยะเวลาของชั่วโมงเรียน สำหรับช่วงเวลาในการใช้ จะใช้สื่อดิจิทัลขณะจัดการเรียนการสอนในบางรายวิชา ในช่วงพักกลางวัน หรือช่วงที่เด็กปฐมวัยกำลังรอผู้ปกครองมารับกลับบ้าน ซึ่งจะมีใช้สื่อดิจิทัลในห้องเรียนเท่านั้น ทั้งนี้มีการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนทุกวัน โดยครูจะเป็นผู้เปิดสื่อดิจิทัลและเลือกเนื้อหาให้กับนักเรียน ทั้งนี้ ขณะที่เด็กปฐมวัยอยู่ในชั้นเรียนหรือที่โรงเรียนจะไม่มีการใช้สื่อดิจิทัลระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หากเป็นช่วงวันเสาร์อาทิตย์ครูกล่าวว่าจะมีผู้ปกครองพาบุตรหลานเข้าบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของทางโรงเรียน

“ส่วนเด็กจะได้ใช้เองไหมนั่นคือวิชาคอมพิวเตอร์ ที่เด็กจะได้ไปใช้... ..ช่วงที่เด็กพักผ่อน ให้ดูการ์ตูนเราก็ใช้ ในช่วงที่พักกลางวันหรือว่ารอผู้ปกครองมารับ เราก็จะเปิดการ์ตูนหรือเปิดนิทานอะไรให้เด็กดู” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับผู้สนทนา 8 “สำหรับโรงเรียนเราณะคะ อย่างคุณครูสอนระดับปฐมวัย การใช้สื่อดิจิทัลคือมันเป็นเทคโนโลยีที่ใหม่ ซึ่งดีมากสำหรับเด็กเล็กวัยนี้ คืออย่างเช่นเราสอนหน่วยการเรียนรู้หน่วยนี้ ในสัปดาห์นี้ หน่วยช่างอย่างเนี่ย ทุกวัน... ..ซึ่งผู้ปกครองที่มีเวลาว่างหรือเด็ก ๆ มีเวลาว่างช่วงเสาร์อาทิตย์ บางคนเค้าก็จะเข้าไปดูเข้าไปพาลูกเรียน อะไรอย่างเนี่ยะ

คะ จัดเป็นหน่วยเป็นหัวข้อตามวิชาที่เรียน” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สนทนา 6 “แล้วก็ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน โดยมากในการที่เราจะใช้สื่อดิจิทัลระหว่างเด็กกับเด็กในห้องนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำนะคะ” (ผู้สนทนา 6, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

6. การมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล/ผู้ตัดสินใจใช้สื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย

พบว่า ในขณะที่อยู่ที่โรงเรียนครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้หรือเป็นผู้ตัดสินใจใช้สื่อดิจิทัลร่วมกับเด็กปฐมวัย ได้แก่ ในฐานะผู้กำกับดูแลการใช้ ตรวจสอบเนื้อหาก่อนใช้ และมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเด็กปฐมวัยระหว่างการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในการเรียนการสอน นอกจากนี้ ครูปฐมวัยยังขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัยผ่านสื่อดิจิทัล เช่น การเรียนผ่านอีเลิร์นนิ่ง การให้ผู้ปกครองจัดส่งงานของเด็กปฐมวัย

“คุณครูจะต้องดูก่อน แล้วเอามาเปิดให้เด็ก ๆ ดู” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“แต่จะไม่ให้ว่าเด็กใช้อินเทอร์เน็ตเองโดยอิสระ เนาะ จะเป็นการแบบจำกัดเนื้อหาในวิชาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนอยู่ในห้องเรียนจะมีคอมพิวเตอร์ทุกห้อง มีจอโปรเจกเตอร์ทุกห้องเรียนคะ คือไว้สำหรับให้เด็กเรียนรู้ แต่โดยครูเป็นผู้กำกับ และควบคุม เด็กจะไม่มีโอกาสได้มาจับเล่นอิสระ ค้นหาอะไรที่ ที่มันเสี่ยง... ..มีประโยชน์มาก เพราะว่าโดยนิทานเนี่ย บางครั้งเป็นครูบ้าง เป็นจากดิจิทัลบ้าง” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 6 “อย่างเช่นเรื่องเกี่ยวกับขยะ ก็นำมาเปิดให้เด็กดูเมื่อวันพฤหัสบดี ว่าจากขยะชิ้นเดียวทำให้เกิดปัญหาอะไรมากมายต่าง ๆ ก็ให้เขาดู แล้วก็ให้แสดงความคิดเห็น ที่เหมาะสมกับวัยของเขา” (ผู้สนทนา 6, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 8 “จะมีการให้งานเด็กโดยส่งงานให้ผู้ปกครอง คือ เด็กเล็กจะต้องมีผู้ปกครองช่วยคอยกำกับดูแลในการทำตรงนี้ เราก็จะมีขั้นตอนในการทำผ่านอีเลิร์นนิ่งของเรา แล้วก็ให้ผู้ปกครองได้ปริ้นท์ใบงานให้ลูกทำแล้วก็ส่งให้ลูกทำ” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

7. แรงจูงใจในการใช้สื่อดิจิทัล

พบว่า ครูปฐมวัยมีแรงจูงใจในการใช้สื่อดิจิทัล ดังนี้ ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และใช้ในการสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยครูปฐมวัยมองว่าสื่อดิจิทัลสามารถนำเสนอภาพเคลื่อนไหวซึ่งทำให้นักเรียนสนใจการเรียน และมีความสะดวกในการผลิตและใช้งานสำหรับครูปฐมวัย

“อย่างคุณครูสอนระดับปฐมวัย การใช้สื่อดิจิทัลคือมันเป็นเทคโนโลยีที่ใหม่ ซึ่งดีมากสำหรับเด็กเล็กวัยนี้ ก็อย่างเช่นเราสอนหน่วยการเรียนรู้หน่วยนี้ ในสัปดาห์นี้ หน่วยข้างอย่างเนี่ย ทุกวันปกติเราจะใช้มีทั้งสื่อรูปภาพของจริง แต่เดี๋ยวนี้เราทำเป็นสื่อพาวเวอร์พ้อยท์ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านตรงนี้ และก็ในการใช้สื่อดิจิทัลทุกวันนี้ แต่ก่อนเราจะเป็นบัตรคำ เป็นรูปภาพ เราก็จะเปลี่ยนเป็นสื่อบัตรที่ผ่านพาวเวอร์พ้อยท์เคลื่อนไหว และก็จะมียุคเกี่ยวกับสื่อแอนิเมชันเข้าไป คือเด็กมักจะสนใจมากในการเรียนในยุคนี้” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “มันจะมีภาพ มีภาพมีพวกการเคลื่อนไหว สื่อทางด้านศิลปะ ก็จะมีพวกกราฟิกอะไรยังเงี้ย เราก็นำเอามาประกอบใช้ในการจัดการเรียนการสอนของเด็ก คือ อย่างเช่นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ถ้าเราเอารูปภาพมา กราฟิกมาถ่าย มันจะเป็นการเคลื่อนไหวได้ เทคนิคเรามี แล้วก็ให้เด็กใช้ให้เด็กทำ... ..เราก็ต้องดูว่ามันเป็นสื่อดิจิทัลหรือเราจะเอามาในแนวทางเทคโนโลยี เทคโนโลยีนี้ก็คือ เกี่ยวกับการให้เด็กได้รู้ถึงความก้าวไกลของเทคโนโลยีของเราในปัจจุบันนี้... ..เราจะมาร่วมมือกันเกี่ยวกับดิจิทัลของผู้ปกครอง หรือเกี่ยวกับคุณครู คือเวลาเราสื่อสารกันอย่างนี้ อย่างเช่น ในไลน์ที่โรงเรียนนี้ก็จะมีการไลน์กลุ่ม ใช้ไลน์กลุ่ม รายงาน รายงานเกี่ยวกับวันนี้กิจกรรมลูกทำอะไรบ้าง หน่วยการเรียนรู้หน่วยนี้ เราก็ใช้ไลน์เกี่ยวกับผู้ปกครองว่า วันนี้สอนในหน่วยนี้ แล้วกิจกรรมที่ลูกเขาทำ เราก็เข้าไปสร้างอัลบั้มงานของลูก แล้วก็ส่งไปเป็นอัลบั้มในกิจกรรมแผนการสอนนั้น” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

8. การกำหนดกติกาในการใช้สื่อดิจิทัลของนักเรียน

พบว่า ครูปฐมวัยมีการกำหนดกติกาในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย โดยพิจารณาเลือกเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก เลือกโปรแกรมประยุกต์ที่จะใช้ว่าควรใช้โปรแกรมประยุกต์ใด เลือกรูปแบบรายการที่จะใช้เพื่อการเรียนการสอน กำหนดระยะเวลาการใช้ให้เป็นไปตามชั่วโมงและจำนวนครั้งในการเรียนของแต่ละรายวิชา และในขณะดำเนินการเรียนการสอนครูปฐมวัยมีการควบคุมดูแลการใช้สื่อดิจิทัลของนักเรียน ด้วยตนเองอย่างใกล้ชิด ไม่ปล่อยให้เด็กนักเรียนใช้อย่างอิสระ

“สำหรับโรงเรียนจะมีวิชาคอมพิวเตอร์คือคอมพิวเตอร์คิดส์ ให้เด็กเข้าไปเรียนรู้เรื่องของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ที่เนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย 4 - 5 ขวบ และก็จะมียุค 3 - 6 ขวบ โปรแกรมที่ให้เด็กใช้คือ โปรแกรมแฟนท์ ก็จะเน้นเกี่ยวกับพวกวาดรูป ความคิดสร้างสรรค์ แต่จะไม่ให้ว่าเด็กใช้อินเทอร์เน็ตเอง โดยอิสระ จะเป็นการแบบจำกัดเนื้อหาในวิชาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง... ..โดยครูเป็นผู้กำกับ และควบคุม เด็กจะไม่มีโอกาสได้มาจับเล่นอิสระ

ค้นหาอะไรที่เสี่ยง เพราะว่าเนื้อหาหรือสิ่งต่าง ๆ นี้คือ ครูควบคุมดูแล” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “เรา ต้องอยู่ในความดูแลของคุณครูนะคะ คือการจัดระเบียบการเรียนการสอนของเราในยุคดิจิทัลนี้ อันนี้มันเป็นการพัฒนาที่ ที่มีประโยชน์ในภายภาคหน้าในอนาคตของเรา” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

9. การสื่อสารให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้ และคุณค่า/โทษของสื่อดิจิทัล

พบว่า ครูปฐมวัยมีการสื่อสารให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้ และคุณค่าและโทษของสื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย ดังนี้ ครูปฐมวัยเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เด็กปฐมวัยถึงคุณค่า และประโยชน์ของเนื้อหาในสื่อดิจิทัล รวมทั้งสอนให้นักเรียนสามารถแยกแยะถึงคุณค่าและโทษของการใช้สื่อดิจิทัล

“และก็ใช้ในเกี่ยวกับการที่เป็นสื่อ สื่อในการหมายถึงว่าให้เด็กได้คิด หมายถึงว่าไม่ใช่ว่าเรามาเพื่อให้เด็กได้เล่นเกมอะไรของมันไม่ใช่ เราต้องให้เด็กเราแยกแยะออก” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 5 “โดยครูเป็นผู้กำกับ และควบคุม เด็กจะไม่มีโอกาสได้มาจับเล่นอิสระ ค้นหาอะไรที่เสี่ยง เพราะว่าเนื้อหาหรือสิ่งต่าง ๆ นี้คือ ครูควบคุมดูแล” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

10. ความกังวลต่อการใช้สื่อดิจิทัล

พบว่า ครูปฐมวัยมีความกังวลต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ดังนี้ ครูปฐมวัยมีความกังวลว่านักเรียนจะเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม และการปล่อยให้ใช้สื่อดิจิทัลอย่างไม่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อร่างกาย สุขภาพ และสมาธิของเด็กปฐมวัย

“เด็กจะไม่มีโอกาสได้มาจับเล่นอิสระ ค้นหาอะไรที่ ที่มันเสี่ยงหรือว่าจะไร เพราะว่าเนื้อหาหรือสิ่งต่าง ๆ นี้คือ ครูควบคุมดูแล... ...สำหรับใช้สื่อดิจิทัลนะคะ เราอย่าไปมองสื่อเป็นลบตลอด เรื่องของสื่อถ้ามองในแง่ที่ว่าปล่อยให้เด็กเล่นเองอันนั้นอันตรายอยู่แล้ว แล้วการปล่อยให้เด็กเล่นโดยไม่จำกัดก็มีผลต่อร่างกาย สุขภาพ สมาธิสั้นอะไรต่าง ๆ นานา” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “เราไม่ได้ปล่อยให้เด็กใช้แบบหมายถึงว่า ใช้งานเด็กไม่รู้ถึงว่า การที่นำมาใช้นี้มันมีผลต่อเด็กในอนาคตต่อไปว่ามันเป็นการพัฒนาหรือไม่พัฒนา” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยมีข้อค้นพบต่อรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เพิ่มเติม จำนวน 7 ข้อ ดังนี้

1) การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย นับเป็นอีกมิติหนึ่งของการบูรณาการความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาด้วยการใช้สื่อเพื่อสื่อสารระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครองทางบ้าน เช่น การใช้แอปพลิเคชันไลน์สนทนาแบบกลุ่มปิด ซึ่งก่อให้เกิดความสะดวก ประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเรียนต่อเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ การใช้สื่อดิจิทัลยังสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ต้องมีการปิดเรียน การเรียนผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ และการต้องเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอีกด้วย

โดยสนทนา 7 เสนอว่า “ออนไลน์ของเด็กปฐมวัยนี้เราจะให้ผู้ปกครองเป็นคนร่วมกิจกรรม คือยังงี้ก็เป็นผู้ปกครองควบคุมดูแล ช่วงที่เราจัดออนไลน์พูดคุยกัน เราก็ได้คุยกัน” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 8 “โรงเรียนเราจะมีระบบอีเลิร์นนิ่งเปิดให้เด็ก ๆ ได้เข้าไปเรียนรู้ แล้วก็มีการให้งานเด็ก โดยส่งงานให้ผู้ปกครอง คือ เด็กเล็กจะต้องมีผู้ปกครองช่วยคอยกำกับดูแลในการทำตรงนี้ เราก็จะมีขั้นตอนในการทำผ่านอีเลิร์นนิ่งของเรา แล้วก็ให้ผู้ปกครองได้ปรับที่ใบงานให้ลูกทำแล้วก็ส่งให้ลูกทำ แล้วถ้าเป็นกิจกรรมในห้องเรียน ก็จะคล้าย ๆ กับคุณครูเหมือนมีไลน์กลุ่มในห้องเรียน และที่วันนี้เด็ก ๆ ได้ทำอะไรบ้าง ได้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง ก็จะส่งเป็นภาพ เป็นอัลบั้มให้” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับผู้ปกครอง ที่เสนอว่า “เราก็จะอยู่ในกลุ่มคุณครู แล้วก็ส่งงานผ่านครอบครัวอีกทีว่าลูกต้องมีอะไร ๆ บ้าง เป็น step ไปในแต่ละวัน ถ้าเราไม่อยู่บ้านเราก็จะใช้แบบนี้” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ต่อสถานการณ์โรคโควิด 19 ผู้สนทนา 8 ได้เสนอว่า “ในการเรียนในยุคนี้ แล้วช่วงนี้เป็นยุคโควิด คือการเรียนการสอนมันต้องเปลี่ยนมาเป็นรูปแบบนี้ อย่างเช่นช่วงที่ปิดที่ผ่านมา เราก็ได้มีการจัดทำวีดีโอ แล้วก็ลงไปในระบบอีเลิร์นนิ่งของโรงเรียน” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “ทางผู้ปกครองก็ถามว่า คุณครูจัดออนไลน์แบบนี้ คุณครูจัดได้หรือวันเด็ก ได้กะคุณครูจัดในช่วงโควิด คุณครูจัดได้ คุณครูก็เลยคิดเป็นโครงการคุณครูก็จะจัดแบบออนไลน์ดีไหม อันนี้ก็แนวคิดในช่วงโควิด เราก็มาทำเป็นวันเด็กออนไลน์คุณครูก็ได้จัดไปแล้ว ก็ได้ผลลัพธ์ดี... ..ถ้าเกิดโควิดยังไม่หยุด ถึงปีไหนล่ะ เราก็ต้องมีความพร้อมในด้าน

ดิจิทัล ในด้านการสื่อสาร ในด้านสารสนเทศ คอมพิวเตอร์พวกนี้ เราต้องคิดไว้ล่วงหน้าแล้วนะคะ” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2) เด็กปฐมวัยมีความสามารถหรือทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลได้ด้วยตนเอง เด็กปฐมวัยมีความสามารถหรือทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลได้ด้วยตนเอง เนื่องจากสื่อดิจิทัลมีรูปแบบการใช้งานได้ง่ายโดยเฉพาะการใช้งานขั้นพื้นฐาน รวมถึงเด็กมีความสามารถในการเรียนรู้ได้เร็ว และจดจำได้เก่ง แต่การใช้งานสื่อดิจิทัลในขั้นสูงขึ้น เช่น การเลือกหรือใช้คำสั่งที่ซับซ้อน เด็กปฐมวัยจะไม่สามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยจะต้องขอความช่วยเหลือหรือแนะนำในการใช้จากผู้ปกครอง หรือญาติพี่น้อง

ประเด็นทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

ผู้สนทนา 1 “ลูกคุณแม่เองเนี่ย จะใช้วิธีคือ search ผ่านไมโครโฟนที่เขาจะอยากดูคลิปอะไรตามที่เขาอยากดู เขาใช้วิธี search ปุ่มเสียง... ..เดี๋ยวนี้สื่อดิจิทัลใช้งานง่าย เด็กจะใช้เป็นเร็ว” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “ส่วนมากเรื่องสื่อนี้ลูกจะเป็นคนเรียนรู้กันเอง เพราะคุณแม่ไม่ค่อยจะเก่งเรื่องสื่อสักเท่าไร... ..เขาจะใช้คุยสมาร์ทโฟน ตัวไมค์เขาก็จะกดปุ่ม เขาก็จะรู้ว่าจะพูดอะไรจะขึ้นอะไรมาอย่างไร จากนั้นเขาก็จะค้นหาเองว่าอันไหนชอบไม่ชอบเขาก็จะเลื่อนดูเอง” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “ไม่ว่าเด็กเล็กหรือเด็กโต เดี่ยวนี้มันพัฒนาเกินเราไปแล้ว เขาเก่งกว่าเรา เวลาอยู่ที่บ้านเหมือนกัน อ้าวหนุมานี่ ทำอันนี้ให้แม่หน่อย คุณก็เก่งไปหมดเลย เนี่ยคือเขาพัฒนา” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ประเด็นการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล

ผู้สนทนา 2 “ถ้าชอบเขาก็จะใช้ให้ที่เค้านั้นแหละพิมพ์ให้... ..เขาจะดูแล้วก็จะคิด ถ้าอันไหนที่เขาไม่เข้าใจเค้าจะกลับมาถามเรา” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

3) ผู้ปกครอง ครูปฐมวัย และเด็กปฐมวัยรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) ในการใช้สื่อดิจิทัล การใช้สื่อดิจิทัลนั้น ทั้งผู้ปกครอง ครูปฐมวัย และเด็กปฐมวัย ต้องมีความตระหนักในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) โดยผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องมีความตระหนักรู้เท่าทันสื่อ เมื่อให้บุตรหลานใช้สื่อดิจิทัลว่ามีวิธีการใดที่จะดูแลตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพของสื่อดิจิทัล เด็กปฐมวัยควรถูกอบรมบ่มเพาะให้รู้เท่าทันสื่อด้วยเช่นกัน

ประเด็นผู้ปกครองตระหนักถึงการรู้เท่าทันสื่อ

ผู้สนทนา 1 “อันนี้คือบางที่เราไม่อยู่เขา ก็ไป ด้วยความที่คลิปมันต่อ ๆ กัน”
(ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ผู้สนทนา 2 “เค้าจะเล่นตีกดตอกเก่งมาก คุณแม่ยังเข้าไม่เป็นเลยคะ เค้าจะทำเอง... ..
ส่วนมากเรื่องสื่อนี้ลูกจะเป็นคนเรียนรู้กันเอง เพราะคุณแม่ไม่ค่อยจะเก่งเรื่องสื่อสักเท่าไร”
(ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ สนทนา 7 “เด็กเขาก็ดูไปอย่างอิสระกับครอบครัวใช่ไหมคะ พอไป
ถึงบ้านผู้ปกครองก็ไม่ได้มาดูว่าเด็กบางคนผู้ปกครองนะคะ บางคนไปถึงบ้านผู้ปกครองก็มีการกิจ
ต้องทำงานหรืออะไร บางคนนะคะ ไปถึงบ้าน โยนโทรศัพท์ให้ลูกนะคะ ตามที่ดูนะ โทรศัพทให้
ลูกทั้งวันเลย ตั้งแต่เลิกเรียน เราก็เลยถามคุณแม่ทำไมไม่ให้ลูกได้ดูโทรศัพท์นานเกิน เขาบอกว่า ไม่ได้
หรือกลัวคุณครู ถ้าเขาไม่ให้เขาก็จะเกิดอารมณ์ฉุนเฉียว เป็นอารมณ์ที่อะไรคล้าย ๆ กับว่ามันสะท้อน
ถึงการที่เด็ก อันนี้พูดถึงสื่อสังคมสมัยใหม่ของเรา” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล,
13 กุมภาพันธ์ 2564)

ส่วนผู้ปกครองบางรายมีความรู้เท่าทันสื่อ ดังเช่น ผู้สนทนา 7 “เข้าไปดูใน
Subscribe ว่าลูกแอบติดตามอะไร อันนี้เยอะสุด จะเป็นสตูดิโอพอเพียง เราก็ว่าทำไมกระดิ่งมันดัง
มาเยอะ ทั้งที่เราไม่ได้กดติดตามอะไร ฝ่มือตัวเล็กทั้งนั้นเลย หลัก ๆ ก็จะเป็นสตูดิโอพอเพียง อันนี้
เราก็แอบฟังอยู่ว่ามันคืออะไร มันจะเป็นการแบบว่ามีใจแค่หนึ่งฟองเราจะใช้ทรัพยากรในการทำ
อะไรยังไง อันนี้เห็นเยอะสุด อันนี้เป็นติดตาม กลับมาเช็คดูว่าคุณอะไรบ้าง... ..อันนี้ก็อันตราย
ถ้าไม่ได้ดูคลิปย้อนที่ลูกเข้าไปดูอะไรบ้าง” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์
2564)

4) สื่อดิจิทัลที่รวมทั้งความบันเทิงและสาระความรู้เป็นสื่อที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
เนื่องจากเด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงวัยที่สนใจความสนุกสนาน บันเทิง และมีช่วงความสนใจสั้น ดังนั้น
สื่อดิจิทัลที่ผลิตจึงควรให้ทั้งความบันเทิงและสอดแทรกสาระความรู้วิชาการไปพร้อมกัน จึงจะ
สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้

ผู้สนทนา 3 “ส่วนมาก 2 คนนี้ก็จะเน้นบันเทิงเหมือนกันคะ ไม่ค่อยพอเปิด
อะไรที่มันมีเนื้อหาสาระที่มันเป็นวิชาการหน่อยก็จะไม่ค่อย” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่าง
บุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

โดยผู้ปกครองได้เสนอเรื่องการผลิตสื่อเพื่อการเรียน ผู้สนทนา 1 “ในมุมมองฝั่ง
ผู้ปกครอง การใช้สื่อมีส่วนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้มาก เพราะว่าถ้าลงวิชาการอย่างเดียว คือ ได้รับความ
ความสนใจน้อยกว่าการมีสื่อ... ..ในเรื่องของการปรับการใช้สื่อ ทำยังไงให้เด็กปฐมวัยสนใจ แล้ว

ทำอย่างไรให้งานวิชาการไม่ได้น่าเบื่อ เหมือนสมัยคุณแม่เรียนนั่งฟังอย่างเดียว จดบนกระดานอะไรอย่างนี้ แต่เดี๋ยวนี้สื่อแอนิเมชันเป็นอะไรที่ดึงให้เด็กโฟกัสไปในเรื่องนั้นเลย” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับครูปฐมวัย ผู้สนทนา 5 “อยากให้มามีเรื่องที่เป็นเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์กับเด็กนอกจากความบันเทิงแล้ว แต่อยากให้เนื้อหาสาระที่บันเทิง ที่มันน่าสนใจและก็เป็นประโยชน์ เดี่ยวนี้มันจะเป็นว่า พอเป็นเหมือนที่เรา search เข้าไป เช่น ส่วนประกอบของพืช มันก็จะเป็น บางทีมันยังเป็นวิชาการเกินไป น่าจะมีคนที่มีไอเดียด้านการทำการ์ตูนแล้วเด็กคิดทำไมไม่มาทำเรื่องความรู้ การเรียนรู้ให้เด็ก ๆ บ้าง” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

5) การใช้ชีวิตกับสื่อดิจิทัลและโลกจริงของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลในฐานะโลกเสมือนกับเด็กปฐมวัย ควรออกแบบการใช้ให้ห่างจากสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม โดยผู้ปกครอง และครูปฐมควรควรกำหนดสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กให้ใช้และให้อยู่ห่างจากสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ด้วยการให้เด็กทำกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือกับบุคคลใกล้ชิด

ผู้สนทนา 1 “วันหยุดอย่างเงี้ย เขาจะไม่ค่อยได้เล่นเพราะว่าเพื่อนเยอะ เด็กเขาก็จะวิ่งเล่น ไล่กันเล่นเนาะ เด็กถ้าเขามีเพื่อนเขาก็จะไม่มาเกี่ยวกับสื่อพวกนี้” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “หยุด 3 วันนี่ ส่งกลับบ้านยาย ยายก็จะไม่มีสมาร์ตโฟน ก็จะไม่ได้อูแต่ถ้าอยู่กับพ่อกับแม่ก็จะเล่นคะ... ..แต่ถ้าเราออกจากบ้านแล้วไม่มีโทรศัพท์ก็จะไม่ได้ดู จะได้ดูเฉพาะช่วงที่พ่อแม่อยู่บ้านคะ เพราะตัวเด็กเขาไม่มีส่วนตัว... ..ส่วนมากคุณแม่ยายของจะต้องพาออกมาข้างนอกหมด เอาไปไว้กับย่า ย่าเขาจะขายเสื้อผ้าอยู่เอ็กซ์โป เพื่อนก็จะเยอะ เขาจะวิ่งไล่กันอยู่อย่างนั้นไม่ก่อกวน” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “ถ้าเป็นหลังเลิกเรียน ก็จะมีกำหนดเวลาอยู่คะ ประมาณครึ่งชั่วโมงคะ ส่วนมากก็จะเป็นให้ดูหลังเลิกเรียนคะ พอวันหยุดก็พาไปทำกิจกรรมอย่างอื่น ไปเที่ยว ไปอะไรแบบนี้คะ” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

6) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องพัฒนาตนเองในการใช้สื่อดิจิทัลให้เท่าทันเด็กปฐมวัย กล่าวคือ ครูปฐมวัยในฐานะผู้ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัยควรมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) รวมทั้งเพื่อใช้สื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่สามารถใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน และเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับผู้ปกครอง

ผู้สนทนา 5 “ที่เราพูดไปตอนแรกว่าครูจะต้องพัฒนาตนเองในด้านของเทคโนโลยีให้กว้างให้เท่าทันเด็กด้วย ไม่ว่าจะต้องอบรมเพิ่มนอกจากเนื้อหาสาระของปฐมวัย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มันไม่พอแล้วตอนนี้ มันจะต้องเรียนศาสตร์พวกเทคโนโลยีด้วย ในการผลิตสื่อตามที่ใจเราปรารถนา ไม่ต้องไปพึ่งไปลอกคนอื่นนี้แหละ บางทีเราก็อาจจะทำเอง แต่เราทำไม่ได้ เพราะว่าเรายังไม่มีเปิดกว้างในด้านนี้ บางทีมันมี แต่บางทีมันมีอยู่กรุงเทพหรืออะไร ก็อยากจะมีคนมาเติมเต็มความรู้ให้กับครูด้านนี้ค่ะ” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “อยากให้พัฒนาในด้านนี้ อาจจะเป็นการสร้างเหมือนกับที่อาจารย์ได้พูดว่าเป็นคล้ายเหมือนกับ กูเกิลกรู๊ป แล้วก็มาสร้างเครือข่ายเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของเด็กเนี่ย แล้วเราก็มารสร้าง อยากให้แบบว่าเหมือนอยากจะมีแต่ละ โรงเรียน อยากให้มีห้องเด็กอัจฉริยะ เป็นห้องสาธิต การที่เราจะเป็นการริเริ่มใหม่ให้พวกดิจิทัล อะไรแบบนี้ เราอยากให้มาพัฒนาในด้านครูก่อนเพื่อจะไปสู่ถ่ายทอดให้เด็ก จุดประสงค์จะได้ถูกเป้าหมายของที่เราจะพัฒนาในเด็กต่อไปในอนาคต” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

7) การมีบุคคลหรือองค์กรเป็นผู้ผลิตสื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยมีความต้องการให้มีบุคคลหรือองค์กรเป็นผู้ผลิตสื่อดิจิทัลที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะ ซึ่งผู้ผลิตควรเป็นผู้มีหน้าที่ผลิตสื่อดิจิทัลหรือมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยผลิตสื่อที่น่าสนใจสำหรับเด็ก

ผู้สนทนา 1 “ปัญหาของคุณครูแต่ละท่านคือภารกิจงานถือว่าเยอะ แต่ถ้าจะมีไอทีของแต่ละสายชั้น ก็เป็นไปได้อยากอีก คือไอทีทำหน้าที่อย่างเดียวเลย คือทำสื่อยังไงให้แต่ละสายชั้นเข้ามาดูแล้วมีจุดสนใจในระดับสายชั้นของตัวเอง แต่ปัญหาตรงนั้นคือมันยังไม่มี เด็กก็จะเสิร์ชข้อมูลทั่วไป แต่ถ้าความเร็วในการใช้สื่อของแต่ละหน่วยงานมาได้ก็จะดี อันนี้ในอนาคตคาดหวังว่าจะมีในจุดนั้น อย่างเช่นอนุบาลเขาต้องเสิร์ชเรื่องอะไร ถ้ามีไอทีที่ทำเป็น แต่ถ้าคุณครูแต่ละท่านทำเป็นก็เห็นใจเพราะงานเยอะ การมานั่งตัดต่อคลิป 1 คลิป แต่ละรายวิชาไม่ใช่น้อย แล้วแต่ละคนสอนหลายคาบ อันนี้ก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาทั้งการใช้สื่อและที่แทรกมากับงานวิชาการ แต่ถ้ามีบุคคลที่เชี่ยวชาญในเรื่องของการใช้สื่อเลยแล้วเขามาคุย คือมี connection กับผู้สอน อันนี้จะสื่อออกมาได้ดีในเรื่องของแอนิเมชันสำหรับเด็กปฐมวัย” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4.1.4 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จากการสนทนากลุ่ม ด้วยแนวคำถามสนทนากลุ่ม พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย มีรูปแบบ ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัล

พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ดังนี้ เด็กปฐมวัยเกิดกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัล ดังนี้ เด็กปฐมวัยมีตัวแบบ จะสังเกต จดจำ และเลียนแบบจากตัวแบบที่อยู่ในสื่อดิจิทัล โดยแสดงออกด้วยการพูด และทำตามอย่างตัวแบบ เช่น การเดิน เป็นต้น

“ลูกจะให้ความสนใจที่จะเรียนรู้มากกว่าเปิดหนังสืออ่าน เพราะสื่อดิจิทัลมีทั้งเสียงและภาพเคลื่อนไหว เด็กจึงสนุกกับการเรียนรู้” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “ลูกมีความชื่นชอบนักร้อง นักเต้น ก็ดูจากยูทูป ร้องตามเต้นตาม” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “เขาจะดูแล้วก็จะคิด ถ้าอันไหนที่เขาไม่เข้าใจเขาจะกลับมาถามเรา เพราะเด็กส่วนมากถ้าเขาดูแล้วเขาจะมีความจำดี ถ้าชอบทำตาม อะไรเขาก็จะทำตามหมด สิ่งไหนที่เขาชอบ ฉะนั้นเราก็ต้องดูว่าอันไหนควรทำไม่ควรทำ ก็ต้องแนะนำเขา” “แล้วก็จะชอบละคร โบราณๆ เหมือนออเจ้า ดูแล้วก็บอกกับแม่ว่าอยากเป็นแม่หญิงกระแจะ แล้วเค้าก็จะถามว่าสมัยโบราณมันเป็นแบบนี้หรือคะ แม่ก็บอกว่าใช่ก็จะเป็นแบบนี้แหละลูก” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “เขาจะเล่นตีกดตอกเก่งมาก คุณแม่ยังเข้าไม่เป็นเลย เค้าจะทำเอง เขาถ่ายคลิปเต้นนั่นเต้นนี่ เขาสามารถเต้นตามเพลงได้เหมือนต้นแบบเป๊าะเลย” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “แต่ของนี่ก็จะดูในลักษณะของการรีวิว แต่ส่วนใหญ่จะก๊อปปี้มาจากยูทูปเป็นหลัก” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “ปัญหาคือเด็กมีพฤติกรรมเลียนแบบ เช่น คำพูดบางคำก็มาจากคลิปวิดีโอ ซึ่งเป็นคำไม่สุภาพ เราก็จะแนะนำว่าไม่ควรพูดจาไม่สุภาพนะลูก” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2. โอกาส/สถานการณ์ในการสร้างการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัล

พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ดังนี้ เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคมเมื่อผู้ปกครองไม่ได้อยู่กับบุตรหลาน ในขณะที่ผู้ปกครองร่วมใช้สื่ออยู่กับบุตรหลาน และผู้ปกครองใช้เพื่อการเรียนของบุตรหลาน

“เพราะเราเดินทางบ่อยเนาะ การใช้สื่อกับครอบครัวกับเด็กเนี่ย ก็มีสำคัญ” “เราก็จะอยู่ในกลุ่มคุณครู แล้วก็สั่งงานผ่านครอบครัวอีกทีว่าลูกต้องมีอะไรๆ บ้าง เป็นขั้นตอนไป

ในแต่ละวัน ถ้าเราไม่อยู่บ้านเราก็จะใช้แบบนี้ เพื่อให้พี่เนี่ยสามารถดูน้อง ดูการบ้านน้องได้ อะไรอย่างนี้” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ส่วนผู้สนทนา 3 กล่าวถึง “คำพูดบางคำก็มาจากคลิปวิดีโอ ซึ่งเป็นคำไม่สุภาพ เราก็จะแนะนำว่าไม่ควรพูดจาไม่สุภาพนะลูก” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

และผู้สนทนา 4 กล่าวว่า “ใช้พิมพ์ใบงานของคุณแล้วส่งให้คุณครู หรือใช้สื่อจากอินเทอร์เน็ตให้ลูกได้ฝึกและได้เรียนรู้” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

3. หน้าที่ของสื่อดิจิทัลต่อการเรียนรู้ทางสังคม

พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ดังนี้ สื่อดิจิทัลส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ด้านคุณธรรม การทำความดีความชั่ว บาปบุญคุณโทษ และเรียนรู้ความเป็นไทย

“เกมส์ เพราะว่าเขาจะสื่อจากเกมส์ละ เขาจะรู้เลยว่า ตัวนี้สื่อออกมาอย่างไร ตัวเองเป็นอะไรก็จะทำตามนั้น รวมถึงอิทธิพลการตัดสินใจของในอนาคตก็มาจากเกมส์” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา ที่ 2 “มันจะมีอยู่เรื่องหนึ่ง เรื่องเปรต เขาจะชอบดูมาก แต่เขาก็กลัว กลัวแต่เขาก็ดูละ พอดูปุ๊บ มันจะมีบางครั้งบางตอนที่แบบว่าลูกทำไม่ดีกับแม่ ค่าแม่ทำอะไรแม่แกก็จะหันมามองแม่ ถามแม่ว่า “แม่คะถ้าทำแบบนี้ ไม่ดี ตายไปจะเป็นเปรตใช่ไหมคะ” เค้าจะกลับมาถามเราอย่างนี้ เราก็บอกว่า “ใช่ละ คนโกหกก็ไม่ดี ถ้าโกหกก็จะเป็นเปรต” เค้าจะจำไว้ตลอดเลย เขาจะไม่กล้าโกหกคุณแม่เลย เขากลัว กลัวเป็นเปรตอะไรอย่างนี้” “เขาจะกลัวมากเลย เรื่องนี้ การพูดปดพูดเท็จทำไม่ดี เขาบอกโตขึ้นหนูต้องเลี้ยงคุณแม่ให้สบาย หนูกลัว กลัวเป็นเปรต เป็นสิ่งที่ลูกกลัวมากที่สุดเลย เขาจะไม่กล้าทำ” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4. ความพึงพอใจ/ความคาดหวังต่อสื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น คือ ความพึงพอใจต่อสื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยมาก และมีความคาดหวังว่าสื่อดิจิทัลจะเป็นสื่อที่เหมาะสมในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยมากขึ้นกว่าเดิม

“ในมุมมองฝั่งผู้ปกครอง การใช้สื่อมีส่วนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้มาก เพราะว่าถ้าลงวิชาการอย่างเดียว คือ ได้รับความสนใจน้อยกว่าการมีสื่อ” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “มีความพึงพอใจมาก เพราะเหมือนเด็กได้เรียนรู้โลกกว้าง” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 4 “ประสบความสำเร็จ เช่น คลิปการสอนหรือแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนและระบายสีดีขึ้น” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“อนาคตก็หวังอยากจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล เพราะสื่อมีข้อมูลที่หลากหลายง่ายต่อการค้นหา และเด็กจะให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 4 “ก็อยากให้มึเนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจของเด็กแต่ละวัย” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4.1.5 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

จากการสนทนากลุ่ม ด้วยแนวคำถามสนทนากลุ่ม พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย มีดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

พบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็น ดังนี้ เด็กปฐมวัยมีกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัล ดังนี้ สนใจและจดจำตัวแบบ และมีการเลียนแบบทั้งการพูด และพฤติกรรม เช่น การเลียนแบบคำพูด เลียนแบบการแต่งกาย และการซื้อของ

“เด็กส่วนมากถ้าเขาดูแล้วเขาจะมีความจำดี ถ้าชอบทำตาม อะไรเขาก็จะทำตามหมด สิ่งไหนที่เขาชอบ” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“มีพฤติกรรมเลียนแบบค่ะ อย่างเปิดเพลงก็จะเดินตาม แล้วก็คำพูดบางคำก็จะจำมาจากคลิป” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“เขาทำท่าเดินเหมือนค่ะ เขาจะเดินทำเป็นเหมือนเป็ดเหมือนอะไรเล่นกัน” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“พฤติกรรมเลียนแบบส่วนใหญ่มาจากสื่อดิจิทัลเกือบทั้งหมด ในยุคสมัยนี้ล้วน ๆ เลย คำพูด พฤติกรรม ทุกอย่าง ส่วนใหญ่มาจากนี้หมดเลย จากเกม” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“เดี๋ยวนี้เสื้อผ้าตามแบบการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่องหนึ่ง ที่เขาจะเป็นเสื้อคลุมหน้ากากพิฆาต หน้าหนาวนี้ใส่กันทั้งโรงเรียนเลยคะ เป็นแฟชั่น เสื้อแต่ละตัวแต่ละสีจะเป็นคาแรคเตอร์ของการ์ตูน

แต่ละตัว เด็กเขารู้จักหมดเขาเป็นแบบแฟนคลับเลย” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“ปีที่แล้วเด็กฮิตเอเลี่ยนเจียวปีก่อน ฮิตเอเลี่ยนน้ำลายที่เป็นของขาย Accessories ต่าง ๆ ก็จะซื้อมาอดกันก็มีผลค่ะ” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“เติมบ้านเลยคะ น้ำลายเอเลี่ยน สื่อก็มีผลต่อการเลียนแบบพฤติกรรม” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2. โอกาส/สถานการณ์ในการสร้างการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัลเด็กปฐมวัย

พบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็น ดังนี้ เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ทางสังคมผ่านใช้สื่อดิจิทัลในขณะที่เรียน โดยมีครูปฐมวัยเป็นผู้ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมให้แก่เด็กปฐมวัย

“มีอยู่ค่ะ คือ การให้ดูเกี่ยวกับยูทูปพวกอะไรเงี้ยะ เราก็จะมีเป็นโครงการ เกี่ยวกับภาพ เด็กส่วนมากเค้าจะดูจากภาพเคลื่อนไหว เปิดขึ้นตอนวิธีทำต่าง ๆ ให้เด็กดู เป็นการสาธิตให้ดู แล้วเราก็เชื่อมโยงกับสังคม และการปฏิบัติตัว ในตัวอย่าง จะมีสื่อต่าง ๆ ที่จะให้เด็กดู ในตัวอย่าง การเป็นจิตอาสาอะไรอย่างนี้นะคะ ให้เด็กได้ดู แล้วก็มาเชื่อมโยงให้เด็กได้พัฒนา เป็นตัวอย่างให้เขาได้ดู” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “การให้ดูเกี่ยวกับยูทูป พวกอะไรเงี้ยะ เราก็จะมีเป็นโครงการ เกี่ยวกับภาพ เด็กส่วนมากเค้าจะดูจากภาพเคลื่อนไหว เปิดขึ้นตอนวิธีทำต่าง ๆ ให้เด็กดู เป็นการสาธิตให้ดู แล้วเราก็เชื่อมโยงกับสังคม และการปฏิบัติตัว ในตัวอย่าง จะมีสื่อต่าง ๆ ที่จะให้เด็กดู ในตัวอย่าง การเป็นจิตอาสาอะไรอย่างนี้นะคะ ให้เด็กได้ดู แล้วก็มาเชื่อมโยงให้เด็กได้พัฒนา เป็นตัวอย่างให้เขาได้ดู” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 5 “ไซเรนเฮดอะไร พอครูไปเช็ก มันเป็นเปรต พอให้เขาดู สักพัก เหมือนกับตอบสนองเขาชนิดนึงก็ใช้สื่อตัวนี้กลับมาสอนเขาอีก แต่ไม่ใช่วันเดียวกันนะคะ เวลาผ่านไปก่อน ก็ให้เขาดูไปก่อน เหมือนว่าเป็นพวกเดียวกันกับเขาก่อน เสร็จแล้ววันต่อมาเราก็มາถามเขาว่าเด็ก ๆ รู้ไหม ไซเรนเฮดมันคือตัวอะไร บางคนก็รู้จักบอกว่าเปรตนั่นนี่นั่น แล้วเปรตมันเป็นอย่างไง ทำไมมันถึงเป็นเปรต เปรตคืออะไร เขาก็ว่ามันเป็นผีเป็นคนไม่ดี อะไรก็ว่าไป แล้วก็ใช้จุดนี้มาสอนเขาในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

3. หน้าที่ของสื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

พบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็น ดังนี้ สื่อดิจิทัลส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ด้านคุณธรรม การทำความดีความชั่ว บาปบุญคุณโทษ และเรียนรู้ความเป็นไทย

“คุณครูจะเป็นคนเลือกสื่อเช่น นิทาน เพลง โดยผ่านยูทูป มาให้เด็กๆ ได้ดูในห้องเรียน แล้วก็ต้องเป็นนิทานที่เสริมสร้างคุณธรรมให้กับเด็ก” “เราจะเน้นเรื่องที่เป็นนิทานคุณธรรม สื่อที่เป็นเกี่ยวกับการทำความดี ส่วนใหญ่ของเราเนาะเด็กสามขวบ เด็กเล็ก ส่วนใหญ่จะเน้นเป็นนิทาน เพลงมากกว่า ที่นำมาให้ดูในห้องเรียน เด็กๆ เขาก็จะชอบ” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 5 “บางทีเราก็ออบเปิดให้ดูเรื่องปรต บางคนก็นั่งปิดตาปิดอะไรแล้วก็กรี๊ด บางคนก็ร้องไห้หะคะ แล้วครูก็รีบปิด ไม่ได้เปิดจนจบ เสียงมันน่ากลัวก็รีบปิด แล้วก็อธิบายเรื่องผีเรื่องอะไร เรื่องวิญญาณอะไรเป็นยังไง ก็คือสอนบาปบุญคุณโทษไปในตัว อันนี้ก็เป็นตัวอย่างหนึ่ง แต่ว่าก็มีอีกหลายอย่างที่เด็กมาใช้เป็นตัวแบบ แล้วเราก็อเอาตัวนั้นมาสอนเขากลับคืน” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 8 “เวลาเราสอนไปเพื่อนคนไหนทำตัวไม่น่ารักเขาจะบอกทำแบบนี้ไม่ดีเหมือนตัวละครในนิทานที่คุณครูเอามาเปิด” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 5 “ตัวนี้ก็ยังฮิตอยู่ สไปเดอร์แมนยังฮิตอยู่กับเด็กยุคนี้ แต่ตอนนี้ไซเรนเฮดมาแรง แต่เด็กผู้หญิงเขาจะชอบเบบี้ส การ์ตูนเรื่องเบบี้ส เป็นหมีแพนด้า ตอนนี้ห้องนี้ฮิตมาก แล้วก็การ์ตูนเรื่องนี้ดีมาก สอนดีมาก เหมาะกับเด็กปฐมวัย” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4. ความพึงพอใจ/ความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

พบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็น ดังนี้ พึงพอใจต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการเรียนรู้ทางสังคม ก่อนข้างมาก โดยเชื่อว่าสามารถใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมได้ในระดับที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย รวมถึงด้านเพื่อความบันเทิงด้วย ส่วนความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการเรียนรู้ทางสังคมในอนาคตนั้น ต้องการให้มีสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

“ถ้าไฟท์ที่ห้องเรียน ถือว่าสื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่ค่อนข้างหนึ่งนะคะ ที่บางครั้งการที่กว่าที่ครูจะเอาแคบับัตรคำ พิมพ์ไปแจกให้เด็กดู อันนั้นก็ใช้อย่าง แต่ถ้าเรามีภาพเคลื่อนไหวมีแสงสีเสียงอย่างนี้ ก็จะกระตุ้นในด้านพัฒนาการได้เยอะ” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 3 “แต่เราต้องคำนึงด้วยว่าเด็กต้องไม่อยู่กับสิ่งเหล่านั้นนาน เป็นแค่เพียงส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน ไม่ใช่เป็นหลัก แต่เป็นแค่ตัวหนึ่งที่ว่าเสริมเข้ามา หรือว่าเป็นสื่อที่นำเข้าสู่บทเรียนส่วนใดส่วนหนึ่งในการเรียนเท่านั้น ไม่ใช่เป็นตัวหลักแต่ถามว่าดี

ใหม่ ดี ดีมาก ดีมาก ถ้าเราใช้ให้มันเหมาะสมและเกิดประโยชน์ก็จะเกิดประโยชน์ และสิ่งที่เราจะนำมาเปิดหรือมาใช้ มันจะประสบผลสำเร็จมันขึ้นอยู่กับ การคัดเลือกยูทูปเอเย่ ภาพเอเย่ เพลงเอเย่ มันก็ขึ้นอยู่กับคุณพินิจของครู ถ้าครูเลือกสื่อที่ดีมีคุณภาพ มันก็จะเป็นประโยชน์” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 4 “ในห้องเรียนนี้ ก็ในยุคนี้ หนูคิดว่ามันดีมาก คือ เราไม่ต้องไปเปลืองกระดาษเหมือนแต่ก่อน ปรี้นแล้วก็มาเคลือบมาทำอะไร มันยาก แล้วการเข้าถึงเด็ก มันไม่ได้ทั่วถึง อย่างเช่นถ้าเด็กเราเออะ บัตรคำที่เราทำมา บางทีอาจจะไม่ครบเด็กทุกคนไม่พอเด็กทุกคน แต่ถ้าเราสร้างเป็นสื่อที่ผ่านการฉายหรือการนำเสนอผ่านจอทีวี มันก็จะครอบคลุมถึงเด็กได้เกือบทั้งหมด” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “นำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง ส่วนใหญ่พฤติกรรมเลียนแบบ เหมือนที่คุณครูว่าคะ ไม่ได้ประโยชน์เลย นอกจากคือถ้าเป็นตัวเล็กอะ เล่นสนุก ๆ โอเค” “ถ้าในเรื่องการเรียนก็ถือว่าน้อยคะ แต่ถ้าดูความบันเทิงก็สำเร็จ 100 เปอร์เซ็นต์ ดูได้ทั้งวัน” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“ส่วนมาก 2 คนนี้ก็จะเน้นบันเทิงเหมือนกัน ไม่ค่อยพอเปิดอะไรที่มันมีเนื้อหาสาระที่มันเป็นวิชาการหน่อยก็จะไม่ดู” (ผู้สนทนา 3, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยมีข้อค้นพบรูปแบบการใช้สื่อ ดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย เพิ่มเติม จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยเกิดควบคู่ไปกับการเรียนรู้จากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย เพราะการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยมิได้เกิดขึ้นแบบตรงไปตรงมาจากสื่อเท่านั้น แต่การเรียนรู้เกิดจากผู้ใกล้ชิดสองฝ่าย คือ ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่จะคอยสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อ และเป็นผู้เน้นย้ำถึงผลของกระทำที่ได้เห็นผ่านสื่อโดยโยงสู่ชีวิตจริงของเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

ผู้สนทนา 2 “มีอยู่เรื่องหนึ่ง เรื่องเปรต เขาจะชอบดูมากแต่เขาก็กลัว กลัวแต่เขาก็ดูคะ พอดูปุ๊บ มันจะมีบางครั้งบางตอนที่แบบว่าลูกทำไม่ดีกับแม่ ค่ำแม่ทำอะไรแม่เค้าก็จะหันมามองแม่ ถามแม่ว่า “แม่คะถ้าทำแบบนี้ ไม่ดี ดายไปจะเป็นเปรตใช่ไหมคะ” เค้าจะกลับมาถามเราอย่างนี้ เราก็บอกว่า “ใช่คะ คนโกหกก็ไม่ดี ถ้าโกหกก็จะเป็นเปรต” เค้าจะจำไว้ตลอดเลย เขาจะไม่กล้าโกหกคุณแม่เลย เขากลัว กลัวเป็นเปรตอะไรอย่างนี้... ..แล้วก็จะชอบดูละคร โบราณๆ เหมือนออเจ้า ดูแล้วก็จะบอกกับแม่ว่าอยากเป็นแม่หญิงกระแจะ แล้วเค้าก็จะถามว่าสมัยโบราณมันเป็น

อย่างนี้หรือคะ แม่ก็บอกว่าไซ้ก็จะเป็นแบบนี้แหละลูก” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “ก็ไซ้ในเกี่ยวกับการที่เป็นสื่อ สื่อในการหมายถึงทำให้เด็กได้คิด หมายถึงไม่ใช่ว่าเรามาเพื่อให้เด็กได้เล่นเกมอะไรของมัน ไม่ใช่ เราต้องให้เด็กเราแยกแยะออก คือเราต้องอยู่ในความดูแลของคุณครูนะคะ คือการจัดระเบียบการเรียนการสอนของเราในยุคดิจิทัลนี้” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

โดยผู้ปกครองได้ย้ำถึงบทบาทของผู้ปกครองต่อการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยผู้สนทนา 2 “เด็กส่วนมากถ้าเขาคุณแล้วเขาจะมีความจำดี ถ้าชอบทำตาม อะไรเขาก็จะทำตามหมด สิ่งไหนที่เขาชอบ ฉะนั้นเราก็ต้องดูว่าอันไหนควรทำไม่ควรทำ ก็ต้องแนะนำเขา” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นตัวแทนในโลกจริงสำหรับเด็กปฐมวัย แม้เด็กปฐมวัยจะมีตัวแทนที่ชื่นชอบจากสื่อดิจิทัลหรือจากโลกเสมือนอยู่แล้ว แต่ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยนั่นเองที่เป็นตัวแทนที่สำคัญให้กับเด็กปฐมวัยควบคู่กันไปในโลกแห่งความเป็นจริง เนื่องจากทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กที่สุด

ประเด็นผู้ปกครองเป็นตัวแทนให้กับเด็กปฐมวัย

ผู้สนทนา 1 “เขาจะ คือ เขาจะดูตัวอย่างแม่ทำงาน น้องคนตัวเล็กนี่ะ สามารถรีวิลินค้าได้ จากเห็นที่แม่ทำอะไรอย่างนี้เนี่ย เอ้า หนูลองพูดคลิปยาสิฟันให้แม่ดูซิ เออ เขาก็ทำได้ อันนี้ก็เป็นอย่างหนึ่งตัวอย่างที่เขาเห็นเราอยู่หน้าจอตลอด แล้วเขาจะเอาไปเลียนแบบ” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “ส่วนมากเขาก็จะชอบดู แม่เป็นคนชอบดูละครคลายเครียด ลูกเขาก็จะดูด้วย” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ประเด็นครูปฐมวัยเป็นตัวแทนให้กับเด็กปฐมวัย

ผู้สนทนา 2 “เขาก็จะชอบพูด เหมือนเค้าชอบเลียนแบบ เหมือนคุณครู ก. อย่างนี้ค่ะ ไซ้ เขาก็จะมีคุณครู ก. เป็นต้นแบบเลยนะคะพอไปถึงบ้าน เขามักจะพูดว่า “นี่เด็ก ๆ คุณครู...” จะเลียนแบบอย่างนี้ทุกวัน เลียนแบบได้เก่งมากค่ะ เหมือนเขาเป็นคุณครูเองเลย” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 5 “เราคิดว่ามันห้ามไม่ได้ที่จะไม่ให้ดู ในเมื่อมันมีอยู่เยอะ แต่เราทำอย่างไรก็อยู่กับมันได้ เด็กจะเลือกใช้ อย่างเด็กอนุบาลเขาก็เชื่อพ่อแม่เชื่อครู โดยเฉพาะครูก็เชื่ออยู่แล้ว ครูก็ต้องรีบบอกรีบสอน” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

3) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นผู้เลือกสรรสื่อดิจิทัลให้กับเด็กปฐมวัย เนื่องจากในการจัดการเรียนการสอนในระดับเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยคือผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการเลือกสื่อดิจิทัลให้กับเด็กนักเรียน ทั้งอุปกรณ์ดิจิทัล แพลตฟอร์ม รูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพของสื่อดิจิทัล รวมถึงความเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก

ผู้สนทนา 5 “ถ้าเราใช้ให้มันเหมาะสมและเกิดประโยชน์ก็จะเกิดประโยชน์ และสิ่งที่เราจะนำมาเปิดหรือมาใช้ มันจะประสบผลสำเร็จมันขึ้นอยู่กับ การคัดเลือกยุทธเย็บ ภาพเย็บ เพลงเย็บ มันก็ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูคะ ถ้าครูเลือกสื่อที่ดีมีคุณภาพ มันก็จะ เป็นประโยชน์คะ” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “เวลาเรียนรู้อะไรจะต้องดูให้เหมาะสมตามวัยเขา นะคะ อะไรที่มันเกินวัยเขา เราก็ไม่ต้องเอามา เราต้องดูให้เหมาะสม เพราะว่าถ้าเด็กมาดูแล้วไม่เหมาะสมตามวัย การเรียนรู้ของเขาก็จะไม่เกิดประโยชน์อะไรคะ มันก็จะ เป็นในแนวลบไปเลยคะ... ..มันอยู่ที่ว่าความที่เราจะนำมาบูรณาการให้เด็กได้ใช้ ว่าเกิดประโยชน์ไหม มันอยู่ที่ที่อยู่ดุลพินิจของ คุณครู” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 8 “เราจะใช้สื่อดิจิทัลบางครั้งถามว่าประสบความสำเร็จไหม มันก็มีทั้งประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จตามความเป็นจริง เพราะสื่อบางอย่าง เด็กชอบที่เราเอามา แต่สื่อบางอย่างเด็กไม่ชอบมันก็จะยากนิดนึง แต่เราก็ต้องคัดสรร ต้องหาภาพ เสียง สื่อที่มันเหมาะกับตัวเขาจะ ให้เขาได้ดูตรงนั้น มันก็จะดี” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก กล่าวคือ ครูต้องเปิดใจ เข้าใจ และเข้าถึงเด็กในแต่ละยุคสมัย เพราะสื่อที่เด็กใช้ก็มีความก้าวหน้าพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ด้านตัวแบบที่เด็กชื่นชอบนั้นเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ครูจึงต้องมีความรู้ต่าง ๆ เท่าทันเด็กที่ตนเองสอน ในส่วนของผู้ปกครองก็ต้องเรียนรู้เรื่องสื่อดิจิทัลไปพร้อมกับบุตรหลานเช่นกัน

ผู้สนทนา 5 “ตัวแบบของเด็กที่ผ่านสื่อดิจิทัลมีผลเย็บนะคะ แต่ว่าเด็กแต่ละปีแต่ละรุ่นเวลาผ่านไปเนี่ย ตัวแบบมันเปลี่ยนไป เด็กพอแต่ละรุ่นมา ครูเองต้องเช็คเด็ก คือแอบฟังเด็กคุย แล้วก็เก็บข้อมูลคะ ว่าเด็กเดี๋ยวนี้อา โดเรมอนมาหลอกได้ไหม รู้จักไหม นิินจาฮาโตริสมัยคุณครูยังเป็นเด็ก เด็กๆ รู้จักไหม เซเลอร์มูนอะไรยังงี้ เด็กไม่รู้จักคะ โดเรมอนเปิดให้ดูก็ดูเย็บ ๆ ไม่อินไม่ฟินไม่อะไร เราต้องมากอยแอบฟังว่า เด็กยุคนี้ คิดอะไร ฟังอะไรนะคะ ก็เรียนรู้กับเด็ก” (ผู้สนทนา 5, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ผู้สนทนา 7 “ไม่ว่าเด็กเล็กหรือเด็กโต เดียวนี้มันพัฒนาเกินเราไปแล้ว เขาเก่งกว่าเรา เวลาอยู่ที่บ้านเหมือนกัน อ้าวหนุมานี่ ทำอันนี้ให้แม่หน่อย ดูลิเขาเก่งไปหมดเลย เนี่ยคือเขาพัฒนา” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4.1.6 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

จากการสนทนากลุ่ม ด้วยแนวคำถามการสนทนากลุ่ม พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ดังนี้ เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลในครอบครัว คือ พ่อแม่ผู้ปกครอง และปู่ตาชาย

“ส่วนมากนะคะ อยู่ไกลกัน เขาก็จะส่วนมากก็จะโทรไลน์กัน โทรไลน์ก็จะเห็นหน้ากัน ก็จะหายคิดถึงกันหน่อยแล้ว” “ถ้าอยู่ใกล้ ๆ กัน กับคุณพ่อคุณแม่ แบบยามาหาอย่างเนี่ย เขาก็จะขอถ่ายรูปหน่อย ๆ เขาก็จะมีความสุข บางครั้งก็อวดวิดีโอรูปกับย่าไปทำข้าวจีให้กิน เขาก็เป็นอย่างเนี่ย เขาก็จะชอบ เขาก็ชอบเล่นวิดีโอ” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “แต่ส่วน ถ้าเป็นครอบครัวก็จะเป็นไลน์กลุ่มครอบครัวเนาะ เวลาแม่ไปต่างจังหวัด” “เพื่อให้พี่เนี่ยสามารถดูน้อง ดูการบ้านน้องได้อะไรอย่างนี้ เพราะเราเดินทางบ่อยเนาะ การใช้สื่อกับครอบครัวกับเด็กเนี่ย ก็มีส่วนสำคัญ” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2. โอกาส/สถานการณ์ในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น คือ เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในโอกาส/สถานการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ ขณะที่ต้องอยู่ไกลกัน ในขณะที่อยู่ด้วยกัน และในขณะที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยขณะที่อยู่ห่างไกลกันจะใช้สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางการสื่อสารทางไกลระหว่างกัน ส่วนในขณะที่อยู่ด้วยกันจะใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การถ่ายภาพ และถ่ายคลิปด้วยกัน เป็นต้น

“บางทีใช้คุยกับญาติพี่น้องของแม่ในโอกาสพิเศษหรือบางทีมีเรื่องต้องปรึกษากัน ต้องคุยกัน ลูกก็มักจะเข้าร่วมด้วย คงเพราะเขาสนุก ได้เห็นหน้าได้ยินเสียงคนที่อยู่ไกล ๆ กัน”

“อย่างตอนโควิดระบาด ก็ได้ใช้ คลิปการเรียนรู้การสอนในช่องยูทูป” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 2 “ส่วนมากนะคะ อยู่ไกลกัน เค้าก็จะส่วนมากก็จะโทรไลน์กัน โทรไลน์ก็จะเห็นหน้ากัน ก็จะหายคิดถึงกันหน่อยแล้ว” “ถ้าอยู่ใกล้ ๆ กัน กับคุณพ่อคุณแม่แบบยามาหาอย่างเนี่ยะ เค้าก็จะขอถ่ายรูปหน่อย ๆ เค้าก็จะมีความสุข บางครั้งก็อวดวิดีโอรูปปู้กับย่าไปทำขำจ้ให้กิน เค้าจะเป็นอย่างเนี่ยะ เค้าก็จะชอบ เค้าชอบเล่นวิดีโอ” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

3. ประสบการณ์ร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ดังนี้ เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างประสบการณ์ร่วมกันกับผู้ปกครอง เช่น ด้วยการเปิดดูหรือชมคลิปผ่านสื่อดิจิทัลในสิ่งที่สนใจร่วมกัน และเพื่อสร้างการรู้จักและความคุ้นเคยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย

“เขาดู ดูแล้วก็จะชอบตลอด เขาบอกว่ามีอีกไหมคะคุณแม่ เนี่ยหนูทำผัดแดงกวนเนี่ย หนูคนเดียวก็ตำกระเทียมได้เพื่อนไม่ต้องช่วย เขาจะดูๆ ทุกคลิปค่ะที่ครูส่งไป เขาก็จะชอบ อู๋มีรูป หนู อู๋มีเพื่อนคนนั้น มีเพื่อนคนนี้ เขาชอบ ส่วนมากเขาจะชอบแบบนี้มาก” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 4 “จะไม่ได้ปล่อยให้ลูกดูคนเดียวตลอดเวลา จะเข้าไปพูดคุยกับลูกถึงเรื่องที่ถูกกำลังดูอยู่ แล้วถือโอกาสอธิบายอะไร ๆ ให้ฟัง” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4. ความพึงพอใจ/ความคาดหวังต่อสื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น คือ พึงพอใจกับการใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย และคาดหวังว่าสื่อดิจิทัลจะมีบทบาทและประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยมากขึ้นในอนาคต

“การใช้สื่อถือว่าพึงพอใจสูงเลยคะ เพราะว่าช่วยทุ่นแรงคุณแม่ได้เยอะกับเด็ก เวลาหาข้อมูลอะไรอย่างนี้ ก็ช่วยได้เยอะ แล้วสื่อก็เป็นอะไรที่เร็วสื่อสารติดต่อกันเร็วกับครูกับนักเรียนกับผู้ปกครองเอง ก็พอใจคะ ดีมาก” “แต่ว่าในอนาคตเนี่ย สื่อยุคดิจิทัลจะไปเร็วกว่านี้ คือถ้ามี5Gขึ้นมาเนี่ย เด็กจะสามารถใช้สื่อตรงไหนก็ได้ มันจะเป็นการยิ่งความเร็วสูง ขนาดหมอผ่าตัดจากเมืองจีนมาเมืองไทย ยังได้แล้ว ต่อไปสื่อดิจิทัลจะมีอิทธิพลกับเด็กมากกว่านี้ และถือว่าช่วยทุ่นแรงผู้ปกครองได้เยอะ” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 4 “ฟังพอใจ และคิดว่าในวันข้างหน้าสื่อเหล่านี้ต้องมีให้เด็กใช้เพิ่มขึ้นให้เหมาะกับเด็กมากขึ้น” (ผู้สนทนา 4, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4.1.7 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

จากการสนทนากลุ่ม ด้วยแนวคำถามการสนทนากลุ่ม พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย มีดังนี้

1. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

พบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็นต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย พ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติในครอบครัว และครูปฐมวัย

“บางที่ใช้คุยกับญาติพี่น้องของแม่ในโอกาสพิเศษหรือบางที่มีเรื่องต้องปรึกษากัน ต้องคุยกัน ลูกก็มักจะเข้าร่วมด้วย คงเพราะเขาสนุก ได้เห็นหน้าได้ยินเสียงคนที่อยู่ไกล ๆ กัน” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “ออนไลน์ของเด็กปฐมวัยนี้เราจะให้ผู้ปกครองเป็นคนร่วมกิจกรรม ก็ยังงี้ก็เป็นผู้ปกครองควบคุมดูแล ช่วงที่เราจัดออนไลน์พูดคุยกัน เราก็ได้คุยกัน” “ต้องผู้ปกครองอยู่ด้วยตลอด อันนี้ ผู้ปกครองเราให้ความร่วมมือดีมาก” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2. โอกาส/สถานการณ์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

พบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็น ดังนี้ กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพิเศษ และช่วงปิดภาคเรียน รวมถึงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

“สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กในชั้นเรียนบางทีในช่วงที่มีกิจกรรมอย่างเช่น วันไหว้ครู เราก็จะมีการให้เด็ก ๆ เรา จะมีภาพกิจกรรมการที่เด็ก ๆ ไหว้ครูแล้วว่าเป็นอย่างไร ครูรักหนูนะ” “ในช่วงหยุดยาวเราก็จะมีความหวังใจฝากให้เด็ก ๆ ไปข้างเช่นอย่างนี้ช่วงนี้เด็กเป็นอย่างไรบ้างผู้ปกครองก็จะส่งภาพความประทับใจส่งเข้ามาในไลน์มาสื่อสารกับเรา” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “ทางโรงเรียนเพิ่งได้จัดไปเมื่อเร็วๆ นี้ ก็คือช่วงนี้โควิดเนาะ ก็เป็นการจัดกิจกรรมของโรงเรียนซึ่งเพิ่งจะได้จัดโครงการวันเด็กแห่งชาติ ซึ่งเป็นวันเด็กแห่งชาติปกติเราจะจัดในรูปแบบในโรงเรียนตามปกติ ทีนี้ช่วงวันเด็กที่ผ่านมาเป็นช่วงโควิด เราก็

เลขคิดสร้างวันเด็กสื่อออนไลน์ซึ่งดิฉันได้จัดมาแล้ว เป็นเจ้าของโครงการเอง ก็คือเราก็ทำสื่อออนไลน์เป็นวันเด็ก แต่เราจัดในรูปแบบออนไลน์... ..ในการให้เด็กได้ตอบคำถามวันเด็ก แจกของรางวัลก็ทางออนไลน์” “เด็ก ๆ ก็ถามว่า คุณครูทำไมเราต้องคุยกันแบบออนไลน์ ทำไมเราไม่ได้อ่านไปโรงเรียน ครูก็บอกให้เขาเข้าใจว่า ลูกช่วงนี้เป็นช่วงที่เราต้องห่างกันไว้ก่อนนะ ช่วงนี้นิวมอรรันนะลูก นิวมอรรันนะ ถึงไม่ได้เราไม่ได้มาจัดที่โรงเรียนแต่คุณครูก็จัดให้หนูได้ คุณครูจัดแบบออนไลน์ให้นะคะ เขาก็เข้าใจ” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

3. ประสบการณ์ร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

พบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็น ดังนี้ มีการใช้สื่อดิจิทัลร่วมกันระหว่างครูปฐมวัยกับเด็กปฐมวัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน โดยมีการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน

“ทำให้เขาอยากไปโรงเรียน เวลาที่มีกิจกรรมแบบนี้ เขาก็จะบอกว่า วันนี้ต้องเอาอันนี้ไปนะแม่ไปซื้อมาเลยจะได้ทำกับเพื่อน เขาจะมีความตื่นตัว เขาชอบ ไม่เบื่อกับการไปโรงเรียน” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 8 “สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กในชั้นเรียนบางทีในช่วงที่มีกิจกรรมอย่างเช่น วันไหว้ครู เราก็จะมีการให้เด็ก ๆ เรา จะมีภาพกิจกรรมการที่เด็ก ๆ ไหว้ครูถือว่าเป็นอย่างไร ครูรักหนูนะ” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “ทางโรงเรียนเพิ่งได้จัดไปเมื่อเร็วๆ นี้ ก็คือช่วงนี้ โควิดเนาะ ก็เป็นการจัดกิจกรรมของโรงเรียนซึ่งเพิ่งจะได้จัดโครงการวันเด็กแห่งชาติ ซึ่งเป็นวันเด็กแห่งชาติปกติเราจะจัดในรูปแบบในโรงเรียนตามปกติ ทีนี้ช่วงวันเด็กที่ผ่านมาเป็นช่วงโควิด เราก็เลขคิดสร้างวันเด็กสื่อออนไลน์ซึ่งดิฉันได้จัดมาแล้ว เป็นเจ้าของโครงการเอง ก็คือเราก็ทำสื่อออนไลน์เป็นวันเด็ก แต่เราจัดในรูปแบบออนไลน์... ..ในการให้เด็กได้ตอบคำถามวันเด็ก แจกของรางวัลก็ทางออนไลน์” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “การสร้างความสัมพันธ์ในชั้นเรียน ส่วนใหญ่เราจะใช้เปิดฉายผ่านโปรเจกเตอร์ในการทำการแสดงภาพกิจกรรมในห้องเรียนหรือถ่ายรูปเด็ก หรือเก็บตกภาพเด็กนอน ภาพเด็กทำท่าตลกอะไรอย่างนี้ เราจะเปิดผ่านเวลาช่วงพักผ่อน เวลาช่วงก่อนเรียน ช่วงผ่อนคลายช่วงบันเทิง อะไรอย่างนี้ ให้เด็กดู เขาก็จะหัวเราะกันเอง เวลาเราแอบถ่ายคลิปเขาก็จะฮา ๆ มีความสุข เขาก็จะรู้สึกว่าย่ครูสนใจนะ มันเกิดความสัมพันธ์กัน แล้วก็ตรงนี้ ที่เป็นสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูกับเด็ก จะมีปฏิสัมพันธ์กัน อีกอย่างหนึ่ง คือ ถ้าเราพูดธรรมดา

แนวธรรมชาติเด็กก็ชอบแล้ว แต่พอเราเปิดภาพโชว์อีก มีภาพคลิปหลุดหรืออะไรนี่ เด็ก ๆ ก็ชอบ” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

“ออนไลน์ของเด็กปฐมวัยนี้เราจะให้ผู้ปกครองเป็นคนร่วมกิจกรรม คือยังงี้ก็เป็น ผู้ปกครองควบคุมดูแล ช่วงที่เราจัดออนไลน์พูดคุยกัน เราก็ได้คุยกัน” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4. ความพึงพอใจ/ความคาดหวังต่อใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

พบว่า ครูปฐมวัยมีความพึงพอใจ/ความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนี้ มีความพึงพอใจ และคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในทางที่ดี

“เด็กเขาก็สนุกกัน เขาบอกว่า คุณครูจัดอีกนะคะ อยู่บ้านก็ได้สนุกเหมือนกับหนูอยู่ที่โรงเรียน เขาว่าอย่างนี้ที่ได้จัดมาผลตอบรับมาก็โอเคเยี่ยมเลย” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 1 “ก็เหมือนกับทางไลน์นะที่ผู้ปกครองได้รับ อันนั้นทำเป็นประจำอยู่แล้ว ที่ส่งภาพทางไลน์ให้ผู้ปกครอง ยังชื่นชมคนที่คิดไลน์เลยคะว่าเขาอัจฉริยะมากเลย ที่ทำให้เราเกิดความสะดวกในการสื่อสารได้รวดเร็ว ไม่เหมือนสมัยก่อนที่ยังไม่มีสมาร์ตโฟน ครูต้องพิมพ์จดหมายแปะหน้าห้อง ส่งไปในแฟ้มการบ้าน กว่าจะถึงผู้ปกครอง กว่าจะรู้ว่าผู้ปกครองรู้สึกละไร ทำยังไง แต่พอมีโปรแกรมไลน์ เข้ามา คือ รวดเร็ว แล้วก็ดี เป็นเรื่องที่ดี” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยมีข้อค้นพบรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย เพิ่มเติม จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

1) สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์จริงของเด็กปฐมวัย ด้วยศักยภาพของสื่อดิจิทัลที่มีความเป็นโลกเสมือน สามารถเป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลที่อยู่ห่างไกลกันได้ เช่น การร่วมกิจกรรมออนไลน์ที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือการติดต่อสื่อสารระหว่างญาติพี่น้อง

ผู้สนทนา 2 “ส่วนมากนะคะ อยู่ไกลกัน เขาก็จะส่วนมากก็จะโทรไลน์กันคะ โทรไลน์ ก็จะได้เห็นหน้ากัน ก็จะหายคิดถึงกันหน่อยแล้ว” (ผู้สนทนา 2, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 7 “เราก็ให้จัดออนไลน์ทั้ง 3 ระดับชั้นนะคะ พวกรางวัลอะไรต่างๆ เขาก็สนุกกัน เด็กเขาก็สนุกกัน เขาบอกว่า คุณครูจัดอีกนะคะ อยู่บ้านก็ได้สนุก

เหมือนกับหนูอยู่ที่โรงเรียน เขาว่าอย่างนี้” (ผู้สนทนา 7, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

2) สื่อดิจิทัลเป็นสื่อในการเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมเสมือนของเด็กปฐมวัย สื่อดิจิทัลสามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเป็นช่องทางในการได้เห็น ได้ฟัง เรื่องราว และอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ เสมือนเกิดประสบการณ์ร่วมกันจริง ระหว่างผู้ปกครองกับ บุตรหลาน ผู้ปกครองกับครู และครูกับนักเรียน

ผู้สนทนา 1 “เขาคู ดูแล้วก็จะชอบตลอด เขาบอกว่ามีอีกไหมคะคุณแม่ เนี่ยหนูทำ ผัดแตงกวาเนี่ย หนูคนเดียวก็ตำกระเทียมได้เพื่อนไม่ต้องช่วย เขาจะดูๆ ทุกคลิปค่ะที่ครูส่งไป เขาก็ จะชอบ อู๋มีรูปหนู อู๋มีเพื่อนคนนั้น มีเพื่อนคนนี้ เขาชอบ ส่วนมากเขาจะชอบแบบนี้” (ผู้สนทนา 1, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

สอดคล้องกับ ผู้สนทนา 8 “ในช่วงหยุดยาวเราก็จะมีความหวังใจฝากให้เด็ก ๆ ไป บ้างเช่นอย่างนี้ช่วงนี้เด็กเป็นอย่างไรบ้างผู้ปกครองก็จะส่งภาพความประทับใจส่งเข้ามาในไลน์มา สื่อสารกับเรา” (ผู้สนทนา 8, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 กุมภาพันธ์ 2564)

4.2 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ การใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและส่งเสริม การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในจังหวัด สุรินทร์

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็น ผู้ปกครอง มี 9 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน การศึกษา รายได้ สถานภาพ ความ เชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล อาชีพ เวลาที่ผู้ปกครองใช้หน้าจอ และประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน ส่วนครูปฐมวัย มี 9 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่สอน การศึกษา รายได้ สถานภาพ ความเชื่อมั่น ต่อสื่อดิจิทัล สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ตำแหน่ง และประเภทโรงเรียนที่สอน ผลการแจกแจง ปรากฏ ดังนี้

1. ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละลักษณะทางประชากรของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง (n = 300)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
20 ปี ลงไป	3	1.0
21 – 30 ปี	71	23.7
31 – 40 ปี	167	55.7
41 – 50 ปี	55	18.3
51 – 60 ปี	2	0.7
61 ปีขึ้นไป	2	0.7
ระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน		
อนุบาล 1	65	21.7
อนุบาล 2	124	41.3
อนุบาล 3	111	37.0
การศึกษา		
ประถมศึกษา	6	2.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	8.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	52	17.3
อนุปริญญา หรือ ปวส.	23	7.7
ปริญญาตรี	160	53.3
สูงกว่าปริญญาตรี	35	11.7
รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	117	39.0
15,000 – 25,000 บาท	96	32.0
25,001 – 35,000 บาท	47	15.7
35,001 – 45,000 บาท	24	8.0
45,001 – 55,000 บาท	6	2.0
55,001 – 65,000 บาท	3	1.0
65,001 บาท ขึ้นไป	7	2.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

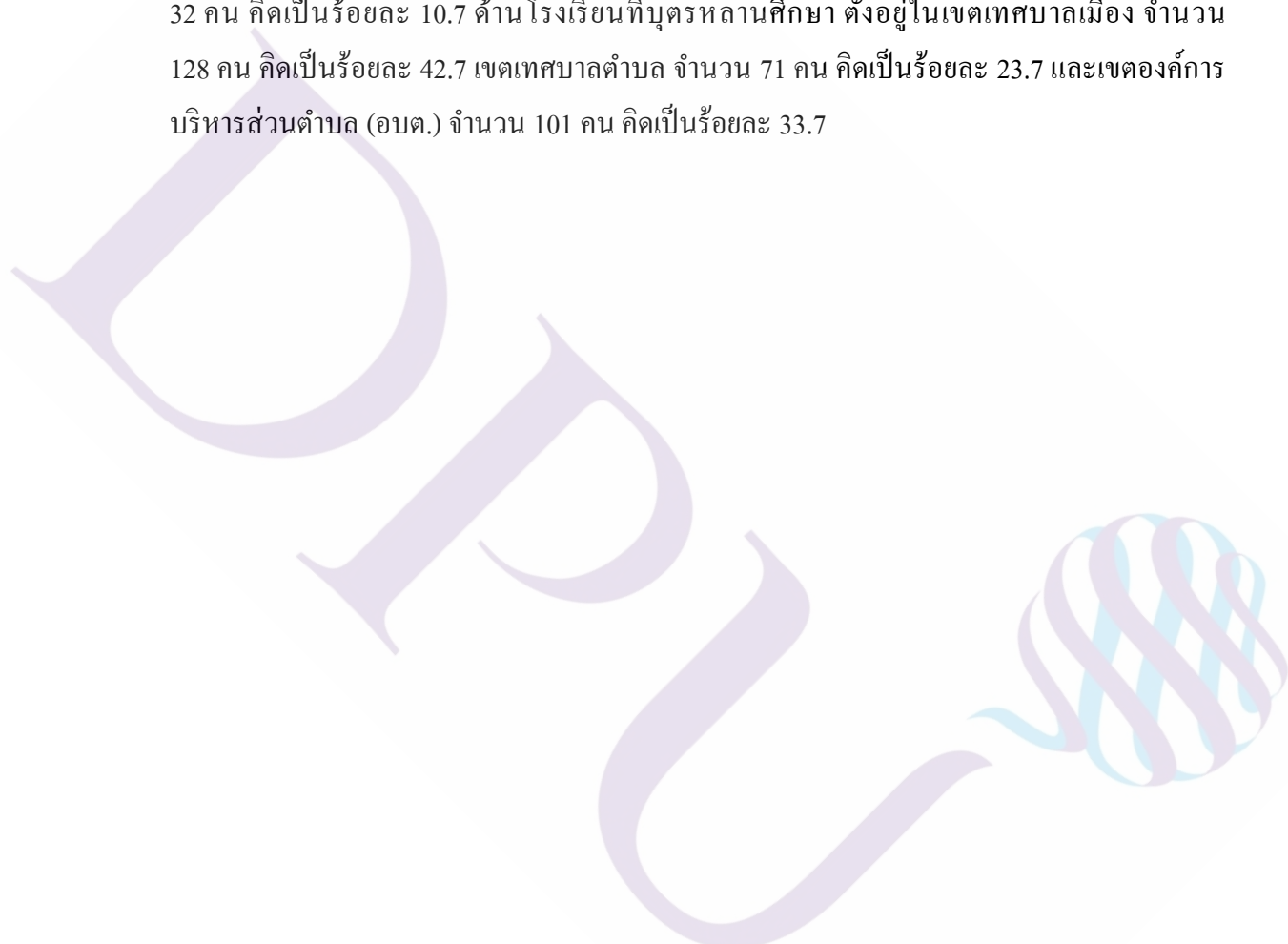
ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	64	21.3
สมรส	210	70.0
หย่า	16	5.3
หม้าย	10	3.3
ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล		
เชื่อมั่น	164	54.7
ไม่เชื่อมั่น	30	10.0
ไม่แน่ใจ	106	35.3
อาชีพ		
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	106	35.3
พนักงานเอกชน	59	19.7
รัฐวิสาหกิจ	2	0.7
อาชีพอิสระ	37	12.3
เจ้าของธุรกิจ	27	9.0
เกษตรกร	15	5.0
ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไป	27	9.0
นักศึกษา	4	1.3
ว่างงาน	12	4.0
ข้าราชการการเมือง/นักการเมือง	11	3.7
เวลาที่ผู้ปกครองใช้หน้าจอ		
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	22	7.3
1 – 2 ชั่วโมง	65	21.7
2 ชั่วโมงขึ้นไป – 3 ชั่วโมง	62	20.7
3 ชั่วโมงขึ้นไป – 4 ชั่วโมง	44	14.7
4 ชั่วโมงขึ้นไป – 5 ชั่วโมง	38	12.7
5 ชั่วโมงขึ้นไป – 6 ชั่วโมง	29	9.7
6 ชั่วโมงขึ้นไป – 7 ชั่วโมง	8	2.7
7 ชั่วโมงขึ้นไป	32	10.7

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน		
เขตเทศบาลเมือง	128	42.7
เขตเทศบาลตำบล	71	23.7
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	101	33.7

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 20 ปี ลงไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 21 – 30 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 31 – 40 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 41 - 50 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 51 – 60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ด้านระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน อนุบาล 1 จำนวน 65 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.7 อนุบาล 2 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 อนุบาล 3 จำนวน 111 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.0 ด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจบชั้นประถมศึกษา จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.0 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 อนุปริญญา หรือ ปวส. จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 35 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.7 ด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 117 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.0 15,000 – 25,000 บาท จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 25,001 – 35,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 35,001 – 45,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 45,001 – 55,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 55,001 – 65,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 และ 65,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ด้านสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง เป็น โสด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 สมรส จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 หย่า จำนวน 16 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.3 และ หม้าย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ด้านความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล เชื่อมั่น จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 ไม่เชื่อมั่น จำนวน 30 คน คิดเป็น ร้อยละ 10.0 และ ไม่แน่ใจ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ด้านอาชีพของกลุ่มตัวอย่างเป็น ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 พนักงานเอกชน จำนวน 59 คน คิด เป็นร้อยละ 19.7 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 อาชีพอิสระ จำนวน 37 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.3 เจ้าของธุรกิจ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 เกษตรกร จำนวน 15 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.0 ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 นักศึกษา จำนวน 4 คน

คิดเป็นร้อยละ 1.3 ว่างงาน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 และ อื่น ๆ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 ด้านเวลาที่ผู้ปกครองใช้ดูหน้าจอต่ำกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 1 – 2 ชั่วโมง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 2 ชั่วโมงขึ้นไป - 3 ชั่วโมง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 3 ชั่วโมงขึ้นไป - 4 ชั่วโมง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 4 ชั่วโมงขึ้นไป - 5 ชั่วโมง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 5 ชั่วโมงขึ้นไป - 6 ชั่วโมง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 6 ชั่วโมงขึ้นไป - 7 ชั่วโมง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และ 7 ชั่วโมงขึ้นไปจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 ด้านโรงเรียนที่บุตรหลานศึกษา ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 เขตเทศบาลตำบล จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7

2. ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรของครูปฐมวัย

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างครูปฐมวัย (n = 100)

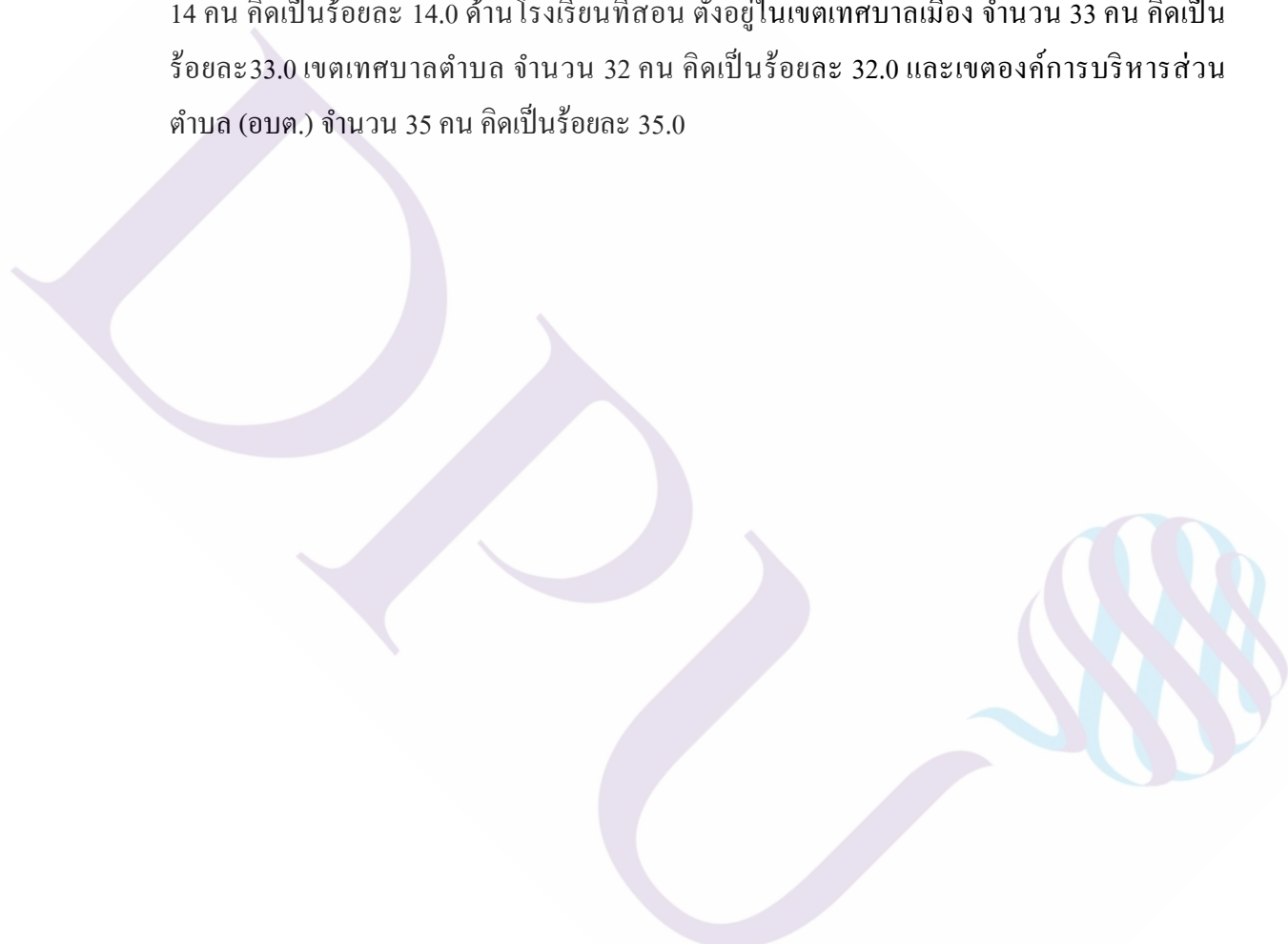
ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
20 ปี ลงไป	1	1.0
21 – 30 ปี	42	42.0
31 – 40 ปี	26	26.0
41 – 50 ปี	25	25.0
51 – 60 ปี	6	6.0
61 ปีขึ้นไป		
ระดับชั้นที่สอน	16	16.0
อนุบาล 1	36	36.0
อนุบาล 2	48	48.0
อนุบาล 3		
การศึกษา	2	2.0
อนุปริญญา หรือ ปวศ.	76	76.0
ปริญญาตรี	22	22.0
สูงกว่าปริญญาตรี		
รายได้	22	22.0
ต่ำกว่า 15,000 บาท	36	36.0
15,000 – 25,000 บาท	16	16.0
25,001 – 35,000 บาท	17	17.0
35,001 – 45,000 บาท	7	7.0
45,001 – 55,000 บาท	2	2.0
55,001 – 65,000 บาท		
สถานภาพสมรส	58	58.0
โสด	36	36.0
สมรส	6	6.0
หย่า		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล		
เชื่อมั่น	77	77.0
ไม่เชื่อมั่น	4	4.0
ไม่แน่ใจ	19	19.0
สาขาวิชาที่จบการศึกษา		
การศึกษาระดับมัธยม	90	90.0
สาขาวิชาอื่น ๆ	10	10.0
ตำแหน่ง		
ครู	75	75.0
ครูพี่เลี้ยง	11	11.0
อื่น ๆ	14	14.0
ประเภทโรงเรียนที่สอน		
เขตเทศบาลเมือง	33	33.0
เขตเทศบาลตำบล	32	32.0
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	35	35.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 20 ปี ลงไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 21 – 30 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 31 – 40 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 41 – 50 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และ 51 – 60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และ ด้านระดับชั้นที่สอน อนุบาล 1 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 อนุบาล 2 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 อนุบาล 3 จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 ด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจบชั้นอนุปริญญา หรือ ปวศ. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ปริญญาตรี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 ด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 15,000 – 25,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 25,001 – 35,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 35,001 – 45,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 45,001 – 55,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และ 55,001 – 65,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ด้านสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นโศค 58 จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 สมรส จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 และ หย่า จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ด้านความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล เชื่อมั่น จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 77.0 ไม่เชื่อมั่น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 และ ไม่แน่ใจ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ด้านสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจบสาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 และ อื่น ๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ด้านตำแหน่ง ครู จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 ครูผู้ช่วย/ครูพี่เลี้ยง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และ อื่น ๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ด้านโรงเรียนที่สอน ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 เขตเทศบาลตำบล จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0

3. การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง (n = 300)

การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับบุตรหลาน	3.72	0.82	มาก
ผู้ปกครองมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของบุตรหลาน	3.99	0.80	มาก
ผู้ปกครองสังเกต และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพสื่อดิจิทัลที่บุตรหลานใช้	3.95	0.83	มาก
ผู้ปกครองให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่บุตรหลาน	3.97	0.74	มาก
ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลให้แก่บุตรหลาน เช่น โอกาส และเวลาในการใช้	3.90	0.70	มาก
รวม	3.90	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.90

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย อันดับแรกผู้ปกครองมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของบุตรหลาน ระดับมากรองลงมาได้แก่ ผู้ปกครองให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่บุตรหลาน ระดับมาก ผู้ปกครองสังเกต และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพสื่อดิจิทัลที่บุตรหลานใช้ ระดับมาก ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลให้แก่บุตรหลาน เช่น โอกาส และเวลาในการใช้ ระดับมาก และลำดับสุดท้าย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับบุตรหลาน ระดับมาก

4. การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครู

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย (n = 100)

การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับนักเรียน	4.04	0.85	มาก
ครูปฐมวัยมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของนักเรียน	4.05	0.80	มาก
ครูปฐมวัยสังเกต และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพสื่อดิจิทัลที่นักเรียนใช้	3.96	0.86	มาก
ครูปฐมวัยให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่นักเรียน	3.89	0.77	มาก
ครูปฐมวัยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลให้แก่ นักเรียน เช่น โอกาส และเวลาในการใช้	4.03	0.73	มาก
รวม	3.99	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.99

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย อันดับแรก ครูปฐมวัยมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของนักเรียน ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับนักเรียน ในระดับมาก ครูปฐมวัยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลให้แก่ นักเรียน เช่น โอกาส และเวลาในการใช้ ในระดับมาก ครูปฐมวัยสังเกต และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพสื่อดิจิทัลที่นักเรียนใช้ ในระดับมาก และลำดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครูปฐมวัยให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่นักเรียน ระดับมาก

5. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง (n = 300)

การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมต่อบุตรหลาน	3.56	0.74	มาก
สื่อดิจิทัลนำเสนอตัวแบบหรือตัวอย่างพฤติกรรมต่าง ๆ ให้บุตรหลานได้เห็น/ได้ยิน	3.79	0.68	มาก
บุตรหลานดู/ชม/สังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบหรือตัวอย่างผ่านสื่อดิจิทัล	3.81	0.69	มาก
บุตรหลานดู/ชม/สังเกตตัวแบบหรือตัวอย่าง และมีการกระทำเลียนแบบซ้ำ ๆ	3.70	0.68	มาก
บุตรหลานมักใส่ใจ และสังเกตตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัลที่ตนเองชื่นชอบเป็นการเฉพาะ	3.93	0.71	มาก
บุตรหลานจดจำ และเลียนแบบด้วยการพูดตามตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัล	3.93	0.72	มาก
บุตรหลานมักเลียนแบบพฤติกรรม การแสดงออก และการแต่งกายจากตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงที่นำเสนอในสื่อดิจิทัล	3.76	0.81	มาก
บุตรหลานเลียนแบบตัวอย่างการพูด การกระทำ หรือพฤติกรรมที่ดีจากสื่อดิจิทัล เพราะอาจได้รับรางวัล คำชม หรือยกย่องจากบุคคลรอบตัว	3.72	0.81	มาก
ในสถานการณ์ปัจจุบันผู้ปกครองพึงพอใจต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของบุตรหลาน	3.43	0.76	ปานกลาง
ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมของบุตรหลาน	3.55	0.78	มาก
รวม	3.72	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น โดยภาพรวมต่อการใช้สื่อ ดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.72

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก บุตร หลานมักใส่ใจ และสังเกตตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัลที่ตนเองชื่นชอบ เป็นการเฉพาะ ระดับมาก รองลงมาได้แก่ บุตรหลานจดจำ และเลียนแบบด้วยการพูดตามตัวละคร ในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัล ระดับมาก บุตรหลานดู/ชม/สังเกตพฤติกรรมจาก ตัวแบบหรือตัวอย่างผ่านสื่อดิจิทัล ระดับมาก และลำดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในสถานการณ์ ปัจจุบันผู้ปกครองพึงพอใจต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของบุตรหลาน ระดับ ปานกลาง

6. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย (n = 100)

การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมต่อ นักเรียน	3.59	0.82	มาก
สื่อดิจิทัลนำเสนอตัวแบบหรือตัวอย่างพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ นักเรียนได้เห็น/ได้ขียน	3.91	0.75	มาก
นักเรียนดู/ชม/สังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบหรือตัวอย่าง ผ่านสื่อดิจิทัล	3.95	0.68	มาก
นักเรียนดู/ชม/สังเกตตัวแบบหรือตัวอย่าง และมีการ กระทำเลียนแบบซ้ำ ๆ	3.78	0.79	มาก
นักเรียนมักใส่ใจ และสังเกตตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัลที่ตนเองชื่นชอบเป็นการเฉพาะ	4.13	0.79	มาก
นักเรียนจดจำ และเลียนแบบด้วยการพูดตามตัวละครใน ภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัล	4.19	0.72	มาก
นักเรียนมักเลียนแบบพฤติกรรม การแสดงออก และการ แต่งกายจากตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงที่ นำเสนอในสื่อดิจิทัล	4.23	0.78	มาก
นักเรียนเลียนแบบตัวอย่างการพูด การกระทำ หรือ พฤติกรรมที่ดีจากสื่อดิจิทัล เพราะอาจได้รับรางวัล คำชม หรือยกย่องจากบุคคลรอบตัว	4.10	0.74	มาก
ในสถานการณ์ปัจจุบันครูปฐมวัยพึงพอใจต่อการใช้สื่อ ดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของบุตรหลาน	3.71	0.86	มาก
ครูปฐมวัยมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ทางสังคมของบุตรหลาน	3.73	0.88	มาก
รวม	3.93	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อการใช้สื่อ
ดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.93

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
นักเรียนมักเลียนแบบพฤติกรรม การแสดงออก และการแต่งกายจากตัวละครในภาพยนตร์ ละคร
เกม และเพลงที่นำเสนอในสื่อดิจิทัล ระดับมาก รองลงมาได้แก่ นักเรียนจดจำ และเลียนแบบด้วย
การพูดตามตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัล ระดับมาก นักเรียนมักใส่ใจ
และสังเกตตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัลที่ตนเองชื่นชอบเป็นการเฉพาะ
ระดับมาก และลำดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคม
ต่อนักเรียน ระดับมาก

7. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง (n = 300)

การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.61	0.83	มาก
สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.45	0.76	ปานกลาง
สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.55	0.78	มาก
ความถี่ และความต่อเนื่องในการใช้สื่อดิจิทัลของบุตรหลาน ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.35	0.77	ปานกลาง
สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างความผูกพัน หัวใจ เอื้ออาทรอันดีระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.37	0.85	ปานกลาง
สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดการช่วยเหลือ พึ่งพาหรือสนับสนุนซึ่งกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.41	0.75	ปานกลาง
สื่อดิจิทัลเสริมสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจระหว่างบุตรหลานกับญาติพี่น้องในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.37	0.76	ปานกลาง
สื่อดิจิทัลเสริมสร้างมิตรภาพ ความอบอุ่น และการเคารพนับถือซึ่งกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.31	0.77	ปานกลาง
ในสถานการณ์ปัจจุบันผู้ปกครองพึงพอใจต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของบุตรหลาน	3.39	0.76	ปานกลาง
ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของบุตรหลาน	3.49	0.76	ปานกลาง
รวม	3.43	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อการใช้สื่อ
ดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย
3.43

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก สื่อ
ดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับบุคคลใน
ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู ระดับมาก รองลงมา สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยน
ข้อมูลข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน
และครู ระดับมาก สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลใน
ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู ระดับปานกลาง และลำดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สื่อดิจิทัล
เสริมสร้างมิตรภาพ ความอบอุ่น และการเคารพนับถือซึ่งกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลใน
ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู

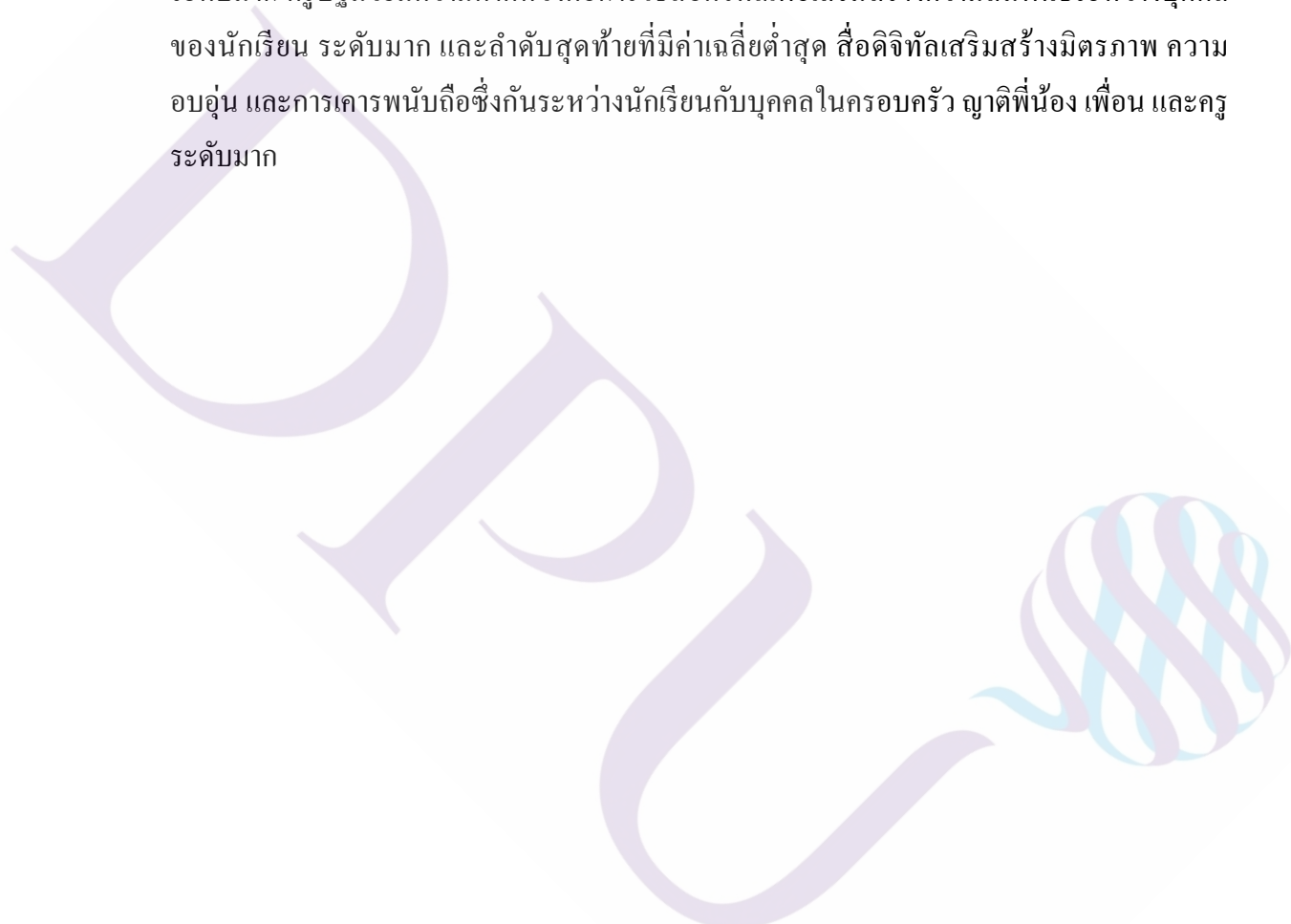
8. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย (n = 100)

การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.83	0.92	มาก
สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.59	1.03	มาก
สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.83	0.93	มาก
ความถี่ และความต่อเนื่องในการใช้สื่อดิจิทัลของนักเรียน ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.55	0.90	มาก
สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างความผูกพัน ห่วงใย เอื้ออาทรอันดีระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.56	0.93	มาก
สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดการช่วยเหลือ พึ่งพาหรือสนับสนุนซึ่งกันระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.56	0.87	มาก
สื่อดิจิทัลเสริมสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจระหว่างนักเรียนกับญาติพี่น้องในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.57	0.87	มาก
สื่อดิจิทัลเสริมสร้างมิตรภาพ ความอบอุ่น และการเคารพนับถือซึ่งกันระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู	3.45	0.92	มาก
ในสถานการณ์ปัจจุบันครูปฐมวัยพึงพอใจต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียน	3.63	0.79	มาก
ครูปฐมวัยมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียน	3.70	0.81	มาก
รวม	3.62	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อการใช้สื่อ
ดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.62

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลใน
ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู ระดับมาก สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูล
ข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู
ระดับมาก ครูปฐมวัยมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
ของนักเรียน ระดับมาก และลำดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สื่อดิจิทัลเสริมสร้างมิตรภาพ ความ
อบอุ่น และการเคารพนับถือซึ่งกันระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู
ระดับมาก

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ปกครอง (n = 300)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
อายุ				
20 ปี ลงไป	3	3.93	0.92	มาก
21 – 30 ปี	71	3.93	0.58	มาก
31 – 40 ปี	167	3.90	0.59	มาก
41 – 50 ปี	55	3.88	0.69	มาก
51 – 60 ปี	2	4.30	0.98	มาก
61 ปีขึ้นไป	2	3.80	0.00	มาก
ระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน				
อนุบาล 1	65	3.91	0.53	มาก
อนุบาล 2	124	3.99	0.65	มาก
อนุบาล 3	111	3.81	0.60	มาก
การศึกษา				
ประถมศึกษา	6	3.66	0.79	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	3.80	0.48	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	52	3.90	0.62	มาก
อนุปริญญา หรือ ปวส.	23	3.86	0.56	มาก
ปริญญาตรี	160	3.89	0.63	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	35	4.15	0.54	มาก
รายได้				
ต่ำกว่า 15,000 บาท	117	3.79	0.58	มาก
15,000 – 25,000 บาท	96	3.85	0.65	มาก
25,001 – 35,000 บาท	47	4.13	0.56	มาก
35,001 – 45,000 บาท	24	4.37	0.35	มาก
45,001 – 55,000 บาท	6	3.33	0.35	ปานกลาง
55,001 – 65,000 บาท	3	4.66	0.57	มาก
65,001 บาท ขึ้นไป	7	3.62	0.31	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
สถานภาพสมรส				
โสด	64	3.95	0.62	มาก
สมรส	210	3.90	0.60	มาก
หย่า	16	3.96	0.69	มาก
หม้าย	10	3.56	0.64	มาก
ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล				
เชื่อมั่น	164	4.02	0.59	มาก
ไม่เชื่อมั่น	30	3.88	0.60	มาก
ไม่แน่ใจ	106	3.73	0.61	มาก
อาชีพ				
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	106	4.00	0.65	มาก
พนักงานเอกชน	59	3.74	0.68	มาก
รัฐวิสาหกิจ	2	3.40	0.56	ปานกลาง
อาชีพอิสระ	37	3.77	0.59	มาก
เจ้าของธุรกิจ	27	4.08	0.49	มาก
เกษตรกร	15	3.80	0.44	มาก
ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไป	27	4.00	0.47	มาก
นักศึกษา	4	4.40	0.43	มาก
ว่างงาน	12	3.93	0.41	มาก
ข้าราชการการเมือง/นักการเมือง	11	3.67	0.61	มาก
เวลาที่ผู้ปกครองใช้หน้าจอ				
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	22	3.66	0.84	มาก
1 – 2 ชั่วโมง	65	3.77	0.55	มาก
2 ชั่วโมงขึ้นไป – 3 ชั่วโมง	62	3.94	0.57	มาก
3 ชั่วโมงขึ้นไป – 4 ชั่วโมง	44	3.77	0.61	มาก
4 ชั่วโมงขึ้นไป – 5 ชั่วโมง	38	4.20	0.50	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
5 ชั่วโมงขึ้นไป – 6 ชั่วโมง	29	3.95	0.65	มาก
6 ชั่วโมงขึ้นไป – 7 ชั่วโมง	8	3.87	0.70	มาก
7 ชั่วโมงขึ้นไป	32	4.08	0.53	มาก
ประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน				
เขตเทศบาลเมือง	128	4.05	0.62	มาก
เขตเทศบาลตำบล	71	3.78	0.52	มาก
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	101	3.8	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรได้ดังนี้ ผู้ปกครองอายุ 20 ปี ลงไป มีการใช้ฯ ระดับมาก 21 – 30 ปี ระดับมาก 31 – 40 ปี ระดับ 41 – 50 ปี ระดับมาก และ 51 – 60 ปี ระดับมาก และ 61 ปีขึ้นไป ระดับมาก ผู้ปกครองมีบุตรหลานเรียนในระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 มีการใช้ฯ ระดับอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ระดับมาก ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาในระดับมาก ประถมศึกษามีการใช้ฯ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ระดับปริญญาตรี ระดับมาก และสูงกว่าปริญญาตรีระดับรายได้ของผู้ปกครองต่ำกว่า 15,000 บาท มีการใช้ฯ ระดับมาก 15,000 – 25,000 บาท ระดับมาก 25,001 – 35,000 บาท ระดับมาก 35,001 – 45,000 บาท ระดับมาก 45,001 – 55,000 บาท ระดับปานกลาง 55,001 – 65,000 บาท ระดับมาก และ 65,001 บาท ขึ้นไประดับมาก สถานภาพสมรสโสดมีการใช้ฯ ระดับมาก สมรสระดับมาก หย่าระดับมาก และ หม้ายระดับมาก ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัลเชื่อมั่นมีการใช้ฯ ระดับมาก ไม่เชื่อมั่นระดับมาก และ ไม่แน่ใจระดับมาก อาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐมีการใช้ฯ ระดับมาก พนักงานเอกชนระดับมาก รัฐวิสาหกิจระดับปานกลาง อาชีพอิสระ ระดับมาก เจ้าของธุรกิจระดับมาก เกษตรกรระดับมาก ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไประดับมาก นักศึกษาระดับมาก ว่างานระดับมาก และ ข้าราชการการเมือง/นักการเมืองระดับมาก เวลาที่ผู้ปกครองใช้หน้าจอต่ำกว่า 1 ชั่วโมงมีการใช้ฯ ระดับ 1 – 2 ชั่วโมงระดับมาก 2 ชั่วโมงขึ้นไป – 3 ชั่วโมงระดับมาก 3 ชั่วโมงขึ้นไป – 4 ชั่วโมงระดับมาก 4 ชั่วโมงขึ้นไป – 5 ชั่วโมงระดับมาก 5 ชั่วโมงขึ้นไป – 6 ชั่วโมงระดับมาก 6 ชั่วโมงขึ้นไป – 7 ชั่วโมงระดับมาก และ 7 ชั่วโมงขึ้นไประดับมาก ประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียนในเขตเทศบาลเมืองมีการใช้ฯ ระดับมาก ในเขตเทศบาลตำบล ระดับมาก และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ระดับมาก

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของครูปฐมวัย (n = 100)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
อายุ				
20 ปี ลงไป	1	4.60	0.00	มากที่สุด
21 – 30 ปี	42	4.25	0.55	มาก
31 – 40 ปี	26	3.87	0.67	มาก
41 – 50 ปี	25	3.72	0.68	มาก
51 – 60 ปี	6	3.70	0.51	มาก
ระดับชั้นที่สอน				
อนุบาล 1	16	4.06	0.80	มาก
อนุบาล 2	36	3.86	0.67	มาก
อนุบาล 3	48	4.07	0.58	มาก
การศึกษา				
อนุปริญญา หรือ ปวส.	2	3.00	0.00	ปานกลาง
ปริญญาตรี	76	4.04	0.64	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	22	3.91	0.67	ปานกลาง
รายได้				
ต่ำกว่า 15,000 บาท	22	4.29	0.59	มาก
15,000 – 25,000 บาท	36	4.16	0.55	มาก
25,001 – 35,000 บาท	16	3.55	0.60	มาก
35,001 – 45,000 บาท	17	4.02	0.64	มาก
45,001 – 55,000 บาท	7	3.28	0.53	ปานกลาง
55,001 – 65,000 บาท	2	3.40	0.00	ปานกลาง
สถานภาพสมรส				
โสด	58	4.04	0.61	มาก
สมรส	36	3.90	0.77	มาก
หย่า	6	4.00	0.00	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล				
เชื่อมั่น	77	4.10	0.67	มาก
ไม่เชื่อมั่น	4	3.50	0.75	ปานกลาง
ไม่แน่ใจ	19	3.66	0.34	มาก
สาขาวิชาที่จบการศึกษา				
การศึกษาปฐมวัย	90	4.06	0.63	มาก
สาขาวิชาอื่น ๆ	10	3.36	0.54	ปานกลาง
ตำแหน่ง				
ครู	75	4.02	0.63	มาก
ครูพี่เลี้ยง	11	4.05	0.44	มาก
อื่น ๆ	14	3.75	0.88	มาก
ประเภทโรงเรียนที่สอน				
เขตเทศบาลเมือง	33	3.93	0.79	มาก
เขตเทศบาลตำบล	32	4.24	0.60	มาก
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	35	3.82	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากร ได้ดังนี้ ผู้ปกครองอายุ 20 ปี ลงไป มีการใช้ฯ ระดับมากที่สุด 21 – 30 ปี ระดับ 31 – 40 ปี ระดับมาก 41 – 50 ปี ระดับมาก และ 51 – 60 ปี ระดับมาก ผู้ปกครองมีบุตรหลานเรียนในระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 มีการใช้ฯ ระดับมาก อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ระดับมาก ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาระดับมาก ประถมศึกษามาก มีการใช้ฯ ระดับมาก มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมาก มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ระดับมาก อนุปริญญา หรือ ปวส. ระดับปานกลาง ปริญญาตรี ระดับมาก และสูงกว่าปริญญาตรี ระดับปานกลาง รายได้ของผู้ปกครองต่ำกว่า 15,000 บาท มีการใช้ฯ ระดับมาก 15,000 – 25,000 บาท ระดับมาก 25,001 –

35,000 บาท ระดับมาก 35,001 – 45,000 บาท ระดับมาก 45,001 – 55,000 บาท ระดับปานกลาง 55,001 – 65,000 บาท ระดับปานกลาง สถานภาพสมรส โสด มีการใช้ฯ ระดับมาก สมรส ระดับมาก หย่า ระดับมาก และ หม้าย ระดับมาก ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัลเชื่อมั่น มีการใช้ฯ ระดับมาก ไม่เชื่อมั่น ระดับปานกลาง และ ไม่แน่ใจ ระดับมาก สาขาวิชาที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการใช้ฯ ระดับมาก และ สาขาวิชาอื่น ๆ ระดับมาก ตำแหน่งครูมีการใช้ฯ ระดับครูพี่เลี้ยง ระดับมาก อื่น ๆ ระดับ ประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียนในเขตเทศบาลเมือง มีการใช้ฯ ระดับมาก ในเขตเทศบาลตำบล ระดับมาก และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ระดับมาก

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ปกครอง (n = 300)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	ความหมาย
อายุ				
20 ปี ลงไป	3	4.03	0.87	มาก
21 – 30 ปี	71	3.76	0.48	มาก
31 – 40 ปี	167	3.66	0.52	มาก
41 – 50 ปี	55	3.78	0.62	มาก
51 – 60 ปี	2	4.55	0.63	มากที่สุด
61 ปีขึ้นไป	2	4.00	0.00	มาก
ระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน				
อนุบาล 1	65	3.72	0.47	มาก
อนุบาล 2	124	3.73	0.59	มาก
อนุบาล 3	111	3.70	0.52	มาก
การศึกษา				
ประถมศึกษา	6	3.76	0.73	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	3.82	0.37	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	52	3.82	0.49	มาก
อนุปริญญา หรือ ปวส.	23	3.69	0.45	มาก
ปริญญาตรี	160	3.65	0.59	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	35	3.84	0.46	มาก
รายได้				
ต่ำกว่า 15,000 บาท	117	3.73	0.45	มาก
15,000 – 25,000 บาท	96	3.58	0.58	มาก
25,001 – 35,000 บาท	47	3.78	0.56	มาก
35,001 – 45,000 บาท	24	4.05	0.51	มาก
45,001 – 55,000 บาท	6	3.31	0.56	ปานกลาง
55,001 – 65,000 บาท	3	4.50	0.86	มาก
65,001 บาท ขึ้นไป	7	3.78	0.37	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
สถานภาพสมรส				
โสด	64	3.77	0.52	มาก
สมรส	210	3.71	0.56	มาก
หย่า	16	3.63	0.47	มาก
หม้าย	10	3.72	0.40	มาก
ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล				
เชื่อมั่น	164	3.80	0.54	มาก
ไม่เชื่อมั่น	30	3.49	0.55	ปานกลาง
ไม่แน่ใจ	106	3.66	0.52	มาก
อาชีพ				
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	106	3.64	0.59	มาก
พนักงานเอกชน	59	3.68	0.57	มาก
รัฐวิสาหกิจ	2	3.85	1.20	มาก
อาชีพอิสระ	37	3.66	0.43	มาก
เจ้าของธุรกิจ	27	3.76	0.55	มาก
เกษตรกร	15	3.80	0.32	มาก
ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไป	27	3.97	0.42	มาก
นักศึกษา	4	3.92	0.80	มาก
ว่างงาน	12	3.71	0.49	มาก
อื่นๆ	11	3.94	0.39	มาก
เวลาที่ผู้ปกครองใช้หน้าจอ				
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	22	3.47	0.61	ปานกลาง
1 – 2 ชั่วโมง	65	3.63	0.52	มาก
2 ชั่วโมงขึ้นไป – 3 ชั่วโมง	62	3.70	0.55	มาก
3 ชั่วโมงขึ้นไป – 4 ชั่วโมง	44	3.70	0.49	มาก
4 ชั่วโมงขึ้นไป – 5 ชั่วโมง	38	3.87	0.55	มาก
5 ชั่วโมงขึ้นไป – 6 ชั่วโมง	29	3.70	0.45	มาก
6 ชั่วโมงขึ้นไป – 7 ชั่วโมง	8	3.77	0.88	มาก
7 ชั่วโมงขึ้นไป	32	3.96	0.42	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
ประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน				
เขตเทศบาลเมือง	128	3.81	0.58	มาก
เขตเทศบาลตำบล	71	3.59	0.48	มาก
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	101	3.69	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากร ได้ดังนี้ ผู้ปกครองอายุ 20 ปี ลงไป มีการใช้ฯ ระดับมาก 21 – 30 ปี ระดับมาก 31 – 40 ปี ระดับมาก 41 – 50 ปี ระดับมาก และ 51 – 60 ปี ระดับมาก 61 ปีขึ้นไป ระดับมาก ผู้ปกครองมีบุตรหลานเรียนในระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 มีการใช้ฯ ระดับมาก อนุบาล 2 ระดับมาก และ อนุบาล 3 ระดับมาก ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาระดับ ประถมศึกษา มีการใช้ฯ ระดับมาก มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมาก มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ระดับมาก อนุปริญญา หรือ ปวส. ระดับมาก ปริญญาตรี ระดับมาก และ สูงกว่าปริญญาตรี ระดับมาก รายได้ของผู้ปกครอง ต่ำกว่า 15,000 บาท มีการใช้ฯ ระดับมาก 15,000 – 25,000 บาท การใช้ฯ ระดับมาก 25,001 – 35,000 บาท การใช้ฯ ระดับมาก 35,001 – 45,000 บาท การใช้ฯ ระดับมาก 45,001 – 55,000 บาท การใช้ฯ ระดับปานกลาง 55,001 – 65,000 บาท การใช้ฯ ระดับมาก และ 65,001 บาท ขึ้นไป ระดับมาก สถานภาพสมรส โสด มีการใช้ฯ ระดับมาก สมรส ระดับมาก หย่า ระดับมาก และ หม้าย ระดับมาก ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล เชื่อมั่น มีการใช้ฯ ระดับ มาก ไม่เชื่อมั่น ระดับปานกลาง และ ไม่แน่ใจ ระดับมาก อาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ มีการใช้ฯ ระดับมาก พนักงานเอกชน ระดับมาก รัฐวิสาหกิจ ระดับมาก อาชีพอิสระ ระดับมาก เจ้าของธุรกิจ ระดับมาก เกษตรกร ระดับมาก ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไป ระดับมาก นักศึกษา ระดับมาก ว่างาน ระดับมาก และ อื่น ๆ ระดับมาก เวลาที่ผู้ปกครอง ใช้น้ำจอ ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง มีการใช้ฯ ระดับปานกลาง 1 – 2 ชั่วโมง ระดับมาก 2 ชั่วโมงขึ้นไป – 3 ชั่วโมง ระดับมาก 3 ชั่วโมงขึ้นไป – 4 ชั่วโมง ระดับมาก 4 ชั่วโมงขึ้นไป – 5 ชั่วโมง ระดับมาก 5 ชั่วโมงขึ้นไป – 6 ชั่วโมง ระดับมาก 6 ชั่วโมงขึ้นไป – 7 ชั่วโมง ระดับมาก และ 7 ชั่วโมงขึ้นไป ระดับมาก ประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน ในเขตเทศบาลเมือง มีการใช้ฯ ระดับมาก ในเขตเทศบาลตำบล ระดับมาก และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ระดับมาก

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของครูปฐมวัย (n = 100)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	ความหมาย
อายุ				
20 ปี ลงไป	1	5.00	0.00	มากที่สุด
21 – 30 ปี	42	4.20	0.57	มาก
31 – 40 ปี	26	3.81	0.71	มาก
41 – 50 ปี	25	3.58	0.47	มาก
51 – 60 ปี	6	3.78	0.28	มาก
ระดับชั้นที่สอน				
อนุบาล 1	16	3.96	0.70	มาก
อนุบาล 2	36	3.69	0.58	มาก
อนุบาล 3	48	4.10	0.60	มาก
การศึกษา				
อนุปริญญา หรือ ปวศ.	2	3.80	0.00	มาก
ปริญญาตรี	76	4.01	0.66	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	22	3.65	0.44	มาก
รายได้				
ต่ำกว่า 15,000 บาท	22	4.25	0.60	มาก
15,000 – 25,000 บาท	36	4.14	0.56	มาก
25,001 – 35,000 บาท	16	3.50	0.64	มาก
35,001 – 45,000 บาท	17	3.68	0.39	มาก
45,001 – 55,000 บาท	7	3.47	0.64	ปานกลาง
55,001 – 65,000 บาท	2	3.65	0.49	มาก
สถานภาพสมรส				
โสด	58	4.00	0.65	มาก
สมรส	36	3.81	0.65	มาก
หย่า	6	3.90	0.00	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล				
เชื่อมั่น	77	4.08	0.61	มาก
ไม่เชื่อมั่น	4	3.47	0.39	มาก
ไม่แน่ใจ	19	3.42	0.43	มาก
สาขาวิชาที่จบการศึกษา				
การศึกษาปฐมวัย	90	3.99	0.60	ปานกลาง
สาขาวิชาอื่น ๆ	10	3.36	0.67	มาก
ตำแหน่ง				
ครู	75	3.97	0.60	มาก
ครูพี่เลี้ยง	11	3.95	0.66	มาก
อื่น ๆ	14	3.67	0.76	มาก
ประเภทโรงเรียนที่สอน				
เขตเทศบาลเมือง	33	3.67	0.61	มาก
เขตเทศบาลตำบล	32	4.25	0.59	มาก
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	35	3.87	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากร ได้ดังนี้ ผู้ปกครองอายุ 20 ปี ลงไป มีการใช้ฯ ระดับมากที่สุด 21 – 30 ปี ระดับมาก 31 – 40 ปี ระดับมาก 41 – 50 ปี ระดับมาก และ 51 – 60 ปี ระดับมาก ผู้ปกครองมีบุตรหลานเรียนในระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 มีการใช้ฯ ระดับมาก อนุบาล 2 ระดับมาก และ อนุบาล 3 ระดับมาก ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการใช้ฯ ระดับมาก มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมาก มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ระดับมาก อนุปริญญา หรือ ปวส. ระดับมาก ปริญญาตรี ระดับมาก และสูงกว่าปริญญาตรี ระดับมาก รายได้ของผู้ปกครอง ต่ำกว่า 15,000 บาท มีการใช้ฯ ระดับมาก 15,000 – 25,000 บาท ระดับมาก 25,001 – 35,000 บาทระดับมาก 35,001 – 45,000 บาท ระดับมาก 45,001 – 55,000 บาท ระดับปานกลาง 55,001 – 65,000 บาท ระดับมาก และ 65,001 บาท ขึ้นไป ระดับมาก

สถานภาพสมรส โสด มีการใช้ฯ ระดับมาก สมรส ระดับมาก หย่า ระดับมาก และ หม้าย ระดับมาก ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล เชื่อมั่น มีการใช้ฯ ระดับมาก ไม่เชื่อมั่น ระดับมาก และ ไม่แน่ใจ ระดับมาก สาขาวิชาที่จบการศึกษา การศึกษาปฐมวัย มีการใช้ฯ ระดับปานกลาง และ สาขาวิชาอื่น ๆ ระดับมาก ตำแหน่ง ครู มีการใช้ฯ ระดับมาก ครูพี่เลี้ยง ระดับมาก อื่น ๆ ระดับมาก ประเภทโรงเรียนที่ครูปฐมวัยสอน ในเขตเทศบาลเมือง มีการใช้ฯ ระดับมาก ในเขตเทศบาลตำบล ระดับมาก และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ระดับมาก

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ปกครอง (n = 300)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
อายุ				
20 ปี ลงไป	3	4.46	0.61	มาก
21 – 30 ปี	71	3.55	0.63	มาก
31 – 40 ปี	167	3.32	0.65	ปานกลาง
41 – 50 ปี	55	3.50	0.66	ปานกลาง
51 – 60 ปี	2	4.55	0.63	มากที่สุด
61 ปีขึ้นไป	2	3.40	0.00	ปานกลาง
ระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน				
อนุบาล 1	65	3.46	0.65	ปานกลาง
อนุบาล 2	124	3.38	0.72	ปานกลาง
อนุบาล 3	111	3.46	0.60	ปานกลาง
การศึกษา				
ประถมศึกษา	6	3.83	0.83	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	3.51	0.43	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	52	3.67	0.62	มาก
อนุปริญญา หรือ ปวส.	23	3.40	0.60	ปานกลาง
ปริญญาตรี	160	3.34	0.70	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	35	3.35	0.58	ปานกลาง
รายได้				
ต่ำกว่า 15,000 บาท	117	3.42	0.59	ปานกลาง
15,000 – 25,000 บาท	96	3.37	0.72	ปานกลาง
25,001 – 35,000 บาท	47	3.46	0.69	ปานกลาง
35,001 – 45,000 บาท	24	3.55	0.69	มาก
45,001 – 55,000 บาท	6	3.15	0.59	ปานกลาง
55,001 – 65,000 บาท	3	4.46	0.92	ปานกลาง
65,001 บาท ขึ้นไป	7	3.48	0.39	ปานกลาง

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
สถานภาพสมรส				
โสด	64	3.55	0.69	มาก
สมรส	210	3.38	0.66	ปานกลาง
หย่า	16	3.56	0.61	มาก
หม้าย	10	3.40	0.50	ปานกลาง
ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล				
เชื่อมั่น	164	3.59	0.68	มาก
ไม่เชื่อมั่น	30	2.98	0.70	ปานกลาง
ไม่แน่ใจ	106	3.30	0.53	ปานกลาง
อาชีพ				
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	106	3.26	0.75	ปานกลาง
พนักงานเอกชน	59	3.50	0.67	ปานกลาง
รัฐวิสาหกิจ	2	3.39	0.70	ปานกลาง
อาชีพอิสระ	37	3.54	0.52	ปานกลาง
เจ้าของธุรกิจ	27	3.67	0.55	มาก
เกษตรกร	15	3.58	0.40	มาก
ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไป	27	3.55	0.53	มาก
นักศึกษา	4	3.34	0.96	ปานกลาง
ว่างงาน	12	3.85	0.57	มาก
อื่นๆ	11	3.43	0.66	ปานกลาง
เวลาที่ผู้ปกครองใช้หน้าจอ				
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	22	3.25	0.68	ปานกลาง
1 – 2 ชั่วโมง	65	3.37	0.71	ปานกลาง
2 ชั่วโมงขึ้นไป – 3 ชั่วโมง	62	3.42	0.64	ปานกลาง
3 ชั่วโมงขึ้นไป – 4 ชั่วโมง	44	3.35	0.55	ปานกลาง
4 ชั่วโมงขึ้นไป – 5 ชั่วโมง	38	3.55	0.59	มาก
5 ชั่วโมงขึ้นไป – 6 ชั่วโมง	29	3.32	0.71	ปานกลาง
6 ชั่วโมงขึ้นไป – 7 ชั่วโมง	8	3.35	1.07	ปานกลาง
7 ชั่วโมงขึ้นไป	32	3.71	0.60	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
ประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน				
เขตเทศบาลเมือง	128	3.64	0.72	มาก
เขตเทศบาลตำบล	71	3.23	0.62	ปานกลาง
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	101	3.30	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากร ได้ดังนี้ ผู้ปกครองอายุ 20 ปี ลงไป มีการใช้ฯ ระดับมาก 21 – 31 ปี ระดับมาก 31 – 40 ปี ระดับปานกลาง 41 – 50 ปี ระดับปานกลาง 51 – 60 ปี ระดับมากที่สุด และ 61 ปีขึ้นไป ระดับปานกลาง ผู้ปกครองมีบุตรหลานเรียนในระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 มีการใช้ฯ ระดับปานกลาง อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ระดับปานกลาง ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษา ระดับ ประถมศึกษา มีการใช้ฯ ระดับมาก มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมาก มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ระดับ มาก อนุปริญญา หรือ ปวส. ระดับปานกลาง ปริญญาตรี ระดับปานกลาง และสูงกว่าปริญญาตรี ระดับ ปานกลาง รายได้ของผู้ปกครอง ต่ำกว่า 15,000 บาท มีการใช้ฯ ระดับ ปานกลาง 15,000 – 25,000 บาท ระดับปานกลาง 25,001 – 35,000 บาท ระดับปานกลาง 35,001 – 45,000 บาท ระดับมาก 45,001 – 55,000 บาทปานกลาง 55,001 – 65,000 บาทระดับปานกลาง และ 65,001 บาท ขึ้นไป ระดับปานกลาง สถานภาพสมรส โสด มีการใช้ฯ ระดับ มาก สมรส ระดับ ปานกลาง หย่า ระดับ มาก และ หม้าย ระดับปานกลาง ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล เชื่อมั่น มีการใช้ฯ ระดับมาก ไม่เชื่อมั่น ระดับปานกลาง และไม่แน่ใจ ระดับ ปานกลาง อาชีพ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ มีการใช้ฯ ระดับปานกลาง พนักงานเอกชน ระดับปานกลาง รัฐวิสาหกิจ ระดับ ปานกลาง อาชีพอิสระ ระดับปานกลาง เจ้าของธุรกิจ ระดับ มาก เกษตรกร ระดับมาก ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไประดับมาก นักศึกษา ระดับ ปานกลาง ว่างาน ระดับมาก และ อื่นๆระดับปานกลาง เวลาที่ผู้ปกครองใช้หน้าจอต่ำกว่า 1 ชั่วโมง มีการใช้ฯ ระดับ ปานกลาง 1 – 2 ชั่วโมง ระดับปานกลาง 2 ชั่วโมงขึ้นไป – 3 ชั่วโมง ระดับปานกลาง 3 ชั่วโมงขึ้นไป – 4 ชั่วโมง ระดับปานกลาง 4 ชั่วโมงขึ้นไป – 5 ชั่วโมง ระดับมาก 5 ชั่วโมงขึ้นไป – 6 ชั่วโมง ระดับปานกลาง 6 ชั่วโมงขึ้นไป – 7 ชั่วโมง ระดับปานกลาง และ 7 ชั่วโมงขึ้นไป ระดับ มาก ประเภทโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน ในเขตเทศบาลเมือง มีการใช้ฯ ระดับมาก ในเขตเทศบาลตำบล ระดับปานกลาง และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากรของครูปฐมวัย (n = 100)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
อายุ				
20 ปี ลงไป	1	5.00	0.00	มากที่สุด
21 – 30 ปี	42	3.79	0.87	มาก
31 – 40 ปี	26	3.67	0.76	มาก
41 – 50 ปี	25	3.22	0.44	ปานกลาง
51 – 60 ปี	6	3.70	0.67	มาก
ระดับชั้นที่สอน				
อนุบาล 1	16	3.93	0.70	มาก
อนุบาล 2	36	3.53	0.67	มาก
อนุบาล 3	48	3.59	0.86	มาก
การศึกษา				
อนุปริญญา หรือ ปวส.	2	2.90	0.00	ปานกลาง
ปริญญาตรี	76	3.72	0.83	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	22	3.35	0.47	ปานกลาง
รายได้				
ต่ำกว่า 15,000 บาท	22	4.00	0.80	มาก
15,000 – 25,000 บาท	36	3.80	0.84	มาก
25,001 – 35,000 บาท	16	3.36	0.62	ปานกลาง
35,001 – 45,000 บาท	17	3.25	0.51	ปานกลาง
45,001 – 55,000 บาท	7	3.15	0.24	ปานกลาง
55,001 – 65,000 บาท	2	3.15	1.06	ปานกลาง

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย			
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ความหมาย
ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล				
เชื่อมั่น	77	3.82	0.76	มาก
ไม่เชื่อมั่น	4	2.65	0.28	ปานกลาง
ไม่แน่ใจ	19	3.03	0.28	ปานกลาง
สาขาวิชาที่จบการศึกษา				
การศึกษาปฐมวัย	90	3.64	0.79	มาก
สาขาวิชาอื่น ๆ	10	3.49	0.64	ปานกลาง
ตำแหน่ง				
ครู	75	3.66	0.77	มาก
ครูพี่เลี้ยง	11	3.26	0.68	ปานกลาง
อื่น ๆ	14	3.70	0.83	ปานกลาง
ประเภทโรงเรียนที่สอน				
เขตเทศบาลเมือง	33	3.50	0.68	มาก
เขตเทศบาลตำบล	32	3.72	0.98	มาก
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	35	3.65	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จำแนกตามลักษณะทางประชากร ได้ดังนี้ ครูปฐมวัยอายุ 20 ปี ลงไป มีการใช้ฯ ระดับมากที่สุด 21 – 30 ปี ระดับมาก 31 – 40 ปี ระดับมาก 41 -50 ปี ระดับปานกลาง และ 51-60 ปี ระดับมาก ครูปฐมวัยมีบุตรหลานเรียนในระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 มีการใช้ฯ ระดับมาก อนุบาล 2 ระดับมาก และ อนุบาล 3 ระดับมาก ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษา อนุปริญญา หรือ ปวส. ระดับปานกลาง ปริญญาตรี ระดับมาก และสูงกว่าปริญญาตรี ระดับปานกลาง รายได้ของครูปฐมวัย ต่ำกว่า 15,000 บาท มีการใช้ฯ ระดับมาก 15,000 – 25,000 บาท ระดับปานกลาง 25,001 – 35,000 บาท ระดับปานกลาง 35,001 – 45,000 บาท ระดับปานกลาง 45,001 – 55,000 บาท ระดับปานกลาง 55,001 – 65,000 บาท ระดับปานกลาง และ 65,001

บาท ขึ้นไป ระดับปานกลาง สถานภาพสมรส โสด มีการใช้ฯ ระดับมาก สมรส ระดับมาก หย่า
ระดับปานกลาง ความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล เชื่อมั่น มีการใช้ฯ ระดับมาก ไม่เชื่อมั่น ระดับปานกลาง
และ ไม่แน่ใจ ระดับปานกลาง สาขาวิชาที่จบการศึกษา การศึกษาปฐมวัย มีการใช้ฯ ระดับมาก
และ สาขาวิชาอื่น ๆ ระดับปานกลาง ตำแหน่ง ครู มีการใช้ฯ ระดับมาก ครูพี่เลี้ยง ระดับปานกลาง
อื่น ๆ ระดับปานกลาง ประเภทโรงเรียนที่ครูปฐมวัยสอน ในเขตเทศบาลเมือง มีการใช้ฯ ระดับ
มาก ในเขตเทศบาลตำบล ระดับมาก และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ระดับมาก

4.2.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย
ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อดิจิทัล กับองค์ประกอบ
การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการใช้สื่อดิจิทัล ต่อองค์ประกอบการเรียนรู้
ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

	X1	X2	X3	X4	X5
X2	0.645**				
X3	0.637**	0.630**			
X4	0.515**	0.523**	0.527**		
X5	0.409**	0.454**	0.448**	0.446**	
Y	0.474**	0.435**	0.401**	0.481**	0.431**

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการใช้สื่อดิจิทัล ต่อ
องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 ดังนี้

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ (X1) องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของ
เด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ปานกลาง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.474

ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงการใช้ (X 2) องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของ
เด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ปานกลาง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.435

ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบการใช้ (X 3) องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของ
เด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ต่ำ” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.401

ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ (X4) องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของ
เด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ปานกลาง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.481

ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ (X 5) องค์ประกอบการเรียนรู้ทาง
สังคมของเด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ปานกลาง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.431

4.2.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการใช้สื่อดิจิทัล ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

	X1	X2	X3	X4	X5
X2	0.645**				
X3	0.637**	0.630**			
X4	0.515**	0.523**	0.527**		
X5	0.409**	0.454**	0.448**	0.446**	
Y	0.386**	0.307**	0.293**	0.406**	0.365**

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 4.16 พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการใช้สื่อดิจิทัล ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ (X1) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ต่ำ” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.386

ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงการใช้ (X2) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ต่ำ” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.307

ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบการใช้ (X3) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ต่ำ” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.293

ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ (X4) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ต่ำ” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.406

ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ (X5) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย (Y) อยู่ใน ระดับ “ต่ำ” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.365

4.2.4 ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

การศึกษาถึงตัวแปรอิสระด้านปัจจัยการใช้สื่อดิจิทัลที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ว่าปัจจัยใดบ้างที่สามารถพยากรณ์หรือทำนาย ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการพิจารณาตัวแปรตาม คือ องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยนำตัวแปรอิสระมาทดสอบการพยากรณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ได้กำหนดสัญลักษณ์แต่ละตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

X1 หมายถึง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล

X2 หมายถึง ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล

X3 หมายถึง ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล

X4 หมายถึง ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล

X5 หมายถึง ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล

Y หมายถึง องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R² หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (อำนาจพยากรณ์)

Adjusted R² หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่มีการเปลี่ยนจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระทีละตัว

SE.B หมายถึง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย

B หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนมาตรฐาน

Beta หมายถึง ค่ามาตรฐานสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอย

การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวแปรอิสระ หรือกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับนัยสำคัญตามลำดับ ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล (X4) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) โดยวิเคราะห์ผลเมื่อมีการเพิ่มปัจจัยทีละตัว มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate	F
X4	.439	.193	.190	.48936	71.267**
X4 X5	.485	.235	.230	.47721	45.654**
X4 X5 X1	.505	.255	.248	.47166	33.836**

**p< .01

จากตาราง 4.17 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จากตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระที่ทดสอบแล้วว่า มีความแตกต่างทางนัยสำคัญสถิติระดับ .01 ทั้งหมด 3 ตัวแปร ตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสาร (X4) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ซึ่งสามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสาร (X4) สามารถพยากรณ์ได้ว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.190 ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยร้อยละ 19.00 เมื่อต้องการเพิ่มตัวแปรทีละตัว

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.230 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.00

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.248 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.80

ส่วนตัวแปรอิสระอีก 2 ตัว คือ ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) ถูกตัดออกจากรวมการ เนื่องจากว่าส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทดสอบความแตกต่าง แล้วพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.5 ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวแปรอิสระ หรือกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับนัยสำคัญตามลำดับ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัล (X4) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) โดยวิเคราะห์ผลเมื่อมีการเพิ่มปัจจัยทีละตัว มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate	F
X1	.649	.421	.415	0.48621	71.194**
X1 X4	.741	.549	.540	0.43118	59.065**
X1 X4 X5	.758	.575	.562	0.42067	43.337**

**p< .01

จากตาราง 4.18 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อนเพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จากตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระที่ทดสอบแล้วว่า มีความแตกต่างทางนัยสำคัญสถิติระดับ .01 ทั้งหมด 3 ตัวแปร ตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัล (X4) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ซึ่งสามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) สามารถพยากรณ์ได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.415 ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยร้อยละ 41.50 เมื่อต้องการเพิ่มตัวแปรทีละตัว

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล (X4) สามารถพยากรณ์ได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.540 ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยร้อยละ 54.00 เมื่อต้องการเพิ่มตัวแปรทีละตัว

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) เข้าไปสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.562 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.20

ส่วนตัวแปรอิสระอีกตัว คือ ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) ถูกตัดออกจากสมการ เนื่องจากว่าส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทดสอบความแตกต่าง แล้วพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.6 ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย

การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวแปรอิสระ หรือกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับนัยสำคัญตามลำดับ ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล (X4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) โดยวิเคราะห์ผลเมื่อมีการเพิ่มปัจจัยทีละตัว มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate	F
X4	.481	.232	.230	0.50424	119.990**
X4 X1	.549	.301	.239	0.48140	85.652**
X4 X1 X5	.579	.336	.331	0.47000	66.738**

**p< .01

จากตาราง พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จากตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระที่ทดสอบแล้วว่า มีความแตกต่างทางนัยสำคัญสถิติระดับ .01 ทั้งหมด 3 ตัวแปร ตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสารดิจิทัล (X4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ซึ่งสามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสารดิจิทัล (X4) สามารถพยากรณ์ได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.230 ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยร้อยละ 23.00 เมื่อต้องการเพิ่มตัวแปรทีละตัว

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.239 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.90

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.331 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ

ส่วนตัวแปรอิสระอีก 2 ตัว คือ ปัจจัยด้านปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) ถูกตัดออกจากการศึกษา เนื่องจากว่าส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทดสอบความแตกต่าง แล้วพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.7 ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

การศึกษาถึงตัวแปรอิสระด้านปัจจัยการใช้สื่อดิจิทัลที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ว่าปัจจัยใดบ้างที่สามารถพยากรณ์หรือทำนาย ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการพิจารณาตัวแปรตามคือ องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยนำตัวแปรอิสระมาทดสอบการพยากรณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ได้กำหนดสัญลักษณ์แต่ละตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

X1 หมายถึง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล

X2 หมายถึง ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล

X3 หมายถึง ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล

X4 หมายถึง ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัล

X5 หมายถึง ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล

Y หมายถึง องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R² หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (อำนาจพยากรณ์)

Adjusted R² หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่มีการเปลี่ยนจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระทีละตัว

SE.B หมายถึง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย

B หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนมาตรฐาน

Beta หมายถึง ค่ามาตรฐานสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอย

การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวแปรอิสระ หรือกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ที่มีระดับนัยสำคัญตามลำดับ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัล (X4) ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) โดยวิเคราะห์ผลเมื่อมีการเพิ่มปัจจัยที่ละตัว มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยที่ละตัว

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate	F
X1	.346	.120	.117	0.62573	40.510**
X1 X5	.407	.165	.160	0.61028	29.436**
X1 X5 X4	.423	.179	.171	0.60631	21.517**

**p< .01

จากตาราง พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จากตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระที่ทดสอบแล้วว่า มีความแตกต่างทางนัยสำคัญสถิติระดับ .01 ทั้งหมด 3 ตัวแปร ตามลำดับ คือปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัล (X4) ซึ่งสามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) สามารถพยากรณ์ได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.117 ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยร้อยละ 11.70 เมื่อต้องการเพิ่มตัวแปรที่ละตัว

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) เข้าไปสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.160 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.00

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล (X4) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.171 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.10

ส่วนตัวแปรอิสระอีก 2 ตัว คือ ปัจจัยด้านปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) ถูกตัดออกจากสมการ เนื่องจากว่าส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ทดสอบความแตกต่าง แล้วพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.8 ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวแปรอิสระ หรือกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับนัยสำคัญตามลำดับ ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล (X4) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) โดยวิเคราะห์ผลเมื่อมีการเพิ่มปัจจัยทีละตัว มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate	F
X4	.620	.384	.378	0.61557	61.068
X4 X3	.665	.442	.431	0.58866	38.474

**p< .01

จากตาราง 4.21 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จากตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระที่ทดสอบแล้วว่า มีความแตกต่างทางนัยสำคัญสถิติระดับ .01 ทั้งหมด 2 ตัวแปร ตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสาร (X4) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) ซึ่งสามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสาร (X4) สามารถพยากรณ์ได้ว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.378 ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยร้อยละ 37.80 เมื่อต้องการเพิ่มตัวแปรทีละตัว

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.431 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.10

ส่วนตัวแปรอิสระอีก 3 ตัว คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ถูกตัดออกจากสมการ เนื่องจากว่าส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ทดสอบความแตกต่าง แล้วพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.9 ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวแปรอิสระ หรือกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยที่มีระดับนัยสำคัญ ตามลำดับ ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสาร (X4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ปัจจัยด้านปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล (X3) โดยวิเคราะห์ผลเมื่อมีการเพิ่มปัจจัยทีละตัว มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate	F
X4	.407	.165	.163	0.64047	78.929**
X4 X1	.456	.208	.204	0.62475	52.123**
X4 X1 X5	.484	.234	.228	0.61513	40.346**

**p< .01

จากตาราง พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยจากตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระที่ทดสอบแล้วว่า มีความแตกต่างทางนัยสำคัญสถิติระดับ .01 ทั้งหมด 3 ตัวแปร ตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสาร (X4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) ซึ่งสามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสาร (X4) สามารถพยากรณ์ได้ว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.163 ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยร้อยละ 16.30 เมื่อต้องการเพิ่มตัวแปรทีละตัว

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล (X1) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.204 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.40

เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล (X5) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.228 ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.80

ส่วนตัวแปรอิสระอีก 2 ตัว คือ ปัจจัยด้านปัจจัยด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล (X2) ปัจจัยด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้อุปกรณ์ (X3) ถูกตัดออกจากสมการ เนื่องจากว่าส่งผลต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ทดสอบความแตกต่าง แล้วพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

จากการใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นวิธีหลัก และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นวิธีรอง โดยนำผลวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ และข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ มายืนยันซึ่งกันเพื่อหาข้อสรุปรูปแบบการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์รูปแบบตามลำดับ ดังนี้

4.3.1 รูปแบบการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

ผลการศึกษาการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ผลการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบจากผู้วิจัยจากข้อมูลเชิงคุณภาพ และผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถสรุปเป็นรูปแบบการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ดังเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้ปกครอง และครูปฐมวัย พบว่า การใช้อุปกรณ์ดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- 1) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
 - 2) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
 - 3) ครูปฐมวัยมีการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
 - 4) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย
 - 5) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย
2. ข้อค้นพบเพิ่มเติมจากผู้วิจัยต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่
- 1) การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2) เด็กปฐมวัยมีความสามารถหรือทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลได้ด้วยตนเอง
 - 3) ผู้ปกครอง ครูปฐมวัย และเด็กปฐมวัยรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) ในการใช้สื่อดิจิทัล
 - 4) สื่อดิจิทัลที่รวมทั้งความบันเทิงและสาระความรู้เป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 5) การใช้ชีวิตกับสื่อดิจิทัลและโลกจริงของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม
 - 6) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องพัฒนาตนเองในการใช้สื่อดิจิทัลให้เท่าทันเด็กปฐมวัย
 - 7) การมีบุคคลหรือองค์กรเป็นผู้ผลิตสื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัย
3. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัย พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย
- 1) การมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กปฐมวัย
 - 2) การกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
 - 3) การดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
 - 4) การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย
 - 5) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย

4. รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

จากการผลวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบจากผู้วิจัย และผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถนำมาสรุปเป็นรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร หรือข้อกำหนดสำคัญได้ ดังนี้

- 1) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
- 2) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
- 3) ครูปฐมวัยมีการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
- 4) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย
- 5) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย
- 6) การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย
- 7) เด็กปฐมวัยมีความสามารถหรือทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลได้ด้วยตนเอง
- 8) ผู้ปกครอง ครูปฐมวัย และเด็กปฐมวัยรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) ในการใช้สื่อดิจิทัล
- 9) สื่อดิจิทัลที่รวมทั้งความบันเทิงและสาระความรู้เป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
- 10) การใช้ชีวิตกับสื่อดิจิทัลและโลกจริงของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม
- 11) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องพัฒนาตนเองในการใช้สื่อดิจิทัลให้เท่าทันเด็กปฐมวัย
- 12) การมีบุคคลหรือองค์กรเป็นผู้ผลิตสื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัย

4.3.2 รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ผลการศึกษาการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยผลการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบจากผู้วิจัยจากข้อมูลเชิงคุณภาพ และผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ดังเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้ปกครอง และครูปฐมวัย พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
- 2) การมีตัวแบบจากสื่อดิจิทัล

- 3) การสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
 - 4) การเรียนรู้และกระทำซ้ำตามพฤติกรรมของตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
 - 5) การใส่ใจ และการสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
 - 6) การจดจำพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล
 - 7) การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล
 - 8) การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบตัวแบบในสื่อดิจิทัล
2. ข้อค้นพบเพิ่มเติมจากผู้วิจัยต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่
- 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยเกิดควบคู่กับการเรียนรู้จากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
 - 2) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นตัวแบบในโลกจริงสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นผู้เลือกสรรสื่อดิจิทัลให้กับเด็กปฐมวัย
 - 4) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องเรียนรู้ทางสังคมไปพร้อมกับเด็ก
3. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัย พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย
- 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
 - 2) การมีตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
 - 3) การสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
 - 4) การเรียนรู้และกระทำซ้ำตามพฤติกรรมของตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
 - 5) การใส่ใจ และการสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
 - 6) การจดจำพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล
 - 7) การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล
 - 8) การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบตัวแบบในสื่อดิจิทัล
4. รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จากการผลวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบจากผู้วิจัย และผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถนำมาสรุปเป็นรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร หรือข้อกำหนดสำคัญได้ ดังนี้
- 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
 - 2) การมีตัวแบบจากสื่อดิจิทัล

- 3) การสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
- 4) การเรียนรู้และกระทำซ้ำตามพฤติกรรมของตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
- 5) การใส่ใจ และการสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
- 6) การจดจำพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล
- 7) การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล
- 8) การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบตัวแบบในสื่อดิจิทัล
- 9) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยเกิดควบคู่กับการเรียนรู้

จากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย

- 10) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นตัวแบบในโลกจริงสำหรับเด็กปฐมวัย
- 11) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นผู้เลือกสรรสื่อดิจิทัลให้กับเด็กปฐมวัย
- 12) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องเรียนรู้ทางสังคมไปพร้อมกับเด็ก

4.3.3 รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ผลการศึกษาการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ผลการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบจากผู้วิจัยจากข้อมูลเชิงคุณภาพ และผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ดังเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้ปกครอง และครูปฐมวัย พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- 1) การมีปฏิสัมพันธ์
- 2) การมีประสบการณ์ร่วม
- 3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดและความรู้สึก
- 4) ระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์
- 5) การเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดี
- 6) การช่วยเหลือพึ่งพา
- 7) ความเข้าใจกันและไว้วางใจกัน
- 8) ความเป็นมิตร และความอบอุ่น

2. ข้อค้นพบเพิ่มเติมจากผู้วิจัยต่อการใช้อินเทอร์เน็ตกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่

- 1) สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์จริงของเด็กปฐมวัย

- 2) สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมเสมือนของเด็กปฐมวัย
4. รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

จากการผลวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบจากผู้วิจัย และผลการศึกษา ข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถนำมาสรุปเป็นรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร หรือข้อกำหนดสำคัญได้ ดังนี้

 - 1) การมีปฏิสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ด้วยการใช้สื่อดิจิทัลในขณะที่อยู่ด้วยกันและขณะที่อยู่ไกลกัน
 - 2) การมีประสบการณ์ร่วมของเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ด้วยการใช้สื่อดิจิทัล
 - 3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดและความรู้สึกระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
 - 4) ระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
 - 5) การเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
 - 6) การช่วยเหลือพึ่งพาระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
 - 7) ความเข้าใจกันและไว้วางใจกันระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
 - 8) ความเป็นมิตร และความอบอุ่นระหว่างเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
 - 9) สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์จริงของเด็กปฐมวัย
 - 10) สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมเสมือนของเด็กปฐมวัย

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) มีวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย และ 4. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยมีสมมติฐานการวิจัย คือ 1) การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย และ 2) การใช้สื่อดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) มีรูปแบบการศึกษาวิจัย 2 รูปแบบ คือ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 400 ชุด ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก เพื่อนำมาใช้พัฒนาเครื่องมือในการวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณใช้เพื่อหาความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากกระบวนการสนทนากลุ่ม และการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ข้อมูลรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

- 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
- 1.2 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์
- 1.3 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์
- 1.4 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ในจังหวัดสุรินทร์

2. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

- 2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
- 2.2 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์
- 2.3 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย
- 2.4 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย
- 2.5 ความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย

2.6 ความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

2.7 รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

3. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย และรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน ทั้งหมดเป็นเพศหญิง เป็นผู้ปกครอง จำนวน 4 คน เป็นครูปฐมวัย จำนวน 4 คน ผู้ปกครอง ทั้ง 4 คน มีบุตรจำนวน 2 คน ผู้ปกครองมีอาชีพประกอบธุรกิจ 2 คน ค้าขาย 1 คน รับราชการ 1 คน อายุของผู้ปกครองอยู่ระหว่าง 34 – 41 ปี นอกจากนี้ พบว่า ผู้ปกครองทั้ง 4 คน มีการใช้สื่อดิจิทัลทุกคน โดยมีปริมาณการใช้ 3 ลักษณะ คือ ระดับค่อนข้างมากหรือบ่อย ปานกลาง และค่อนข้างน้อยหรือไม่บ่อยนัก ส่วนการยินยอมให้บุตร

หลานใช้สื่อดิจิทัลมีปริมาณการใช้ 3 ลักษณะ คือ ระดับค่อนข้างมากหรือบ่อย ปานกลาง และค่อนข้างน้อยหรือไม่บ่อยนัก ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการใช้ของผู้ปกครอง ทั้งนี้ ผู้ปกครองซึ่งเป็นนักธุรกิจมีระดับการใช้ค่อนข้างมากหรือบ่อยเนื่องจากลักษณะงานที่ประกอบอยู่ซึ่งต้องใช้สื่อดิจิทัลด้วย

ครูปฐมวัยเพศหญิง จำนวน 4 คน จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน ปริญญาตรี จำนวน 3 คน สาขาที่สำเร็จการศึกษา คือ การศึกษาปฐมวัย จำนวน 4 คน ประสบการณ์สอนระดับปฐมวัยอยู่ระหว่าง 11 – 28 ปี อายุอยู่ระหว่าง 35 – 53 ปี ทั้ง 4 คน นอกจากนี้ พบว่า ครูปฐมวัยมีการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนการสอนทุกคน โดยมีปริมาณการใช้ 3 ลักษณะ คือ ระดับค่อนข้างมากหรือบ่อย ปานกลาง และค่อนข้างน้อยหรือไม่บ่อยนัก เป็นไปตามความสนใจและทักษะการใช้สื่อดิจิทัลของแต่ละคน ส่วนการให้นักเรียนใช้สื่อดิจิทัลขณะเรียนมีปริมาณการใช้เป็นไปตามข้อกำหนดของแต่ละโรงเรียน

2. การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์

การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย โดยมีข้อสรุปตามแนวคำถามจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

2.1 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในชีวิตประจำวันและการเรียน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย

1) เด็กปฐมวัยมีการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในชีวิตประจำวันและการเรียน ได้แก่ สมาร์ทโฟน ไอแพด โน้ตบุ๊ก และสมาร์ตทีวี

2) เด็กปฐมวัยใช้โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียน ได้แก่ ยูทูป ดิจิต็อก กูเกิล และอินสตาแกรม

3) ลักษณะรายการที่เด็กปฐมวัยชมผ่านสื่อดิจิทัล ได้แก่ เพลง การ์ตูน และการเรียนการสอน

4) สื่อดิจิทัลที่เด็กปฐมวัยใช้ มีผู้ปกครองเป็นเจ้าของอุปกรณ์

5) เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลบ่อยที่สุดในช่วงเย็น และช่วงหลังจากทำการบ้าน โดยมีการใช้สื่อดิจิทัลหลายช่วงเวลา ส่วนสถานที่ใช้บ่อยที่สุด คือ ที่บ้าน

6) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับบุตรหลาน และมีผู้ปกครองบางรายปล่อยให้ลูกใช้เองแต่คอยดูแลอยู่ใกล้ ๆ และเด็กปฐมวัยบางรายมีพี่เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัล

7) แรงจูงใจที่ผู้ปกครองมีในการให้เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัล ได้แก่ ได้พักผ่อน ได้รับความบันเทิง และใช้ในการเรียน

8) ผู้ปกครองมีการกำหนดกติกาในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ได้แก่ การจำกัดระยะเวลา กำหนดช่วงเวลาในการใช้

9) ผู้ปกครองมีการพูดคุยให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้ และคุณค่า/โทษของสื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย โดยมีพี่ของเด็กปฐมวัยเป็นผู้สอนการใช้งาน ผู้ปกครองอธิบายถึงโทษ

10) ผู้ปกครองมีความกังวลต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เรื่อง จะเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

2.2 การใช้สื่อดิจิทัลเด็กปฐมวัยในชีวิตประจำวันและการเรียน ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

1) อุปกรณ์ดิจิทัลที่เด็กปฐมวัยใช้ในการเรียนหรือขณะอยู่โรงเรียน ครูปฐมวัยใช้สมาร์ทโฟน และคอมพิวเตอร์ ขณะที่เด็กปฐมวัยใช้ คอมพิวเตอร์

2) เด็กปฐมวัยใช้โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์ ในการเรียนหรือขณะอยู่ในโรงเรียน ได้แก่ ยูทูป (YouTube) ไลน์ (Line) โปรแกรมวาดภาพพื้นที่ (Paint) อีเลิร์นนิ่ง (E-learning)

3) ลักษณะรายการที่เด็กปฐมวัยชมผ่านสื่อดิจิทัล ในขณะที่อยู่ที่โรงเรียนหรือในการเรียน ได้แก่ เพลง การ์ตูน นิทาน รวมการใช้สื่อสังคม เช่น ไลน์ ในการสื่อสารกิจกรรมการเรียนการสอนกับผู้ปกครอง

4) สื่อดิจิทัลที่เด็กปฐมวัยใช้ มีโรงเรียนเป็นเจ้าของ

5) เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัล ในขณะที่อยู่ที่โรงเรียนหรือในการเรียน ได้แก่ ใช้ขณะเรียนในบางรายวิชา ช่วงพักกลางวัน หรือช่วงรอผู้ปกครองมารับ

6) ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้ หรือผู้ตัดสินใจในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในฐานะผู้กำกับดูแล และการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเด็กปฐมวัยระหว่างการใช้อุปกรณ์ในการเรียนการสอน และครูปฐมวัยยังขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อดิจิทัล

7) แรงจูงใจที่ครูปฐมวัยมีต่อการให้เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัล คือ ใช้เพื่อการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และใช้ในการสื่อสารกับผู้ปกครอง

8) ครูปฐมวัยมีการกำหนดกติกาในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย โดยพิจารณาจากความเหมาะสมกับวัย เลือกโปรแกรมประยุกต์ที่จะใช้ เลือกเนื้อหาที่จะใช้ กำหนดระยะเวลาการใช้ และควบคุมดูแลการใช้สื่อดิจิทัลด้วยตนเองอย่างใกล้ชิด

9) ครูปฐมวัยมีการสื่อสารให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้ และคุณค่า/โทษของสื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย

10) ครูปฐมวัยมีความกังวลต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในเรื่อง เกรงว่าจะเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม และส่งผลกระทบต่อเด็กปฐมวัย

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยมีข้อค้นพบต่อประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เพิ่มเติม จำนวน 7 ข้อ ดังนี้

1) การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

2) เด็กปฐมวัยมีความสามารถหรือทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลได้ด้วยตนเอง

3) การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy)

4) สื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีลักษณะรวมทั้งความบันเทิงและสาระความรู้เข้าใจด้วยกัน

5) การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ควรออกแบบให้ห่างจากสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม

6) ผู้ปกครอง และครูต้องพัฒนาตนเองในการใช้สื่อดิจิทัล

7) การมีบุคคลหรือองค์กรเป็นผู้ผลิตสื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยมีความต้องการให้มีบุคคลหรือองค์กรเป็นผู้ผลิตสื่อดิจิทัลที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะ

3. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ โดยมีข้อสรุปตามแนวคำถามจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

3.1 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1) เด็กปฐมวัยเกิดกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัล ดังนี้ เด็กปฐมวัยจะสังเกต จดจำ และเลียนแบบจากตัวแบบที่อยู่ในสื่อดิจิทัล โดยแสดงออกด้วยการพูด และทำตามอย่างตัวแบบ

2) เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคม ทั้งในโอกาสที่ผู้ปกครองไม่ได้อยู่กับบุตรหลาน และขณะที่ผู้ปกครองอยู่กับบุตรหลาน รวมทั้งใช้เพื่อการเรียนของบุตรหลานโดยตรง

3) สื่อดิจิทัลส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ด้านคุณธรรม การทำความดีความชั่ว บาปบุญคุณโทษ และเรียนรู้ความเป็นไทย

4) ผู้ปกครองมีความความพึงพอใจต่อสื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยมาก และมีความคาดหวังว่าสื่อดิจิทัลจะเป็นสื่อที่เหมาะสมในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยมากขึ้นกว่าเดิม

3.2 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

- 1) เด็กปฐมวัยมีกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัล ดังนี้ สนใจและจดจำ ตัวแบบ และมีการเลียนแบบทั้งการพูด และพฤติกรรม
- 2) เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ทางสังคมผ่านใช้สื่อดิจิทัลในขณะที่เรียน โดยมีครูปฐมวัย เป็นผู้ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมให้แก่เด็กปฐมวัย
- 3) สื่อดิจิทัลส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้านคุณธรรม การทำความดีความชั่ว บาปบุญคุณโทษ และเรียนรู้ความเป็นไทย
- 4) ครูปฐมวัย พึงพอใจต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้ทางสังคม ก่อนข้างมาก โดยเชื่อว่าสามารถใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมได้ในระดับที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย รวมถึงด้านเพื่อความบันเทิงด้วย ส่วนความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการเรียนรู้ทางสังคมในอนาคตนั้น ต้องการให้มีสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยมีข้อค้นพบต่อประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย เพิ่มเติม จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

- 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยเกิดควบคู่ไปกับการเรียนรู้จากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
- 2) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยคือตัวแบบสำหรับเด็กปฐมวัย
- 3) ครูเป็นผู้เลือกสื่อดิจิทัลให้กับนักเรียน
- 4) ครูปฐมวัยต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก

3.3 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

- 1) เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลในครอบครัว คือ พ่อแม่ผู้ปกครอง และปู่ย่าตายาย
- 2) เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในโอกาส/สถานการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ ขณะที่ต้องอยู่ไกลกัน ในขณะที่อยู่ด้วยกัน และในขณะที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19
- 3) เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างประสบการณ์ร่วมกันกับผู้ปกครอง เช่น ด้วยการเปิดดูคลิปผ่านสื่อดิจิทัลร่วมกัน

4) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจกับการใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย และคาดหวังว่าสื่อดิจิทัลจะมีบทบาทและประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยมากขึ้นในอนาคต

3.4 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย พ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติในครอบครัว และครูปฐมวัย

2) โอกาสหรือสถานการณ์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ ในกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพิเศษ และช่วงปิดภาคเรียน รวมถึงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

3) เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลร่วมกันระหว่างครูปฐมวัยกับเด็กปฐมวัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน โดยมีการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน

4) ครูปฐมวัยมีความพึงพอใจ และคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในทางที่ดี

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยมีข้อค้นพบต่อประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย เพิ่มเติม จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

- 1) การใช้สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์จริงของมนุษย์
- 2) การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมเสมือนของเด็กปฐมวัย

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

นำเสนอผลการวิจัยจากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 300 คน และครูปฐมวัย จำนวน 100 คน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับชั้นที่บุตรหลานเรียน อนุบาล 2 การศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท สถานภาพ แต่งงาน มีความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล อาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ เวลาที่ใช้หน้าจอออยู่ระหว่าง 1 – 2 ชั่วโมงต่อวัน และโรงเรียนที่อยู่บุตรหลานเรียนอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์

2) ข้อมูลส่วนบุคคลของครูปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ระดับชั้นที่สอน อนุบาล 3 การศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ระหว่าง 15,000 – 25,000 บาท สถานภาพ โสด มีความเชื่อมั่นต่อสื่อดิจิทัล สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา คือ การศึกษาปฐมวัย ตำแหน่งครู โรงเรียนที่สอน อยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ เขตเทศบาลตำบล และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

2.2 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์

ผู้ปกครองมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของบุตรหลาน ระดับมาก รองลงมาได้แก่ ผู้ปกครองให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่บุตรหลาน ระดับมาก ผู้ปกครองสังเกต และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพสื่อดิจิทัลที่บุตรหลานใช้ ระดับมาก ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลให้แก่บุตรหลาน เช่น โอกาส และเวลาในการใช้ ระดับมาก และลำดับสุดท้าย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับบุตรหลาน ระดับมาก

ครูปฐมวัยมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของนักเรียน ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับนักเรียน ในระดับมาก ครูปฐมวัยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลให้แก่ นักเรียน เช่น โอกาส และเวลาในการใช้ ในระดับมาก ครูปฐมวัยสังเกต และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพสื่อดิจิทัลที่นักเรียนใช้ ในระดับมาก และลำดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครูปฐมวัยให้คำแนะนำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่นักเรียน ระดับมาก

2.3 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์

ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า บุตรหลานมักใส่ใจ และสังเกตตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัลที่ตนเองชื่นชอบเป็นการเฉพาะ ระดับมาก รองลงมาได้แก่ บุตรหลานจดจำ และเลียนแบบด้วยการพูดตามตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัล ระดับมาก บุตรหลานดู/ชม/สังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบหรือตัวอย่างผ่านสื่อดิจิทัล ระดับมาก

ครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมักเลียนแบบพฤติกรรม การแสดงออก และการแต่งกายจากตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงที่นำเสนอในสื่อดิจิทัล ระดับมาก รองลงมาได้แก่ นักเรียนจดจำ และเลียนแบบด้วยการพูดตามตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัล ระดับมาก นักเรียนมักใส่ใจ และสังเกตตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัลที่ตนเองชื่นชอบเป็นการเฉพาะ ระดับมาก

2.4 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์

ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู ระดับมากรองลงมา สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู ระดับมาก สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู ระดับปานกลาง

ครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู ระดับมาก สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู ระดับมาก ครูปฐมวัยมีความคาดหวังต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียน ระดับมาก

2.5 ความสัมพันธ์ของการใช้อินเทอร์เน็ตกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย พบว่า ความสัมพันธ์ของการใช้อินเทอร์เน็ตกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนผลการวิจัยด้วยค่าสถิติ ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ที่มีอิทธิพลจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่

2.5.1 ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.5.2 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.5.3 ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.6 ความสัมพันธ์ของการใช้อินเทอร์เน็ตกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย พบว่า ความสัมพันธ์ของการใช้อินเทอร์เน็ตกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับต่ำ

ส่วนผลการวิจัยด้วยค่าสถิติ ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย โดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ที่มีอิทธิพลจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อสาร
2. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ
3. ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อ

2.7 รูปแบบการใช้สื่อกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ผลการศึกษาการใช้สื่อของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบจากผู้วิจัยจากข้อมูลเชิงคุณภาพ และผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถสรุปเป็นรูปแบบการใช้สื่อของเด็กปฐมวัย

1. รูปแบบการใช้สื่อกับการประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบ ดังนี้

- การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อของเด็กปฐมวัย
- การมีตัวแบบจากสื่อ
- การสังเกตตัวแบบจากสื่อ
- การเรียนรู้และกระทำซ้ำตามพฤติกรรมของตัวแบบจากสื่อ
- การใส่ใจ และการสังเกตตัวแบบจากสื่อ
- การจดจำพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อ
- การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อ
- การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบตัวแบบในสื่อ
- การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อของเด็กปฐมวัยเกิดควบคู่กับการเรียนรู้

จากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย

- ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นตัวแบบในโลกจริงสำหรับเด็กปฐมวัย

2. รูปแบบการใช้สื่อกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบ ดังนี้

- การมีปฏิสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ด้วยการสื่อสารในขณะอยู่ด้วยกันและขณะที่อยู่ไกลกัน
- การมีประสบการณ์ร่วมของเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ด้วยการสื่อสาร

- การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดและความรู้สึก
- ระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์
- การเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดี
- การช่วยเหลือพึ่งพา
- ความเข้าใจกันและไว้วางใจกัน
- ความเป็นมิตร และความอบอุ่น
- สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์จริงของมนุษย์ของเด็กปฐมวัย
- สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมเสมือนของเด็กปฐมวัย

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาในบทที่ 4 และการสรุปผลการศึกษาในบทที่ 5 ข้อที่ 5.1 ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผลการศึกษา และผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.2.1 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

1. การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย

สื่อดิจิทัลที่เด็กปฐมวัยใช้ มีผู้ปกครองเป็นเจ้าของอุปกรณ์ สอดคล้อง the Asia parent (2563) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะอนุญาตให้บุตรหลานใช้อุปกรณ์ โดยมีการตรวจสอบสิ่งที่บุตรหลานใช้งานและควบคุมอุปกรณ์ของตนเองเป็นการส่วนตัว ร้อยละ 77 ทั้งนี้เนื่องจากเด็กปฐมวัยยังอยู่ในวัยที่ไม่สามารถรับผิดชอบดูแลอุปกรณ์ ตลอดจนมีวินัยในการใช้สื่อดิจิทัลได้ด้วยตนเอง เป็นเหตุให้ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยไม่อนุญาตให้เด็กปฐมวัยมีอุปกรณ์สื่อดิจิทัลเป็นของตนเอง และใช้อย่างเป็นอิสระได้

ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับบุตรหลาน และครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้ หรือเป็นผู้ตัดสินใจในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ในฐานะผู้กำกับดูแล และการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเด็กปฐมวัยระหว่างการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Bongiorno (2020) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วม (be involved) ต่อต้านการล่อลวงโดยใช้เทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็กเป็นประจำ และใช้เป็นวิธีเชื่อมความสัมพันธ์กับบุตรหลาน ควรอ่านหนังสือบนอีรีเดอร์ (e-reader) ด้วยกัน เขียนอีเมลล์ด้วยกัน เล่นเกมด้วยกัน ดูคลิปวิดีโอวิทยาศาสตร์ด้วยกัน มีส่วนร่วมด้วยกันในการใช้เสมอ และยังคงสอดคล้องกับ ชนิพรธณ จาคีเสถียร และคณะ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ใช้สื่อเทคโนโลยีร่วมกับเด็ก ไม่ควรทิ้งให้เด็กใช้หรืออยู่กับสื่อเทคโนโลยีตาม

ถ้าฟัง เพราะการใช้สื่อเทคโนโลยีในฐานะของเครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กที่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขสำคัญ คือ มีผู้ใหญ่เป็นผู้ใช้สื่อเทคโนโลยีร่วมกับเด็ก ทั้งนี้ ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย มีทั้งแบบผู้ปกครองเป็นผู้กำกับดูแลการใช้ อย่างเข้มงวด การร่วมชมร่วมใช้ไปด้วยกัน การให้อิสระในการใช้ภายใต้การดูแลอยู่แบบห่าง ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมจากพี่ในลักษณะการให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่เด็กปฐมวัย โดยเป็นไปตามลักษณะการเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัว

ผู้ปกครองมีการกำหนดกติกาในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ได้แก่ การจำกัดระยะเวลา กำหนดช่วงเวลาในการใช้ และครูปฐมวัยมีการกำหนดกติกาในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย โดยพิจารณาจากความเหมาะสมกับวัย เลือกโปรแกรมประยุกต์ที่จะใช้ เลือกเนื้อหาที่จะใช้ กำหนดระยะเวลาการใช้ และควบคุมดูแลการใช้สื่อดิจิทัลด้วยตนเองอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับ Bongiorno (2020) ได้กล่าวไว้ว่า ควรสร้างขอบเขตการใช้เทคโนโลยี (create boundaries) ต้องตัดสินใจว่าจะอะไรคือสิ่งที่เหมาะสมสำหรับบุตรหลาน ในแง่ของเวลาดูหน้าจอ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตหรือโทรศัพท์มือถือ โดยสร้างขอบเขตการใช้เทคโนโลยีของครอบครัวขึ้น และยังคงสอดคล้องกับ (ชนิพรรณ จาติเสถียร และคณะ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ควรกำหนดข้อตกลงในการใช้สื่อเทคโนโลยี ควรกำหนดว่า เด็กจะใช้สื่อเทคโนโลยีอะไรได้บ้าง ใช้ได้ที่ไหน ใช้อย่างไร และใช้เวลาเท่าใด และสอดคล้องกับ Bentley et al. (2016) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่รู้สึกจำเป็นต้องกำหนดกฎและข้อจำกัดสำหรับการใช้อุปกรณ์มือถือ ทั้งนี้ เพราะผู้ปกครอง และครูปฐมวัยส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่าควรจำกัดเวลาการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยเพื่อป้องกันผลกระทบด้านลบที่จะเกิดขึ้น เช่น ด้านสุขภาพกาย อารมณ์ จิตใจ และการสูญเสียเวลาพักผ่อนนอนหลับ เป็นต้น

ผู้ปกครองมีการพูดคุยให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้ และคุณค่า/โทษของสื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย เช่นเดียวกับครูปฐมวัยที่มีการสื่อสารให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้ และคุณค่า/โทษของสื่อดิจิทัลแก่เด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ Donohue and Schomburg (2017) กล่าวไว้ว่า การให้คำปรึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การใช้สื่อร่วมกันช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ พูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กกำลังเห็นและทำ และเชื่อมโยงสิ่งที่อยู่บนหน้าจอกับประสบการณ์ในชีวิตจริง สร้างทักษะทางภาษาและคำศัพท์ และสอดคล้องกับ คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ควรให้คำแนะนำถึงวิธีการใช้ที่ถูกต้อง และการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นทั้งกับตนเองและผู้อื่น และสอดคล้องกับ ชนิพรรณ จาติเสถียร และคณะ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ควรให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ ทั้งนี้ เพราะเด็กปฐมวัยยังขาดทักษะการใช้สื่อดิจิทัลที่มีความ

สลับซับซ้อน รวมทั้งนับเป็นโอกาสที่ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยจะได้สื่อสารเพื่อให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจต่อประโยชน์และโทษของสื่อดิจิทัลให้เด็กปฐมวัยได้รับรู้

ผู้ปกครองมีความกังวลต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เรื่อง จะเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม และเช่นเดียวกันกับครูปฐมวัยที่มีความกังวลต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในเรื่อง เกรงว่าจะเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม และส่งผลกระทบต่อแง่ลบด้านต่าง ๆ ต่อเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ the Asia parent (2563) ที่ศึกษาพบว่า ข้อกังวลผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ของบุตรหลาน คือ การเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 88 และสอดคล้องกับ Bentley et al. (2016) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองบางคนแสดงความกังวลเกี่ยวกับอุปกรณ์พกพาที่ถูกใช้ และสอดคล้องกับ Zaman et al. (2016) ที่ได้ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองหลายคนแสดงความกังวลเกี่ยวกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่น ความรุนแรง ความเศร้า ความน่ากลัว หรือความโจ่งแจ้งทางเพศ ทั้งนี้เนื่องจากสื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่มีเนื้อหาที่เปิดกว้างและหลากหลาย ทั้งเนื้อหาที่ดีมีประโยชน์และเนื้อหาที่เป็นพิษเป็นภัย ทำให้ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยกังวลการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยขณะที่ใช้สื่อดิจิทัล

2. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย และครูปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์

เด็กปฐมวัยเกิดกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัล ดังนี้ ผู้ปกครองเห็นว่าเด็กปฐมวัยจะสังเกต จดจำ และเลียนแบบจากตัวแบบที่อยู่ในสื่อดิจิทัล โดยแสดงออกด้วยการพูดและทำตามอย่างตัวแบบ ส่วนครูปฐมวัย เห็นว่า เด็กปฐมวัยมีกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัล โดยการให้สนใจและจดจำตัวแบบ และมีการเลียนแบบทั้งการพูด และพฤติกรรม สอดคล้องกับ Bandura (1976) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดจากการสังเกตต้นแบบ ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ต้องอาศัยการลงมือทดลองดู ในการเรียนรู้โดยผ่านทางตัวแบบนั้น ตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถจะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน และเนื่องจากคนเราใช้ชีวิตในแต่ละวันในสภาพแวดล้อมอันจำกัด ดังนั้นการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ของสังคมจึงมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์จากผู้อื่น โดยการได้เห็นและได้ยิน โดยไม่มีประสบการณ์ตรงเข้ามาเกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับ กาญจนา แก้วเทพ (2552) หลักการเรียนรู้ทางสังคมเป็นเรื่องของการเลียนแบบ คือเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น (observational learning) แล้วผู้สังเกตจึงเอามาทำตามอย่างที่เรียกว่า เลียนแบบ ทั้งนี้ สื่อดิจิทัลนับว่ามีบทบาทในการนำเสนอตัวแบบให้กับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เพราะสามารถเข้าถึงสื่อดิจิทัลได้ง่าย สามารถดูซ้ำได้ และเป็นสื่อที่มีคุณลักษณะการดึงดูดความสนใจต่อเด็กปฐมวัยได้

เป็นอย่างดี เพราะมีทั้งภาพเคลื่อนไหว เสียง และลูกเล่นเทคนิคการนำเสนอที่ตรงกับความสนใจของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนรู้ทางสังคม ทั้งในโอกาสที่ผู้ปกครองไม่ได้อยู่กับบุตรหลาน และขณะที่ผู้ปกครองอยู่กับบุตรหลาน รวมทั้งใช้เพื่อการเรียนรู้ของบุตรหลาน โดยตรง สอดคล้องกับ ชนิพรรณ จาคีเสถียร (2559) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อดิจิทัลช่วยให้มีสื่อในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก โดยสื่อดิจิทัลเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ เพื่อให้เด็กเกิดการรับรู้ต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองบางรายมีความจำเป็นต้องเดินทางไปทำงานยังต่างจังหวัด จึงใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้ทางสังคมแก่บุตรหลาน รวมถึงแม้ในขณะที่อยู่ด้วยกันก็ใช้สื่อดิจิทัลร่วมกับบุตรหลานเพื่อการเรียนรู้ทางสังคมได้

เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ทางสังคมผ่านการใช้สื่อดิจิทัลในขณะที่เรียน โดยมีครูปฐมวัยเป็นผู้ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมให้แก่เด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ ชนิพรรณ จาคีเสถียร (2559) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อดิจิทัลช่วยให้ครูมีเครื่องมือในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูสามารถนำสื่อดิจิทัลหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้สามารถจัดประสบการณ์ที่ช่วยพัฒนาเด็กอย่างเป็น องค์กรวมและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ครูปฐมวัยมองว่าสื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่นำเสนอภาพเคลื่อนไหว มีเสียงประกอบ มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ซึ่งทำให้นักเรียนปฐมวัยเกิดความสนใจในการเรียนรู้ รวมถึงมีความสะดวกในการใช้งานของครูปฐมวัย และสามารถผลิตสื่อแบบง่าย ๆ ได้ด้วยตนเอง

3. การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างประสบการณ์ร่วมกันกับผู้ปกครอง เช่น ด้วยการเปิดดูคลิปผ่านสื่อดิจิทัลร่วมกัน ขณะเดียวกัน เด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลร่วมกันระหว่างครูปฐมวัยในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน โดยมีการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Lawson (2019) ได้กล่าวไว้ว่า การเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้คน ซึ่งเกิดจากความผูกพันทางอารมณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ ความผูกพันเหล่านี้มักเติบโตและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยการมีประสบการณ์ร่วมกัน ทั้งนี้ สื่อดิจิทัลมีคุณลักษณะที่สามารถใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างประสบการณ์ร่วมกันได้ทั้งขณะที่บุคคลอยู่ร่วมกันและอยู่ห่างไกลกัน

ผู้ปกครอง เห็นว่าเด็กปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลในครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครอง และปู่ย่าตายาย ส่วนครูปฐมวัย เห็นว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ พ่อแม่

ผู้ปกครอง ญาติในครอบครัว และครูปฐมวัย สอดคล้องกับ Bongiorno (2020) ได้กล่าวไว้ว่า ควรใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร (use technology for communication) เช่น เฟซไทม์ (FaceTime) หรือ สไกป์ (Skype) กับครูญาติ เช่น คุณย่าคุณยาย อ่านนิทานก่อนนอนด้วยกันจากแคนนาดา ส่งอีเมลถึงครอบครัวและเพื่อนเพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักและสื่อสารกับญาติพี่น้องในครอบครัว ทั้งนี้ คุณลักษณะของสื่อดิจิทัลมีความเหมาะสมในการนำมาใช้ในการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ที่ผู้คนต้องมีการเว้นระยะห่างทางสังคม การงดการเดินทางและอาศัยอยู่ในที่พักอาศัยของตน

5.2.2 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Neumann (2014) เชื่อว่าเด็ก ๆ ควรได้ใช้แท็บเล็ตช่วงก่อนวัยเรียน แท็บเล็ตมีศักยภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือที่เกิดขึ้นจริง แม้ว่าอาจขึ้นอยู่กับคุณภาพของการโต้ตอบแบบดิจิทัล โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่อยู่ในระดับปานกลาง แสดงถึงการใช้อินเทอร์เน็ตส่งผลต่อการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

5.2.3 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัย

จากผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ของการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่บุคคลต้องมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อกัน ดังที่ คาเรน ลอว์สัน (Karen Lawson) กล่าวว่า การเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้คน ซึ่งเกิดจากความผูกพันทางอารมณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ ความผูกพันเหล่านี้มักเติบโตและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยการมีประสบการณ์ร่วมกัน แต่คุณลักษณะของสื่อดิจิทัลเป็นช่องทางการติดต่อระยะไกล แม้จะเห็นหน้าค่าตากันแต่ยังไม่อาจทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้า (face to face) ได้อย่างสมบูรณ์แบบ นอกจากนี้ ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยยังกังวลต่อการใช้ของเด็กที่อาจได้รับผลกระทบด้านต่าง ๆ ในทางลบ สอดคล้องกับ Bieke et al. (2016) ซึ่งศึกษาพบว่า ผู้ปกครองหลายคนแสดงความกังวลเกี่ยวกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่น ความรุนแรง ความเศร้า ความน่ากลัว หรือความโจ่งแจ้งทางเพศ ผู้ปกครองมีแนวโน้มที่จะพูดคุยเกี่ยวกับการเผชิญหน้ากับเนื้อหาที่ไม่พึงประสงค์ และติดตั้งข้อกำหนดทางเทคนิคบนแล็ปท็อปของครอบครัวเพื่อเป็นมาตรการป้องกัน ข้อกำหนดด้านสถานที่ ผู้ปกครองทุกคนกำหนดข้อจำกัดด้านสถานที่ เพื่อเป็นมาตรการปกป้องสุขภาพของเด็ก ดังนั้น

สิ่งหนึ่งที่สามารถลดความกังวลใจของผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยได้ คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการรู้เท่าทันสื่อแก่เด็กปฐมวัยที่สอดคล้อง เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็กในแต่ละขวบปี ซึ่งจะทำให้เด็กปฐมวัยมีการรู้เท่าทันสื่อ และส่งผลต่อผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในการที่让孩子ปฐมวัยใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ดียิ่งขึ้น

5.2.4 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย นั้น ประกอบไปด้วย การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการสื่อดิจิทัล สอดคล้อง Donohue & Schomburg (2017) ที่กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษาด้านสื่อ เด็กเล็กต้องการผู้ใหญ่ที่ไว้ใจได้เป็นที่ปรึกษาด้านสื่อที่มีความกระตือรือร้น เพื่อแนะนำพวกเขาอย่างปลอดภัยในยุคดิจิทัล

ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ Bongiorno (2020) ได้เขียนข้อกำหนดในการใช้เทคโนโลยี (สื่อดิจิทัล) สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ว่าควรมีส่วนร่วม (be involved) ต่อด้านการล่อลวงโดยใช้เทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็กเป็นประจำ และใช้เป็นวิธีเชื่อมความสัมพันธ์กับบุตรหลาน มีส่วนร่วมด้วยกันในการใช้เสมอ

ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัล สอดคล้องกับ ชนิพรรณ จาติเสถียร และคณะ (2560) ซึ่งกำหนดแนวทางการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย ว่าควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อเทคโนโลยี พ่อแม่เป็นตัวอย่างสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้พฤติกรรมการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม

ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัล สอดคล้องกับ ชนิพรรณ จาติเสถียร และคณะ (2560) ซึ่งกำหนดแนวทางการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย ว่าควรกำหนดข้อตกลงในการใช้สื่อเทคโนโลยี ควรกำหนดว่า เด็กจะใช้สื่อเทคโนโลยีอะไรได้บ้าง ใช้ได้ที่ไหน ใช้อย่างไร และใช้เวลาเท่าใด

ด้านการดูแลตรวจสอบความเหมาะสมการใช้สื่อดิจิทัล สอดคล้องกับ ชนิพรรณ จาติเสถียร และคณะ (2560) ซึ่งกำหนดแนวทางการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย ว่าควรสังเกตการใช้สื่อเทคโนโลยีของเด็ก เพื่อตรวจสอบว่า เด็กได้ใช้ในลักษณะที่เหมาะสมรวมทั้งให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

โดยจากผลการวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า มีข้อค้นพบในการใช้สื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัยที่ควรถูกกำหนดขึ้นเป็นองค์ประกอบเพิ่มในรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่

1) การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ Donohue & Schomburg (2017) ที่กล่าวว่า เครื่องมือทางเทคโนโลยีเป็นตัวช่วยการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน ทำให้แลกเปลี่ยนข้อมูล และแบ่งปันทรัพยากรได้ง่ายขึ้น ครอบครัวที่มีส่วนร่วมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

2) เด็กปฐมวัยมีความสามารถหรือทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ Couse & Chen (2010) ที่ศึกษาพบว่า เด็ก ๆ พัฒนาอย่างรวดเร็ว อย่างง่ายดายด้วยปากกาสำหรับการวาดภาพ แม้ว่าจะมีปัญหาทางเทคนิคในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่นี้ แต่เด็ก ๆ ก็ให้ความสนใจ และมุ่งมั่นโดยไม่หงุดหงิด

3) การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) ในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยนั้น ทั้งผู้ปกครอง ครูปฐมวัย และเด็กปฐมวัย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ สอดคล้องกับ แพรวพรรณ อัคระประสา (2557) ที่อธิบายแนวทางในการรู้เท่าทันสื่อ คือ ฝึกตั้งคำถามสื่อว่า ใครสร้างเนื้อหาสื่อนี้ขึ้นมา ใช้วิธีการใดบ้างในการสร้างสื่อนี้ แต่ละคนรับรู้เนื้อหาสื่อต่างกันเพราะอะไร และอย่างไร มีเนื้อหาในสื่อที่ชวนและปลุกฝังความคิดค่านิยมบางอย่างไว้หรือไม่ สื่อผลิตเนื้อหานี้เพื่ออะไร กล่าวคือ การรู้เท่าทันสื่อคือการเปิดรับสื่ออย่างมีสติ และรู้ตัวตั้งคำถามกับสื่อแล้วใช้เหตุผลพิจารณาแยกแยะข้อเท็จจริงจากความจริงเสมือนในสื่อ และ สอดคล้องกับ Bongiorno (2020) ได้เขียนข้อกำหนดในการใช้เทคโนโลยี ว่าควรมีส่วนร่วม (be involved) ต่อต้านการล่อลวงโดยใช้เทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็กเป็นประจำ และใช้เป็นวิธีเชื่อมความสัมพันธ์กับบุตรหลาน มีส่วนร่วมด้วยกันในการใช้เสมอ ตลอดจนสร้างขอบเขตการใช้เทคโนโลยี (create boundaries) สร้างขอบเขต เช่น เวลาที่ใช้แต่ละวัน ไม่เกิน 30 นาที พิจารณาจากเวลาที่ต้องชำระค่าใช้จ่าย จำนวนเวลาไม่ขัดขวางการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ของพวกเขา โดยสร้างขอบเขตการใช้เทคโนโลยีของครอบครัวขึ้น ดังนั้น ถือได้ว่าบุคคลทุกฝ่ายทั้งผู้ปกครอง ครูปฐมวัย และตัวเด็กปฐมวัยเอง ควรมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อจักได้ใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

4) สื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยนั้น ต้องมีลักษณะเฉพาะที่รวมทั้งความบันเทิงและสาระความรู้ไว้ด้วยกัน

5) รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ควรออกแบบให้เด็กในระดับปฐมวัยมีระยะห่างจากสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ Bongiorno (2020) ได้เขียนข้อกำหนดในการ

ใช้เทคโนโลยีว่า ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าบุตรหลานได้รับประสบการณ์การเล่นและการลงมือปฏิบัติจริงทุกวัน (make sure your child is getting hands-on play experiences daily) ไม่ลืมจัดให้มีเวลาเล่นนอกบ้านให้เพียงพอ โดยให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง

6) ผู้ปกครอง และครูต้องพัฒนาตนเองในการใช้สื่อดิจิทัล สอดคล้องกับ จิตตินันท์ บุญสุทธิกุล (2557) ได้ระบุถึงบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือ ผู้ปกครอง และครูว่า ควรเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็กในการพัฒนาตนเอง มองโลกในทางบวก ให้กำลังใจเด็กอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2562) ที่ศึกษาพบว่า ครูต้องมีความรู้เรื่องสื่อดิจิทัล หรือผ่านการอบรมวิธีการใช้สื่อดิจิทัล

7) การมีบุคคลหรือองค์กรเป็นผู้ผลิตสื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยมีความต้องการให้มีบุคคลหรือองค์กรเป็นผู้ผลิตสื่อดิจิทัลที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะ สอดคล้องกับ สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2562) ที่ศึกษาพบว่า ด้านการบริหารจัดการการใช้สื่อดิจิทัล ควรมีกระบวนการในการคัดสรรสื่อดีสำหรับเด็กโดยผู้มีความรู้ความสามารถ เพื่อช่วยกลั่นกรองคุณภาพของสื่อดิจิทัล

ทั้งนี้ สามารถสรุปรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคม และองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ได้ดังนี้

รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบ คือ

- 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย
- 2) การมีตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
- 3) การสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
- 4) การเรียนรู้และกระทำซ้ำตามพฤติกรรมของตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
- 5) การใส่ใจ และการสังเกตตัวแบบจากสื่อดิจิทัล
- 6) การจดจำพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล
- 7) การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบในสื่อดิจิทัล
- 8) การคาดหวังประโยชน์จากการเลียนแบบตัวแบบในสื่อดิจิทัล
- 9) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยเกิดควบคู่กับการเรียนรู้จาก

ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย

- 10) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นตัวอย่างในโลกจริงสำหรับเด็กปฐมวัย
- 11) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นผู้เลือกสรรสื่อดิจิทัลให้กับเด็กปฐมวัย

12) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องเรียนรู้ทางสังคมไปพร้อมกับเด็ก

ทั้งนี้ พบว่า องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ และผลการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ มีความสอดคล้องกัน คือ มีองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคม จำนวน 8 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบที่ค้นพบเพิ่มเติมจากการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การเรียนรู้ประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยเกิดควบคู่กับการเรียนรู้จากผู้ปกครอง และครูปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นบุคคลสำคัญที่ใกล้ชิดมากที่สุดของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ จิตตินันท์ บุญศิริกุล (2557) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีบุคคลสำคัญและมีความใกล้ชิดกับเด็กปฐมวัยประกอบ พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูและผู้ช่วยครู ดังนั้น บุคคลทั้ง 2 ฝ่ายนี้ จึงควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีแก่เด็กปฐมวัย โดยไม่ปล่อยให้ต้นแบบในสื่อดิจิทัลกลายเป็นแบบอย่างแก่เด็กปฐมวัยแต่เพียงฝ่ายเดียว

2) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นต้นแบบในโลกจริงสำหรับเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง และครูปฐมวัยพึงตระหนักว่าตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลซึ่งมีตัวตนอยู่ในโลกแห่งความจริงนั้น สามารถเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีแก่เด็กปฐมวัยได้ ไม่ปล่อยให้บุตรหลาน หรือนักเรียนอยู่กับโลกเสมือนในสื่อดิจิทัล และมีต้นแบบจากสื่อดิจิทัลเป็นต้นแบบหลักแทนต้นแบบในโลกจริง หรือเรียนรู้สังคมจากโลกเสมือนแต่เพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับ ชนิพรธณ จาติเสถียร และคณะ (2560) ที่กล่าวว่า ควรใช้สื่อเทคโนโลยีเท่าที่จำเป็น เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่น การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การได้ลงมือกระทำ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ ไม่สามารถทดแทนด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีได้

3) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นผู้เลือกสรรสื่อดิจิทัลให้กับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ดังนั้น บทบาทหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเป็นผู้เลือกสรรการใช้สื่อดิจิทัลให้กับเด็กปฐมวัย ได้แก่ เรื่องของเนื้อหา คุณภาพ รูปแบบรายการที่เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน และรวมถึงความปลอดภัยทางออนไลน์ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2562) ได้ศึกษาว่า การเลือกสื่อให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน เป็นตัวแปรสำคัญของการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย

4) ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยต้องเรียนรู้ทางสังคมไปพร้อมกับเด็ก เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะและทุกด้าน ดังนั้นครูปฐมวัยต้องเปิดใจ เข้าใจ และเข้าถึงเด็กในแต่ละยุค

สมัย เพราะสื่อที่เด็กใช้ก็มีความก้าวหน้าพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ด้านตัวแบบที่เด็กชื่นชอบนั้นเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ครูจึงต้องมีความรู้ต่าง ๆ เท่าทันเด็กที่ตนเองสอน ในส่วนของผู้ปกครองก็ต้องเรียนรู้เรื่องสื่อดิจิทัลไปพร้อมกับบุตรหลานเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Marklund & Dunkels (2016) ที่ศึกษาพบว่า ครูปฐมวัยค่อนข้างเปิดกว้างสำหรับการใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและด้วยเนื้อหาที่หลากหลาย

รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับองค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

ทั้งนี้ พบว่า องค์ประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ และผลการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ มีความสอดคล้องกัน คือ มีองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคม จำนวน 8 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบที่ค้นพบเพิ่มเติมจากการศึกษาข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย จำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1) สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์จริงของเด็กปฐมวัย เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันที่พ่อแม่ผู้ปกครองต้องออกไปทำงานต่างถิ่นทั้งแบบถาวรและแบบครั้งคราว รวมถึงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด – 19 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในครอบครัว ซึ่งสื่อดิจิทัลนับเป็นสื่อใหม่ที่มีคุณลักษณะที่ตอบสนองต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการโต้ตอบกันไปได้แบบทันทีทันใด แม้จะมีลักษณะเป็นปฏิสัมพันธ์เสมือนแต่สามารถทดแทนการขาดหายไปของการมีปฏิสัมพันธ์จริงของเด็กปฐมวัย ซึ่งกำลังอยู่ในวัยที่ต้องการความรักความอบอุ่นเป็นพิเศษ สอดคล้องกับ กมลรัฐ อินทรทัศน์ และ พรทิพย์ เย็นจะบก (2563) ได้กล่าวถึงการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ไว้ว่า การให้ความรักความเอื้ออาทร ก็สามารถช่วยให้รักษาความสัมพันธ์ไว้ได้

2) สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมเสมือนของเด็กปฐมวัย ในขณะที่โรงเรียนต้องปิดเพราะการแพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 และนักเรียนต้องเรียนด้วยรูปแบบออนไลน์อยู่ที่บ้านนั้น พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยสามารถสร้างประสบการณ์ร่วมเสมือนแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยการใช้สื่อดิจิทัลเป็นสื่อในการสร้างได้ขึ้น ได้เห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันระหว่างผู้ที่อยู่ไกลกัน หรือระหว่างครูปฐมวัย กับนักเรียนที่เรียนออนไลน์ให้ได้รับประสบการณ์ร่วมกันราวกับได้สัมผัสสถานที่ สิ่งของไปพร้อม ๆ กัน แม้จะเป็นประสบการณ์ร่วมเสมือน แต่นับเป็นช่องทางการสื่อสารที่ทดแทนอันมีส่วนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันได้

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง และครูปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัย โดยใช้สื่อดิจิทัลที่สามารถสื่อสารแบบโต้ตอบกันได้ ส่งข้อมูลข่าวสารได้จำนวนมาก และส่งถึงผู้รับจำนวนมากได้
2. จากผลการวิจัย พบว่า ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย ตลอดจนเด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) โดยเฉพาะสื่อดิจิทัลซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่ทั้งผู้ปกครอง ครูปฐมวัย และเด็กปฐมวัยต้องใช้อย่างรู้เท่าทันสื่อ
3. จากผลการวิจัย พบว่า ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยพัฒนาตนเอง และเรียนรู้สื่อดิจิทัลไปพร้อมกับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการประยุกต์ใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยควรกำหนดนโยบายการบูรณาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้ความร่วมมือระหว่างครูผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้สื่อดิจิทัลเป็นสื่อเสริมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
2. จากผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลไปส่งเสริมให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัยด้วยสื่อดิจิทัล
3. จากผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีหน่วยงานองค์กรผู้ผลิตสื่อดิจิทัล สร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลสำหรับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับวัย พัฒนาการ และความสนใจของเด็กปฐมวัย โดยควรมีผู้เชี่ยวชาญแบบสหวิทยาการ หรือมีการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการสหสาขาวิชาเพื่อการผลิต และสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัย
4. จากผลการวิจัย พบว่า องค์กรภาคเอกชน และองค์กรไม่แสวงหากำไร ควรศึกษา และพัฒนาการผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ สำหรับเด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย

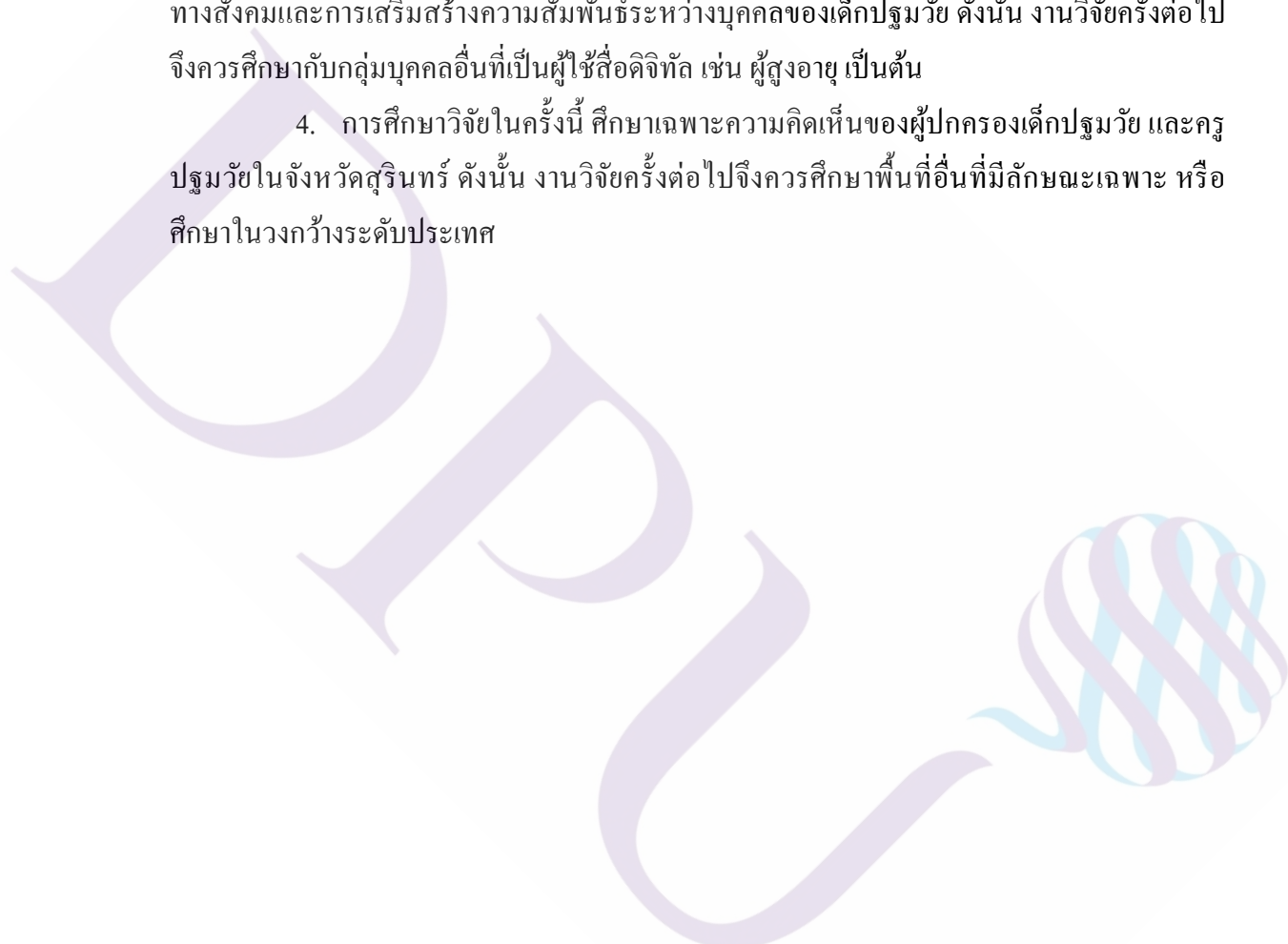
5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี ศึกษาเฉพาะการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอื่นของเด็กปฐมวัย

2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย และครูปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาความคิดเห็นกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศึกษาระดับปฐมวัย เช่น ผู้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารโรงเรียนระดับปฐมวัย และผู้ผลิตสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย

3. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษากับกลุ่มบุคคลอื่นที่ผู้ใช้สื่อดิจิทัล เช่น ผู้สูงอายุ เป็นต้น

4. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย และครูปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาพื้นที่อื่นที่มีลักษณะเฉพาะ หรือศึกษาในวงกว้างระดับประเทศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมลรัฐ อินทรทัศน์, และพรทิพย์ เข็นจะบก. (2547). *หลักและทฤษฎีการสื่อสาร*. สืบค้น 9 กันยายน 2563, จาก https://pirun.ku.ac.th/~agrpt/lesson3/com_theory.html
- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *KPI กระทรวงสาธารณสุข*. สืบค้น 12 ธันวาคม 2563, จาก <http://healthkpi.moph.go.th/kpi2/kpi-list/view/?id=1384>
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา แก้วเทพ, และนิคม ชัยขุนพล. (2544). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา*. เอดิชั่นเพรสโปรดักชั่น.
- กาญจนา แก้วเทพ, และนิคม ชัยขุนพล. (2547). *การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์*. แบรนด์เอจ.
- กาญจนา แก้วเทพ, และนิคม ชัยขุนพล. (2552). *สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. ภาพพิมพ์.
- คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. (2562). *มาตรฐานสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. ใน เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*. โรงแรมรอยัล ซิตี้ กรุงเทพฯ.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2554). *ชุดความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ตามมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง*. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

- จิตตินันท์ บุญสถิตกรกุล. (2557). *รูปแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย*. หน่วยที่ 10. ชุติวิชา พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เฉลิมชัย เลียงสกุล. (2563). *การศึกษาในยุค COVID-19*. สืบค้น 21 มิถุนายน 2564, จาก <https://docs.google.com/document/d/zLnGRGKqbKEidWSRgUDzbPqjrZGZoY6miO5vgjZo/edit>
- ชนิพรรณ จาติเสถียร (2559). *สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย*. หน่วยที่ 10. ชุติวิชา นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนิพรรณ จาติเสถียร, กันตวรรณ มีสมสาร, อภิรดี ไชยกาล, และ ธิดา พิทักษ์สินสุข. (บ.ก.). (2560). *การใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย วિકฤตปฐมวัยและแนวทางแก้ไข*. สมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
- ชุตินา เล็กพงศ์, และปณัฐรณ จารุชัยนิวัฒน์. (2561). บทบาทของผู้ปกครองในการใช้เทคโนโลยี และสื่อปฏิสัมพันธ์กับเด็กวัยอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตคลองเตย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 31(3), 71-81.
- จิตตินันท์ บุญภาพ คอมมอน. (2556). *บทบาทของสื่อใหม่ในการสร้างค่านิยมทางสังคมและ อัตลักษณ์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- คารารัตน์ อุทัยอักษร. (ม.ป.พ.; 2548). หน่วยที่ 5 การพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย. ใน *ชุติวิชา ประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาเด็กปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เทพกัญญา พรหมชาติแก้ว. (2554). *ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยกับการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี*. *นิตยสาร สสวท.*, 40(174), 32-35.
- นันทนา นันทวโรภาส. (2557). *สื่อสารการเมือง: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: แมสมีเดีย.
- ประไพพิมพ์ สุธีวสินนท์, และ ประสพชัย พสุนนท์. (2559). *กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ*. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 29(2), 31-48.
- พรทิพย์ เย็นจะบก. (2558). *เด็กไทยรู้เท่าทันสื่อ ฉลาดรู้ ฉลาดเลือก*. สำนักเฝ้าระวังทาง วัฒนธรรม.
- พรพรรณ ประจักษ์เนตร. (2557). *นวัตกรรมการสื่อสารและการขยายพลังอำนาจในการอธิบาย ของทฤษฎีการสื่อสารจาก “พื้นที่โลกจริง” ไปสู่ “พื้นที่เสมือนจริง”*. *วารสารนิเทศ ศาสตร์และนวัตกรรมนิค้ำ*, ฉบับปฐมฤกษ์, 33-48.
- พีระ จิรโสภณ. (2557). *หน่วยที่ 12 ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน*. ใน *ประมวลสาระชุติวิชา ปรัชญา นิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- แพรวพรรณ อัคระประสา. (2557). *แนวคิดและทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ*. สืบค้น 21 มิถุนายน 2564, จาก
http://bcp.nbtc.go.th/uploads/items/attachments/b7bb35b9c6ca2aee2df08cf09d7016c2/_651dab51d77cc9cc0b46de8a418db8e7.pdf
- ไพฑูรย์ มะณู. (2559). *สื่อดิจิทัล digital media*. สืบค้น 21 พฤษภาคม 2562, จาก
<http://paitoon.esdc.go.th/sux-dicithal>
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551. (2551). สืบค้น 10 ตุลาคม 2563, จาก <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php>
- ระวีวรรณ ทรัพย์อินทร์. (2562). พฤติกรรมการใช้สื่อวิทยุและโทรทัศน์กับลักษณะเนื้อหาและรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต*, 13(1), 375-403.
- ละเอียด นาถวงษ์. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษาโรงพยาบาลอินทร์บุรี สิงห์บุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิไลภรณ์ จิรวินศรเศรษฐ์. (2559). เด็กยุคดิจิทัลภายใต้สังคมแห่งสื่อออนไลน์และการเรียนรู้ทางสังคม. *วารสารอนาคตวิทยาทางการศึกษา*, 1(1), 1-11.
- สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน, และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2562). การบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1).
- สรลดี พุ่มกumar. (2562). *การใช้สื่อใหม่เพื่อนันทนาการด้านกีฬาฟุตบอลกับการรับรู้สภาวะความสัมพันธ์ทางสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาแฟนบอลสโมสรชลบุรี เอฟซี [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2560). *5 องค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ*. สืบค้น 21 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/39558>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2563 จาก <https://data.bopp-obec.info/emis/>
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). (2561). *พฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2561*. สืบค้น 21 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.etda.or.th/content/etda-reveals-thailand-internet-user-profile-2018.html>

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *สภาการณ้จัดการเรียนรู้เชิงพื้นที่ในบริบทประเทศไทย*. พรึกหวานกราฟฟิค.
- สุริยา ษ์องเสนาะ. (2558). *บทความวิชาการ การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา* สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สืบค้น 15 ธันวาคม 2563, จาก <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2558/hi2558-082.pdf>.
- สุวภา บุญอุไร และคณะ. (2561). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการใช้สมาร์ตโฟนของเด็กและผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 16(2), 2561.
- สุวิษา เนียมสอน. (2558). เทคโนโลยีกับการศึกษาปฐมวัย: กระแสนิยมหรือสิ่งจำเป็น?. *วารสารวิจัย มสค สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(2), 179-192.
- อภิชาติ วีระสกุลรักษ์. (2559). *ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการสร้างสื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 0-3 ปี* [การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อภิรพี เศรษฐรักษ์ ต้นเจริญวงศ์, ศรีรัฐ ภักดิธิษิต, และญาณวุฒิ เสวตชิตติกุล. (2561). พฤติกรรมการใช้น้ำจอของเด็กไทยวัย 0 – 3 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 6(2), 60-69.
- Marketing Oops!, (2562). *ล้้วง Insight การใช้งาน “ดิจิทัล” ทั่วโลก 2019 “คนไทย” ใช้นี้ต 9 ชั่วโมงต่อวัน-มือถือนี้มี 99 แอปฯ!!*. สืบค้น 21 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.marketingoops.com/reports/global-and-thailand-digital-trend-2019/>

ภาษาต่างประเทศ

- A Southeast Asia Study. (2014). *Mobile device usage among young kids*. Retrieved June 1, 2020, from <https://s3-ap-southeast-1.amazonaws.com/tap-sg-media/theAsianparentInsights+Device+Usage+A+Southeast+Asia+Study+November+2014.pdf>
- Bandura. (1977). *Social learning theory*. Prentice Hall.
- Bentley, G. F., Turner, K. M., & Jago R. (2016). *Mothers' views of their preschool child's screen-viewing behaviour: A qualitative study*. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4973523/>

- Beyer, J. E. and Marshall, J. (1981). *The Interpersonal Dimension of Collegiality*. *Nursing Outlook*, 29: 662-665.
- Bongiorno, L. (2020). *Uncharted territory: 10 technology tips for preschool parents*. Retrieved December 21, 2020, from <https://www.naeyc.org/our-work/families/technology-tips-for-preschool-parents>
- Dictionary.com. (2021). *Digital media*. Retrieved March 1, 2021, from <https://www.dictionary.com/browse/digital-media>
- Carson, V., & Janssen, I. (2012). Associations between factors within the home setting and screen time among children aged 0–5 years: a cross-sectional study. *BMC Public Health*, 539. <https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-12-539>
- Couse, L. J., & Chen, D. W. (2010). A tablet computer for young children? Exploring its viability for early childhood education. *Journal of Research on Technology in Education*, 43(1), 75-98. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ898529.pdf>
- Daugherty, L., & Dossani, R. (2014). *The role of technology in the lives of children*. Retrieved March 17, 2020, from <https://www.rand.org/blog/2014/10/the-role-of-technology-in-the-lives-of-children.html>
- Donohue, C., & Schomburg, R. L. (2017). Technology and interactive media in early childhood programs: What we've learned from five years of research, policy, and practice. *YC: Young Children*, 72(4), 72-78. Retrieved June 7, 2019, from <https://www.naeyc.org/resources/pubs/yc/sep2017/technology-and-interactive-media>.
- Falk, A. R. and Kim S. S. (2019). *The War System: An Interdisciplinary Approach*. New York: Routledge.
- Ihmeideh, F., & Alkhaldeh, M. (2017). Teachers' and parents' perceptions of the role of technology and digital media in developing child culture in the early years. *Children and Youth services Review*, 77, 139-146. <https://eis.hu.edu.jo/deanshipfiles/pub11135102854.pdf>
- Kabali, H. K., Irigoyen, M. M., Davis, R. N., Budacki, J. G., Mohanty, S. H., Leister, K. P. & Bonner, R. L. (2015). Exposure and use of mobile media devices by young children. *Pediatrics*, 136(6), 1044-1050. <https://doi.org/10.1542/peds.2015-2151>

- Kemp, S. (2021). *Digital 2021: The latest insights into the 'STATE OF DIGITAL'*. Retrieved February 11, 2021, from <https://wearesocial.com/blog/2021/01/digital-2021-the-latest-insights-into-the-state-of-digital>
- Lawrenc, S. M. (2018). Preschool children and ipads: observations of social interactions during digital play. *Early Education and Development, 29*(2), 207-228.
- Lawrence, S. M. (2018). Preschool children and ipads: observations of social interactions during digital play. *Early Education and Development, 29*(2), 207-228, from <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10409289.2017.1379303>
- Lawson, K. (2019). *What do we mean by personal relationships?* Retrieved June 7, 2019, from <https://www.takingcharge.csh.umn.edu/what-do-we-mean-personal-relationships>.
- Marklund, L., & Dunkels, E. (2016). Digital play as a means to develop children's literacy and power in the Swedish preschool. *Early Years, 36*(3), 289-304.
https://www.researchgate.net/publication/303459253_Digital_play_as_a_means_to_develop_childrens_literacy_and_power_in_the_Swedish_preschool
- National Association for the Education of Young Children. (2020). *Technology and interactive media as tools in early childhood programs serving children from birth through age 8*. Retrieved March 27, 2020, from <https://www.naeyc.org/>
- Neumann, M. M. (2014). *An examination of touch screen tablets and emergent literacy in Australian pre-school children* Retrieved June 7, 2019, from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0004944114523368>
- O'Connor, J., & Fotakopoulou, O. (2016). A threat to childhood innocence or the future of learning? Parents' perspectives on the use of touch-screen technology by 0–3 year-olds in the UK. *SAGE Journals*.
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1463949116647290>.
- Oliemat, E., Ihmeideh, F., & Alkhaldeh, M. (2018). The use of touch-screen tablets in early childhood: Children's knowledge, skills, and attitudes towards tablet technology. *Children and Youth Services Review, 88*, 591-597.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0190740917310319?via%3Dihub>

- Oxford University Press. (2020). *A dictionary of media & communication* (3rd ed.). Retrieved January 7, 2021, from <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780198841838.001.0001/acref-9780198841838-e-708?rskey=KIc2rr&result=1>
- Penn State University. (2021). *Definition of Digital media*. Retrieved May 22, 2021, from <https://wikispaces.psu.edu/display/IST432SP11Team14/Definition+of+Digital+Media>
- Spacey, J., (2019). *14 Examples of Digital Media*. Retrieved May 10, 2020, from <https://simplicable.com/new/digital-media>
- UNESCO. (2021). *Media and information literacy curriculum for teachers*. Retrieved May 21, 2021, from http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/media_and_information_literacy_curriculum_for_teachers_en.pdf
- Verenikina, I., & Kervin, L. (2011). *iPads, digital play and pre-schoolers*. Retrieved July 2, 2020, from <https://www.hekupu.nztertiarycollege.ac.nz/sites/default/files/2017-11/iPads-Digital-Play-and-Preschoolers.pdf>
- Zaman, B., Nouwen, M., Vanattenhoven J., Ferrerre, E., & Looy, J. V. (2016). A qualitative inquiry into the contextualized parental mediation practices of young children's digital media use at home. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 60(1), 1-22. <https://biblio.ugent.be/publication/7214693>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม เรื่อง การใช้สื่อดิจิทัลกับการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม
และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย
ในจังหวัดสุรินทร์ (ฉบับผู้ปกครอง)

แบบสอบถาม

เรื่อง การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
ของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์
(ฉบับผู้ปกครอง)

คำชี้แจง

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแบบสอบถามชุดนี้ เพื่อสอบถามการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย เนื่องจากท่านมีคุณสมบัติเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านกรณกรอกข้อมูลในแบบสอบถามตามความคิดเห็นและความรู้สึกอันแท้จริงของท่าน เพื่อที่นักวิจัยจะได้นำข้อมูลอันเป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

โดยข้อมูลที่ท่านตอบครั้งนี้ จะถือเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัย จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวหรือหน่วยงานของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. อายุของท่าน

- 1) 20 ปี ลงไป 2) 21 – 30 ปี 3) 31 – 40 ปี 4) 41 – 50 ปี
 5) 51 – 60 ปี 6) 61 ปี ขึ้นไป

2. ระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน

- 1) อนุบาล 1 2) อนุบาล 2 3) อนุบาล 3

3. การศึกษา

- 1) ไม่ได้ศึกษา 2) ประถมศึกษา 3) มัธยมศึกษาตอนต้น 4) มัธยมศึกษาตอน

ปลาย หรือ ปวช.

- 5) อนุปริญญา หรือ ปวส. 6) ปริญญาตรี 7) สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 15,000 บาท 2) 15,000 – 25,000 บาท 3) 25,001 – 35,000 บาท
 4) 35,001 – 45,000 บาท 5) 45,001 – 55,000 บาท 6) 55,001 – 65,000 บาท
 7) 65,001 บาท ขึ้นไป

5. สถานภาพสมรส

- 1) โสด 2) สมรส 3) หย่า 4) หม้าย

6. ท่านเชื่อมั่นว่าการใช้สื่อดิจิทัล (อุปกรณ์/โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์) จะเกิดประโยชน์ต่อบุตรหลาน

- 1) เชื่อมั่น 2) ไม่เชื่อมั่น 3) ไม่แน่ใจ

7. อาชีพ

- 1) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ 2) พนักงานเอกชน 3) รัฐวิสาหกิจ 4) อาชีพอิสระ
- 5) เจ้าของธุรกิจ 6) เกษตรกร 7) ลูกจ้างชั่วคราว/คนงานทั่วไป
- 8) ข้าราชการการเมือง/นักการเมือง 9) นักศึกษา 10) ว่างาน
- 11) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. เวลาที่ท่านใช้หน้าจอ (สื่อดิจิทัล) เฉลี่ยต่อวัน

- 1) ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง 2) 1 - 2 ชั่วโมง 3) 2 ชั่วโมงขึ้นไป - 3 ชั่วโมง
- 4) 3 ชั่วโมงขึ้นไป - 4 ชั่วโมง 5) 4 ชั่วโมงขึ้นไป - 5 ชั่วโมง 6) 5 ชั่วโมงขึ้นไป - 6 ชั่วโมง
- 7) 6 ชั่วโมงขึ้นไป - 7 ชั่วโมง 8) 7 ชั่วโมงขึ้นไป

9. โรงเรียนที่บุตรหลานท่านเรียนอยู่

- 1) เขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ 2) เขตเทศบาลตำบลในจังหวัดสุรินทร์
- 3) เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 2 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

กรุณาตอบคำถามในแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็น พฤติกรรมของท่าน และ/หรือของบุตรหลานของท่านมากที่สุด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อดิจิทัล (อุปกรณ์/โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์) ของบุตรหลานของท่าน ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

คำอธิบาย สื่อดิจิทัล หมายถึง อุปกรณ์แบบหน้าจอหรือหน้าจอสัมผัส และอาจพกพาและเคลื่อนย้ายได้ ได้แก่ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน ไอแพด แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก สมาร์ททีวี รวมถึงโปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) ที่ติดตั้งบนอุปกรณ์สื่อสารระบบดิจิทัล ได้แก่ แอปพลิเคชันยูทูป (YouTube) เกม (Game) ตี๊กต็อก (TikTok) และแอปพลิเคชันสื่อสังคม (social media) ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) ที่เด็กปฐมวัยใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียน

ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลเด็กปฐมวัย	ระดับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับบุตรหลาน					
2. ท่านมีการกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของบุตรหลาน					
3. ท่านสังเกต และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพสื่อดิจิทัลที่บุตรหลานใช้					

4. ท่านให้คำแนะนำ ปรึกษา และให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่บุตรหลาน					
5. ท่านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลให้แก่บุตรหลาน เช่น โอกาส และเวลาในการใช้					

ตอนที่ 3 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์

กรุณาตอบคำถามในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว ที่มีระดับตรงกับความคิดเห็น พฤติกรรมของท่าน และ/หรือของบุตรหลานของท่านมากที่สุด ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับระดับการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

คำอธิบาย การใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย หมายถึง การเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ด้วยการรับรู้ความคิด พฤติกรรมจากตัวแบบที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัล แล้วเกิดการเลียนแบบด้วยการพูด และการแสดงพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ ตามตัวแบบ

ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัย	ระดับการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมของเด็ก ปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
2. สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
3. สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
4. ความดี และความต่อเนื่องในการใช้สื่อดิจิทัลของบุตรหลาน ช่วยเสริมสร้างสัมพันธที่ดีกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
5. สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างความผูกพัน ห่วงใย เอื้ออาทรอันดีระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					

6. สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดการช่วยเหลือ ฟังพาหรือสนับสนุนซึ่งกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
7. สื่อดิจิทัลเสริมสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจระหว่างบุตรหลานกับญาติพี่น้องในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
8. สื่อดิจิทัลเสริมสร้างมิตรภาพ ความอบอุ่น และการพินิจซึ่งกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
9. ในสถานการณ์ปัจจุบันท่านพึงพอใจต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของบุตรหลาน					
10. ท่านมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของบุตรหลาน					

ตอนที่ 4 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์

กรุณาตอบคำถามในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว ที่มีระดับตรงกับความคิดเห็น พฤติกรรมของท่าน และ/หรือของบุตรหลานของท่านมากที่สุด ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

คำอธิบาย การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย หมายถึง การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด การแบ่งปันความรู้สึกรัก การเล่น และการเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อดิจิทัล กับผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง เพื่อน ครูปฐมวัย และครูพี่เลี้ยงของเด็กปฐมวัย ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพัน ห่วงใย เอื้ออาทร มิตรภาพ ความอบอุ่น เคารพนับถือ ช่วยเหลือ ฟังพา สนับสนุนซึ่งกันและกัน

ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย	ระดับการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานของท่านกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					

2. สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
3. สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
4. ความดี และความต่อเนื่องในการใช้สื่อดิจิทัลของบุตรหลาน ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
5. สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างความผูกพัน ห่วงใย เอื้ออาทรอันดีระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
6. สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดการช่วยเหลือ พึ่งพาหรือสนับสนุนซึ่งกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
7. สื่อดิจิทัลเสริมสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจระหว่างบุตรหลานกับญาติพี่น้องในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
8. สื่อดิจิทัลเสริมสร้างมิตรภาพ ความอบอุ่น และการเคารพนับถือซึ่งกันระหว่างบุตรหลานกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
9. ในสถานการณ์ปัจจุบันท่านพึงพอใจต่อการใช้สื่อดิจิทัลในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแก่บุตรหลานเพียงใด					
10. ท่านมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแก่ของบุตรหลาน ในอนาคตเพียงใด					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

5.1 ข้อเสนอแนะต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

1)

.....

2)

.....

5.2 ข้อเสนอแนะต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

1)

.....

2)

.....

5.3 ข้อเสนอแนะต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

1)

.....

2)

.....

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม เรื่อง การใช้สื่อดิจิทัลกับการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม
และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัย ใน
จังหวัดสุรินทร์ (ฉบับครูปฐมวัย)

แบบสอบถาม

เรื่อง รูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
บุคคลของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์
(ฉบับสำหรับครูปฐมวัย)

คำชี้แจง

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแบบสอบถามชุดนี้ เพื่อสอบถามการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย เนื่องจากท่านมีคุณสมบัติเป็นครูปฐมวัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านกรณารอกข้อมูลในแบบสอบถามตามความคิดเห็นและความรู้สึกอันแท้จริงของท่าน เพื่อที่นักวิจัยจะได้นำข้อมูลอันเป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

โดยข้อมูลที่ท่านตอบครั้งนี้ จะถือเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัย จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น เพื่อป้องกัน มิให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวหรือหน่วยงานของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. อายุของท่าน

- 1) 20 ปี ลงไป 2) 21 – 30 ปี 3) 31 – 40 ปี 4) 41 – 50 ปี
 5) 51 – 60 ปี 6) 61 ปี ขึ้นไป

2. ท่านสอนระดับชั้น

- 1) อนุบาล 1 2) อนุบาล 2 3) อนุบาล 3

3. การศึกษา

- 1) ไม่ได้ศึกษา 2) ประถมศึกษา 3) มัธยมศึกษาตอนต้น 4) มัธยมศึกษาตอน

ปลาย หรือ ปวช.

- 5) อนุปริญญา หรือ ปวส. 6) ปริญญาตรี 7) สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 15,000 บาท 2) 15,000 – 25,000 บาท 3) 25,001 – 35,000 บาท
 4) 35,001 – 45,000 บาท 5) 45,001 – 55,000 บาท 6) 55,001 – 65,000 บาท
 7) 65,001 บาท ขึ้นไป

5. สถานภาพสมรส

- 1) โสด 2) สมรส 3) หย่า 4) หม้าย

6. ท่านเชื่อมั่นว่าการใช้สื่อดิจิทัล (อุปกรณ์/โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์) จะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน

- 1) เชื่อมั่น 2) ไม่เชื่อมั่น 3) ไม่แน่ใจ

7. สาขาวิชาที่จบการศึกษา

- 1) การศึกษาปฐมวัย 2) สาขาอื่น (โปรดระบุ)

8. ตำแหน่ง

- 1) ครู 2) ครูพี่เลี้ยง 3) อื่น ๆ (โปรดระบุ)
-

9. โรงเรียนที่ท่านสอนอยู่ในพื้นที่

- 1) เขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ (โรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองเท่านั้น)
- 2) เขตเทศบาลตำบลในจังหวัดสุรินทร์ (โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในตัวอำเภอ)
- 3) เขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดสุรินทร์ (โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลเมือง และนอกเขตเทศบาลตำบล)

ตอนที่ 2 การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

กรุณาตอบคำถามในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว ที่ตรงกับความคิดเห็น พฤติกรรมของท่าน และ/หรือของนักเรียนของท่านมากที่สุด ต่อระดับการใช้อุปกรณ์/สื่อดิจิทัล (อุปกรณ์/โปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) เว็บไซต์ และ/หรือสื่อสังคมออนไลน์) ของเด็กปฐมวัย ขณะอยู่ที่โรงเรียน ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

คำอธิบาย สื่อดิจิทัล หมายถึง อุปกรณ์แบบหน้าจอหรือหน้าจอสัมผัส และอาจพกพาและเคลื่อนย้ายได้ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ ไอแพด แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก สมาร์ททีวี รวมถึงโปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) ที่ติดตั้งบนอุปกรณ์สื่อสารระบบดิจิทัล ได้แก่ แอปพลิเคชันยูทูป (YouTube) เกม (Game) ดิกต็อก (TikTok) และแอปพลิเคชันสื่อสังคม (social media) ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) ที่เด็กปฐมวัยใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียน

ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย	ระดับการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับนักเรียน					
2. ท่านกำหนดข้อตกลงหรือขอบเขตในการใช้สื่อดิจิทัลของนักเรียน					
3. ท่านสังเกต และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา และคุณภาพสื่อดิจิทัลที่นักเรียนใช้					
4. ท่านให้คำแนะนำ ปรีกษา และให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อดิจิทัลแก่นักเรียน					

5. ท่านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อ ดิจิทัลให้แก่นักเรียน เช่น โอกาสและเวลาในการ ใช้					
--	--	--	--	--	--

ตอนที่ 3 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์

กรุณาตอบคำถามในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว ที่มีระดับตรงกับความคิดเห็น พฤติกรรมของท่าน และ/หรือของเด็กปฐมวัยมากที่สุด ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

คำอธิบาย การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย หมายถึง การเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย ด้วยการรับรู้ความคิด พฤติกรรมจากตัวแบบที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัล แล้วเกิดการเลียนแบบด้วยการพูด และการแสดงพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ ตามตัวแบบ

ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัย	ระดับการใช้สื่อดิจิทัลกับเสริมสร้างการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมต่อนักเรียน					
2. สื่อดิจิทัลนำเสนอตัวแบบหรือตัวอย่างพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ได้เห็น/ได้ยิน					
3. นักเรียนดู/ชม/สังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบหรือตัวอย่างผ่านสื่อดิจิทัล					
4. การได้ดู/ชม/สังเกตตัวแบบหรือตัวอย่าง และมีการกระทำซ้ำ ๆ ของนักเรียน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคม					
5. นักเรียนมักใส่ใจ และสังเกตตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัลที่ตนเองชื่นชอบเป็นการเฉพาะ					
6. นักเรียนจดจำ และเลียนแบบด้วยการพูดตามตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงในสื่อดิจิทัล					

7. นักเรียนมักเลียนแบบพฤติกรรม การแสดงออก และการแต่งกายจากตัวละครในภาพยนตร์ ละคร เกม และเพลงที่นำเสนอในสื่อดิจิทัล					
8. นักเรียนเลียนแบบตัวอย่างที่ดีจากสื่อดิจิทัล เพราะอาจได้รับรางวัล คำชม หรือยกย่องจาก บุคคลรอบตัว					
9. ในสถานการณ์ปัจจุบันท่านพึงพอใจต่อการ ใช้สื่อดิจิทัลในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมของ นักเรียนเพียงใด					
10. ท่านมีความคาดหวังต่อการ ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียน ใน อนาคตเพียงใด					

ตอนที่ 4 การใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์

กรุณาตอบคำถามในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว ที่มีระดับตรงกับความคิดเห็น พฤติกรรมของท่าน และ/หรือของนักเรียนมากที่สุด ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับความคิดเห็นของท่าน ต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย

คำอธิบาย การใช้สื่อดิจิทัลกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย หมายถึง การใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัย เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด การแบ่งปันความรู้สึกร่วมกัน การเล่น และการเรียนร่วมกันผ่านสื่อดิจิทัล กับผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง เพื่อน ครูปฐมวัย และครูพี่เลี้ยงของเด็กปฐมวัย ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพันห่วงใย เอื้ออาทร มีมิตรภาพ ความอบอุ่น เคารพนับถือ ช่วยเหลือ พึ่งพา สนับสนุนซึ่งกันและกัน

ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย	ระดับการใช้สื่อดิจิทัลกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง และเพื่อน					
2. สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					

3. สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิด และความรู้ระหว่างบุตรหลาน กับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
4. ความดี และความต่อเนื่องในการใช้สื่อดิจิทัลของ นักเรียน ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลใน ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
5. สื่อดิจิทัลช่วยเสริมสร้างความผูกพัน ห่วงใย เอื้อ อารมณ์ดีระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
6. สื่อดิจิทัลก่อให้เกิดการช่วยเหลือ พึ่งพาหรือ สนับสนุนซึ่งกันระหว่างนักเรียนกับบุคคลใน ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
7. สื่อดิจิทัลเสริมสร้างความเข้าใจกัน ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจระหว่างนักเรียนของท่านกับญาติพี่น้องในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
8. สื่อดิจิทัลเสริมสร้างมิตรภาพ ความอบอุ่น และการ เคารพนับถือซึ่งกันระหว่างนักเรียนกับบุคคลใน ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และครู					
9. ในสถานการณ์ปัจจุบันท่านพึงพอใจต่อการใช้สื่อ ดิจิทัลในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แก่นักเรียนของท่านเพียงใด					
10. ท่านมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแก่ของ นักเรียนของท่าน ในอนาคตเพียงใด					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

5.1 ข้อเสนอแนะต่อการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

1)

.....

2)

.....

5.2 ข้อเสนอแนะต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย

1)

.....

2)

.....

5.3 ข้อเสนอแนะต่อการใช้สื่อดิจิทัลกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของเด็กปฐมวัยตาม
ความคิดเห็นของครูปฐมวัย

1)

.....

2)

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล

นายปณณรัตน์ พิงคานนท์

ประวัติการศึกษา

นิเทศศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (เกียรตินิยมอันดับ 2)

พ.ศ. 2534

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะวิทยาการจัดการ

สาขาวิชานิเทศศาสตร์และนวัตกรรมสื่อสาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

